ROCK LANETİ • Iain Banks

Rock laneti

IAIN BANKS

İngilizceden çeviren: Aysun Babacan

AYRINTI

IAIN BANKS

Iain Banks 1954'te İskoçya'da doğdu. Stirling Üniversitesi'nde İngiliz edebiyatı öğrenimi gördü. 1979'da Londra'ya taşındı. İlk romanı *The Wasp Factory* (Eşekarısı Fabrikası, Çev: Aslı Biçen, Ayrıntı Yayınları, 1996) 1984'te yayımlandı. Okurlardan büyük bir ilgi gören roman eleştirmenler arasında sert tartışmalar yarattı. Bu tartışmalara hiç karışmayan Banks peş peşe çıkardığı romanlar ve bilimkurgu yapıtları ile yeteneğini kanıtladı ve 1993'te En İyi Genç İngiliz Yazarlar'dan biri seçildi. Halen İskoçya'nın Fife kentinde yaşayan Banks roman yazmayı sürdürüyor.

Diğer yapıtları: *Walking on Glass* (1985; Cam Üstünde Yürümek), *The Bridge* (1986; Köprü), *Espedair Street* (1987; Rock Laneti), *Canal Dreams* (1989; Kanal Düşleri), *The Crow Road* (Karga Yolu) ve *Complicity* (1993; Suç Ortaklığı). Iain M. Banks imzasıyla yayımladığı bilimkurgu yapıtları ise şunlar: *Consider Phlebas* (1987; Phlebas'ı Düşün), *The Player of Games* (Oyuncu), *Use of Weapons* (1990; Silahların Yararı), *The State of The Art* (Mevcut Durum), *Against a Dark Background* (1993; Karanlık Arkaplan) ve *Feersum Endjinn* (1994; Korkunç Makine).

Ayrıntı: 145
Edebiyat dizisi: 50

Rock Laneti
Iain Banks

İngilizceden çeviren
Aysun Babacan

Yayına hazırlayan
Tuncay Birkan

Kitabın özgün adı
Espedair Street

Futura/1988
basımından çevrilmiştir.

© Akcalı Ajans

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Arslan Kahraman

Düzelti
Sait Kızılırmak

Basıma hazırlık
Renk Yapımevi (0 212) 516 94 15

Baskı ve cilt
Mart Matbaacılık Sanatları Ltd. Şti. (0 212) 212 03 39-40

Birinci basım
Nisan 1996

ISBN 975-539-122-3

AYRINTI YAYINLARI
Piyer Loti Cad. 17/2 34400 Çemberlitaş-İstanbul Tel: (0 212) 518 76 19 Fax: (0 212) 516 45 77

Iain Banks

ROCK LANETİ

E D E B İ Y A T D İ Z İ S İ

GÜLÜNESİ AŞIKLAR
Milan Kundera/10. basım

KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ
Peter Handke

YÜZBAŞI ve KADINLAR TABURU
Mario Vargas Llosa/3. basım

BİZ
Yevgeni Zamyatin/2. Basım

KESİK BİR BAŞ
Iris Murdoch/2. basım

YENİ TANRILAR
Alberto Vasquez-Figueroa

İNFAZA ÇAĞRI
Vladimir Nabokov

EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?
Woody Allen/4. basım

ÇALI HOROZU
Michel Tournier/2. basım

BANYO
Jean-Philippe Toussaint

BALKON
Jean Genet

GÜNEŞ İMPARATORLUĞU
J.G. Ballard

BEYAZ ZENCİLER
İngvar Ambjörnsen/3. Basım

SİYAH MADONNA
Doris Lessing

KAPANDA ÜÇ KAPLAN
G. Cabrera Infante

ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN
Marge Piercy

ANARŞİNİN KISA YAZI
Buenaventura Durruti'nin Yaşamı ve Ölümü
Hans Magnus Enzensberger

FOTOĞRAF MAKİNESİ
Jean-Philippe Toussaint

GÜLÜN GÜNLÜĞÜ
Ursula K. LeGuin

HOTEL DU LAC
Anita Brookner

AZİZLER ve ÂLİMLER
Terry Eagleton

VEDA YEMEĞİ
Michel Tournier / 2. basım

ORLANDO
Virginia Woolf / 2. basım

UTANÇ BİTTİ
Anja Meulenbelt / 2. basım

YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI
J. G. Ballard

KARANLIĞIN SOL ELİ
Ursula K. LeGuin / 2. basım

AĞ
Iris Murdoch

WATT
Samuel Beckett

EKOTOPYA
Ernest Callenbach

GECEYİ ANLAT BANA
Djuna Barnes

İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK
Ingvar Ambjörnsen / 2. basım

CUMA
ya da Pasifik Arafı
Michel Tournier

AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI
Tunç/Nunquam
Lawrence Durrell

GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA
Anja Meulenbelt

MURPHY
Samuel Beckett

MASAL MASAL İÇİNDE
Khimaira
John Barth

ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI
Değerlerin Sorgulanması
Robert M. Pirsig

PARFÜMÜN DANSI
Tom Robbins

SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI
J. G. Ballard

FRANSIZ TEĞMENİN KADINI
John Fowles

BEYAZ OTEL
D.M. Thomas

MYRA
Gore Vidal

DALGALAR
Virginia Woolf

ATLANTİK ÖTESİ
Witold Gombrowicz

HAYRANLIK
Anja Meulenbelt

MELEKLER ZAMANI
Iris Murdoch

PAULINA 1880
Pierre Jean Jouve

EŞEKARISI FABRİKASI
Iain Banks

ROCK LANETİ
Iain Banks

HAZIRLANAN KİTAPLAR

SENİ İÇİME GÖMDÜM
Andrew Jolly

NIETZSCHE AĞLADIĞINDA
Irvin D. Yalom

ALTIN DAMLA
Michel Tournier

KIZIL AĞAÇLAR KRALI
Michel Tournier

DUYGUSAL BİR YOLCULUK
Laurence Sterne

MÖSYÖ
Jean-Philippe Toussaint

İNSAN RUHUNUN MÜHENDİSİ
Josef Skvorecky

MOLLOY
Samuel Beckett

MALONE ÖLÜYOR
Samuel Beckett

ADLANDIRILAMAYAN
Samuel Beckett

GÖKTAŞLARI
Michel Tournier

Glenfinnan Halk Cumhuriyeti ve Les'ye

I

İki gün önce kendimi öldürmeye karar verdim. Bu karanlık şehirden çıkıp yürüyecek, otostopla veya gemiyle rutubetli batı sahilinin pırıl pırıl boşluklarına gidecek ve bir sürü kokuşmuş kralla dolu Iona'nın ötesindeki engin, ışıltılı denize kendimi atıverecektim. Martıların, ayıbalıklarının ve yükselen dalgaların kalıntılarım üzerinden geçmesine izin verecek ve ölümü tattığım anlarda Staffa'nın altı köşeli sütunlarının ve Fingal'ın mağarasının yolumun üstüne çıkmasını bekleyecektim sabırsızlıkla. Tüm bunların yerine güneye Corryvecken'e de gidebilir, kendimi girdabın içine atabilir ve su dolu duymaz kulaklarımla dalgaların taşıdığı girdap sesini dinleyebilirdim; ya da alıp başımı kuzeye gider, bembeyaz kumların şarkı söylediği, kabaran okyanusun altında uzanan pembe par-

maklı mercanlarla bezeli bir manzaranın binlerce metre yukarısındaki sarp kayalıklara tırmanıp, gökkuşağından bir taç altında, kaynayan süt beyazı köpüklere kendimi bırakabilirdim.

Geçen gece fikrimi değiştirdim ve yaşamaya karar verdim. Gerisi... yalnızca bir açıklama çabası.

Önce anıları. Herşey anılarla başlar, bu da öyle. İlk anım: Bir bulut yapmak.

İnez ve ben bir keresinde bir bulut yapmıştık. Ciddi söylüyorum; yukarlardaki mavi gökyüzünde gezinen, tamı tamına gerçek bir bulut. O zamanlar çok mutluydum, bir bulut yaratmak gibi bir iş yapmış olmak bana müthiş bir zevk ve korku vermekle birlikte tatlı, ürkütücü bir güç ve bu gücün yanında küçücük kalmak gibi duygular tattırdı; bunları yaşadıktan sonra bir kahkaha attım ve İnez'e sarıldım. Küllerin üzerinde dans ettik. Dumanlar tüten közleri havaya savurduk. Ayak bileklerimiz kavrulmuştu, bir yandan gözlerimiz yaşarıyor, öksürüyor, bir yandan da dönüyor, dansediyor ve bizden gittikçe uzaklaşmakta olan o muazzam şeye bakıp gülüyorduk.

Kot pantolonumuz, gömleğimiz ve yüzümüz isli saman çöpleri yüzünden kapkara olmuştu; biz de kuru çöpleri közlere batırdık ve birbirimizin alnına, yanaklarına ve burnuna sürerek kendimizi komando yaptık. Banyo yapmadan üzerimizi değişip, elimizi yüzümüzü şöyle bir yıkadığımız için saçlarımıza sinen is kokusu duyulabiliyordu, tırnaklarımız ve burnumuzun içi kurum doluydu. İnez'in ailesiyle akşam sofraya oturduğumuzda hep birbirimize bakıyor, yaptıklarımızı hatırlıyor ve gülüşüyorduk. O gece, gizli gizli odasına gittiğimde–kendimi çok aptal hissediyordum; *hayranlarım, korkak bir çocuk gibi parmak ucunda yürürken beni bir görselerdi*–saçlarında, yastığında ve teninin tadında duman kokusu vardı.

Şimdi olsa bulut yapma fikri bana kuşkusuz çok cansıkıcı gelirdi. Güneşi kapatan, kasvet getiren, kurum yağdıran, yağmur yağdıran, gölge yapan bir şey...

Bu yıllar...uzun yıllar önceydi. *Night Shines Darkly* üzerindeki çalışmamızı yeni bitirmiştik, belki de *Gauche*'u çalışıyorduk, tam

anımsıyamıyorum. İnez'in bir günlüğü vardı. Bazen ona geçmiş hakkında sorular sorardım, fakat sormaya o kadar alışmıştım ki, şimdi... şimdi ise o artık yanımda olmadığı, bana neyin ne zaman olduğunu söylemediği için kendimi sanki kaybolmuş gibi hissediyorum. '76 senesiydi galiba. Her neyse. O yaz oradaydım. Yaz sonu... Eylül mü acaba? Hasat o zaman mı yapılır? Ben şehir çocuğuyum, bilemem; köy çocuğu olsa bilirdi.

İnez'in ailesi Hampshire'da çiftçilik yapıyordu; oraya en yakın büyük şehir Winchester'dı. Bir tek bunu anımsıyorum, çünkü sürekli "Winchester Cathedral" şarkısını mırıldanıp duruyordum. O zaman bile iyice demode olmuş bir şarkıydı bu İnez'in olduğu kadar benim de sinirime dokunuyordu aslında. Hasat yeni kaldırılmıştı, tarlalar biçilmiş, anızlar düzensiz çizgiler halinde uzanıyordu. (*Blonde on Blonde*'u düşündüğümü anımsıyorum), etrafta kargalar uçuyor, bir yere konduklarında dönüyor, eğiliyor ve zıplıyor, kasıla kasıla geziniyor, sert ve kurumuş toprağa gagalarını batırıyorlardı. İnez'in babası anızı çoğu zaman traktörünün arkasına benzine batırılmış bir bez parçası takıp tarlayı dolaşarak ateşe verirmiş. O gün İnez bunu bizim yapmamız için babasından izin istedi, ne de olsa hava rüzgârlı değildi, rüzgâr esse bile tarlalar yola yakın bir yerde değildi.

Böylece, pırıl pırıl güzel bir günde, ter içinde tarlaları dolaştık; tarlaların bir bölümü tıraşlanmış, yakılmayı bekliyor, bir bölümü de yanmış ve dümdüz olmuş bir haldeydi. Bu yüzden yukarıdan bakıldığında çok dağınık bir manzara yaratıyor olmalıydı. Karmakarışık bir satranç tahtasına benzetilebilirdi. Ter içinde, elimizde bez parçaları ve bidonlarla tepeye tırmandık, yıkıldı yıkılacak eski bir yapının yanından geçtik, uzun ağaçların (gölge yapsın diye dikilmişlerdi) olduğu bir koruya girdik, sonra küçük bulutların ağır ağır geçerken gölge yaptıkları tarlaya yürüdük.

Anızları ateşe vermeye gidiyorduk. Bez parçalarını gazyağına batırdık, ipe bağlayıp tarlalarda sürüdük, koca arazinin iki yanından dolaştırdık, alevler çıtırdayan uzun bir çift hat oluşturmuştu, parlak turuncu alevler dalga dalga kuru otların üzerine yayılıyor, koyu gri dumanlar arasında sarılı kırmızılı topaklar yuvarlanıyordu. Biz öylece dikilmiş bakıyorduk; soluğumuz kesilmişti. Alnımızdaki terleri siliyor, sürüdüğümüz bez parçalarının üzerindeki

alevlere ayaklarımızla kuru toprak ve toz atıyorduk.

Alevler tarlanın her tarafını dolaştı, kuru sap sıralarının üzerine atladı, yaktı ve gökyüzüne fırlattı; alevler gri dumandan oluşan duvarın karşısında kıvrılarak kalın kırbaçlar gibi fiskeler atıyor, ardında gri gri tüten kavruk bir toprak bırakıyordu; minik öbekler hâlâ yanıyordu, ateşten duvar çıtır çıtır yanıyor, akıyor ve sıçrıyordu, bu arada küçücük hortumlar çılgınca dansediyordu. Duman gökyüzünü kaplamıştı, mavinin yanında kahverengi; güneş bakırdan yapılmış madeni bir para gibi parlıyordu. Bağırdığımı, tarladan aşağı doğru koştuğumu, dumanla aynı hizada gitmeye, onun bir parçası olmaya çalıştığımı anımsıyorum. İnez de, kollarını kavuşturmuş, ışıl ışıl yüzüyle, dumanların kenarından uzun adımlarla yürüyerek beni izliyordu.

Kümelenen anızlar çabucak yandı, alevlerin şiddetinden gözlerimi kısıyordum, sıcak yüzünden gözlerim yanmıştı, dönerek uçan dumanlar burnuma ve ağzıma dolmuş, beni öksürtüyordu. Alev dalgası yüzünden tavşanlar, beyaz kuyruklarını hoplata hoplata ormana kaçıyor, tarla fareleri girecek delik arıyor, kargalar döne döne uçuyor ve ağaç tepelerine çullanıyor, ateşin cızırdamalarına karşı onlar da uzaktan gaklıyorlardı.

Alevler, tarlanın ekilmemiş çıplak kenarlarına ulaşıp sönmeye yüz tuttuğunda İnez gökyüzüne baktı, bulutumuz oradaydı; kocaman bir yumruk halinde yukarıya yolladığımız kahverengi-gri dumandan beyaz taçlı bir fırtına bulutu oluşmuştu. Tam tepemizdeydi, diğer tombul beyaz bulutlarla birlikte yavaş yavaş geçip gidiyordu. Beyaz başlıklı başı çıplaktı, topak topak olmuş hâlâ dönen kahverengi duman yığının tam üzerindeydi. Hayrete düşmüştüm; ağzım açık öylece durup sabit bakışlarla ona bakıyordum.

O zaman bile onu bir mantara benzetmiştim; bu çok uygun bir benzetmeydi, o bulut ve geri kalan dumanlar geçip giderken gölgeleri yandaki vadide kurulan köyün üzerine düşüyordu, siz de bu bariz benzetmeyi yapmaktan kendinizi alamazdınız... fakat çok *güzeldi;* ve kimsenin canını yakmamıştı, kır yaşamının, mevsim döngüsünün bir parçasıydı, yüce ve muhteşemdi.

Normal olarak, bu deneyimi *kullanmanın* mutlaka bir yolu olması gerektiğini düşünürdüm, eminim; oralarda bir yerde bir fikir, bir şarkı olmalıydı...fakat kullanmadım, herhalde albümü yeni bi-

tirdiğimiz için, şarkılardan, özellikle kendi şarkılarımdan bıktığım için olsa gerek. Bu kır öyküsünü işten tam anlamıyla uzak bir tatil olarak düşünmüştüm belki de. Fakat bilinçaltını aldatamazsın, sen sevsen de sevmesen de, eğer o, yaşanmış bir şeyleri kaçırmaya çalışan hızlı bir tavşan görürse, onu yakalar ve kullanır. İşte olan da tam anlamıyla buydu. Bunu çok sonra- farkettim.

1980 dünya turnesi ile ilgili fikirlerden birisi, eminim, o anıdan, o günden esinlendi. Ters-akan Büyük Duman Perdesi. Bunu ortaya çıkarmak bir servete mal olmuş ve çok zamanımızı almıştı, onunla bu kadar uğraşmamızın sebebi de yalnızca benim ısrarlarımdı; benden başka kimse bu kadar sıkıntıya değdiğini düşünmüyordu. Menajerimiz Koca Sam (bir menajer olarak, insana oldukça yakın biriydi) neler yapıldığını anlayamıyor, duman sütunlarına hiç aldırmıyor, felç olmuş halde, benim ne düşündüğüme akıl erdiremiyordu. Bağırıp çağırmaktan başka yapabileceği bir şey yoktu. Benimse sesin şiddeti ne olursa olsun dinleyebilmek gibi bir yeteneğim vardır. Gık çıkarmadan dinlerim, ama zamanlamam hep yanlıştır.

Hayatımın hikâyesi, en azından hikâyeciklerinden biri. Ya bir şey yapmam gerektiğini bilir ama bir türlü elim ermez, ya da bir şeyin peşine ısrarla takılır, sonunda da çok pişman olurum. Ters-akan Büyük Duman Perdesi ısrarla peşine düşüp de sonradan pişman olduğum örneklerden biridir. Sonunda kahrolası şeyi çalıştırmayı başardık, keşke yapmasaydık. Keşke onları dinleseydim. Kendi isteklerim doğrultusunda başkalarını bu denli hiçe saydığım için hayatımın sonuna kadar kendimi suçlayacağım. Ne olacağını bilmiyordum, dünyanın parasına mal olan inatçılığımın korkunç sonucunu tahmin edemezdim, kimse bundan beni sorumlu tutmadı, ama... Yine de, burada önemli olan şuydu: İnez'le benim yaptığım bulut *kullanılmıştı;* bundan para kazanılmıştı. Bu bir sömürüydü. Sömürünün kendince özgü bir hayatta kalma içgüdüsü vardır..

İşte bu Koca Sam'in *anlayabileceği* bir şeydi.

Alın bakalım, kırda bir günün öyküsü. Eğer buna benzer bir şey şimdi olsaydı, o benzetmeyi yapmak, bir rastlantı eseri o ölüm tehdidi imgesini yeniden yaratmak düşüncesi beni altüst eder, kendimi parça parça hissettirecek mutlak bir kedere sürüklerdi. Zaten ne yaparsam yapayım, bunları yapmaktaki niyetim ne kadar iyi olursa

olsun yıkım ve karmaşa peşimden hiç eksik olmamıştı, birer gölge gibi hep yanımdadırlar.

Ama o zamanlar böyle değildi. O zamanlar farklıydı. O zamanlar her şey farklıydı. Mutluydum.

Yüce Tanrım, her şey o kadar kolaydı ki; yaşamak, gitar çalmak ve şarkılar:

Omuzumu ısırmak
Sırtımı tırmalamak
Bu mu sevişmekten anladığın
Böyle insana saldırmak?

Liza-bet, beni seviyor musun?
Diye sormuştum bir sabah
Evet tabii seviyorum demişti
Beni hiç uyarmadan sevmişti

Ben yaşlıyım, savruldu düşüncelerim küller misali
Acı ve keder rüzgârlarıyla
Genç beyinler korkmaz böyle fırtınalardan
Alevlerini körükler durmadan

Bunlar en iyi örneklerden üç tanesi. Basit şeyler ama onlarla övünüyorum. Seçebileceğim daha.... ama hayır, çok utanırım. Hâlâ biraz gururum kaldı.

Her neyse şimdi yeni bir şarkı var. Uzun bir aradan sonra, üzerinde çalışmam gereken yepyeni bir şarkı. Birkaç söze ihtiyacım var, ama vuruşlar ve müzik, yani çerçevesi, iskeleti hazır.

Yeni bir şarkı. Bu iyiye mi yoksa kötüye mi işaret? Keşke bilsem. Sonunda ne olacağını boşver, sen işine bak. Son yirmi dört saati ya da geçen haftayı düşünmemeye çalış. Çok yüklü, çok sancılı ve saçma sapan zamanlardı bunlar; bırak onları, dikkatini şarkıya ver, gücünü topla, varmış gibi.

Her şeyin sonu bu olmalı diye düşünmüştüm... Eh, değil işte.

Tanrım, ne gün ama. Ölümün eşiğinden dönüp mâli intiharın kucağına atlamaktan; oradan da anlamsız, kesinlikle başarısızlığa

mahkum yeni bir projeye, istediğim her ne haltsa onu yakalamak için önüme çıkan son çılgın fırsata sarılmaktan söz ediyorum; ne istiyorum peki: Mutluluk belki, ama daha çok bağışlanma.

Ne var ne yok her şeyi bir tek şarkının içine koymaya, kuşların, köpeklerin, denizkızlarının, taşkafalı dostların, uzaklardan gelen kötü haberlerin (yine bu da onaylama gibi, alınan bir ders gibi, öç gibi) şarkısını, süpermarket arabalarının ve deniz uçaklarının, düşen yaprakların, benzin istasyonlarının, ölümcül ilişkilerin, ve canlı gösterilerin, dönen pervanelerin ve kırılan pervanelerin şarkısını söylemek istiyorum... Ama çok iyi biliyorum ki yapamam. Sen bir şarkıya bağlı kal, şiiri ve koroyu bul, notaları oku, vuruşları dene, içine sözler uydur... adını da "Espedair Sokağı" koy.

İşte adı bu. Şarkının sonunun ne olacağını biliyorum ama bu sonun nasıl olacağını bilmiyorum. Şarkının anlamını biliyorum (öyle sanıyorum)... ama hâlâ bu anlamın ne anlama geldiğini bilmiyorum. Belki de anlamı yok. Belki anlamı olmasının ya da olmamasının da bir anlamı yok; bu da bir olasılık. Her şeyin ille de bir anlamı olacak diye bir şey yok.

Bu öğleden sonra aldığım saate göre saat sabaha karşı üçü yirmi geçiyor. Gözlerim şişmiş ve kum girmiş gibi yanıyor. Şehir uykuda. Belki biraz daha kahve pişirsem iyi olacak galiba. Glasgow'un sabahın bu saatinde bu kadar sessiz olması ne komik. Çok uzaklardan, otoyoldan geçen bir kamyon sesi duyuyorum, motoru beton çukurlarda yankı yapıyor, köprü ve tünelden geçerken ses azalıyor, sonunda Kingston köprüsüne ve Clyde yakınlarındaki kemerlere varınca sesi artık iyice duyulmaz oluyor.

Saat doğruysa, üçü yirmi bir geçiyor. Bu, iki buçuk saat daha bekleyecek olmam demek. Buna dayanabilir miyim? Galiba dayanmak zorundayım. Bu saate kadar dayandım. İki buçuk saat... hazırlanmak için beş dakika, sonra... İstasyon kaç dakika sürer? On beş dakikadan fazla sürmez. Toplam yirmi dakika. Yarım saat diyelim. Geriye kalır iki saat. Ya da daha erken çıkarım, istasyonda vakit geçiririm. George Meydanı'nda açık bir café ya da hamburgerci vardır (aslında bir şey yiyemeyecek kadar heyecanlıyım). Belki de yalnızca biraz gezinirim, bütün kutuları tekmeleye tekmeleye

soğuk sokaklarda dolaşarak vakit harcarım, ama canım istemiyor. Ben akıl almaz taş kulemde oturup şehre bakmak, son on iki yılı, geçen haftayı, henüz biten günü düşünmek istiyorum. Sonra da kalkıp gitmek ve bir daha geri dönmemek istiyorum. Üçü yirmi iki geçiyor, bir iki saniye de fazla. Eğlenirken zaman ne çabuk geçer, değil mi?

Tren şimdi nerede acaba? İki buçuk saat uzakta; ya da daha yakında...evet, daha yakında. İki saat bilmem kaç dakika; Carlisle'da olabilir mi? Biraz daha güneyde belki; ama kesinlikle İngiltere içinde bir yerde. Belki Shap Tepesi'ne tırmanıyor, yıldızlı küçük kar yığınları arasından, sallanarak uyuyan yolcu yükünü kuzey yönüne doğru çekiyor. O taraftan gelirse, tabii; istasyona gittiğimde bunu sormak aklıma gelmedi. Belki doğu kıyısı tarafından gelir, Batıya dönmeden önce Edinburg'da durur. Allah kahretsin, sormalıydım; bu bilgi çok lâzım şimdi. Beni oyalayacak bir şeye ihtiyacım var.

Üçü yirmi üç geçiyor! O kadarcık mı? Eğlenirken-yok, bunu zaten söylemiştim, düşünmüştüm. Burada oturup, saatin üzerinde saniye kolundaki değişikliklere bakarım. Bir zamanlar, yeni bir araba değerinde, az sayıda imal edilmiş bir Rolex'im vardı ama kaybettim. Hediye gelmişti... Christine'den miydi? Hayır, İnez'den. Sürekli diğer insanlara saati sormak zorunda kalmam onu bıktırmış, benim adıma utanır olmuştu.

Yetişkin biri oldum; bir gün *yetişkin* biri olarak buldum kendimi, ama standart aksesuarlarım, yani, saatim, cüzdanım, günlüğüm, ehliyetim, çek defterim yoktu... yalnızca aksesuarlar değil, yalnızca taşınan aksam değil, beyinlere sokulan, gerektiğinde faydalanılan yazılı programlardan da yoktu bende. En sonunda bütün bu takım taklavata sahip olduğumda, onların benden bir parça olduğunu da hissetmedim. İnez bana Rolex'i aldıktan sonra bile, hâlâ önüme gelene gösteriye başlamamıza ne kadar kaldığını soruyordum. Plak şirketi bana bir Gucci cüzdan verdi, ama ben hâlâ kâğıt paraları ve bozuklukları ceplerime sokuşturuyordum– hatta paraları cüzdanı koyduğum cebe bile sokuşturduğum olmuştu, dalgın dalgın paçavra haline gelmiş paraları oraya sıkıştırmanın neden bu kadar zor olduğunu düşünürdüm.

Ümitsiz. Ümitsiz bir vaka, hep de öyle oldu.

İnez benim için bir günlük tuttu; çünkü ben tutamıyordum. Her yıl Ocak ayının ikisinde (İskoçlara Ocak ayının *birinde* düzenli herhangi bir şey yapmayı kabul ettirecek bir kural gerekli) azimle günlük tutmaya başlıyordum, ama ikinci haftaya gelince, her nasılsa, birkaç günü atlamış olduğumu farkediyor, bunun nedenini de hiç anlamıyordum. O boş sayfalar beni suçlar, içime korku salardı; hafızam anında kitlenirdi; yazmadığım günlerde ne olduğunu bir türlü hatırlayamaz, başka birine sormaktan da çok utanırdım. Yapılacak en kolay şey, bana utanç veren bu günlüğü atıp kurtulmaktı. Ehliyetim hâlâ yok, çek defterlerimi de kaybedip duruyorum... bugünlerde nakit parayla ve plastik parayla yaşıyorum. Yeterince paran varsa, kart taşımak harika bir şey.

Telefonlardan da hep nefret ettim. Evime de almadım (*buna* ev derseniz tabii). Telefonum olsaydı, Queen Caddesi'ndeki istasyonu arayıp trenin hangi yoldan geleceğini sorar, şimdi nerede olduğunu kestirmeye çalışırdım. Ama telefonum yok ve arızasız bir telefon kulübesi aramakla uğraşamam. Televizyonum da yok. Ekransızım yani. Bugünlerde insanların şu Ceefax ya da Prestel ya da her ne diyorlarsa, o aletleri var. Bunları kullanarak, Euston'dan kalkan uykucular treninin şu anda nerede olduğunu anlayabilirdim.

Tanrım, ben ne yapıyorum? Ne yaptığımı biliyor muyum? Bilmiyorum herhalde. Galiba ne yaptığımı bilseydim, şu anda kendime bu soruyu soruyor olmazdım. Bu karışıklık benim suçum değil, gerçekten değil. Yalnızca dikkati çok çabuk dağılan bir ozanım. Endüstri standartının üç dört dakikalık kırkbeşliklerden (kırkbeşlik derken kırkbeşlik bir adamdan değil, plaktan söz ettiğimi anlamışsınızdır. Tabii, üç plaklık albümleri de tercih edeniniz olabilir...) oluştuğu bir devirdeki bir makina teknisyeni gibiyim. Lanet olsun, entelektüel olduğum gibi bir iddiam yok, zeki olduğumu bile hiç düşünmedim. En azından uzun zamandır. Yalnızca neyi iyi yaptığımı ve başkalarına kıyasla ne kadar iyi olduğumu, ve de gerçekten bir şeyi *yapacağımı* bilirim. Evet hırs vardı tabii, ama işe yaramaz aptalca bir hırs, at gözlüğüyle bakan bir hırs.

Yetenek. Bende olan buydu, yalnızca bu; biraz yetenek... Birazcık yetenek bile insanı şaşılacak kadar ileri götürebiliyor bugünlerde. İşin sadece bundan, yani yetenekten ibaret olmadığını iddia etmeyi isterdim, ama yapamam. Kendime karşı dürüstüm, bu yüzden

biliyorum ki asla... yalnızca yetenekli ve şanslı olmamın ötesinde bir şey yapmama yetecek bir dürtüm olmadı. Yaptığım şeyi yapmak *zorunda* değildim, yalnızca yapmak istedim, hem de çok. Artık bundan sonra hiç bir zaman bir müzik notası ya da şarkı sözü yazamayacağımı, ama beni bekleyen güvenli bir iş olduğunu, muhasebe işi, ya da (gerçekçi olalım) bir içki fabrikasında bir iş olduğunu söyleselerdi, bunu pek kafama takmazdım. O zaman her şey çok daha basit olurdu.

Şimdi bunları söylemek kolay tabii.

Üçü yirmibeş dakika birkaç saniye geçiyor. Tanrım, sanki zaman yavaşlıyor. Çevreye bir göz atalım. Pırıl pırıl bir gökyüzü; minik parlak yıldızlar ve bir dilim ay.

Şehir suskun, konuşacak kimse yok.

St. Vincent Caddesi'nden bir araba vızıltısı geliyor, Newton Caddesi'ndeki trafik ışıklarında duruyor, karanlık ve sodyum sarısı buhar aydınlığından oluşan karışım içinde tembel tembel bekliyor. Egzoz borusu sallanıyor, sol sinyal lambası yanıp sönüyor. Yere gömülü otoyol yalağı şehri derin bir yara gibi kesiyor, ışıkların biraz ilerisinde, St.Vincent Caddesi'ndeki köprünün altından uzaklara uzanıyor. Otoyolda hiç trafik yok. Küçük yeşil adamlar küçük kırmızı adamlar haline geliyor; trafik ışıkları değişiyor, araba hareket ediyor, sessiz ve yalnız.

Keşke araba kullanabilseydim. Hep öğrenmeyi istedim amayaşamımdaki pek çok şey gibi– bir türlü elim ermedi. Bir zamanlar araba bile alacak parası olmayan biriyken Panther de Ville'ime bir kadın şoför tutmaya çok çabuk geçtim ve yayalıktan dosdoğru uçmayı (helikopterle) öğrenmeye geçmeyi ciddi ciddi düşündüm. Ama tabi buna da bir türlü zaman bulamadım.

Çılgın Davey, o bunların hepsini yaptı. Sürat arabalarına, büyük bisikletlere ve uçaklara, ve de bir malikaneye sahip oldu. Ve gerçekten çılgındı.

Ben belki salağım ama -asla- çılgın olmadım.

Bunları Balfour'a bıraktım. Bizim Davey yaşamında, tehlikeli denecek kadar akıl dışı şeyleri bir araya toplamıştı. Üç Baca turu, buna bir örnek. Manyak herif, neredeyse öldürecekti beni, hem de ilk kez olmuyordu bu. Bu seferki onun en çarpıcı maceralarından biriydi. En son olup bitenleri daha da ironik kılmıştı bu macerası.

Ve dayanılması daha güç.

Ama o zamanlar dayanması güç olan bir sürü başka şeyler de vardı. Zamanla alışıyorsun aslında. Yeterince çalışır ve doğru olanı yaparsan, her şeyi başarırsın.

Ah Christine, bu yarayı biraz deşeyim mi? *Melek* demiştim seni ilk gördüğümde, sesini ilk duyduğumda. O ağız, o dudaklar, o kadife gibi ses; seni de kaybettim, seni harcadım, sırtımı döndüm ve seni mahkum ettim, önce tapan sonra ihanet eden biri oldum.

Bunun bir yere varmayacağını zaten biliyordum. Bekliyordum bunu her nasılsa. Ta başından beri uyumsuz biri olduğumu kabul ettim, hiçbir yerde, hiç kimseyle rahat edemeyecektim. Durum buysa, o zaman uyumsuzluğumda mümkün olduğu kadar başarılı olmaya, burnumu da büyütebildiğim kadar büyütmeye karar verdim, böylece o orospu çocukları da paralarının karşılığını almış olurlardı. Galiba her toplumda kendine özgü kaçış yolları, normal olmayanların çevresindekilere zarar vermeden, (daha önemlisi) o toplumun yapısına zarar vermeden yaşayabilmelerini sağlayan yollar var. Ben şanslıydım, çünkü benim doğduğum yıllarda, biraz da olsa doğru dürüst davranmasını bilen uyumsuzlara yığınla para veriliyordu... ancak onların da karşılığında verecek bir şeyleri olmalıydı, tabii.

Ah, Tanrım... Davey, Christine, İnez, Jean... hepiniz; bana baktığınız zaman ne görürdünüz? Size de kendime olduğum kadar salak ve beceriksiz mi görünürdüm? Daha da kötü, belki. Aslında içimin derinliklerinde insanların benim hakkımda ne düşündüğüne metelik bile vermemişimdir ama nedense bunu acayip merak ediyorum. Sevilmeyi hiç beklemedim, ama kimseyi incitmeyi de istemedim; bunun anlamı da kibar olmak, cömert olmak, destek vermek ve genellikle umutsuzca yaptığım işin bir gereği olarak değil, kendim için sevilmeyi bekler gibi davranmaktır.

İşte ben buyum, Glasgow'daki uyumayan birkaç insandan biri. Bay Wykes'ın o saçma, zındık kulesinde oturuyor, altında ölüler olmayan mezartaşlarıyla dolu kilise bahçesi olmayan kilise bahçesine bakıyor, gökyüzüne dönüyor ve ne ona bakanlara, ne arabalara, elektrik kesilmesi dışında hiçbir şeye aldırmadan basit programının döngüsünü izleyen trafik ışıklarının sürekli değişmesini seyrediyorum ve belli bir treni bekliyor ve –büyük bir ihtimalle– gerçekten aptalca bir şey yapmayı düşünüyorum.

Anna Karenina gibi mi?

Hayır. Ama batıya da gidebilirim.

Ellerim titriyor. Bir sigara için cinayet işlerim. Adam öldürmem tabii; sigara için bir insanı öldürmem. Küçük... bir bitkiyi öldürürüm belki, ya da belki bir solucanı; merkezi sinir sistemi olan bir şeyi öldüremem..., hayır, bir düşünelim bakalım, bir sigara için bir tahtakurusu öldürebilirim (tahtakurularında cıgara pek bulunmaz ama), fakat bunu sırf o iğrenç sürüngenlerden nefret ettiğim için yaparım. İnez de eskiden onları yere yapıştırdığını söylerdi, ama bir gün aklına onların yavru kertenkeleler olduğu gibi bir düşünce takılınca artık yaşamalarına göz yumabileceğini anlamış.

Yavru kertenkeleler; ne ıstırap.

Sigarayı yıllar önce bıraktım, ama şimdi bir tane olsun isterdim; belki de dışarı çıkmalı, geceleri açık bir benzin istasyonu bulup bir paket sigara almalıyım.

Hayır; bu yalnızca sinirden, bir tane içsem arkasından korkunç bir suçluluk duyarım. İçmemek en iyisi. Aslında canım içki istiyor. Bu daha çetrefilli bir şey. İç iç iç. Onu aklından çıkarmaya, eline almamaya çalış. Aşağıda bodrum katta, ağzına kadar içki dolu bir kaç düzine tahta sandığın istiflenmiş olduğunu bilmek beni sürekli ayartıyor. Tıka basa içki dolu; kırmızı ve mavi etiketli Stolichnaya, Polonya votkası, Macar brendisi, kırmızı ve beyaz Georgia köpüklü şarabı (méthode champenoise), hakiki Budweiser ve Doğu Alman şnapsı. Dolu sandıklar; varil varil komünist içkisi; Glasgow'daki bütün karaborsacılara, yargıçlara ve rahiplere yetecek kadar ölümcül dozda alkol; hakiki Kızıl Ölüme götüren küçük bir yüzme havuzu. Bay Wykes'ın koca oyuncak şatosunda–yuvamda–Yugoslav damperli bir kamyon, bir Rus traktörü ve bir de Çekoslovak buldozer var; Küçük ve biraz da iç sıkıcı bir marketi dolduracak kadar Doğu Bloku malzemesini de saymıyorum.

Tüm bunlara sahip olmamın gerçekten mantıklı bir sebebi var..

...Şarkıya yeni sözler buldum. Sözleri bir adamın kartının arkasına yazıyorum, sanki verilen bilgi için teşekkür notu yazarmış gibi. Lütfen bir yanlışlık ya da eksiklik olmasın, o bilgi doğru çıksın. Şarkı iyi çıkarsa o da iyi çıksın. Ben elimden gelenin en iyisini yapacağım, valla.

Karalama, karalama. Orada işte.

Saate bir daha bakalım. Üç buçuk; tanrıya şükür. Bir saat elli dakika kaldı. Daha net düşünme zamanı, her şeyi gözden geçirip değerlendirme zamanı.

Şimdi bütün bunları alalım ve belli bir perspektife sokalım; bağlama oturtalım, tamam mı? Bir düzene girsin.

Benim adım WEIRD*, adım Dan veya Danny veya Daniel, adım Frank X, Gerald Hlasgow, James Hay. Otuz bir yaşındayım, hem yaşımdan fazla gösteriyorum hem de aptal bir oğlan çocuğu gibiyim; görkemli bir başarısızlık, uyduruk bir başarıyım, istesem *peşin parayla* hemen hemen yeni bir Boeing 747 alabilirim ama doğru dürüst bir çift çorabım bile yok. Karşılığını ödediğim bir sürü hata ve beni sonsuza kadar pişman edecek bir sürü de kurnazlık yaptım. Bütün dostlarım ya öldüler, ya da benden bıktılar, onları suçlayamam; ne bütünüyle masum ne de bütünüyle suçluyum.

Şimdi, hadi bakalım, toparlanın, kendinize gelin, girin içeri, oturun ve çenenizi kapayın, sakin sakin dinleyin... bana katılın şimdi (haydi millet, gösteriyi tam burada yapalım!)... hadi arkamdan gelin, geçmişe doğru bir yolculuk yapalım, girelim şu kalabalık caddelere, yani...(tahmin ettiniz)

* Gudubet (ç.n.)

II

❄

Frozen Gold.* Ta başından beri bu isimden nefret ettim, ama kendime o kadar güveniyordum ki onları değiştirmeye ikna edeceğimden acayip emindim.

Yanlış. Edemedim.

1973 senesi, Kasım ayında yağmurlu bir salı günü. On yedi yaşındaydım; bir yıl önce okulu bırakmış ve Dinwoodie ve Oğulları'nda çalışmaya başlamıştım. Linwood'daki büyük Chrysler araba tesislerine göndermek üzere hafif makina aksamı yapıyorlardı. (Chrysler fabrikası daha önce Rootes fabrikasıydı, sonra Talbot fabrikası oldu, en sonunda da Kapanmış fabrika, yani çökmüş bir araba tesisi oldu).

* Donmuş Altın. (ç.n.)

Zamanımın çoğunu torna tezgâhın etrafındaki talaşları toplamakla, kafamdan şarkı uydurmakla ve tuvalete gitmekle geçiriyordum. Tuvalette sigara içer, gazete okur ve mastürbasyon yapardım. O zamanlar cıva gibi bir gençtim; meni, irin ve fikir doluydum. Sivilcelerimi patlatır, otuzbir çeker, birtakım melodiler, sözler ya da kötü şiirler yazıp çizer, saçımı kestirmek dışında yeryüzündeki bütün kepek durdurma yöntemlerini dener ve bir kadınla yatmak nasıl olur diye merak ederdim.

Bir de suçlu hissederdim kendimi. Bu duyguyu es geçmek mümkün değil, hayatıma sürekli eşlik eden bir bağ gibiydi sanki. Hayatımda öğrendiğim ilk şeylerden biri oldu bu (ne yapmış olduğumu bilmiyorum; halıya mı işedim, babamın üstüne mi kustum, kızkardeşlerimden birine mi vurdum... neyse ne. İşlenen hatanın, yapılan kötülüğün en ufak bir önemi yoktur; önemli olan hissedilen suçluluktur). "Seni, kötü, kötü çocuk!" "Seni pislik!" "Seni küçük başbelası!" (çaat)... Tanrım, hepsini içime attım, bu beni biçimlendiren en önemli deneyimdi, gerçeklik kavramımın bir parçasıydı; dünyanın en doğal şeyiydi, etki-tepki olayının birinci ilkesiydi; bir şey yaptın ve kendini suçlu hissettin. Bu kadar basit. Yaşamak demek, "Aman Tanrım, Ben ne yaptım?" demekti...

Suçluluk. S büyük harfle olacak; Katolik inancının insanlığa ve onun alt türlerine, psikiyatristlere en büyük armağanı... galiba bunlar biraz keskin düşünceler; bir sürü Yahudi tanıdım, onlar da en az bizim kadar nasiplerini almışlardı suçluluk duygusundan, hem onlar daha uzun süredir yeryüzündeydiler, bu yüzden bu, belki de Kilise'nin icadı değil... ama bence Kilise bu kavramı diğerlerinden çok daha fazla *geliştirdi* ve derinleştirdi; suçluluk duygusunun Japonya'sıydı Kilise; başkalarının kaba, işlenmemiş, güvenilmez ürününü alıp onu seri üretime sokuyor, işliyor, hassas ayarını yapıyor, optimize ediyor ve malına ömür boyu garanti veriyordu.

Bazı insanlar bundan uzak durabiliyor; evden uzaklaşır uzaklaşmaz sırt çantalarını yere indirir gibi suçluluktan sıyrılıveriyorlar; ben yapamadım. En başından beri çok ciddiye aldım suçluluğu. İnandım. Onların haklı olduğunu biliyordum; annem, babam, öğretmenlerim, rahibim haklıydı; ben bir günahkârdım, ben kirli, çamura batmış ve korkunç biriydim; günahlarımdan kurtulayım diye cehennemde beni yakmaları ve yapacakları işkenceler için tam gün

mesai gerekecekti; kesinlikle hakettiğime inandırıldığım sonsuz lanetlenmeden beni kurtarmaları için gerçekten profesyonelce bir çabaya gerek vardı.

Tam ne anlama geldiğini anlayınca ilk günah bir vahiy gibi geldi bana. En sonunda şunu farkettim; insanın kendisini suçlu hissetmesi için gerçekten bir şey yapması gerekmiyordu. Bu ürkütücü, sürekli, insanın başının etini yiyen sefil sorumluluk duygusuna yalnızca *yaşamamız* sebep oluyordu. Bu mantıklı bir açıklamaydı! İşte bu. Nasıl rahatladığımı anlatamam.

İşte böyle hep suçlu hissediyordum kendimi, okuldan ayrıldıktan sonra, kiliseye gitmeyi bıraktıktan sonra (ah, tanrım, *özellikle* de kiliseye gitmeyi bıraktıktan sonra), hatta evi terkettikten ve üç tane ateist öğrenciyle bir daire tuttuktan sonra bile suçluluk duyuyordum. Okulu bıraktığım için, üniversiteye devam etmediğim için, kiliseye gitmediğim için, evden ayrıldığım için, başkalarıyla mücadelesinde annemi yalnız bıraktığım için, sigara içtiğim için, masturbasyon yaptığım için, bir haltı beceremediğim için ve gazetemi okuduğum için suçluluk duyuyordum. Artık suçluluğa inanmadığım için suçluluk duyuyordum.

O salı akşamı annemi ve evde bulunması muhtemel erkek ve kızkardeşlerimi görmek için eve uğradım. Evimiz Ferguslie Parkı banliyölerinde, Tennant Yolu'ndaydı. Burası o zamanın en berbat muhitiydi, kötü mimarinin ve "problem" ailelerin çorak toprakları. En yıkık dökük hangisi diye yazı tura atabilirdiniz: Evler mi, aileler mi?

Ferguslie Parkı üç tane trenyolu hattının bir üçgen bölge oluşturduğu yerdeydi, hangi taraftan gelirseniz gelin hep yolun yanlış tarafında olurdunuz. Yerler cam kırıklarıyla dolu, evlerin zemin kat pencerelerinde cam yerine sunta takılıydı. Duvar yazıları olmasa duvarlar da ayakta kalmayacaktı.

Sprey boyalar o zamanlar mahallenin çeteleri arasında bir statü simgesi, Parker dolmakalem sahibi olmak gibi bir şeydi. Topluma yönelik bir tehdit olmaya başladığınızın ve değerli zamanınızın bir kısmını sanatsal yağmacılığın teorisine ve uygulamasına ayırdığınızın işaretiydi; bu yağmacılığın, duvarlara delikler açmak, arabaları enkaza çevirmek, rakip çete mensuplarının yüzleri ve vücutları üzerinde açık havada yapıcı olmasa da coşkulu, amatör plastik cer-

rahi denemeleri yapmak gibi estetik olarak daha değersiz ama stratejik olarak daha etkili biçimleri de vardı.

Gecekondu bölgesindeki çıkmaz sokaklar; çirkin evlerin önüne bir gece önce içlerinde alkol oranı yüksek şaraplar ve sert biralar bulunan boş şişe ve kutular yığılmış; insanlar sanki kapılarının önlerine süt şişeleri yerine şarap şişeleri bırakmışlar ve asla gelmeyecek sabah servisini bekliyorlar.

Annemlerde pek fazla kalmadım; burası beni huzursuz ediyor. Suçluluk duymama da sebep oluyor, çünkü annemi çok sevmem gerektiğini ve bu sevgiyle bu mahallenin kötü anılarını unutabilmem gerektiğini hissettiriyor. Evimiz her zaman ucuz yemek kokardı, orasını ancak böyle tarif edebilirim. Patates yağı kokusu, defalarca ısıtılmış ucuz İrlanda türlüsü konserveleri, bir alay fırınlanmış fasulye konserveleri, kızarmış beyaz ekmek dilimleri ve yağı katılaşmış balık yemeği artıkları, lokantaların paket servisinden Çin yemekleri ve baharat; hepsine sinen bir sigara kokusu. En azından küçük kardeşlerim sürekli kusma dönemlerini geride bırakmışlardı.

Annem, her zamanki gibi, beni kiliseye gitmeye, en azından günah çıkarmaya ikna etmeye çalıştı. Ben ona nasıl olduğunu sormak, çocukların nasıl olduğunu, babamdan hiç haber alıp almadığını falan öğrenmek istiyordum, yani onun konuşmak istediği tek şey dışında herhangi bir şey. O yüzden aynı konularda konuşmadık, o ayrı konuştu, ben ayrı.

Bu beni çok ezdi. Kendimi suçlu, yetersiz, ümitsiz ve buraya ait olmayan biri gibi hissettim. Yalnızca oturup kafa salladım, omuz silktim, ya da bazen başımı iki yana salladım ve küçük Andrew'un oyuncak arabasını kurmaya konsantre oldum (yoksa ağlıyordu). Ev soğuk ve rutubetliydi, bense terliyordum. Annem her zamanki kadar sigara içiyordu, ben asla sigara içmeyeceğime söz verdiğim için kendi paketimi çıkaramıyordum. Ben orada bir sigaradan yoksun, beceriksizce küçük kardeşimin arabasını onarmaya çalışarak ve oradan bir an önce kaçmayı aklımdan geçirerek oturuyordum...

Oradan kaçtım. Ön kapının yanındaki sehpanın üzerine, kutsal suyun yanına biraz para bıraktım ve çıktım, ama barlar kapandıktan sonra balık alıp döneceğime söz vermeden ve kiliseye gitmeyi tekrar düşüneceğime, en azından Peder McNaught'u gidip görece-

ğime, iyi bir insan olacağıma ve çok çalışacağıma söz vermeden çıkamadım... Çıkmaz sokaktaki hafif sidik kokusu bile beni rahatlattı; sanki yeniden nefes almaya başlamıştım.

Yağmur yağıyordu; ceketimin yakasını kaldırdım ve ağır ağır, asfalt yolların çakılı yerine geçen Ferguslie semtinin cam kırıklarını eze eze yürüdüm. Çamurlu otların, yanık sunta parçalarının, ıslak patates kızartması paketlerinin, içinde yağlı yağmur suları olan yarı ezilmiş alüminyum kutularının arasından geçtim, ev gözden kaybolana kadar yürüdüm. Bata çıka Bankfoot Yolu'ndaki çıkmazlardan birine girdim, bir sigara yaktım, dumanı, yaşamın kendisiymiş gibi içime çektim. Çıkmaz sokak leş gibi kokuyordu, karşıdaki tuğladan örme duvara okunaksız yazılar kazınmıştı, üst katlardan birinden bir adamın bağırtıları geliyordu. Yanından geçtiğim dairede televizyonun sesi açıldı, herhalde yukarıdaki adamın sesini boğmak için. Embassy sigaramdan bir nefes daha çektim ve Ferguslie Parkı'nın o kasvetli ve rutubet kokan manzarasına baktım, ensemden aşağıya bir yağmur damlası girince ürperiverdim.

Sevgili Ferguslie; beşiğim, benim macera bölgem. Ondan uzaklaştım, ama yalnızca bir mil. Hâlâ içimdeydi. Tanrım, ne mezbele, ne üzücü bir karışıklık. Bununla ilgili bir belgesel yapmalılar, aranan malzemelerin hepsi var. Kentte yaşanan mahrumiyet mi? Savaş sonrası şehir planlamasındaki başarısızlık mı? Problemli ailelerin gettolaşması şikayeti mi? Hepsi var. Yanınızda bir sürü film ve gözde teorilerinizi alıp gelin baylar, ama benzin deposuna kilit ve Range-Rover'larınıza alarm taktırmayı ihmal etmeyin. Saldırı ihtimaline karşı bir iki silah da gerekebilir.

Buralardan bıkmıştım. Çekip gitmek istiyordum.

Ceketimin iç cebini yoklayıp katlanmış bir iki kâğıt çıkardım. Oda arkadaşlarımdan biri, şarkılarımdan bazılarını yazmam için daktilosunu kullanmama izin vermişti. Bir müzik mağazasından porteli kâğıt almış, eski alıştırma notlarımdaki bütün sekizlikleri, yarım-tam-çeyrek onaltılıkları özenle çizmiş ve sonra da daktiloyla altına sözleri yazmıştım.

Hem şarkı yazıp hem de şarkıcılık yapamayacağım için ün ve paraya kavuşturacağım bir grup aramaktaydım. Çalmayı hemen hemen öğrendiğim, üçüncü-dördüncü elden bir bas gitarım vardı, beste yapmanın en temel kurallarını biliyordum. İşe kendi nota sis-

temimi uydurarak başlamıştım; sekiz yaşındayken, yılbaşı armağanım olan yirmi renkli kalemle grafik kâğıtlarına nota yazma yöntemi icat ettim. Çok karmaşıktı ama nasıl olduysa bu sistem işe yaradı. Bana ait bir tür kurum haline geldi bu sistem, ondan gurur duyuyordum, son sekiz yılımı inatla kaçınılmaza karşı koyarak geçirdim, benden başka herkesin kullandığı sistemi, öğrenmeyi reddettim, beni her dinleyene de benim yöntemimin daha iyi olduğunu anlattım. Müzik dünyasının benim sistemimin ne kadar üstün olduğunu anlayıp, her şeyi baştan aşağı değiştireceğine bütün kalbimle inanıyordum. Metrik sistemin, ondalıkların bulunuşu gibi bir şeydi...

Çılgınlık.

Her neyse, büyük bir düş kırıklığı içinde kendime müzik öğreten bir kitap aldım, ölçü ve oktavlarla ilgili temel aritmetiği hınçla öğrendim, gerçi düşen minör yedililer ve akor sistemleri hâlâ bana yüksek matematik gibi geliyordu (pek de üzülmüyordum; şarkılarımın kafamın içinde nasıl olduklarını biliyordum, fevkaladeydiler. Onları gerçek dünyaya aktarmak daha sıradan bir meseleydi. Aptal biri de gitar ya da klavye çalabilir, ya da nota yazabilir; asıl yetenek ezgiyi bulabilmekte).

O gece, Paisley Teknoloji Koleji Derneği'ne gidecektim, Frozen Gold isimli bir grup çalıyordu orada. Şimdi Dinwoodie'de torna tezgâhında çalışan, okuldan da tanıdığım bir çocuk, bu grubu Glasgow'da bir barda çalarken görmüş ve tavsiye etmişti. İyi olduklarından son derece şüpheliydim. *Frozen Gold* demek ha! Ne acınası bir isim. Benim kafamda çok daha iyi isimler vardı. Pek mümkün görünmüyordu gerçi ama bu tiplerin benim aradığım türden insanlar olması durumunda o sıra aklıma gelecek isimlerden birini seçmelerini isteyecektim onlardan.

Yağmur altında yürüyerek gittim, omuzlarım çökmüş, ellerimi fitilli kadifeden ceketimin ceplerinin mümkün olan en derin yerlerine sokmuştum. Dudaklarımdaki Embassy Regal'i filtresine kadar içtim, yürürken ıslak yollara bakıyor, sigaramı yağmurdan başımı eğerek koruyordum. Ferguslie Parkı'nın dışına çıkan trenyolu alt geçidine girerken izmariti dişlerimin arasından fırlattım.

Dernek sıcak ve gürültülüydü. Bir bardak bira yirmi pens, orkestrayı dinlemekse yalnızca elli pensti. Barda tanıdığım birkaç kişi vardı. Bir iki baş selamı, sırıtmalar, merhaba merhaba. Ben aslında oraya iş için gitmiştim, bu yüzden ciddi görünmeye, kafasında konuşmak, içki içmek ve eğlenmekten çok daha önemli şeyler olan bir adam görüntüsü vermeye çalışıyordum. Orada hiç kadın olmasaydı bile, muhtemelen yine böyle davranırdım, ama açıkçası bu pozu daha çok piliçler için yapardım. Ben belli bir görevi olan bir adamdım, göğsünün üstünde geleceğin popüler şarkı tarihini değiştirecek bir şeyler taşıyan biriydim. Değişik birtakım yerlere gidecektim; önemliydim...ya da en azından çok önemli biri olacaktım, hem de yakında.

Bira bardağımı elime alıp derneğin fazla büyük olmayan salonuna indim, burası aslında bilardo salonu olarak kullanılıyordu. Dernek binası, Gourock-Glasgow trenyolunun karşısındaki tepenin yanında, eskiden Paisley'in Sosyal Güvenlik bürosu olan ve -belli ki bunun sonucu olarak- ona uygun iç bayıcı, kör-kübist-akşamdan kalma bir tarzda yapılmış griye çalan bir yapıydı. Frozen Gold'un, farkında olmadan Kader'le randevulaştığı alçak tavanlı oda daha şimdiden duman altı ve sıcaktı. Kuruyan elbiselerimden çıkan buharı bile hissedebiliyordum; kendi bedenimin kokusu da burnuma geliyordu tabii. Kötü olan bir şey yoktu, aslında rahatım da yerindeydi ama yanımda iki genç kız duruyordu ve ben keşke önce eve gidip biraz traş losyonu sürseydim diye düşünüyordum.

Frozen Gold beş parçadan oluşan bir orkestraydı. Solo, ritim, bas gitarlar, davullar ve Hammond org. Davulcununkilerle birlikte üç mikrofon. Aletler şaşılacak kadar yeni görünüyordu, amplifikatör ve kolonlar hiç darbe almamıştı ve Hammond da kusursuz durumdaydı. Hatta galiba getir-götür işlerine bakan iki tane yardımcıları bile vardı, sahne hazırlıklarını tamamlıyorlardı. Grup elemanları ortalıkta görünmüyorlardı. Bu kadar tuzu kuru görünen bir grubun bu küçük, pek tanınmamış salonda çalacak olmasına hayret ettim. Aradığım kişilerin onlar olması ihtimalini daha da azaltıyordu bu durum. Birama yeni başlamış olmasaydım, bardağı kafama diker, önemli adam havalarında dernekten çıkar, yağmurda yürüyüp, doğru evime geri dönerdim. Tek çubuklu elektrik sobasının önünde, arkadaşlarla siyah-beyaz televizyonun karşısında ya da

kütüphaneden aldığım kitapları okuyarak, ya da Ken'in akustik gitarını kurcalayarak, ya da bir-iki peni'sine, belki de saat ondan önce Bisland'da bira ısmarlamacasına poker oynayarak bir akşam daha geçirirdim... ama bunların yerine orada kaldım, içimde bir ümitsizlik duygusu başgöstermesine rağmen.

Grup; dört erkek ve bir piliç. Yanımda duran iki kız coşkulu bir şekilde alkışlayarak bağırıyordu; gruptakiler gülümsedi ve el salladı; kızlar onların isimlerini biliyor gibiydiler. "Heeey, Davey...!" diye çığlık atıyorlardı; sarışın bir gençti bu, benim yaşlarımda. Elinde bir Les Paul vardı, onlara göz kırptı, ardından da Gibson'ını prize soktu. Fotomodele benziyordu; kusursuz saçlar, kusursuz dişler ve kusursuz bir ten, geniş omuzlar, dar kalçalar. Gerçek deri olmayacak kadar yumuşak ama başka bir şey de olamayacak kadar pahalı görünen siyah deri ceketini çıkardı, ipekli beyaz gömleği ortaya çıktı. Hayatımda daha önce hiç ipek görmemiştim -yani birisinin üzerinde- ama, ipek dedim içimden. Solmuş bir Levis. Mikrofonu ayarladı. İlk düşündüğümden daha kısa boylu olduğunu farkettim. Yavaş yavaş toplanan kalabalığa gülücükler dağıttı. Önümdeki adamın saatine bir göz attım; inanılmaz, tam saatinde başlıyorlardı!

Diğer üç adamı farketmedim; pilice bakıyordum. O da sarışındı, bayağı ufak tefek, elinde yarı-akustik gitar, erkek gibi giyinmiş; giysileri beyaz ve soluk mavi renkli, yukarıdan bakarak okuyor. O da yine benim yaşlarımda, belki biraz daha büyük. Seyirci tipi, dedim içimden. Allah bilir şarkı söyleyemiyordur, gitarı bile doğru dürüst akort edilmemiştir. Ama ne yüz. İlle de eleştirecek bir şey bulacağım diye yırtınırsanız balık etinde bir güzel diyebilirdiniz. Kimse hem bu kadar güzel hem de güzel sesli olamazdı.

Tanrım... o ne gülümseme... O güzel, küçücük ve utangaç gülümsemenin sıcaklığını hiçbir benzetmeyle anlatamam. Bir dinleyicilere bir de Les Paul'lü Adonis'e baktı ve ona gülümsedi, bakın işte bunun için bir omurgalıyı bile öldürebilirdim.

Bu grubun burada ne yaptığını bilmiyordum, ama bana göre olmadıkları kesindi. Bir nota bile çalmamışlardı, yalnızca bir arada *boy gösteriyorlardı*, her şey hazırdı. Çoktan bir plak sözleşmesi yapmış gibiydiler (gerçi yapmadıklarını öğrenmiştim). Ben, tam oturmamış, az çok bir şeyler çalabilen, kendi besteleri olmayan, en

azından müzik açısından kendilerine ne söylenirse onu, yani kahrolası şarkılarını söyleyip parlak sololar atmaktan mümkün olduğunca kaçınan kaba görünüşlü bir rock grubu bekliyordum.

Kız hakkında yanılmıştım. O ve diğer Yunan Tanrısı işi götürüyorlardı; solo ve ritim gitarlar, ikisi de şarkı söylüyordu. "Jean Genie"; en son Bowie parçası. Kız şarkı söyleyebiliyor, adam da çalabiliyordu. Aslında, kız çalabiliyordu da; bas dizelerinin üzerinde yeni bir kat çıkar gibi, hem tutarlı hem de enerjik bir biçimde kusursuz bir beceriyle çalıyordu ritim gitarı. Bas bir fabrikaydı; büyük, düzenli ve etkili... pilicin ritim gitarı ise ödül kazanmaya layık bir işyeri, parlak ama insancıl. Sarışın herifin solo gitarı, ise...Tanrım, tam bir katedral gibiydi. Gotik ve Gaudi; NASA Toplantı binasının dışında fırlatılmayı bekleyen son roket. Olay yalnızca sürat değildi; dünya hızlı solo gitar çalma rekorunu kırmaya çalışırcasına yalnızca hızlı çalmıyordu adam. Akıcıydı. Ikınmadan, doğal, kusursuz bir biçimde akıp geçiyordu ezgiler. Tüm diğer sahne tacirleri onun yanında hantal Jumbo uçaklar gibi kalırken, o havada taklalar atan bir F1-11 pilotuydu.

Bowie'nin şarkısının sonuna geldiklerinde durmadılar; hemen Stones'un "Rock This Joint" adlı parçasına geçtiler, arkasından Led Zep'in "Communication Breakdown"ını çaldılar... çok önemli değil ama, özgün parçadan biraz daha hızlı çaldılar.

Buraya küçümsemek için gelmiştim ve Bowie'nin şarkısının ilk otuz saniyesinde, sırf ümitsiz bir müzik züppesi olduğumdan ve Bowie'yi kendi adıma fazla "ticari" bulduğumdan bu tavrımı koruduım. Stones ve Zep bile benden artı puan almaya başladılar... Ama bu küçümseme duygusu fazla uzun sürmedi. Olduğum yere çakılmıştım. Benim yazarak yapmak istediklerimin tümünü onlar çalarak yapıyorlardı. Kaba yanları da vardı tabii; o kadar da kusursuz değildiler, davulcu yeteneklerinin elverdiğinden daha coşkulu çalıyordu, Hammond çalan çocuk, grubun geri kalanına uymaktan çok şov yapar gibiydi, pilicin sesi ise, teknik açıdan iyi ve güçlüydü ama fazla kibardı. Analitik olmaya çalışarak, klasik eğitim almış da ondan dedim kendi kendime.

Solo gitarist bile zaman zaman tam beceremediği zor temalara girdi, ama o Les Paul'üyle cebelleşerek ondan bir sürü nota çıkarırken yüzüne baktığımda çok yakınlarda, bir gün bunları da becere-

bileceği izlenimini edindim. Notalar zirveye çıkıp tekrar düşüşe geçtiği zaman oluşan nota selinde yolunu kaybettiğinde suratını hafifçe ekşitebilir, hatta yüzüne küçük bir gülücük kondurup ve başını iki yana sallayabilirdi; böylece bir şeyler yerine daha iyi oturabilirdi; sanki bunlar yalnızca alıştırma cinsinden parçalarmış gibi, üzerinde çok çalışmış, provalarda çalmış ve hepsinde ya da çoğunda başarılı olmuş ama bu gece biraz formunda değilmiş gibi yapabilirdi.

Kısacası, iyiydiler. Tartışmak isteyebileceğim tek şey seçtikleri malzemeydi. Nereye gittiklerini bilmiyor gibiydiler; Slade ve Quintessence kadar birbirinden farklı kaynaklardan karmakarışık bir seçme yapmışlardı. Bazı parçaların grup liderini ön plana çıkarmak için seçildiği belliydi (hiç de fena çalmadığı Hendrix parçaları buna dahil, yalnızca tarzı Hadrix Baba'nınkine biraz fazla benziyordu), bazı parçalar da eğlendirici türden vasat dans müzikleriydi.

Karışıktı, ama iyi eğlendirdi. Ağabeyimin bana yaptığı seks tanımına benziyordu. İlk yarının sonuna doğru ter içinde kalmıştım, ayaklarım şişmiş, kulaklarım çınlıyordu. Biram ısınmıştı, odaya girdiğimden bu yana iki yudumdan fazla içmemiştim. İlk şarkı başladığında yaktığım sigara kendi kendine yanmış, parmaklarımı kavuruyordu; başım zonkluyor, beynim çılgın olasılıklarla çalkalanıyordu. Bunlar yanlış insanlardı, benim istediğim kesinlikle bunlar değildi...ama; ama ama ama...

Yüzümün ne halde olduğunu bilmiyorum, ama yanımda duran iki kızdan biri dönüp bana baktı, çalan gruptan öylesine etkilenmişti ki duyduğu coşku, yanındaki, uzun boylu, çirkin, sabit bakışlı çılgınla hiçbir ilişkiye girmeme yolundaki doğal ve anlaşılır isteksizliğe baskın çıktı. "Büyüleyici, değil mi?" dedi. Şimdi iki kız da bana bakıyordu. "Ne dersin, ha? Çok iyiydi di'mi?" dedi ikinci kız. Kafam grupla ilgili düşüncelere o kadar takılmıştı ki, iki tane çekici piliçle konuşmakta olduğumun farkında bile değildim, hem de *onlar* başlamıştı ***benimle*** konuşmaya. Hemen evet anlamında başımı salladım, boğazım kurumuştu, yutkunmaya çalıştım.

"Ç-ç-çok iyi." Kekelemem bile konuşmayı engellememişti.

"Bence bunlar müthiş ya," dedi birincisi. "Kesinlikle müthiş, ya. Anlıyo musun? Bu grup...", iyi bir karşılaştırma yapmak için biraz durakladı. "Slade'den bile daha meşhur olacak."

"T-Rex'den de," dedi arkadaşı. Her ikisi de kısa boylu ve koyu

renk saçlıydı. Uzun etekler giymişlerdi. "T-Rex'i de geçecekler." Ateşli ateşli başını salladı, diğeri de başını sallayarak onu onayladı.

"T-Rex'i de, Slade'i de geçecekler."

"Rod Stewart'ı da," dedi ikincisi.

"O bir grup değil, o tek başına çıkıyor," dedi ötekisi.

"Ama onunla çalan bir grup var; Faces; onları Apollo'da gördüm, hem..."

"Ha, ama..."

"Ke-ke-ke" diye başladım ben.

"Kesinlikle Rod Stewart'dan daha iyiler," dedi ikinci kız.

"Ama-ama-ama" dedim, bu kez yol değiştirerek.

"Tamam, ondan da, Faces'dan da iyiler, oldu mu?"

"Ama hiç hiç kendi öz öz özgün yapıtları yok mu?" demeyi başardım.

İkisi de birbirlerinin yüzüne baktılar. "Yani kendi yazdıkları şarkılar gibi mi?"

"Hı, hı," dedim sıcak biramdan bir yudum alarak.

"Olduğunu sanmam," dedi birincisi. Deri bir şeride takılı Mısır haçı ve bir sürü ucuz Hint takısı vardı üzerinde.

"Yok," dedi ötekisi (sahte kürk ceketinin altına dar bir yelek giymişti). Başını iki yana salladı. "Ama üzerinde çalıştıkları şarkılar vardır. Kesin vardır." Beni değerlendirir gibi yüzüme baktı; diğeri yardımcı çocukların ve davulcunun bas davul pedalını ayarladıkları küçük sahneye bakıyordu. Yanlış bir şey söylemiş olduğumu düşündüm.

Boş bardakları birbirine vuran birinci kız "Bir şeyler içmeye geliyor musun?" dedi ötekine. Ben hâlâ "İçkileri size ben alabilir miyim?" demeye çalışırken onlar çoktan uzaklaşmıştı. Bu kısa cümlede ne çok sessiz harf vardı.

İkinci yarı o kadar iyi değildi. Aletlerinde problem çıktı, gitarlarının dört teli koptu, ama mesele sadece bunlar değildi. Çaldıkları şarkılar ilk bölümdeki kadar karışıktı, bu beni düş kırıklığına uğrattı, ama bu kez olumsuzluklar biraz daha fazlaydı, sanki ilk bölümde oldukça iyi çalıştıkları şarkıları çalmışlardı ama ikinci bölümde henüz öğrenmekte oldukları parçaları çalıyorlardı. Bir sürü notayı

yanlış çaldılar, üstelik davulcuyla grubun diğer elemanları arasındaki uyum sık sık kayboluyordu. Dinleyici kalabalığı bütün bunları umursamıyor gibiydi, daha öncekinden de fazla elleri ve ayaklarıyla tempo tutuyorlardı, bense fazla eleştirel olduğumu biliyordum; Frozen Gold yine de bizim oralarda dinlediklerimin hepsinden çok daha ilerdeydi...Tanrım, yalnızca çok ilerde değil, bir başka kasabadaydı ve şehrin parlak ışıklarına doğru yol alıyordu.

En son şarkıları "Love me Do" idi; devam etmelerini isteyen kalabalığın alkışları üzerine "Jumping Jack Flash"i çaldılar-Derneğin idare amirinin kapıdan saatini göstererek yaptığı işaretler üzerine yardımcı çocuklar çoktan aletleri sökmeye başlarken-Family'den "My Friend The Sun"ın akustik versiyonuyla programlarını bitirdiler. Bu parçayı yalnızca Adonis ve piliç bir tek gitarla çaldı ve söyledi. Bazı müşkülpesent rock eleştirmenleri dışında herkes onları mükemmel olarak niteleyebilirdi. Kalabalık devam etmelerini istedi, fakat idare amiri ışıkları yakmış ve sahne elektriğini kesmişti. Sahnenin aşağısında toplanan hayranların arasına katıldım.

Daha önce benimle konuşan iki kız şimdi grup lideriyle konuşuyordu; birkaç sarhoş öğrenci sarışın kıza hayatlarında gördükleri en inanılmaz güzellikteki kadın olduğunu anlatıyorlardı, acaba bir ara gelip onlarla bir şey içmek ister miydi? Kız ise gülümsüyor, başıyla reddediyor ve mikrofon ayağını söküyordu. Sarışın solo gitaristin bir yandan kızla konuşurken bir yandan da iki gözünün ucuyla bunu izlediğini görebiliyordum.

Usul usul kızların yanına sokuldum, ciddi ama ilgili görünmeye çalışıyordum; söyleyeceği önemli şeyler olan, yalnızca "çok iyiydi, ya" ya da benzeri şeyler söylemek istemeyen biri gibi görünmek, ama bir yandan da bazı eleştirilerim olsa bile ne denli etkilendiğimi de göstermek istiyordum. Bunun sonucu olarak ortaya çıkmış olabilecek görüntüm hakkındaysa düşünmek bile istemiyorum; muhtemelen onlara şuna benzer bir mesaj veriyordum: "Ben olsa olsa tehlikeli derecede sarhoş bir senkopçuyum, ama müzisyenlerle ilgili saplantısı olan klinik bir psikopata daha da çok benziyorum." Adam beni birkaç kez süzdü, fakat kızlar bir dahaki sefere nerede çalacaklarını öğrenip, birisi de koluna bir imza alana kadar bakışlarını yakalayamadım. Kızlar giderken mutluydular.

"Evet" dedi adam bana, başını sallarken bir yandan da gülümsüyordu.

"Çok i-i-yiydiniz," dedim.

"Sağol." Kablolardan bazılarını sarmaya başladı, yardımcı çocuklardan birinin uzattığı kapağı açık gitar kabını aldı ve Les Paul'ünü içine koydu. Arkasını döndü.

Boğazımı temizledim ve "Iıı..." dedim.

"Evet?" diyerek geriye baktı, tam o sırada kız yanına geldi, boynuna sarılıp yanağından öptü, sonra yanında durdu, eli adamın beline sarılmış halde, kaşları çatık bana bakıyordu.

"Şey, aca-aca,acaba..."

"Ne?" dedi. İkisi birlikteyken o kadar hoş, o kadar güzel ve yetenekli, öylesine temiz ve iyi bir çift oluşturuyorlardı ki; hem de o kadar enerji harcadıktan sonra. Ya kızdan ya da adamdan pahalı bir koku geliyordu burnuma ve söylemek istediğim hiçbir şeyi bir türlü söyleyemediğimi biliyordum. Ümitsiz bir haldeydim. Böyle biriydim ben işte, koca aptal çirkin Danny Weir, ailenizin bongobozu, ağzı kokan, yüzü sivilceli, uzun saçlı, tıraşsız, sırık boylu bir tip... Ben, sararmış, sayfa uçları kıvrılmış ucuz bir dergiydim, bu insanlar ise parşömen kâğıttan ve deri kaplıydılar; ben ucuz, çizilmiş bir plak, bu insanlar altın disklerdi... onlar başka bir dünyada yaşıyorlar ve daha iyiye doğru yol alıyorlardı; bunu biliyordum. Bense Paisley'de kalmaya, gri duvarlara ve kızartma yemeklere mahkumdum. Konuşmaya çalıştım ama kekeleyemedim bile.

Birden kız kaşlarını daha da çattı ve başını sallayarak bana, "Sen Weird'sin, değil mi?" dedi.

O zaman adam kıza döndü, biraz şaşırmıştı, kesinlikle beklemiyordu; kaşları ve ağzı titredi, yüzünde kaş çatma ile gülümseme arasında bir ifade vardı, çabucak bakışlarını kızdan ayırıp bana çevirdi, o arada ben kekeliyordum "E-e- evet, evet, b-b-benim."

"Ne?" dedi adam bana. Elimi ona doğru uzattım ama o yine kıza döndü. "Ne?"

"Weird," dedi kız, "Danny Weir; D. Weir... Weir, virgül, D, okul kayıt defterinde böyle yazardı, bu yüzden "Weird" okurduk. Onun takma adı."

Adam başını salladı, anlamıştı.

"O benim," diye birden sevinçle gülümsedim. Tek elimle salak-

ça bir yarım el sallama hareketi yaptım, sonra da el yordamıyla beceriksizce sigaralarımı aradım.

"Beni hatırladın mı?" dedi kız. Başımı iki yana salladım, ikisine de sigara ikram ettim; kız bir tane aldı. "Christine Brice. Senden bir sınıf üstteydim."

"Aaa," dedim, "evet; tabii. Evet; Christine. Aa, tabii, evet; Christine. Evet. Evet; o zamandan beri nasılsın, ııım... nasıl gidiyor?" Onu hiç mi hiç hatırlamamıştım. Bu sarışın melekle ilgili en ufak bir anı yakalamak için beynimi zorluyordum.

"Pekala," dedi. Kolunu doladığı adamı göstererek "Bu Dave Balfour," diye ekledi. Birbirimize baş salladık. "Selam". "Merhaba." Bir duraksama oldu, sonra Christine omuzlarını silkerek bana, "Nasıl buldun?" dedi.

"G-grubu mu? Programı mı?" dedim. Kız evet anlamında başını salladı. "Aaaah...müthiş...evet; müthiş."

"Peki..."

"Ama kendi şarkılarınızı söylemeniz gerek, programın ikinci bölümü için daha çok çalışmanız gerek, çok daha iyi olabilirdiniz, orgun da size daha fazla k-k-atkıda b- bulunması gerek, davulların biraz disipline ihtiyacı var... ve tabii grubun ismi de biraz şey....hımmm..." Yüzlerindeki ifade işlerin pek de iyi gitmediğine işaret ediyordu. Ağzımı ve burnumu plastik bira bardağına gömerek içiyormuş gibi yaptım, tadı tamamen kaçmış biradan ılık bir yudum aldım.

Tanrım, ben neler söylüyordum? Yaptıkları her şeyden nefret etmişim gibi konuşuyordum. Ne düşünmüştüm? Bu insanlara iltifat etmem gerekirdi, suratlarına tükürmem değil. Küçük gruplarıyla eğlenen, orta sınıftan kibar çocuklardı bunlar, kasabadaki en iyi müziği yapıyorlardı ve muhtemelen eğer gerçekten istedikleri buysa daha ileriye de gideceklerdi; kuşkusuz övgüye, alkışa ve birlikteliklerinin çekiciliğine alışkınlardı ve burada karşılarında kocaman bir sürüngen, iki lafı bir araya getiremeyen bir manyak yaptıkları her şeyin yanlış olduğunu söylüyordu.

Bana nasıl bakmışlardır kimbilir. Ayakkabısız, çoraplı (delik) ayaklarımla ölçüldüğünde 1.90 cm boyunda, kambur, hatta başı neredeyse omuzlarının arasına gömülmüş bir adam (Okulda bana takılan pek çok isimden biri de "Akbaba" idi. Bir düzine takma adım

vardı, ama "Weird" en iyisiydi). Gözlerim pırtlak, burnum büyük ve kemerli, saçlarım uzun, ince telli ve kendi yağıyla parlayan saçlardan. Kollarım uzun ve ayaklarım birbirine eşit değil, birisi kırk beş, birisi kırk altı numara; ellerim, çok gayret etmeme karşın doğru dürüst gitar çalmamı engelleyecek kadar kalın parmaklı, büyük ve hantal; bas gitar çalmaktan başka bir seçeneğim yok; bas teller arasındaki mesafe daha açık.

Ben bir canavarım, insan kılığında bir yaratık; leylek boylu bir maymun; çocuklar benden korkar. Hatta bazı büyükler de benden korkar, geri kalanları da ya güler, ya da iğrenerek bakışlarını çevirirler. Hep komik görünüşlü bir çocuk olmuştum, çiçek açtığımda çirkin bir genç adama döndüm. Çirkinliğimi herkese kabul edilebilir bir düzeyde tutma nezaketini bile gösterememiştim; kötü görünüşümü insanlara *dayatıyordum* sanki. Bu güzel, zarif çiftin, bu *hoş* ve genç insanların görmek isteyebilecekleri en son şeydim kesinlikle. Onlarla sırf aynı odada bulunduğum için suçluluk duyuyordum. Neler *söylemiştim* ben?

Tam o sırada klavyedeki adam, Hammond'ını ite ite arkadan geçiyordu; söylediklerimin bir kısmını duymuş olmalıydı, çünkü şöyle mırıldandı, "O boktan müzik eleştirmenlerinden biri mi bu?"

Dave, bir terliksi hayvana bakar gibi baktı bana, burnundan tıslar gibi güldü. "Bunun dışında, iyiydi, ha?"

"Aaaah,...evet," dedim hemen. "Müthiş. Be...ben...bence siz şeye...yani...", "zirveye çıkabilirsiniz" diyecektim ama bu çok aptalca geldi bana. "....başka şeyler de yapabilirsiniz, hmmm... yani...." Belagat yeteneğimin doruğunda olduğum söylenemezdi. Benim en iyi halim, vasat bir pokercinin en kötü haliydi.. "Öf, s- s- s..." Neredeyse küfür edecektim. "Bakın, gelin b-b-birlikte bir şeyler içip, b-b- biraz iş konuşalım."

"İş mi?" diyen Dave'in yüzünde kuşku dolu bir ifade vardı.

"Evet, size gereken şarkılar bende var."

"Ya, sahi mi, var mı?" dedi Dave Balfour, hiç ses çıkarmadan çekip gitmek ile mikrofon ayağını kafamda kırmak arasında bir seçim yapmaya çalışıyormuş gibi görünüyordu. Başını evet anlamında salladım, sigaramı, içinde insana güven veren bir ilaç varmışcasına içime çektim. Christine Brice bana şefkatle bakıyordu.

"Ciddiyim," dedim. "Gelin b-b-bir konuşalım. Hem melodi

hem de sözler, her şey var; yalnızca ilgilenecek... b-b-birini bekliyor. Beğeneceğinizden eminim. Tam size göre."

"Şey," diye konuşmaya başladı Dave, o anda idare amiri de onlarla tartışmaya başladı. Yardımcı çocuklar yan kapıyı yağmurlu geceye ve soğuk rüzgâra açmışlar, aletleri dışarı taşıyorlardı. Kolonlardan birinin bir ucundan tutup, aleti birkaç basamak aşağıda, Hunter Caddesi'nde bekleyen minibüse taşıyan çocuğa yardım ettim. Her zamanki sakarlığım o an üzerimde değildi, ben onu düşürmeden aşağı indirmeyi başardık. Dave Balfour, Hillman Hunter'ın arkasına gitar kabını yerleştiriyordu. Christine ön tarafta koltukta oturuyordu. Balfour'un yanına çıktım, yağmura ve açık havanın taze soğuğuna karşı sırtımı kamburlaştırmıştım. Balfour deri ceketinin yakalarını kaldırırken, "Demek gerçekten sende şarkılar var, ha?" diye sordu.

Başımı salladım. "Öyle boktan şeyler değil."

"İyi parçalar var mı sahiden?"

Cevap vermeden önce birkaç saniye bekledim, "Hem de çok iyi, siz b-b-bile onlardan iyi olamazsınız." Kahretsin! Yine her şeyi bok etmiştim. İki yıldır biri bana bu soruyu sorsa da bu lâfı söylesem diye beklememiştim. Geceleri yatağımda fanteziler kurarken provalarını yaptığım düşlerde sahip olduğu ihtiras, ciddiyet ve şaşırtıcılığın yarısı bile yoktu bu lâfta ama en azından böyle bir fırsat karşıma çıkmıştı. Dave Balfour'un bunu hazmetmesi için bir iki saniye geçmesi gerekti, sonra güldü.

"Ya, tamam o zaman; o zaman bize bir içki ısmarlarsın."

"Ne zaman?"

"Yarın gece çalışmamız var; istersen o zaman gel; bitince bir şeyler içeriz. Tamam mı?"

"İyi. Neredesiniz?"

"St. Ninian's Terrace, 117 Numara. Garajında oluruz. Sekizde falan."

"Orada görüşürüz," dedim. Çocuklar vagonun kapısını kapatırlarken o da arabaya binmişti. İçerden dışarıya bakan birkaç kişinin solgun suratını görebiliyordum.

Hunter Caddesi'ndeki yokuştan aşağıya yürümeye başladım, önce bir dükkâna uğrayıp cips alacak oradan da anneme gidecektim. Minibüs öksürdü ve fırlayarak beni geçti. Sonra durdu, Chris-

tine Brice kafasını uzattı.

"Seni götürelim mi?"

"Ferguslie Park'a gidiyorum," diyerek güldüm ve başımı iki yana salladım. "Lastikleriniz oradan sağlam çıkmaz." Kız, Dave Balfour'a döndü ve bir şeyler söyledi. Durma fikrinin Dave'den gelmediği gibi bir his doğdu içime.

"Seni oranın yakınlarında bırakırız."

"Şey.." diyerek omuzlarımı silktim. "Benim önce gidip biraz cips falan almam gerek, siz..."

"Hadi, bin arabaya." Kız arka kapıyı açtı. "Ben de cips alacaktım." Gilmour Caddesi'ndeki dükkânda durduk; Christine, onlara aldığım cipsin parasını verdi. Kimse fazla konuşmamıştı, beni King Caddesi'nde bıraktılar.

Dave Balfour yalnızca bir kez neşelendi, Old Sneddon Caddesi'ndeki trafik ışıklarında bekliyorduk; yanımızda bir araba durdu, Balfour'un arabayı farketmesiyle hemen bir kez daha bakması bir oldu. Christine'i dürttü ve kapıdaki cepten küçük, siyah renkli bir şey aldı; klik sesi çıkaran bir şeydi, Dave endişeyle küçük aletin arkasına baktı, sürekli trafik ışıklarına da göz atıp duruyordu. Tiz bir kurulma sesi duyar gibi oldum. Christine başını iki yana salladı ve başka tarafa baktı. Aletin arkasında turuncu bir ışık yanmıştı; Balfour aleti yan pencerenin oraya kaldırdı, pencereyi tıklattı ve korna çaldı. Yanımızda duran arabadaki adam sesin geldiği yöne bakmaya başladı.

Balfour, boşta kalan elini salladı ve o anda etrafını kör edici bir ışık kapladı. Göz alıcı yansımalardan kurtulmak için gözümü açıp kaparken, bir yandan da ne olup bittiğini anlamaya çalışıyordum. Bu arada Balfour gülüyordu, araba ise saçılan ışıklardan kaçıyordu. Christine derin bir nefes alarak "Tanrım, bazen çocuk gibi oluyorsun," dedi. Balfour hâlâ kıkırdıyor ve aynadan arkasına bakıyordu. Christine elini uzatarak "Şu ışık tabancasını ver bana," dedi.

Balfour kızı duymazlıktan gelerek "Sammy Walker" dedi. "Gördün mü adamı? Bu hafta onu ikinci kez faka bastırdım!" Başını sallayarak, kıkır kıkır gülmeye devam etti. Christine dönüp bana baktı, kaşının birini kaldırmıştı. Ben belli belirsiz gülümsedim.

Çiseleyen yağmur altında yürürken yavaş yavaş soğumakta olan kesekâğıtlarından ceketimin üzerine yağ ve sirke sızıyordu, içimden keşke dönüşte anneme uğrayacağıma söz vermeseydim diyordum. Şimdi bana gereken, bütün gece Paisley'de dolaşıp durmaktı.

Daireme geri dönerken okul günlerimi düşündüm ve Christine Brice'ı hatırladım. O zaman da oldukça güzel görünümlü bir kızdı; benden büyüktü ve iyi giyinen kızlardandı, kendine güvenli, derli toplu ve üniforması düzgün bir öğrenciydi; belli ki Ferguslie Park'a ait biri değildi. Benden bir sınıf daha üstteydi, bakışlarımın henüz korkunç değil de dramatik olduğunu düşündüğüm zamanlardayken, okulun yılbaşı balosunda onu dansa davet ettiğimi hatırladım; tabii benden büyüktü, yani bu olacak iş değildi ama belki boyum uzun diye olur ya...

O ise kızarmış ve başını iki yana sallamıştı; arkadaşları kıkır kıkır gülmüştü.

Utançtan yerin dibine geçmiş, salonu ve okulu terketmiştim. Ayağımı sıkan yeni ayakkabılarım ve ince ceketimle perişan, üşümüş, aşağılanmış halde balo bitene kadar Paisley'de dolaşmıştım, böylece annemin beni beklediği zamanda eve geri dönmüş olacaktım; yoksa annem bir sürü soru sorup canımı sıkacaktı.

Eve döndüğümde, anneme çok iyi vakit geçirdiğimi söylemiştim.

III

İnsanlar artık pek telgraf göndermiyorlar; bunun yerine telemesaj denilen yeni bir şey var; sıradan postayla gönderilen sahte telgraflar. Altı gün önce, bir çarşamba günü St.Jute kilisesinin yönetim kurulu odasının küçük arka kapısı önündeki posta yığınının arasında bunlardan biri vardı. Bu posta yığını üç yıl derinliğindeydi; muhtemelen birkaç tane posta çuvalını dolduracak kadar çok mektup vardı. Çoğu ıvır zıvır olduğu için pek ilgilenmem, yalnızca ara sıra aşağıya iner ayağımla şöyle bir kurcalar ve özellikle dikkat çeken bir şey var mı yok mu diye bakarım. Önemli mektuplar avukatlarıma gönderilir; benim için bir şey ifade eden insanlar benimle doğrudan doğruya ilişki kurmaya çalışmanın boşuna olduğunu bilirler.

Rick Tumber'ın da bunu bilmesi gerekirdi ama unutmuş olmalı. Mektup yığınını tekmelerken bu telemesaj karo taşların üzerine kaydı, eğilip aldım ve açayım mı açmayayım mı diye düşündüm. Bu beklenmeyen bir şeydi, ve beklenmeyen şeylerden, benim tecrübelerime göre hep kötü bir şey çıkardı. Her ne haltsa; mektubu açtım.

AYIN 21'İNDE PAZAR GÜNÜ ÖĞLE SAATLERİNDE SANA GELİYORUM. ÖNEMLİ. EVDE OL. LÜTFEN. BU İYİ HABER. SEVGİLER. RİCK T.

İyi haber. Birden gözlerim açıldı. Rick Tumber bizim kayıt şirketi ARC'nin müdürüydü. O bir şeye iyi haber diyorsa mutlaka her nasılsa bir yerlerden kazanılacak epey para var demektir. Onun geleceği zaman buralarda olmamak için planlar yapmaya başladım, yine de bir şeylerin beni bundan alıkoyacağından da kuşkulanıyordum; buna da elim ermeyecekti.

Mesajı zarfının içine koydum ve böyle yaparsam sanki onu hiç okumamışım, hiç gelmemiş, hiçbir şey değişmeyecekmiş gibi olacağını düşünerek mektup yığınının arasına bıraktım, daha sonra döner taş merdivenlere giderek koro bölümüne geri döndüm. Henüz kahvaltı yapmamıştım, güney kanatta mutfak ve yemek odası niyetine kullandığım odaya geçtim.

Zındık Wykes olarak da bilinen St.Jute tıpkı bir kiliseye benziyordu, ama kilise değildi. İçinde mezarlığa benzeyen bir yer vardı ama hiç mezar yoktu.

1819-1898 yılları arasında yaşayan Ambrose Wykes başarılı bir hintkeneviri tüccarının tek oğluymuş; işi büyütmüş ve küçük bir serveti büyük bir servete dönüştürmüş, daha sonra 1850'li yıllarda bir başka ticaret imparatorluğu kurma, yani Amerika'ya tütün ihraç etme planlarıyla Glasgow'a taşınmış. Her zaman egzantrik bir insan olmuş, uşaklarını gemi mürettebatı gibi giydirirmiş –baş uşak kaptan kıyafeti, hizmetçiler tayfa kıyafetleri giyermiş–; Bearsden'deki villasına küçük bir deniz feneri yaptırmış, böylece komşularının hiddetini ve çok sayıda göçmen kuşu kendisine çekmiş, ama Viktorya ölçülerine göre bunlar o kadar da tuhaf hareketler sayılmıyormuş, ne de olsa dindar bir Katolik, sorumluluk sahibi

bir koca ve sevgi dolu bir babaymış.

En azından 1864 yılının Mayıs ayına kadar böyleymiş, bir gün karısı Mary ve tek çocukları bir tren kazasına kurban gitmiş. Oğulları yalnızca iki haftalıkmış ve vaftiz bile edilmemiş. Küçük yavrunun ruhunun sonsuza kadar cennete giremeyeceğini düşündükçe Wykes'ın kederi daha da büyümüş; çok fazla içmeye başlamış, artık uyku uyuyamıyormuş; doktoru afyon tentürü önermiş.

Ambrose'un yas tutma biçimi normal insanların hazmedebileceği sınırların ötesine geçmiş; Bearsden'daki evinin tamamını ve Holy Loch'da Hunter Quay'deki villasını siyah çadır beziyle kaplatmış. Bütün evi siyah renkli mobilyalarla döşemiş, halıları siyah renkli olanlarla değiştirmiş, bütün tablo ve portrelerin üzerine siyah bez örtülmüş ve hizmetçilerden birden cenaze levazımatçıları gibi giyinmeleri talep edilmiş. Çoğu işten ayrılmış.

Ambrose sık sık papazları görmeye gidiyormuş, yanında utangaç ama çok iyi para alan bir de avukat bulunurmuş; güya ilahi yasalarda bir boşluk bulup oğlunun ruhunu sonsuza dek huzura kavuşturacak bir yol arıyormuş. Papaz, piskopos ve bir sürü Cizvit onu ikna etmeye çalışmış ama Ambrose onlardan gelecek teselliyi reddetmiş. Kiliseye gitmekten vazgeçmiş, günah çıkarmayı istememiş.

Bütün zamanını papazlara, piskoposlara, kardinallere ve hatta Vatikan'a mektup yazmakla ve oğlunun ruhunu sonsuza dek huzura kavuşturacak özel bir kefaret bulmaya çalışmakla geçirdiği için işleri de bozulmaya başlamış. Bazı İncil ayetlerinin tekrar tefsir edilmesini savunan broşürler bastırmış. Sonra da mahalle kilisesinin gözcülüğünü yapmaya başlamış; satın aldığı bir cenaze arabasının içinde kilisenin önünde oturuyormuş; bu arada kendi ambarında çalışan işçiler de reform isteyen pankartlarla onun etrafında dönüyorlarmış.

Kendileri de Katolik olan bu işçiler, kendi papazları tarafından bu çirkin gösteriden vazgeçmeye, bunun kendi ruhları için üç kat daha kötü olduğuna ve ölen çocuğa hiç bir faydası olmayacağına ikna edilmişler. Bunun üzerine Ambrose kenar mahallelerden bir sürü ayyaş kiralamış; ayyaşlar kiliseye gidenlere küfür ediyor, kilise binasının karşısına geçip işiyor ve polisle çatışıyorlarmış.

Ambrose giderek şiddetlenen uyarılara ve tek tük kalan arka-

daşlarının soğuk tavsiyelerini aldırmıyormuş, sonunda hiç dostu da kalmamış. Bu sıralarda ihmal ettiği ticaret imparatorluğu da batmak üzereymiş, bu yüzden onu satışa çıkarmış. En sonunda yasal uyarılar onun başarıyla gözcülük yapmasını engellemiş; o da geri çekilmiş, kalbi kırık ve acı dolu ama hâlâ saplantılı, zengin ama neredeyse hiçbir gücü kalmamış bir adam olarak.

Düş kırıklığı nefrete dönüşmüş. Yayımladığı broşürlerle her fırsatta kiliseye hakaretler yağdırmaya başlamış, yazdıkları sonunda kimsenin destek veremeyeceği kadar rezil bir hale gelince, matbaacılar bunları basmayı reddetmişler. Ambrose kendine bir basımevi satın almış ve devam etmiş ancak bu çabası da aleyhine açılan davalar ve konulan yasaklar yağmuru altında boğulmuş. Ambrose 1869'da kiliseden aforoz edilmiş.

Ambrose bir şekilde tekrar kiliseye dönme azminden vazgeçmemiş. Uzun uzun düşünüp bol bol içtikten sonra bulduğu çözüm, hâlâ sahip olduğu birkaç emlaktan birinden faydalanmak olmuş. Bu, St. Vincent Caddesi'nde, Elmbank Caddesi ile Holland Caddesi'nin kesiştiği yerde bulunan boş bir arazi imiş. Bunun dışında sahip olduğu her şeyi satmış, adı hâlâ bilinmeyen bir mimara epey para ödemiş ve –rivayete göre– inşaat ruhsatı konusunda bir sorun çıkmaması için de Belediye encümenlerinden birine daha da büyük miktarda bir para vermiş.

Kendi kilisesini yaptırmış. Mimari eserleri konu alan kitaplardan birinde "yassı Pearsonesk Normandiya Gotik tarzı ile tuhaf, orantısız bir Lombard tarzının piç edilmiş bir karışımı" olan bir Gotik tasarım olarak geçiyor. Kilisenin her ayrıntısı yerli yerindeymiş: merkez, kanatlar, koro bölümü, kilise yönetim kurulu odası, yeraltı kemerleri, kilise sıraları, minber, hatta kulesinde çanlar (Ambrose daha müthiş ses çıkarsınlar diye çanları çatlak olarak taktırmış ama bir başka yasakla bunların da çalınması önlenmiş).

Arsanın arka tarafındaki boş bölümüne de sözde o mezarlığı yaptırmış, Protestan taş ustaları kiralayıp, son on yılda kazandığı çok sayıdaki düşmanlarının her biri için birer mezartaşı yaptırmış. Mezartaşlarında her birinin doğum tarihi doğru olarak yazıyormuş, fakat ölüm tarihleri Ambrose'un onlarla dostluğunun kesildiği tarih olarak geçiyormuş; bu tarih Ambrose'un bu insanların artık yaşamalarının gereksiz olduğuna karar verdiği zamanmış. Mezarlıkta

Ambrose'un papazı, piskopos, iki kardinal, bir sürü Cizvit ve bunların yanında bir grup avukat, işadamları, yargıçlar, gazete muhabirleri, belediye üyeleri ve müteahhitler yatıyor; sanki hepsi de 1865'den hemen hemen yüzyılın sonuna kadar süren ve belli bir sınıf bilincine de sahip korkunç bir veba salgınına kurban gitmiş görünüyorlardı.

Yapının adını Zındık Wykes –ya da Ambrose'un asıl işinin anısına– St. Jute* koymuşlar. Glasgow'un meşhur yapıları arasına girmiş. Şehir rehberlerinde adı geçmiş, insanlar binanın yıkılması için gazetelere yazılar göndermişler, serbest düşünen bir grup insan St.Jute'u Sevenler Derneği kurmuş, ve kilisenin yola yakın bölümündeki taşlarının bir kısmı sökülmüş, bir kısmının üzerlerine de hakaret dolu birtakım sözler yazılmış.

Ambrose misilleme olarak, kendi karısını Meryem Ana, vaftiz edilmemiş çocuğunu da bebek İsa olarak gösteren bir heykel yaptırmış.

Ambrose daha sonra –ölümünden uzun bir süre sonra, özel olarak basılmış bir broşürde– oğlunun aslında bakire doğum sonucu doğduğunu iddia edecekti; Ambrose düğün gecesinde izdivacını cinsel birleşmeyle tamamlayacakken amaca erişmeye birkaç santim kala erken boşalıvermiş; şaşkınlıkla bir köşeye çekilmiş ve dediğine göre bunu bir kez daha deneyemeyecek kadar utanmış. Yine de tohumları, çetin ceviz olduğunu kanıtlayıp kısa süren hava yolculuğunda sağ kalmayı başarmışlar; Mary'nin kadınlık çiçeğinde bir yere tutunuvermişler; tıpkı bir gülün ortasındaki çiğ damlası gibi, ama Bayan Wykes'ın kızlığından içeri sıyrılmayı ve bir yumurtaya bağlanmayı beceren bir spermi taşımayı başarmışlar. Ambrose bunun neredeyse bir mucize olduğunu düşünmüş; çocuğuna yaşam sonrasında özel bir muamele gösterilmesini istemesinin sebeplerinden biri de buymuş... ama bunu şahsına özel bir ayrıntı olarak kabul etmiş ve bu yüzden dini otoritelere bundan söz edememiş.

Yazıları, broşürleri, risaleleri toplatılıp 1898 yılında Paskalya yortusundan önceki Kutsal Cuma günü arazisi yakıldıktan ve yapının sol kanatı ciddi hasar gördükten sonra Ambrose ölmüş. Ambrose'un pek çok yeri yanmış, Kraliyet hastanesinde bir süre yattıktan

* Jute "hintkeneviri" anlamına gelir. (ç.n.)

–hatta bir ara iyileşir gibi olmuş– birkaç hafta sonra sonunda Miraç gününde ölmüş.

Ambrose vasiyetinde Zındığın tamiri için yeterli para bırakmış; bu para, binanın, yavaş yavaş da olsa onarılmasına yetmiş. Bina hâlâ kapanmamış olan St.Jute'u Sevenler Derneği'ne miras bırakılmış, onlar da burayı ateist yayınlar için depo olarak kullanmışlar. Yirminci yüzyılın başlarında binadan ayrılmışlar ama burayı satamamışlar; Ambrose'un vasiyetnamesinin bir maddesinde binanın yıkılamayacağı ya da özgün planının değiştirilemeyeceği yazıyormuş. Dünyadan elimi eteğimi çekmeye karar verdiğim 1982 yılında St. Jute'u ben satın aldım, o zamandan beri burada kendimi tamamen yuvamda hissediyorum.

Öğle üzeri, kendime ideolojik açıdan sağlıklı bir Nikaragua kahvesi yaparken kapı çaldı; kavanoz kavanoz değil sandık sandık kahve var bende.

Kahvaltıdan beri yeraltı kemerlerindeki stüdyomda çalışarak vakit geçiriyordum, synthesiser'la zaman öldürüyor ve yeni sequencer'ımın el kitabını okuyordum. Hâlâ ezgiler, jingle'lar, TV müzikleri, arasıra film müzikleri yazıyorum; sırf işten uzak kalmamak için. Paraya ihtiyacım yok ama vakit geçiriyorum. Televizyon seyretmememin ve radyo dinlemememin sebeplerinden biri de bu jingle'lar ve TV müzikleri. Sadece benden çıkıp halka mal olduğu, artık benim olmadığı için değil, grup dağıldığından beri kendi müziklerimi dinlemeye dayanamıyorum.

Kapıdaki Blythswood Betty olmalıydı. Betty elime mahkum olmayayım diye birkaç günde bir beni ziyarete gelen bir fahişedir. İyi kadın; o abuk sabuk tiplerden değil. Ziyaret gününün geldiğini sanmıyordum, ama artık hesabı da şaşırmıştım. Kimin geldiğine bakmaya gittim.

Ambrose ağır kapılar ve zındıklığına uygun demir parmaklıklı pencereler yaptırmıştı; ama ben bir adım daha ileri gidip bütün girişleri gözleyen kapalı devre televizyon sistemi yaptırmıştım. Minberin arkasındaki monitörde Holland Caddesi'ndeki kapının önünde duran McCann göründü; küçük sundurmada iki yana sallanıyor, kafasını tutarak kameraya gülümsüyor ve parmağıyla kapıyı işaret

ediyordu. Ağzı hareket ediyordu.

Mikrofonu çalıştırdım. "...çacak mısın şu siktiğimin kapısını, ha?"

Açma düğmesine bastım ve onu karşılamaya gittim.

"Tanrım," dedim kanı görünce, "McCann, ne ol....?"

"Ah, başım," dedi McCann ve koro bölümünün merdivenlerine doğru sendeledi, alnına kıpkırmızı olmuş bir mendil dayamıştı. Onu kulenin altındaki banyoya götürdüm.

"Ne oldu sana?" Mendili lavaboya bıraktım, antiseptik ve bant getirdim.

"Ufak bir tartışma," derken, küvetin kenarına yığıldı ve eline baktı. Ben alnının başladığı yerin hemen altındaki bir kesiği yavaşça tamponlarken, başını arkaya dayadı. Artık dostlarımın değil de suçortaklarımın olduğu bir noktaya gelmiştim, McCann de en yakın suçortaklarımdan biriydi. Elli yaşlarında, bir keresinde tersane işçiliği yapmış, çok kereler de işsiz kalmış biriydi; saçları ağarmaya başlamıştı, kısa boylu ama sağlam yapılıydı, çatık kaşlıydı, kaşlarının arasında ona etrafında sürekli hoşlanmadığı bir şeyler bulan biri görüntüsü veren çizgiler vardı, sanki dünya ona bir hayattan çok bir özür borçluymuş gibi. Gerçekten de McCann tıpkı böyle hissediyordu, yani yanlış bir izlenim bırakmıyordu.

"Serserinin birine kafa mı attın?", elimdeki tendürdiyot şisesini biraz fazla sallamışım, bir kısmı gözüne kaçtı.

"Ah! Bok herif!" Lavaboya koşup, gözlerine su çarptı.

"Özür dilerim," dedim, sarsak sarsak. Ona bir havlu uzattım. Ben böyleyim işte; Bay Sakar. İnsanların hep canını yakarım. Hayatım boyumca insanların kafasına bir şeyler çarptım, onlara tosladım, ayaklarına basardım, arkama fazla hızlı döndüğüm için kaç kere insanların gözünü çıkarıyordum; daha ne olsun. Artık buna alıştım, ama zaten pekbir şey de hissetmiyorum (büyük S'nin dışında, tabii).

"Tamamdır, boşver Jimmy." McCann'ın bana Jimmy demesi başka birine Jimmy demesine benzemiyor; adımın bu olduğunu sanıyordu. Adımın James Hay olduğunu söylemiştim ona. Ona açıklamaya bir türlü cesaret edemediğim bir şaka bu; hani şu "Hey, Jimmy!"deki gibi Jimmy Hay'di bu. Hay, annemin kızlık soyadıydı. McCann kim olduğumu bilmiyor; burada yalnızca bir hizmetli

olduğumu sanıyordu.

Yara bantını açmaya çalıştım ama parmaklarıma yapıştı; bantı elimden çıkarırken paketi ona uzattım. Tekrar küvetin kenarına oturdu.

"Ne oldu?" diye tekrar sordum.

"Ah, Brodie'nin yerinde birkaç salakla küçük bir tartışmaya girdim."

Yüzünü kuruladı, kalktı ve yara bandını takmak için aynaya baktı. "Ne hakkında?" diye sordum.

"Eh, her zamanki gibi; politika. Hıyarın biri nükleer silahları korumamız gerektiğini anlatıyordu. Ona emperyalist propagandanın kurbanı olduğunu ve nükleer caydırıcılığın bir masal olduğunu söyledim; Amerikalıların savaş makinası için para ödüyoruz ve bu makinanın da işçilerin çıkarlarını tehdit etmekten başka bir derdi yok dedim ve Sovyetler Birliği'ni gayri safi milli hasılasının büyük bir kısmını savunma için harcamaya zorluyor, dedim."

"O da sana vurdu."

"Hayır; bana komünist dedi, ben de tabii öyleyim, bundan da gurur duyuyorum, dedim."

"O da o zaman vurdu sana."

"Hayır; yaa, demek sen Rusların buraya gelmelerini istiyorsun, ha?, dedi. Ben de her işçi sınıfı kendi devrimini yapmalı, dedim, Sovyetler Birliği'nin Batı Avrupa'yı işgal edeceği fikri de sadece zırva, dedim; en son istedikleri şeyin de Polonyalı ve Çekoslovak sürüsünün ellerinde olması, dedim; eğer onlar imalat merkezlerini bombalamasaydılar, bunu Amerikalılar yapacaktı; üstelik bir ülkeye böyle alçakça bir saldırı yapmaya gelince; tarihte bunu yapan tek bir ülke vardı ve bu ülke de kahrolası Sovyetler Birliği değildi, dedim."

"Bunun üzerine o da sana vurdu."

"Hayır; Hitler'e alkış tutan ve İkinci Dünya Savaşı'nı başlatanların benim gibi insanlar olduğunu söyledi, ben de ona Almanya'daki faşistlere karşı savaşanların komünistler olduğunu söyledim; ve bırak yardım etmeyi, Stalinistler, İspanyol Cumhuriyetçilerini nasıl kırdılarsa, onları da öyle kırdılar, dedim; ve alkış tutanların asıl faşistlerle birlikte, Sovyetler Birliği'ne karşı savaşmayı düşünen sağcı orospu çocukları olduğunu anlattım, aynı insanların

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Beyaz Rus ordusunu ve Rusya'nın emperyalistlerce işgalini de desteklediklerini ve onların peşinden gelenlerin bugün hâlâ devrimi yıkmayı istediklerini, bunun için de Yıldız Savaşları, ya da ellerinde ne varsa onu kullandıklarını ve bunu anlamayanların boktan birer salaktan başka bir şey olmadığını söyledim."

Tereddüt ettim. "Sana o zaman mı vurdu?"

"Hayır; bana bir komüniste güvenemeyeceğini ve bir sonraki seçimlerde İttifak'a oy vereceğini söyledi. Hatırladığım son şey, kafamın onun yüzüne gömüldüğü oldu."

"Sen mi ona vurdun?" dedim. McCann ağır ağır başını salladı ve alnını sildi.

"Kasten yapmadım; içgüdü gibi bir şeydi. Ne yaptığımı bilmiyordum. Gerçekten isteyerek olmadı." Dilini şaklatarak, "Şu kafayı görüyor musun? Bazen benden bağımsız hareket ediyor sanki."

Bunu biraz düşündüm. "Bence buna içilir."

Merkez salonda minder kaplı sıralarda oturduk, Budweiser ve Stolinchnaya içtik. "O günler geride kaldı artık, McCann. Glasgow çok daha iyi ve güzel bir şehir; kafa atmanın da modası geçti."

"Hey tanrım, bin dokuz yüz doksanların Avrupa kenti yani ha? Anasını sattığımın açık hava festivali..." Bir horultu sesi çıkararak içkisinden içti.

"Daha çok otel."

"Ve bir tane daha kahrolası sergi sarayı. Bu batan gemide sadece fareler kaldı."

"Ya, ama fareler çoktan terketti gemiyi."

"Doğru be, evlat," dedi McCann, yüzünü tiksintiyle buruşturarak. Eskiden köpek yarışları yapılan Shawfield Stadyumu'nun yasını tutuyordu hâlâ; İngiliz sahipleri stadyumu ekimde kapatmışlardı. McCann'in her cumartesi parasını kaybedeceği başka bir yer bulması gerekiyordu. Başını iki yana salladı. "Geçenlerde rıhtımın oraya gittim; yani eskiden rıhtımın olduğu yere. Altüst olmuş orası. Bizim eski tüneli bile yok ediyorlar, biliyor muydun bunu?"

"Ya." Finnieston İskelesi'nin oradaki tüneli dolduruyorlardı.

"O boktan sergi sarayının orada kocaman bir vinç bırakmışlar."

"Griffin'den bir adam, savaşta tankları taşımaya yarar diye vinci orada bıraktıklarını söyledi."

"Ya, tam onlara göre, d'imi?" McCann her yere işlemiş bu genel bozulma karşısında başını iki yana salladı. "Kültür kenti... boktan açık hava sergileri; iş adamlarına vurgun vurma fırsatı. Operaya daha çok para yardımı."

"Fesat herifin tekisin, McCann."

"Ben fesat değilim, Jim; fesatlık zenginlere mahsustur. Biz zavallı serseriler yalnızca temkinliyizdir; bundan ötesine gücümüz yetmez. Temkinliyiz ya, o kadar da salak değiliz." Biraz bira içti.

"Brodie'nin barına almazlar seni artık?"

"Sanmam. Bütün olay kenefte oldu; kimse görmedi."

"Tanrım, adamı tuvalette mi bıraktın?"

"N'apacaktım yani? Özür mü dileyecektim? Salak serseri. Umarım aklı başına gelmiştir. Yani, of Tanrım. Aslında edepsizliği iyice ele alıp herifin beyaz bastonunu da kırmak vardı ya, neyse."

"*Ne?* Yoksa adam..." diye bağırdım, birden McCann'ın sırıttığını gördüm. Bana göz kırptı.

Benim tanıdığım kadarıyla Glasgow vahşi bir şehir değildir. Geceleri sık sık dışarda dolaşırım, sokakları öylesine arşınlarım işte, etrafa bakarım, dinlerim ve koklarım, şimdiye dek beni rahatsız eden hiçbir şey olmadı. Tabii bunun, ... bir doksanlık evrim geçirmiş bir maymuna benzememle de ilgisi var. Tamam bir de sopa gibi bir şemsiye olur elimde, ama yalnızca kendimi korumak için taşımıyorum bunu. Burada bazen çok yağmur yağar, nerede olursam olayım üstüne oturacağım bir şeyim olsun isterim. İlk başlarda polis birkaç kere durdurmuştu beni, şemsiyenin ucuna göz atmak istediler ama bunun için beni içeri atamayacaklarını biliyorlar.

Artık beni sağda solda gezinirken görmeye alıştılar galiba; hiç rahatsız etmiyorlar.

Şemsiyenin alt ucunda kalın metal bir levha, üst ucunda da iki üç santimlik sivri bir ok var, hafif bir alet de değil, doğru ellerdeyken çok etkili bir silah (benim ellerimde değil tabii, ben onu sallarken yanlışlıkla kendi kafamı kırarım herhalde. Ama görünüşü güzel; Bunu taşıyan birine ben olsam sataşmazdım. Dikkatinizi çekerim, ben paranoyak bir ödleğim).

Bir başka deyişle tam bir savunma silahı; caydırıcı. Öte yandan

McCann bir keresinde bana gençken bir çeteye katıldığını, o zamanlar yaptıkları küçük oyunlardan birinin, ceketlerinin klapalarının arkasına olta kancaları dikmek olduğunu anlatmıştı; böylece onlara kafa atmak için oradan yakalayan biri nahoş bir sürprizle karşılaşacaktı...

Her neyse, Glasgow'da şiddet, çoğunlukla, çeteler arasında olur, yabancılara karşı ve de kent merkezine yakın yerlerde şiddete pek rastlanmaz. Londra'da bir bodyguard'la dolaşacağıma Glasgow'da geceleri tek başıma yürürüm. New York için ise, havadan koruma isterdim; o da yalnızca gündüzleri dolaşmak üzere.

"Diet İrlanda İçkisi," dedi McCann birden, öksürerek bir şeyleri ağzından tükürmek üzereydi.

"Ne olmuş ona?"

"Ne mi olmuş, insana boktan şeyler düşündürüyor;" dedi. "Ne yani, bunun arkasından ne gelecek? Düşük kalorili viski falan mı?"

Stolichnaya'dan bir yudum alırken, "Votkayla rekabet etmek için renksiz, tatsız bir tür viski üretmeye çalışmıyorlar mıydı?" dedim. Bunu tamamen kafamdan uydurmuştum, tuvalette öylece bıraktığı kör adam için McCann'i cezalandırayım diye.

"Ya, bunu ben de duydum," dedi McCann. "İnsanın midesini bulandırıyor, değil mi?"

"Bilmem," dedim biraz huzursuzca. "Öyle mi?"

"Bütün bu içkileri içiyoruz diye patronunun kızmayacağına emin misin?" dedi McCann, az önceki soruyu anlamazlıktan geliyordu ya da gerçekten anlamamıştı. Boş bir Bud şisesini eline aldı ve kaldırıp içinden Ambrose'un pencerelerindeki renkli camlara baktı.

"Anlatmıştım ya" dedim. Daha önce de söylemiştim aynı şeyi. McCann bu soruyu hep sorardı, ben de tamam, tamam, bir şey olmaz derdim. "Tamam, tamam; bir şey olmaz."

"Bir şey demez mi?"

"Kesinlikle demez; burayı tamamen bıraktı. Bana rahatına bak dedi."

McCann merkez salonda yığılı Comecon ganimetlerim arasındaki içki küfelerine baktı, çenesini kaşıdı. "Madem istemiyor, hepsini satsın o zaman."

"Bu çok karışık bir iş. Vergisi... falan var. Bunlarla uğraşmak istemiyor."

"Herifte para bok gibi galiba... bir tane daha alsam acaba...?" McCann boş şişesini gösterdi.

"Rahatına bak," dedim. McCann gidip bir şişe daha aldı.

"Ben bu adamı hiç görmedim, Jimmy, biliyor musun? Hiç gelmez mi buralara?"

"Galiba... evet, galiba en son bir yıl önce geldi buraya. Yoksa daha mı çok olmuştu?"

"Neydi adamın adı?" McCann şişeyi kilise sırasının arkasına takılı açacakla açıp ağzına dayadı.

"Weird."

"Amma tuhaf isim."

"Adam da tuhaf biri."

"Herhalde burayı yıktırıp, işyeri falan yaptırır, değil mi?"

"Yapamaz. Bina olduğu gibi kalmak zorunda; bu kadar ucuza alabilmesinin sebebi bu."

"İpotekli o zaman, ha?"

"Sanmam," dedim, bir an benimle dalga geçtiğini düşündüm. "Adam zengin. Egzantrik."

"Ya," dedi McCann acıklı bir sesle, "Paran çoksa, egzantrik derler; fakirsen kaçık diye bir deliğe tıkarlar."

"Mevki sahibiysen ayrıcalıkların da olur."

"Bilmez miyim sanıyorsun, dostum."

İçkilerimizi içtik. McCann içki küfelerine bir göz attı ve "Bunlar iyi güzel de, benim canım daha sıkı bir şeyler istiyor. Griff'e gidelim mi?"

"Olur; öğle yemeği vakti." Griffin bizim buralarda, kendi halinde, abartılmamış ama yeterince canlı bir barı olan, ucuz yemekler satan bir lokantaydı. Çocukluğumdaki damak zevkimden vazgeçememiştim, hâlâ Griffin'in turta, fasulye ve kızartmalarını, Albany'nin bifteğine ve yanındaki rezene, kuşkonmaz, kabak ve taze patateslere tercih ederdim... Hem Albany demek oraya göre özel olarak giyinmek demekti. Banyo yapmak falan da gerekirdi. Kalkıp gitmeye karar verdik. Boş şişeleri topladım ve kapıya giderken Rus malı Buldozerin küreğinin içine attım. Griff'e gitmeden önce yanıma biraz para almalıydım.

"Bu aletleri ne bok yemeye almış bu adam?" dedi McCann, başıyla makineleri işaret ediyordu. Ahır kapısı kadar büyük ana kapılara açılan küçük kapıları araladım; buraya çift katlı bir otobüsü sokmak işten bile değildi –Polonya malı damperli kamyonun (içi votka şişesi dolu) yanından McCann'ı dışarı çıkardım.

"Bunlar onun değil," dedim ona. "İnşaatçılar bırakmış".

"Tuhaf," dedi McCann, ceketinin düğmelerini iliklerken. Karşıdaki Britoil binasının aynalı camdan yapılmış yüzeyine yansıyan yola baktı. Bizim zındığı aldığım sıralarda buralar bomboştu, koca bir çukur vardı; bu işyeri kompleksini geçen yıl bitirdiler. Petrol fiyatlarının düştüğü ve işsizliğin arttığı sıralarda, yani tam zamanında yaptılar. McCann'ın yanında durdum ve zındığın o binanın duvarlarındaki çarpık yansımasına baktım. "Canavarlık bu," dedi McCann, dilini şaklatarak. "Buradaki o eski çukuru tercih ederdim."

"Sen gerici moruğun tekisin" dedim, merdivenlerden caddeye inerken.

"Gerici mi? Ben mi? Hadi oradan sen de." Bana yetişmek için acele acele yürüdü. "Gerici olan benim gibiler değil; çukur bile olsa insanın mirasına sahip çıkmasının gericilikle ne ilgisi var; gericilik hangi kılığa girerlerse girsinler, kapitalist sistemi korumaya çalışan o işadamlarına ve hissedarlara mahsus bir şey...."

Bankaya gidene kadar McCann ilerleme ve gerileme, etki ve tepki, kapitalizm ve komünizm hakkında konuşup durdu, daha sonra ona bir pound borç verdim.

Griffin'e doğru yürürken Rick Tumber'ın telemesajını, ne konuşmak istediğini, o ifadelerle ne demek istediğini çıkarmaya çalışıyordum.

Zamanla insanların bazı şeyleri nasıl söylediğini anlamaya başlarsınız, kullandıkları sözcüklerden, vurguladıkları yerlerden ne demek istediklerini çıkarırsınız. Rick'in dikkat çeken o üslubu aklıma geldiğinde şöyle düşünmekten kendimi alamadım; Rick "Bu iyi haber" diyorsa, muhtemelen "*Bu* iyi haber" demek istiyordur, yani onu iyi olmayan başka bir haberin karşıtı olarak öne çıkarıyordur. Belki de her zamanki gibi, bütün bunları paranoyaklığımdan düşünüyorum.

Benim bilmediğim bir şey olmuş olabilir mi? Tabii olabilir; yılın büyük bir kısmında gazete, radyo ve televizyonlardan uzak

duruyorum. Kendim için arasıra Bilgi Alemi düzenlerim, ama bunlar da pek sık olmaz, iki ayda bir falan...

Bilgi Alemi sırasında, birkaç tane televizyon, radyo kiralarım, bildiğim bütün gazete ve dergileri aldırırım. Her şeyi okurum, radyoyu sürekli açık tutarım ve TV seyrederim; pembe dizileri, reklamları, yarışma programlarını ve çocuk programları da dahil her şeyi seyrederim. Her şeyin yolunda gittiği bir Alem normalde bir hafta kadar sürer; ondan sonra da uykusuzluktan gözlerim patlak patlak dolaşırım, popüler kültür denen iğrençliklerin verdiği mide bulantısı da cabası...

Zamanımın geri kalanında, bol bol okurum, ama genellikle kitap ve dergi okurum. Haber dergilerine hiç dokunmam. Bu yüzden yılın büyük bir bölümünde dünyadan uzak yaşarım; bu arada üçüncü dünya savaşı bile başlasa, sokaklar bebek arabalarını, el arabalarını süren insanlarla dolana kadar, hatta pencerelere bantlar yapıştırılana kadar anlamazdım...

Bir şey mi kaçırdım acaba? Tumber'ın mesajında gerçekten de gizli bir vurgu mu vardı?

Hayır, paranoya bu. Öyle olmalı. Rick, yazılarındaki ince noktalardan kimin ne anlayacağını hesaplayacak kadar hafızası kuvvetli biri değildi. Gönderdiği mesajların üslubu tamamen, az önce kokain içip içmediğine, yemeği fazla kaçırıp kaçırmadığına ya da son günlerde âşık olup olmadığına ya da ilişkisinin bitip bitmediğine bağlıdır. Yine de mesaj beni düşündürüyordu.

Bir zamanlar bir şarkı vardı:

Çok sonraları haberim oldu
Doğuya uçuyormuş, yuvana dönüyormuşsun.
Bıraktığın notu okumamıştım canım,
Başka türlü almıştım mesajını
Alıp boş şömineye fırlatmıştım,
Dışarı çıkmıştım, eğlenmiştim
Ama o, gün doğana dek kaldı orada, buz gibi,
-Alev alev yandığı yer beynimin içiydi.

Etkileyici değil... ama melodisi kalmış aklımda, benim eski şarkılarım, bana ya da başkasına, hep kötü haberler verirdi. Uğursuz,

lanet herifin biriyim. Doğduğumda uğursuzluk getiren peygamber Yunus'un ismini koymalıydılar bana, iyi uyardı... ya da... Bay Budala, Sayın Sakar gibi isimler de olabilirdi.

Griffin'e yaklaşmıştık. McCann'a "O adam gerçekten kör değildi, değil mi?" dedim.

"Hayır," dedi McCann sertçe. "Ben körlerle dalaşacak adam mıyım?"

"Güzel."

"...onların yanında bastonları vardır."

"McCann..." diyerek ona döndüm, o ise bana gülümsüyordu, bir de göz kırptı.

Kapıya doğru yürürken "Hayır" diye tekrarladı. "Beni asla kör bir adamla dalaşırken göremezsin."

IV

❄

1974 yılının Ağustos ayında bir gün, Paisley'de, Espedair Sokağı'nda yürürken Jean Webb'e rastladım.

Jean ve ben bir ara çıkıyorduk, birbirimize neredeyse âşık olmuştuk, aramızda bayağı bir samimiyet vardı, ciddi bir ilişkinin kıyısındaydık. İlişkimiz hepimizin bildiği, acemi gençlik ilişkileri gibi başlamıştı; yaşımız tutmadığı için barların kuytu köşelerinde saklanır, demiryolu geçitlerinin altında öpüşürdük; klasik davranışlar işte. Ona başlangıçta çok hoş bir gülümsemesi ve bir yetmiş beş boyu olduğu için kapılmıştım. Ferguslie'deki kızların ortalama boy ölçüleriyle karşılaştırırsak başlar ve ağızlar arasındaki yükseklik farkı onunla altı yedi santim azalıyordu. Hep mahcubiyetle geçen bir ilişki olmuştu; her seferinde birimizin dili tutulurdu; ya da o an

birimizin canı konuşmak istemezdi, ama konuşmadığımız zamanlarda da iyi anlaşıyorduk.

Yine, nedendir bilinmez, onunla ilişkimizde iyice şapşallaşıp sakarlaşıyordum. Kucağına içecek döker, ayağına basar; sokakta yürürken kazara ona çarpar, bara ya da erkekler tuvaletine gitmek için ayağa kalktığımda dirseğimi kafasına geçirir, ceketimin manşetlerini uzun kahverengi saçlarına takar, dişlerimle dudağını çürütürdüm ve bir keresinde-bir başka çiftle deve güreşi yaparken yerde bir şeye takıldım, düşerken kafamın üzerinden onu çalıların içine fırlatıvermişim; her tarafı yara ve çürük içinde kalmıştı.

Bir başka sefer de yine aynı parkta oturmuş onu bekliyor, bir yandan da içimden melodiler mırıldanıp boş gözlerle havaya bakıyordum; Jean yan taraftan geldi, tam bana "Böö!" demek için eğilirken son anda onu farkettim; öpmek için ayağa fırladım ve kafamla çene kemiğini çatlattım; zavallı kızcağızı öyle baygın yere sermiştim.

Birkaç dakika baş dönmesinden sonra kendine geldi, onu hastaneye götürmeme izin vermedi, daha önce planladığımız gibi diskoya gitmemizde ısrar etti, ama çenesinin altı mosmordu; küçük kızını dövüp durmadığımı kanıtlamak için babasına epey dil döküyor olmalıydı; bir keresinde babası Jean'in iki ağabeyiyle bizim evin oraya gelmeye kalkmıştı. İki ağabey de bu olaydan sonra aylarca bana gözdağı veren bakışlar fırlattılar.

İşte bana göre, ilişkimiz yalnızca bu anlatılanlardan ibaret kaldı. Daha sonra olanlara rağmen, birbirimizin olmamıza ramak kalmasına rağmen, bunlar sonun başlangıcı olmuştu; delikanlılık çağının bilinen güçlükleri ve bu kızın yanında sakarlıklarıma engel olamamanın yol açtığı ümitsizlik.

Azimle devam ettik. Onun yüzünde kaza sonucu oluşan yara bereler, benimkinde ise salakça bir şey yaptığım zaman takındığım aptal cesur ifade olurdu hep. Zengin ve ünlü olmayı düşünmeye başladım, ama tek başıma değil, Jean de yanımda olacaktı; acaba özgürlüğümü kısıtlar mıydı, yoksa benim için sağlam bir dayanak, bana yuvamda olma isteğini tattıracak birisi mi olurdu? Hangisinin daha iyi olduğunu ve insanın âşık olduğunu nasıl anlayacağını merak ediyordum.

Ona hayallerimi anlatırdım. Gülümseyerek beni dinler, alay et-

mezdi. Saatler boyu kekeleyerek, dilim dolaşarak ona ne kadar ünlü olacağımı, ne kadar çok para kazanacağımı anlatırdım. Beni öper ve kazağının ve bluzunun arasından göğsüne dokunmama izin verirdi, oturma odasından televizyonun sesi gelirken biz yere uzanmış olurduk, bazen eteğinin altına da dokundururdu. Birkaç kere pantolomun altındaki şişkinliği de okşamıştı. Onu gerçekten seviş-memizin çok iyi bir fikir olduğuna ikna etmiş olsaydım bile yapabileceğimiz fazla bir şey yoktu; bir yandan televizyon bangır bangır bağırırken, annesinin odanın kapısına bir daha ne zaman vurup bir bardak daha çay isteyip istemediğimizi soracağını beklerken bu iş olmazdı. Onu buralardan alıp götüreceğimi söylerdim; Londra, Paris, New York, Münih bizi bekliyordu...

Okulu bıraktım ve Dinwoodie'nin atelyesinde çalışmaya başladım; para kazandığım biri olduğum için gurur duyuyordum ama hâlâ annemin evinde kalıyordum. Jean okula devam etti, Güzel Sanatlar Koleji'ne girmek için çalışıyordu. Bazen annesinin arkadaşının çocuğuna bakıcılık yapardı, ben de birkaç kez yanına gitmiştim. Bir keresinde, neredeyse, tam olmak üzereyken, kıl payı...

Işıkları kapatılmış bir başka odada, gelen olursa duyalım diye sesi kısılmış bir başka televizyonun titrek mavi loşluğunda, bebek üst katta uyurken; uzun uzun yerlerde yuvarlanmalar, dudaklarımız morarana kadar öpüşmeler, soluk soluğa kalmalar, sonunda benim *İşte oluyor!* diye düşünmem, fermuarlar inmiş, el yordamıyla bir şeyler aranıyor, onun başdöndürücü kadın kokusunun çam ağaçlarını ve okyanusu hatırlatması. Elimde onun sersemletici sıcaklığı, onun eli de benimkinin üzerinde.

Sarsaklık, ter ve ayarı bozuk delikanlılık çağı; yıllarca beklersin ondan sonra da bir iki saniyede her şey olup bitiverir. Ve sınıf atlama. Daha sonra tanıdığım, tek bir işaretle sevişmeye hazır ama ışık yanarken olmaz diyen kızlar; hamile kalma riskini göze alan ama asla oral seks yapmayan kızlar. Ve okul bahçesinde kavga ederken ayırdıkları ve kavgayı başlatan o korkunç sözcüğü öğretmenlerine söyleyemeyen Ferguslie kızları. Sonunda ikna olup gözyaşları ve hıçkırıklar arasında kendilerine nasıl hakaret edildiğini anlatmaları: "Öğretmenim, o bana ağzına sıçtığımın İ-N-E-Ğ-İ dedi!"

Bu yüzden Jean eline aldığı şeydeki ilk kasılmayı hissettiğinde ve ağzına aldığında beni hayretler içinde bırakmış, çünkü öteki ço-

cukların dediğine göre bu, listedeki en yüksek puanlı hareketti, on puanın bile üstündeydi; Tanrım, bu inanılmaz bir rakamdı! Belki de sırf halı temiz kalsın diye yapmış olabileceği aklıma gelmemişti.

Daha sonra da bir şey yapacak zamanımız olmadı. Zaten, doğum kontrol hapı yoktu. Bazen Paisley'deki tek sorumluluk sahibi gençlerin biz olduğunu düşünürdüm ve -çok umutsuzluğa düştüğüm anlarda- keşke herkes gibi biz de biraz daha ileri götürseydik derdim.

Ertesi akşam barda otururken birden bana -teknik olarak diyelim- kızlığını bozduğumu söyledi. İlk önce ona inanmadım, bir şeyler yaptığımı hatırlıyordum ama bu işin elle, hatta parmakla bu kadar kolay olabileceğine inanamamıştım, ama o emindi ve bundan rahatsızlık duymuyor, gülüyordu.

Ama.

Belki de bundan utanmıştım ve hep de utanacağımı hissediyordum. Belki hâlâ neden bekletmek istediğini, bakıcılık yaptığı sıralarda beni neden tekrar oraya çağırmadığını ya da ben daireme taşındığımda, evde kimse yokken bile neden gelmediğini anlayamıyordum. Bilmiyorum. Onu elimden kaçırdım.

O bahar, annesinin evlerinin camlarını silmesine yardım ederken düşmüş, bir kolunu ve köprücük kemiğini kırmış, başını yarmıştı; beyin kanaması geçirmesinden korkmuşlardı. Aynı günün akşamı onu görmek için hastaneye gittim, ama yalnızca ailesini içeri alıyorlardı; onlara çok yakın bir arkadaşı olduğumu ve bir gün sonra tatile çıkacağımı söylemeye kalktım... ama dilim tutuldu. Yüzüm kıpkırmızı ve ter içinde, hastanenin sıcak, parlak ve ilaç kokulu koridorlarını terkettim.

Ertesi gün gerçekten de tatile çıkıyordum; birkaç arkadaşla Arran'da kamp yapmaya karar vermiştik. Yola çıktık, ama tam beş gün arka arkaya her gün yağmur yağdı, aynı günlerde çektiğim o korkunç başağrıları da olaya tuz biber ekti. Düşündüğümüzden daha erken, ıslak ve bozuk bir halde geri döndük, gitmeden önce Jean'i görmediğim için kendimi o kadar kötü hissettim ki, onu tekrar görmek için cesaretimi toplamam üç haftamı aldı... o zaman da onun ailesiyle tatile gittiğini öğrendim.

O yokken Erskine'den Lindy adında bir kızın peşine takıldım,

yaklaşık bir seksen boyundaydı, babası da zaman zaman bazı grupların müzik yaptığı bir bar işletiyordu.... ama bundan da bir şey çıkmadı.

O yaz günü Espedair Sokağı'nda Jean Webb'e rastladığımda, sanki ondan hiç ayrı kalmamışım gibi gelmişti.

Tanrım, o gün ne kadar mutluydum; hani sanki aynı anda hem bir milyon dolarım olmuş, hem kumarda masadaki bütün parayı toplamış, hem ölümsüzlük kazanmış hem de David Bowie ile bedenlerimizi değiştirmiş gibi olmuştum. Dünya Başkanı; Evrenin İmparatoru!

Bir plak sözleşmesi yapmıştık; Ben Espedair Sokağı'ndan aşağıya yürürken, insanın aklını başından alacak miktardaki bir para da bana doğru ağır ağır yaklaşıyordu. Bir dizi sıfır dolu rakam Londra ve Glasgow arasındaki bankaların telgraf transferleri hattında şakıyarak yol alıyordu.

Jean'i sokaktan aşağı doğru inerken gördüm, bağırdım, kollarım havada ona el salladım, sonra yanına koştum ve bir kere bile düşürmeden defalarca kucaklayıp havaya kaldırdım. Çıldırmış gibi gülüyor ve ona ünlü olacağımı anlatıyordum, bunu kutlamak için bir şeyler içmeye gitme fikrimi söylerken ona hiç konuşma fırsatı vermemiştim. Gülümsedi ve kabul etti.

Dernekteki konserden sonraki günün gecesi, provaya gitmiştim. Önceden kestiremediğim bir heyecan içerisinde buldum kendimi. Bu kesinlikle, okul yıllarındaki sınav heyecanından daha beter bir şeydi. Yani neredeyse, yiyeceğim şamar kadar kötüydü. Ama yine de, daha küçücük bir çocukken, cuma mıydı, cumartesi miydi ne, işte o gece, babamın eve geleceği anı beklerken duyduğum korkunç gerilimden daha berbat değildi. Aslında o gün hissettiklerim gerilim falan değil, tam anlamıyla katıksız bir dehşetti. Bu iki an'ın arasında böyle "küçük" bir fark var.

St. Ninian Terrace, 17 numara, kendisi gibi sürüyle villanın olduğu sokaktaki büyük bir yerdi. Yolları ve kaldırımları birbirinden ağaçlar ayırıyordu, alçak duvarların üstüne kimse yazı yazmamıştı. Bahçe kenarlarını kuşatan çitler, sanki aralarından hiç okul çocuğu geçmemiş, üzerlerinden hiç çanta atılmamış gibi duruyordu. Evin

bir yanına bitişik bir çift garaj vardı, garajın büyüklüğü bizim ev kadardı, hem de daha iyi durumdaydı. Geniş kapıları ışıklandırılmıştı, içerden Les Paul'den çıkan gelişigüzel ezgilerin sesi geliyordu. Omuzlarımın duruşunu düzelttim, gırtlağımı temizledim, çakıltaşlı patikaya parkedilmiş büyük bir arabanın yanından geçtim ve yan kapıdan içeri girdim. Kollarımın arasında iki tane büyük Woolworth torbasına sarılmış eski ve markasız bas gitarımı tutuyordum.

Hepsi oradaydı. Geç kalmıştım; onlar Americans Interrogating Vietnamese'i çalarken, bizim evde küçük erkek kardeşlerimden biri, diğerini bağlamak için gitarımın telini kullanıyordu.

"Ah, selam... Weird" dedi Dave Balfour. Beyaz bir bahçe sandalyesine oturmuş, Les Paul'ünü akort ediyordu. Christine Brice bir başka sandalyede oturuyor, önündeki kâğıda bir şeyler yazıyordu. Başını kaldırıp selam verdi. Diğerleri ellerinde gitar telleri ve amplifikatörlerle bir o yana bir bu yana gidip geliyorlardı. Garaj sıcak ve iyi ışıklandırılmıştı. Grup elemanları ve alet edevatı dışında boştu.

"Merhaba" dedim.

Hammond'ı çalan çocuk, elimdeki plastik torbalara bakarak, "Woolworth Ucuz Eşya Mağazasından bir gitar, ha?" dedi.

"Evet," dedim ve gitarımı duvara dayadım. Davulcunun elinde esrarlı sigara vardı.

Sigarayı uzatarak "İçer misin?" dedi. Başımla onayladım ve sigarayı aldım, yavaşça içime çektim. Esrar, kesin bir karara varamadığım bir konuydu. Hepsi de sıkı içicilerden olan üç aylak ev arkadaşımın kısa zamanda harabeye dönüşeceklerini düşündüğümden, arada bir, o da dışlanmamak için içerdim. Şu anda emin olduğum tek şey, onların benden çok daha fazla eğlendikleriydi. Benim tesellimse, kafaları iyiyken pokerde onları kolayca yolabilmemdi. Aslında, davulcunun verdiği sigarayı içmek istemiyordum ama görmemiş gibi davranmak da istemiyordum. Fazla abartmadan birkaç nefes çektim ve Dave Balfour'a uzattım.

"Diğerleriyle tanıştın mı?" diye sordu. Hayır anlamında başımı salladım. "Bu Mickey." Gösterdiği basık suratlı ve kıvırcık saçlı davulcu başıyla beni selamladı.

"Weston..." Bu Hammond çalan adamdı, çok uzun saçlı ve iri

yapılıydı; kaşlarını çatarak Balfour'a baktı ve bana dönerek "Yalnızca Wes" dedi.

"....ve Steve." Bas gitarcı. Sakal bırakmaya başlamış, çok uzun favorili ufak tefek kıpır kıpır bir çocuktu.

"Bu da W..."

"Bana Danny deyin," dedim. Hepsine ayrı ayrı sırıtırken içten içe fena halde gergindim. Christine Brice eğleniyor gibi görünüyordu.

Ben bir köşeye yerleşip rahatıma bakarken, onlar ısınmak için birkaç küçük parça çaldılar. Sonra birkaç şarkı. Çoğu geçen geceki şarkılardı, özellikle ikinci bölümde çaldıkları. Dave Balfour eleştirimden bahsetmedi. O grubun doğal lideriydi; bazı gruplar kimse liderlik yapmadığı zaman iyi çalar, bazılarında bir lider vardır ama diğerleri de lider olmak ister ve bazıları da, bunlar gibi, kolayca akılcı kararlar verebilen ve despotluk taslamayan bir lidere sahiptir. Diğerleri kararları memnuniyetle ona bırakıyorlardı, ama o her zaman bütün önerileri dinliyor ve dikkate alıyordu. Geçen geceki duygularım tekrar depreşti; bu insanların bana ihtiyacı yoktu, ben burada onlara yabancı biriydim. Ama yine de, söyledikleri bütün şarkılar başkalarına aitti.

Bir saat kadar sonra, beni unuttuklarını düşünmeye başladım. Jack Bruce'un "The Consul At Sunset" adlı parçasının akorlarını çıkarmaya çalışıyorlardı, bense altıncı sigaramı bitiriyor ve onların –özellikle Dave Balfour'un– sırf aşağılamak için beni oraya çağırdığı fikrini kafamda evirip çeviriyordum. Bütün niyeti grup ve şarkılar hakkında söylediklerimde yanıldığımı bana göstermekti. İçimin boşaldığını hissettim. Yüzüm yanıyor, alnım karıncalanıp, kaşınıyordu. Sigara paketimi aramaya başladım. Ben ne yapıyordum? Buraya neden gelmiştim?

Piçler; sarı saçlı, ipek gömlekli (o anda giymiyorlardı ama) orta-sınıf züppeleri. Kalkacak ve sigara almaya gideceğimi söyleyecek, bir daha da geri dönmeyecektim. Çekip eve gidecek, bu adileri de kendi kendilerini tatmin etmeye bırakacaktım. Woolworth torbasındaki bas gitara da lanet olsun; onu da bırakacaktım; benim de gururum var. Bu beni durduramaz; onlar beni durduramaz. Daha da kesin karar vermemi sağlarlar, o kadar. Gitsinler bir iki sene boyunca ya da ancak bir iki plak dolduracak kadar başkaları-

nın şarkılarını tıngırdatsınlar... benim bir numara olmuş albümümü, hem de Atlantik'in her iki yanında da aynı zamanda gördükleri zaman, kendilerini böyle kötü hisseden asıl onlar olacak.

"Birinin bunu eğlenceli bulması ne güzel." Christine Brice yanımdaki sandalyeye oturdu. "Bir sigara alabilir miyim?"

Gülümsüyor olduğumu o anda farkettim. Kıpkırmızı bir halde, paketi çıkardım. Sigarasını yaktım; yakarken elimi tutmak zorunda kaldı, çünkü tir tir titriyordum, ama o hiçbir şey söylemedi. Arkasına yaslandı ve davulların etrafında toplanmış, konuşan, müzik vuruşlarını tekrarlayan ve kısa bölümler çalan diğerlerini seyretmeye başladı. "Beni okuldan hatırlıyor musun?" diye sordu.

Evet anlamında başımı salladım ve ağzımdan kaçırdım, "B-b-bir keresinde dans teklifimi red-d-detmiştin."

Çok şaşırmış görünüyordu. "Öyle mi? Ne zaman oldu bu?"

"Yılbaşında... okul b-b-balosunda...üç yıl önceydi, galiba."

Düşündü ve başını salladı, sigarasından bir nefes çekti. "Ah, tabii ya; O zamanlar acayip utangaçtım. Yani, şöyle düşünmüştüm: dansederken sürekli göğsüne bakıyor olacağım." Güldü ve omuzlarını silkti. "Kusura bakma, Danny."

"Boşver. Zaten s-seni suçlayamam. Ayrıca önemli bir şey de değildi."

"Eee, sözünü ettiğin şarkılardan ne haber?"

"Burda, yanımda." Ceketimin altındaki şişkinliğe dokundum.

"Görebilir miyim?" Elini uzattı. Bir an tereddüt ettim, sonra bir deste kâğıdı ona uzattım. Çizmeli ayağından birini öteki dizinin üzerine koyarak, kâğıtlarını bacağının üzerine koydu, bir yandan da kıvrılmış sayfaları düzeltiyordu. On dakika kadar inceledikten sonra, sigarasını çizmesinin altında söndürerek, "Ne acayip akorlar bunlar, Danny." dedi.

"Ya, biliyorum; o konuda çok b-b-başarılı değilim. Hala öğreniyorum."

Evet anlamında başını salladı, kâğıtlara yine hafif fiskelerle vurdu, düşünceli görünüyordu. "Hmmm," dedi. Kalkıp diğerlerinin yanına gitti, kısa bir süre konuşarak elinde gitarıyla geri geldi. "Onlar biraz daha çalışacaklar. Haydi gel, biz de seninle bir alt-komite oluşturalım. Gitarını al."

Evin içine girdik; burası Dave Balfour'un ailesinin eviydi. Ça-

maşır dairesi olduğunu sonradan öğrendiğim bir yere geldik; burayı ilk önce içinde lavabo, derin dondurucu, otomatik çamaşır makinesi ve kurutucu olan bir mutfak sanmıştım.

Mutfakları ise annemin oturma odasından daha büyüktü ve çok daha güzel döşenmişti. Her şey ahşap gibi görünüyordu. Uzun karanlık rafların altında yalnızca küçük bir ışık yanıyor, parıldayan tezgâhın üstündeki tencere setini aydınlatıyordu. Her şey yeni ve pahalı kokuyordu, bir an başımın döndüğünü hissettim.

Bunların ötesinde ev mobilya cilası ve taze elma kokuyordu. Geniş bir merdiveni olan muazzam bir salona girdik; Christine kapıdan başını sokarak, loş odadaki biriyle konuştuktan sonra beni karşıdaki odaya götürdü. Koltuklar öyle güzel görünüyordu ki insan oturmaya kıyamıyordu. Duvara dayalı bir piyano vardı. Oda sıcaktı; sıcak hava, döşemedeki dikdörtgen ızgaralardan geliyordu.

O zaman, yıl 1973'tü; bu bölgede bir kilometrelik alan içerisinde buradan çok daha muhteşem ve daha modern evler vardı mutlaka, ama bu eve girmek, benim için yeni bir gezegene ayak basmak gibi bir şeydi; böyle yerleri yalnızca filmlerde görmüştüm, ama James Bond filmlerinin sonunda işi bitince yıkılan geniş bütçeli film dekorlarından daha fazla ciddiye almamıştım onları. Bunlar benim boyumu aşıyordu.

"Pekâlâ," dedi Christine, gitarı sırtında piyanonun başına otururken. "Şu şarkıları bir deneyelim bakalım."

Şaşkın bir haldeydim. Christine'in piyanoyu çok yüksek sesli çalmasından, karşıdaki loş odada oturan her kimse onun bundan rahatsız olmasından korkuyordum. Nedense, şarkıların nasıl seslendirileceğini, nasıl düzenlenmeleri gerektiğini anlatma isteği kalmamıştı içimde. Akorları melodiye yerleştirmeyi oldum olası beceremeyişimdir zaten; ben ezgileri ıslıkla çalmaya ve arka planını kafamın içinde, neredeyse bilinç altında hayal etmeye alışkındım. Ne tür bir ses istediğimi biliyordum ama bunun nasıl çıkarılacağı hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Christine beni kat kat aşan bir akıcılıkla notaları okuyabiliyor ve yazabiliyordu. Kısa bir göz attı; benim haftalarca değilse de günlerce basmaya uğraştığım akorları çalmaya başladı, sonra değiştireceği yerleri kâğıda geçirdi, bunları piyanoda denedi ve ardından eline gitarını aldı. Ben onun yanındaki ince bacaklı bir sandal-

yede oturuyordum, bu sandalyenin benim hantal bedenimin ağırlığını taşıyamayacak kadar narin olduğundan emindim, kendimi kötü hissediyordum. Bas gitar hâlâ plastik torbaların içindeydi.

Christine, her şarkıya tek tek bakıyor, önce benim şöyle bir fikrimi alıyor, sonra da ben orada yokmuşum gibi on-onbeş dakika kendi düşüncelerine dalıyor, sadece arasıra orada ne demek istediğimi, şurada ne yapmayı düşündüğümü, neden onu değil de öbürünü koyduğumu... *gerçekten* böyle mi istediğimi falan... soruyordu; sevgili yavrularımın yavaş yavaş parçalara ayrılıp, tanıyamayacağım bir hale sokulduğunu gördükçe içim bir tuhaf oluyordu. Benim alıştığım ezgiler, notalar ve şekiller, sayfa üzerindeki minik işaretlere dönüşüyordu; benim deşifre yeteneğim bu seslerin yeni yapılarını anlayabilmeme, akorları kafamda duymama yetecek kadar iyi değildi. Kızın çalışmasını seyrettikçe, kendimi her zamankinden daha ümitsiz bir halde yalnız ve yabancı hissediyordum; armoniler arasında uyumsuz bir nota gibiydim.

"Çok fazla sözcük var... tam oturmuyor... bunu yapmışlardı... bunu daha önce duyduğumdan eminim..." Bu kendi kendine mırıldanarak orada sanki ben yokmuşum gibi yaptığı yorumların da beni cesaretlendirdiği söylenemezdi.

Fırladığım gibi kâğıtlarımı onun elinden kapmak ve bağırarak o evden dışarı çıkmak istiyordum. Sırtım ağrımaya başlamıştı, bacaklarım da ağrıyordu, çünkü sürekli olarak bu gıcırdayan sesler çıkaran antika sandalyenin bacaklarının ağırlığına dayanamayacağını düşündüğüm için öyle eğreti bir biçimde oturup kalmıştım.

Piyanoyu kapattı, gitarını aldı ve birkaç akor bastı, parmakları teller üzerinde öylesine yumuşak geziniyordu ki ben bile duyamıyordum. Şarkılardan bazılarını çalıyor, akorları kontrol ediyor, arada bir diliyle "çık" yapıyor, geriye dönüp tekrar baştan alıyordu. Aşağı yukarı kırkıncı "cık"tan ve sarışın kafasını milyon kez salladıktan sonra, ne yapsam nasıl etsem de Dinwoodie'nin müdürlüğünü ele geçirsem diye düşünmeye başladım. Belki de müdürler böyle evlerde yaşıyorlardı.

Kapı açıldı ve Dave Balfour göründü. "İyi misiniz?"

"Evet." dedi Christine saatine bakarak. "Uuh!" Arkasına yaslanıp gerindi. "Bize bira ısmarlayacaksan artık kalkmamız lazım," dedi bana. Gülümsemeye çalıştım.

Balfour'un ailesine ait olan steyşın Peugeot'ya doluştuk; arka koltukların ardındaki bagaj bölümünde yarı oturur, yarı koltuğa başımı dayar vaziyette duruyordum. Glennifer Restaurant'ın yanındaki bir otele gittik. Otelin önüne Jaguarlar, Rover'lar, Volvo'lar ve Bentley'ler park etmişti. Tam da ucuz içki içilecek yer diye düşündüm.

Lobide golf meraklısı zenginler ve asansör müziği eşliğinde oturduk. Barmen uzun uzun süzdü beni. Aşağı yukarı bir buçuk senedir barlara gitmeme rağmen teknik açıdan hâlâ yaşım tutmuyordu; ama asıl nedenin üzerimdeki kıyafet ve kirli tırnaklarım olduğunu düşündüm. Ona bir beşlik uzattım ve neredeyse üstünü ne zaman vereceğini soracakken fikrimi değiştirip yalnızca içimi çektim ve masaya götürmek üzere tepsiyi aldım.

Birine takılıp, tepsidekileri uçuracağımdan neredeyse emindim, ama olmadı. Bu akşam da her şey ters gitmeyecek ya, diye düşündüm. Christine dahil, daha hiç kimse şarkılarım hakkında bir şey söylememişti otele gelirken. O kadar dolmuştum ki, moral bozukluğu aşamasını çoktan geçmiştim, yalnızca yorgundum ve her şeye razıydım. Fazla dökmeden içkileri dağıtabildim.

"....Şarkılara bakıyordum; sen ne diyorsun?" Christine, Dave Balfour'la konuşuyordu.

"Evet, biralar geldi," dedi ve bir bana bir kıza baktı. "Eee?"

"İstersen, sonra sana biraz çalarım. Tamam mı?" Şarkı partisyonlarını yanında getirmişti, kâğıtları masanın üstüne koydu. Sarı saçları kâğıtları yalarken o, notalara bakıyor, arasıra saçlarını kulağının arkasına atıyordu. "Birkaç tanesini çalıp sana dinletirim...Oldu mu?" Başını kaldırıp ötekilere baktı. Pek etkilenmemiş görünüyorlardı, ama Christine gülümsedi, Balfour omuzlarını silkti, her şey böylece bir karara bağlanmış oldu.

"Gerçekten işe yarayacaklar mı?" dedi Hammond çalan Wes. Bir yandan ağzına patates cipsleri atıyor, Export birasından aldığı yudumlarla onları ağzının içinde yumuşatıyordu. Ağzından katur kutur sesler gelirken bana bakıyordu.

"Mmmm....evet." dedi Christine. Herhalde şaşırmış görünüyordum. Dudaklarını büzdü, kaşlarını kaldırdı. "En azından bizimkilerden iyi." Dave Balfour ve başçı Steve alınmış görünüyorlardı. "Kusura bakmayın, çocuklar," dedi Christine.

Makul bir ses tonuyla "Hımm, bakalım, göreceğiz," dedi Balfour. Geri kalan saatlerde Monty Python ve hangi üniversiteye gidecekleri hakkında konuştular; Dave Balfour Glasgow'da tıp okumak istiyordu, Christine zaten Strathclyde'a başlamıştı (Fizik okuyordu, duyunca çok şaşırdım.); Wes bir yerde İngiliz Dili okumak istiyordu, Steve ise –bir başka sürpriz– müzik dalında araştırma görevlisiydi; dediğine göre hem bas hem de kemanı gayet iyi çalıyordu. Davulcu Mickey bu tip planı olmayan tek kişiydi; diğerlerinden daha yaşlıydı, bölge planlama ofisinde memur olarak çalışıyordu.

Bütün bu akademik beklentileri dinledikçe, kendimi hem yetersiz hem de ümitsiz hissettim. Kendilerinden ne kadar emin görünüyorlardı, kendi mesleklerinde tutunmalarına engel olacak hiçbir şeye izin vermeyecek gibiydiler. Orkestra onlar için yalnızca bir eğlenceydi, bütün ümitlerini bağladıkları bir şey değildi. Gün gelecek dağılacaklar, sonra başka arkadaşlarıyla bir araya gelip bir süre de öyle oyalanacaklardı, ama bu iş asla bir hobi olmaktan öteye gitmeyecekti. Müziği çok ciddiye alır tarzda konuşmak, onu meslek edinmek onlar için utanılacak bir şey gibiydi. Bir kere bundan söz ettiler, ama şaka olarak. Hepsi de güldü.

Benim ne işim var burada? Bunu bir kere daha düşündüm. Şarkılarım ne kadar iyi olursa olsun onların bana ihtiyacı yok. Onlar farklı bir yöne gidiyor, başka bir dünyada yaşıyor, daha yüksek bir irtifada uçuyorlardı. Tanrım, benim içinse ölüm kalım meselesiydi, işçi sınıfından kurtulmak için tek şansımdı. Futbol oynayamazdım; munzam vergi parantezine girmek için başka bir ümidim var mıydı? Bu aşamada yapabileceğim en olumlu şey planlama ofisinde çalışan Mickey'le sohbeti ilerletmek ve anneme Ferguslie Parkı dışında yeni bir ev ayarlayabilmesi için konut departmanında tanıdığı olup olmadığını sormaktı.

Bir duble içki daha aldık (Parasını Dave ile Christine ödedi), sonra Peugeot'ya bindik. Balfour arabanın ön kapısını açarak bana, "Haydi bu sefer sen muavin ol" dedi.

Şaşırmış ve içimden pek sevinmiştim, bunun bir iltifat olduğunu, gruba kabul edildiğimi düşünüyordum. Yanlış. Paisley'e giden yolda yüz on yüz yirmi km. hız yapıyorduk. O sırada Balfour koluma vurdu ve pilot ceketinin fermuarını indirdi ve her iki elini de direksiyondan çekerek, "Biraz sen kullanır mısın, Danny?" dedi.

Sonra ceketini çıkarmaya başladı.

Bir ona baktım, bir de farın aydınlattığı yola; taş duvarlar ve çitler hızla yanımızdan geçiyorlardı; araba yavaş yavaş yolun kenarına daralan bir açıyla yaklaşıyordu. Direksiyonu sıkıca kavradım, ağzım kurumuştu, arabayı yolun ortasına doğru çevirmeye çalıştım; fazla çevirmiştim, bu kez öbür yana savrulduk. Balfour güldü, ve ceketini çıkardı. "Dave...." dedi Christine, arka koltuktan gelen sesi bezgindi. Ötekilerden biri diliyle "cık, cık" yaptı.

"İyice bokunu çıkardın ama," dedi Wes homurdanarak. Arabayı tekrar ortaya çevirdim, bir kere daha fazla çevirmiştim, önümüzdeki duvara ve arkasındaki arsaya doğru ilerliyorduk, arabanın lastikleri acı acı ötüyordu.

"Araba kullanmayı bilmiyorum!" diye bağırdım, gözlerim yarı kapalıydı.

"Merak etme," dedi Balfour, ceketini Christine'e uzattı ve gayet sakin direksiyonu elimden aldı; arabayı ve bizleri bir duvar resmi haline gelmekten son anda kurtardı. "Bir şey olmaz." Çok rahat bir bilek hareketiyle arabayı yola çevirdi ve Paisley istikametine doğru yöneldik. Arkama yaslandım, tir tir titriyordum, avuçlarımın içi buz gibi ter içindeydi.

"Sen fazla yaşamazsın, Balfour" dedi Christine.

"Ne bok yersen ye ama öleceksen *yalnız* öl," dedi Mickey. Balfour başını iki yana salladı, Paisley'nin uzaktan görünen ışıklarına bakarken ağzı kulaklarına varıyordu.

Hiçbir şeye çarpmadan geri döndük, arabayı garaja parkettik. Bizler (garajın evin diğer bölümlerine açılan kapılarının kilitli olup olmadığını kontrol ettikten sonra) yeni bir esrarlı sigarayı paylaşırken Christine bir süre şarkılara baktı, yalnızca yarı- akustik gitarla, önündeki koltuğa partisyonu yerleştirerek "Another Rainy Day"i söylemeye başladı.

İşte bu nokta, yaşamımın değiştiği nokta oldu.

İki akoru değiştirip birbirine karıştırdı, koro bölümündeki bir notaya bir türlü inemedi, bu notaya inmek için parçadan çıkardığı sözler kesinlikle yanlış olanlardı ama şarkıyı kadife sesli bir melek gibi söyledi.

Bu kadar güzel söylenebileceğini hayal bile edemezdim

Gitarına sarıldı. Alete vuruyor; ayağıyla ritim tutuyor, şarkının sözlerini ve akorları öyle bir uyumla bağlıyordu ki ...makineli bir tüfeğin tıkır tıkır ateş etmesini, Edinburgh'daki Amerikan denizcilerinin burunlarının ucunda parıldayan süngülerle resmi geçit yapmasını, kusursuz bir tenis maçını, Jimmy Johnstone'un dört savunma oyuncusunu geçip gol atmasını aklıma getiriyordu.... müzik cümlelerini adeta vahiy indirir gibi okuyordu. Ben böyle yazmıştım:

Şu gördüğün bulutlar, yağdıracak yağmurlar
Yazık ki yerinde kalacak çekilen tüm acılar
Önüne katamayacak onları O sular, sevgilim

O şöyle okudu:

Şu gördüğün bulutlar, YAĞDIRACAK yağmurlar
Yazık ki yerinde kalacak çekilen tüm ACILAR
Önüne katamayacak onları O sular, sevgilimm...

Evet, işte buydu! Garajın içinde havalara zıplamak ve Rex Harrison taklidi yaparak bağırmak istiyordum: "Başardı! Vallahi başardı!" O akşam canımı sıkan ve kaygılandıran şeylerin hepsi uçup gitti. Şarkıyı bitirdiğinde ben titriyordum, sersemlemiştim. Diğerlerinin mırıltılarını ve Dave Balfour'un, "Evet, hımm, fena değil" dediğini bile duyamıyordum. Christine bir elini yukarı kaldırdı ve bir başka şarkıya, "Blind Again"e girdi. Hepsini okudu, ama sonuna geldiğinde ben gözyaşlarına boğulmak üzereydim, bunun sebebi şarkının sözleri değil, varlığını ortaya koymasıydı, artık gerçekti; onu içimde taşımıştım ve şimdi doğmuştu; hataları olduğunu, biraz değişmesi gerektiğini biliyordum, ama onu seviyordum. Benimle aynı fikirde olan bir kişi daha vardı; öyle olmalıydı, yoksa şarkımı böyle okuyabilir miydi...

Son akor da sönüp gittiğinde, gırtlağımı temizledim, yüzümde aptal bir ifadeyle Christine'e baktım ve başparmaklarım havada, hani o gerçekten salakça işareti yaptım. Ötekilere baktım.

"Evet.... bu iyi," diyen basçı Steve, beni aşağıdan yukarı süze-

rek, başıyla onayladı. "Aslında bana bir şeyi hatırlatıyor ama..." Mickey başını iki yana salladı; bunu ne için yaptı, bilmiyorum. Wes, ayakta, yalnızca Christine bakıyor ve alt dudağını ısırıyordu.

Dave Balfour bana "Evet... hiç fena değil," dedi. Christine'e "Aferin piliç," dedi.

Christine gitarının kılıfını geçirirken "Bana piliç deme," dedi ona. O anda Christine ışıl ışıldı.

Balfour gülümsedi. "Eee, şimdi ne yapmak istiyorsun, koca adam?" Kollarını göğsüne kavuşturmuş, başı bir yana eğik, beni inceliyordu.

Omuzlarımı silktim. "Şarkı yazmak," dedim ona.

"Gitar ne olacak?" Başıyla, duvara yaslanmış olan Woolworth torbalarına sarılmış bas gitarı gösteriyordu.

"Ne d-demek istiyorsun?"

"Gruba girmeyi istiyorsun değil mi?"

"Hayır, zaten bu yalnızca bas..." (bu Steve'in hoşuna gitti), "Ben sadece yazmak istiyorum. Aslında pek iyi çalamam," (Basçıyı rahatlatmaya çalışıyordum) "Ben yalnızca şarkılarımı çalacak iyi bir orkestra arıyordum" (Diplomasi).

"Evet." Dave Balfour omuzlarını silkti. "Tamam, o zaman." (Başarı!)

Altı tane şarkımı alıp üzerinde çalıştılar; üç hafta içinde bu şarkıları, özellikle onları önceden beklemeyen bir grup seyirci önünde, Stracthclyde Derneği'ndeki yılbaşı balosunda, Glasgow'lu, Master Samwise adlı başarılı bir orkestranın altında, çalmaya hazırdılar. Buradaki asıl önemli nokta, Master Samwise'ı dinlemek üzere birkaç plak şirketinin de orada bulunacağı idi.

Frozen Gold, seyircileri havaya sokmak için çıkan bir gruptu ama normalden daha fazla ilgi topladılar, çünkü güzel Christine o okulun öğrencisiydi ve onun adına yarı-ciddi bir hayran kulübü oluşmuştu. Bu grup daha çok uyuşuk tiplerden ve kendinden geçercesine coşku gösterilerinde bulunan Malezyalı öğrencilerden oluşuyordu; Malezyalılar Christine'e "Soyun! Soyun!" diye bağırıyorlardı, ne olursa olsun, önemli olan düşüncedir.

Frozen Gold Bu ismi değiştirsinler diye gerçekten *amma*

çaba sarfetmiştim.

Onlara bir liste verdim: French Kiss
Lip Service
Rocks
MIRV
Gauche
Boulder
Sine
Spring
Espada
Z
Reus
Synch
Trans
Rolls
Escadrille
Torch
XL
Sky
Linx/Lynx/Links/Lyncks
Flux
Braid
North
Berlin... hepsi de çok güzel isimler (boş-versene, en az üç tanesi daha sonra başka gruplar tarafından kullanılmıştı), ama bunlar istemiyordu. Yani, Dave Balfour istemiyordu. Bu ismi o bulmuştu. Percy Winterbottom ya da The Snowballs falan da olabilirdi! Bundan ona bir kere söz etmiştim ama espriyi anlamadı. Ben elimdeki kozumu oynadım ve bu ismin daha çok 69-70'lerde bir tek şarkıyla tutunan bir Amerikalı grup olan Frigid Pink ismini çok andırdığını ve belki de kendi grubuna isim bulmaya çalışırken bu ismi düşünüp yarım yamalak hatırlayarak sonunda Frozen Gold ismini koymuş olabileceğini ima ettim.

Yok, olmaz. İlle de Frozen Gold olacak.

Bu yüzden ben de bunu olumlu bir şeye çevirmenin yollarını aramaya başladım. Stratejik düşünürsen, karşına bir dezavantaj çıktığı zaman, yapacağın şey o "dez"i kaldırmaktır.

Grup Strathclyde balosunda muhteşemdi.

Üstelik şarkılarım en mükemmel halinde değildi; hâlâ düzeltilmesi gereken yerleri vardı, ama güzel icra edildiler ("kendi şarkılarımız" olarak; öyle görünüyordu ki grubun onur üyesi olmaya hak kazanmıştım). Frozen Gold, Master Samwise'dan daha fazla beğenilmişti. Bir saat daha fazla çalabilirlerdi ama Master Samwise'ın yöneticisi sahne kenarından gözdağı veren işaretler yolluyordu.

Koridorda soyunma odasına doğru giden grubun içine katıldım, aynı anda orada ARC plak şirketinden, S & R, yani Sanatçı ve Repertuar işiyle uğraşan Rick Tumber adında heyecanlı bir genç adam tanıdım.

Waterloo Barı, Causeyside Caddesi, 1974 Ağustos'u:

"Nasılsın Jean? Görüşmeyeli amma uzun zaman oldu. İyisin değil mi?" Koyu bir rom ve koka kola koydum önüne.

Bardağa bakarak, "Ama bu duble, Daniel" dedi.

"Evet; söylemiştim ya, kutlama yapıyoruz."

"Ah, sahi mi?"

"Evet; hadi; dalga geçmiyorum. Ciddiyim."

Bir yandan içkisini yudumlarken, kuşkuyla sordu, "Hiç para aldın mı?"

"Sözleşme imzaladım. El ssss..ıkıştık. Her şey yolunda. Şöhret ve para kazanacağım; zengin ve ünlü olacağım. Yolumuz açıldı; yaşasın!" Ellerimi çırptım. "Müthiş bir olay; başardık, Jean; Becerdik, işte bu. Şimdiden bir imzamı ister misin?"

"Liste başı olana kadar bekleyeceğim."

"Dalga geçtiğimi sanıyorsun, değil mi?"

"Hayır, Daniel. Ciddi olduğuna eminim."

"Ünlü olacağız. Aldığımız avansın ne kadar olduğunu söyleyeyim mi sana?" diye sordum. "A R C Plakları," dedim. "Hiç duymuş muydun?"

"Evet."

"Bizi istediler; bir albüm çıkaracağız; gelecek ay Londra'ya, adam gibi bir kayıt stüdyosuna gideceğiz. Ses geçirmez bölmeler; teknisyenler...kocaman kayıt aletleri...her şey" Hayal gücüm daha fazlasına yetmedi. "Yılbaşına yetiştirmeye çalışıyorlar," diye

devam ettim. "Yıldız olacağız."

"Yeni bir Bay City Rollers, ha?"

"Hadi Jean, yapma..." Başımı iki yana salladım. "Bu ciddi bir iş; albümler çıkaracağız, 45'liklerle fazla uğraşmayacağız. Hele bir bekle, bekle, göreceksin."

"Bu ne kadar sürecek dersin, peki? Jean ciddi görünüyordu. "Bu paranın eline geçeceğinden nasıl emin olabiliyorsun.... hem zaten bir kısmını vergiler için bankada bırakacaksın, yoksa hepsini harcayacak mısın?"

"Jean, benim asıl problemim o kadar parayı nereye harcayacağım olacak!" dedim ona. İnanmıyor gibiydi. "Bak," dedim, "kaygılanacak bir şey yok; evet, bir dolap çevirebilirler, ama gruptaki çocuklardan birinin, baş gitaristin, babası muhasebe işiyle uğraşıyor. Bütün sözleşmeleri ve anlaşmaları gördü, adamın avukatları da incelediler; albüm raflarında gördüğün grupların yarısından daha fazlasından daha iyi bir anlaşma yaptık. Diyorum sana, müthiş bir başlangıç yapacağız. Hem *ben* de bas gitarist olarak çalacağım." Dirseğimle dürter gibi yapacaktım ama gerçekten de dirseğine çarptım ve romunun bardaktan dökülmesine sebep oldum. "Ah, affedersin... kahretsin." Bir mendil çıkarıp bileğini sildi. "Her neyse, ben de sahneye çıkacağım; bas gitarist çalan çocuk konservatuara gideceği için gruptan çıkıyor..."

"Müzik kolejine mi?" Jean şaşırmış bir halde bana baktı.

"Evet, ne var bunda?"

"Hiç. Devam et."

"...İşte ben de bas gitarist olacağım. Yani, hâlâ öğreniyorum ama yapabilirim."

"Daniel Weir, süperstar."

"Şey, hayır; ben öyle sahne ışıkları altında olmak istemiyorum; aslında ben yalnızca müziklerini yazmak istiyorum, ama bas gitaristin gideceği ortaya çıkınca benim de grupta yer alabileceğimi düşündük, anladın mı? Hayır.... galiba ben arka planda kalacağım; işi... işi götürmeleri için ön planı iki-ki gi-gitarcıya bıracağım. Onlar daha fotojenik. Ben daha çok... şey işte orada *bir yerde* olacağım, anlarsın ya. Her neyse; ben şarkıları yazacağım; asıl işim şarkı yazmak olacak, ama bu albümde, epey yardıma ihtiyacım olduğunu gördüğümüz için, alacağımızı Dave, Chris ve ben, üçümüz

arasında paylaştıracağız- Dave ve Chris dediğim o iki gitarist; düzenlemelere falan onlar da yardım ediyor. Demek istediğim, bu gerçekten ciddi; hepsi de işi ciddiye alıyorlar; hepsi... şey, şu, gruptan çıkacak olan o çocuk ve belediyede memur olan adam dışında hepsi çok ciddi... üniversiteyi erteliyorlar, yani ne olacağını görmek için bir yıl izin aldılar. Yani işin nereye varacağını anlayana kadar hepsi de kariyerlerini dondurdular."

Bütün bunlar doğruydu. Sekiz ay içinde her şey çok çabuk gelişmişti. Grubun Strathclyde'daki baloda verdiği konserden çok etkilenen A R C şirketinden, S&R işiyle uğraşan, kibar Rick Tumber bize neredeyse anında sözleşme teklif etmişti. Ben hemen üstüne atlamış, sözleşmenin maddelerini konuşmaya hazırlanmıştım (bu Tumber denen adama da gizlice grubun ismini değiştireceğimi söylemiştim), ama Balfour hayır dedi. Tumber'a henüz hazır olmadıklarını, biraz daha çalışmaları gerektiğini anlattı. Balfour'a delinin teki olduğunu söyledim.

Değildi, tabii. Orta-sınıf sağduyusu. Arz ve talep meselesi. Tumber büyük bir fırsat kaçırdığımızı söyledi ve elimizi sıkarak gitti, ama gruba olan ilgi bayağı arttı; konserler çoğaldı, seyirci kalabalığı büyüdü, sayısız hayranlarımız oldu, değişik yerlerden S&R adamları bizi izlemeye ve dinlemeye geldi, özel olarak bizim için Londra'dan prodüktörler geldi. Arasıra küçük şirketlerden yetkili birtakım insanlar ellerinde imzalarımızı bekleyen sözleşmelerle sahne arkasına geliyordu. Ben rakamlara bakıyor ve Balfour'a çıldırmış olduğunu söylüyordum, eğer hemen bir sözleşme imzalamazsa şarkılarımı alıp başka bir yere....

...Gerçek şu ki, Dave'in aklı başındaydı ve ben de hiçbir yere gidecek değildim.

Bütün bunların yanında bir de, grubun benim şarkılarımı aşırıp kullanacağı gibi bir paranoya geliştirmiştim; tanıdığım herkes şarkıları benim yarattığımı yalnızca benim sözlerime dayanarak biliyordu; şarkıların kopyalarını bankaya ya da notere vermemiştim. Bu şarkıları Frozen Gold'dan önce başkalarından duyduğunu söyleyebilecek tek bir kişi bile çıkamazdı; ama işler ters giderse, gruptaki o kadar adamın sözüne karşı söz yazarı olduğunu iddia eden tek kişi ben olacaktım.

Bunlar ilk aklıma geldiğinde paniğe kapıldım, muazzam bir

para harcayarak bütün şarkılarımın fotokopisini çektirdim, partisyonlarla dolu kocaman bir zarfı anneme verip, onu Peder McNaught'a teslim etmesi ve paketi aldığı tarihi not ettirmeyi unutmaması için sıkı sıkı tembihledim. Dave daha fazla şarkı istediğinde kaçamaklı cevaplar veriyor, üzerinde çalıştığımı söylüyordum. Aslında neredeyse kırk tane daha bitirmiştim –ama tabii Christine ve Dave bunlarda düzeltme yapmamışlardı– elimde yirmi otuz tane de tek tek tema ve melodi vardı. Önce, onlara verdiğim şarkılara ne olacağını bekliyordum.

Büyük bir baskı altında, sonunda onlara dört şarkı daha verdim; bir albüm çıkarmalarına yetecek kadar parça olmuştu. S&R adamlarının gözünde itibarları arttı. Haziran ayında ciddi teklifler gelmeye başladı. Uzun süren ve hepimizden çok Dave'in babasının konuştuğunu farkettiğim müzakerelerden sonra, o zamanlar plak endüstrisinde rekor sayılacak bir miktar üzerinden Frozen Gold'a imza attırma ayrıcalığını A R C kazandı. Dave'in-ve babasının-beklediği de buydu; grup üzerine öyle çok para konacaktı ki, başarısızlığa uğraması riskini kimse *göze alamayacaktı.*

Anlaşma imzalandı, ayrıntılar gözden geçirildi. Bir albüm çıkaracaktık, gereken teknik yardım ve seans müzisyenleri sağlanacaktı; anneanne tarafından İskoçyalı olan babayiğit prodüktör, elimizden gelenin en iyisini bizden almakla ve bizi evimizdeymiş gibi rahat ettirmekle görevlendirilmişti (bu konuda ciddiydiler). Tanıtıma da hemen başlamışlardı.

Dave tıpta okumak için girmesi gereken sınavlara girmedi, Christine de Fizik Bölümünden bir yıl izin almıştı, Wes ise İngiliz Edebiyatının o kadar da ilginç olmadığına karar vermişti; gönlünde bir Moog synthesiser yatıyordu, Hammond'ıyla değiştirmeye kalksa bile, üste vereceği parayı bir öğrenci olarak asla karşılayamazdı. Mickey planlama ofisindeki memuriyet işini bıraktı ve bundan ayakkabısından köpek pisliği temizleyen bir adam kadar üzüntü duydu.

Yalnız Steve akademiyi, rock dünyasının parlak çakıllarına tercih etti. Ben de ötekiler gibi onu kalmaya ikna etmeye çalıştım. Ben sahneye çıkmak istemiyordum; bu fikir beni dehşete düşürüyordu. Ben hiçbir zaman yatak odamda aynanın karşısına geçip Hendrix sololarını taklit etmeye *çalışmamıştım;* ben perde arkasın-

daki güç olmak, kaynak olmak istiyordum. Bir alay insan müzik *çalabilir*, gibi geliyordu bana, ama pek azı müzik yazabilir. Yine de bir tür ses denemesi yaptım; ben de övülmeye karşı herkes kadar zayıftım -hatta daha bile zayıftım, övülme deneyiminden pek nasiplenmemiştim o zamana dek- ve teslim oldum. Ama sahne ışıklarının asla üzerime çevrilmeyeceği sözünü aldım.

Stüdyoda üç hafta çalışacaktık, bizim akademi adayı üçlümüzün Frozen Gold'un gerçek bir meslekten daha değerli olup olmadığına karar vermeleri için bir yılları vardı. Tabii, paradan çok Başarıyı arıyor da olabilirlerdi, ama o zamanlar bu aklıma gelmemişti, onların da kafalarında böyle bir şey olup olmadığından emin değilim; 1967 uzakta kalmış bir zamandı, o zaman bile.

Dave, babası, Christine ve Balfour ailesinin avukatı anlaşmanın son bağlantılarını yapmak üzere hafta başında Londra'ya gittiler; bizlerden de vekaletname aldılar. Derin bir nefes aldım ve kendi avukatıma talimat verme gibi ürkütücü bir adım attım; bunu baba Balfour'un tavsiyesi üzerine yapmıştım. Anlaşmanın genelde son derece dürüstçe yapıldığını görünce neredeyse düş kırıklığına uğramıştım. Anlaşmazlık çıkabilecek tek nokta beste haklarının üç kişi arasında bölünecek olmasıydı.... ama beste ve düzenleme işinde onların yardımına ihtiyacım olmuştu, Christine'le Dave'in ikisi de çok iş yapmışlardı, fazla şey talep edecek bir durumda olmadığımı düşünüyordum.

Her neyse, çabuk öğreniyordum; daha sonra yazacağım şarkılar için başka birinin yardımına ihtiyacım olmayabilirdi. Bu ilk anlaşmanın gelecekte yazacağım şarkıların haklarını da kapsamamasına dikkat ettim; bu üç albümlük bir anlaşmaydı (aslında A R C beş albümlük anlaşma istemişti), ama ikinci ve üçüncü uzunçalardaki şarkıların parasının bir kişiye değil de gruba verileceğine dair bir madde yoktu. Bu, benim, hayatımda attığım en akıllıca adımdı. Muhtemelen de zekice yaptığım tek hareket oldu: Bunda bir yanlışlık olmalıydı.

Gerçekten de dolandırılıyordum, ama bu göreceli bir şeydi. Ben buna, bütün o harika orta sınıf tavsiyelerini almak için ödenen bedel olarak bakıyordum. O olmadan ben yalnızca nüfuz sahibi olurdum ama param olmazdı.. Bu meslekte plakları dünyanın her tarafında on, on beş milyon satmış olan, ama sonunda beş parasız

kalan insanlar tanıdım. Tanrım, vergilerini ödedikten sonra bile mülti milyoner olabilirlerdi, ama onca para, sözleşmeler, anlaşmalar, prodüktörler, avukatlar, plak şirketleri, menajerler ve ajanslar ve vergi anlaşmaları arasından süzülmüş, erimiş ve uçup gitmişti.

Gerçek bir servetin yüzde otuz üçü nokta üçü (uygun bir rakam), yüzde yüz sahte servetten daha değerlidir. Bu endüstride, püf noktayı bulma becerisi edinilmesi gereken en önemli beceridir.

İşte böyle; Jean Webb'le Waterloo Barı'nda oturuyorduk; ben büyük bir adam olmak üzereydim, önemli işler bekliyordu beni. Jean, Espedair Sokağı'ndan sürükleyip buraya getirirken üşümüş ve biraz solgun duruyordu, ama barın sıcaklığı yüzüne biraz renk getirdi. Güzel kahverengi saçları eskisinden biraz daha kısa ama gür ve parlaktı. Yüzü biraz dolmuştu, yanak ve çene hatları şimdi biraz daha yuvarlaktı; eskiden dudakları biraz fazla dolgun ve küskün dururdu, ama şimdi daha orantılıydı ve bana göre -O mayıs ayında Dave Balfour'un evindeki partide tanıştığım kız sayesinde şimdi yüzde yüz daha fazla cinsel deneyimli biri olarak- tam öpülesi dudaklar olmuştu. Uzun elbisesinin dantelli yeleğinin altındaki göğüsleri soluğumu kesiyor, beni her zamankinden daha fazla ayartıyordu.

"Dinle şimdi," dedim ona. "Grubun adı Frozen Gold; albümün adı da büyük bir ihtimalle Frozen Gold ve Liquid Ice* olacak ve ilk 45'likteki şarkı da ya "Another Rainy Day", ya da "Frozen Gold" olacak."

Jean gülümsedi. "Grubun adına fena takmışsın galiba."

"Bu k-korkunç bir isim; benim önerdiğim isimlerin hiçbirini istemediler. Ben de madem grubun ismi böyle kalacak, bunu bir şekilde değerlendirmeliyim dedim, anladın mı? İşimize yarayacak bir şey olmalıydı, b-böylece b-b-bu iki sözcüğün ilk harflerini aldım, tamam mı? Yani F ve G, sonra da bu iki akoru arka arkaya bir kez çaldım, kulağa çok hoş geldi, gerçekten hoş oldu. Bu yüzden de şarkının başı böyle oldu. Albümde duyduğun ilk akorlar bunlar olacak; F ve G. K-k-k-odumuz yani, anlıyor musun? Bir tür tema ezgisi. Bach'ın B, A, C, H harfleri kullanması ka-ka-dar zekice değil ama bu da çok zekice, değil mi? Halka tanıtılırken çok işe ya-

* Sıvı buz. (ç.n.)

rayacak bir şey, anladın mı? Çünkü insanlara, yazacakları, radyo programlarında sözünü edecekleri bir malzeme veriyor, hem de herkesin kolayca hatırlamasını sağlıyor." Ağzım kurumuştu. Ne kadar da çok konuşmuştum. Biramdan koca bir yudum aldım. Genellikle benim bu kadar hızlı konuşmam demek her sözcükte takılıp, kekelemem demektir, ama o kadar heyecanlıydım ki, bu sefer ağzım bana yetişememişti.

"Ama zekanı bu kadar belli etmesen iyi olur," dedi Jean. "İnsanlar fazla akıllılardan hoşlanmaz. Gösteriş yapanları kimse sevmez."

"Nasıl sevmezler!" diye güldüm. "Bütün rock yıldızları b-böyle zaten!" Fazla etkilenmiş görünmüyordu. "Yok, yok, merak etme," dedim ona. "Şovun yıldızı ben olmayacağım. Bunu ötekiler yapsın. Zaten temel olarak sahne arkasında kalacağım. Hem de ben senfoni ya da öyle gösterişli şeyler yazmayacağım; yalnızca şarkı yazmak istiyorum, ıslıkla çalınacak türden."

"Islık," dedi Jean. "Evet."

Bir içki daha aldım. "Her neyse... sen nasılsın?"

Omuzlarını silkti, bardağına bakıyordu. "İyidir. Bütün bu olanlardan sonra galiba sanat fakültesine gidemeyeceğim, ama..."

Glasgow'da sanat okumak istediğini hayal meyal hatırladım birden. "Ya... Bak buna üzüldüm. Neden gitmiyorsun?"

"Ah... biliyorsun işte; bir sürü sebep var. Önemli şeyler değil...."

"Annen nasıl bu günlerde?" Annesinin romatizmalı olduğunu hatırladım.

"Ah, bildiğin gibi," dedi. "Testler yaptırdılar, fizyoterapiye falan götürdüler, ama yapabilecekleri fazla bir şey yok. Alec, Inverkip'te bir iş buldu." Alec'i hatırladım; kafamı bozma-kolunu-koparırım bakışlı kardeşlerden biriydi "İşte böyle;" diyerek bana baktı. "Londra'ya ne zaman gidiyorsun?"

"Hımm... henüz bilmiyorum. İstifamı verdim; haftaya ayrılıyorum. Ondan bir sonraki hafta gidebiliriz. Ama albümün Ekim sonuna kadar bitmesi gerek. Plak şirketinin stüdyoya yakın bir yerde bir dairesi var, biz de bedava orada kalacağız. Oksss...ford Caddesi'ne yakın bir yerde. Biliyor musun orayı? Bütün mağazaların olduğu cadde."

"Ah, evet," Jean başını salladı. Hem kasvetli hem de neşeli bir hali vardı. Ona baktığımda birlikte çıktığımız ve ona sarıldığım günleri, ısırmadığım, ya da isabet ettiremeyip burnunu öpmediğim zamanlarda ağzının ne güzel olduğunu hatırlıyordum; o loş odada, parlak, sessiz televizyonun önünde yaptıklarımızı; teninin yumuşaklığını, dudaklarının dokunuşunu ve o sıcak, keskin kokusunu hatırlıyordum.

Her şeyden öte bu kadın, buralardan alıp götürmeye söz verdiğim kadındı; o zamanlar bunun olabileceğine asla ihtimal vermemiş, yalnızca boş bir hülya gibi düşünmüştüm. Ama ben bir tür yemin etmiş, söz kesmiş sayılırdım, değil mi?

Birden onu orada kucaklamak istedim; omuzlarından tutacak ve "Gel benimle; Londra'ya gel, gel ve benim ünlü olmamı izle. Kız arkadaşım ol, benim ol, ya da yalnızca arkadaşım ol, ama kalma burada; gel benimle," demek istedim. Genel olarak hayatla, özel olarak ise kendi geleceğimle ilgili öylesine büyük bir coşkuyla yüklüydüm ki o anda bana hiçbir şey imkânsız görünmüyordu; istediğim herşeyi yapabilirdim, her şeyi değiştirebilirdim, dünyayı yönetebilirdim. Jean'in benimle gelmesini istersem, onu da alabilirdim. Belirlenmiş geleceğimin göz kamaştıran gücü önünde güçlükler ve sorunlar eriyip yok oluyordu. Neden olmasın? Neden bunu ona soramayacak mışım?

Bu konuyu düşündüm. Sahi neden olmasın? Birbirimizden hoşlanıyorduk; hatta belki birbirimizi seviyorduk, üstelik o benim sevgilim sayılırdı ya da aşağı yukarı öyleydi. Ayrılmamızın tek sebebi benim bütün zamanların en büyük sakarı olmamdı; ama artık kendimi daha iyi kontrol edebiliyordum. Kekemeliğim azalmıştı, insanların ayaklarına daha az basıyor, içkilerini daha az döküyordum –tamam, az önce Jean'in içkisini biraz dökmüştüm ama bu, Jean'in alıştığı sakarlıklarımın yanında hiçbir şeydi– ve hepsinden önemlisi eskisi kadar kızarıp bozarmıyordum. Bir daha asla onu görmeden, onunla vedalaşmadan çekip gitmeyecektim. Onu hastanede görmeden gittiğim için neden kendimi affettirmeyeyim; öyle bir şey yapayım ki bir daha asla onunla vedalaşmak zorunda kalmayayım? *Neden olmasın?*

Jean'in benimle geleceğini düşündükçe tir tir titreten, ürkütücü ama beni inanılmaz derecede heyecanlandıran, neredeyse cinsellik-

le yüklü bir duygu kaplıyordu içimi. Bu duygu bana, okul kulübünde satranç oynarken, bir tuzak hazırladığımda ya da bana oyunu kazandıracak bir hamle yakaladığımda, ama o anda sıra rakibimdeyken, ben orada titreyip terlememeye çalışırken ve içinde bulunduğu tehlikeyi farketmesin diye *dua ederken* duyduğum duyguyu hatırlatıyordu. Aynı duyguyu, derste kalkıp bir şey söylemek istediğimde ve cesaretimi toplamaya çalıştığım anlarda da duyardım...

Sözcükler kafamın içinde bir şarkı oluşturuyordu. Ama bunları söylemek doğru olur muydu?

Bu benim tek büyük şansımdı. Şu ana kadar talihim fazlasıyla yaver gitmişti; bu noktaya ulaşana kadar altı ömür boyu kullanılabilecek şans kullanmış olmalıydım; bunun gibi bir fırsat bir daha elime geçmeyebilirdi. Acaba bir yerine iki kişiyi kapsaması için bu şansı biraz daha zorlayabilir miydim? Kafamı daha fazla düşünceyle yormak, bir başkası için ayrıca kaygı duymayı üstlenmek akıllıca mıydı, hatta mümkün müydü?

İçimden geçen her şeyi anlatabilir ve onu benimle gelmeye ikna edebilir ve sonra da her şeyi berbat edebilirdim. Diyelim ki her şey kötü gidecek ya da onun benimle olması ne iyi ne de kötü olacak; o zaman onun hayatını da kendiminki gibi altüst etmeye hakkım var mıydı?

Hem... beklemek daha akıllıca olmaz mıydı? Günlerin neler getireceğine bakmak? O büyük ve kötü şehre üzerime hiç sorumluluk almadan gitmeli ve yalnızca kendim için kaygı duymalıyım, sonra başarılı olursam nasıl olsa istediğim zaman geri gelebilirdim, her şeyi hazırlar ve Jean'den benimle gelmesini isterdim. Hem böylece o da belirsizlikler ve endişeler yüzünden yıpranmamış olur, çok çalışıp güçlüklere katlanmak zorunda kalmazdı. Bu daha iyi olmaz mıydı?

Ama aslında Jean benim geçmişimden, Paisley'den ve okuldan ve de eskiden olan şeylerden bir parça, orada kalmaya mahkûm değil miydi? Bu çok acımasız görünebilir ama bugüne kadar tanıdığım her şeyden uzaklaşmadıkça gerçeği nasıl bilebilirdim ki? Ancak bu şekilde bütün olanları belli bir perspektif içinde değerlendirebilirdim.

Kararsızlığımla boğuşuyor, tereddüt ediyordum.

"Şey, bak, Daniel, benim artık gitmem gerek." dedi Jean ve iç-

kisini bitirdi. Saatine baktı. "Annem beni bekliyor; zaten geç kaldım. Kusura bakmazsın, değil mi?" Sandalyeden çantasını aldı.

Birden bir hüzün çöktü üstüme, düş kırıklığı içindeydim ama "Hayır, tabii bakmam. Hey, seni burda fazla tutmadım ya." dedim.

Ayağa kalktı, masanın yanında durdu. Ben de kalktım, kendimi şaşkın hissediyor, yanağından mı öpmeli yoksa sarılmalı mı ya da elini mi sıkmalı diye düşünüyordum. O sadece başını eğdi, bir aşağı bir yukarı baktı, derin bir nefes aldı ve "Eee, Daniel; ünlü olduğunda eski arkadaşlarını unutmazsın değil mi?" dedi.

Güldüm. "Hadi, canım... tabii ki unutmam..." Dudağının bir kenarıyla gülümseyerek bana, "Görüşürüz, Daniel." dedi.

"A tabii... görüşürüz, eeem, Jean." dedim.

Ona neredeyse Chris diyecektim. Kapıya doğru ilerleyip, gün ışığına çıkışını izledim.

Tekrar oturdum, sanki üzerime bir ağırlık çökmüştü.

Salonun bir köşesinde birkaç yaşlı adam oturmuş domino oynuyor ve laflıyorlardı. Yaşlı, kır saçlı, kambur ve ufak tefektiler; Jean'le bara girdiğimizde onları farkettiğimi bile sanmıyorum. Kendi kendime omuz silktim ve içkimi içmeye devam ettim.

Henüz on dakika olmuştu ki, biramı bitirirken, Jean'e kolunun ve köprücük kemiğinin iyileşip iyileşmediğini sormayı unuttuğumu farkettim.

V

Panik içinde uyandım. İlk anda neye uğradığımı şaşırmıştım; zındığın kulesindeki yatak odamda kulağıma korkunç sesler geliyordu. Sanki bir şey fırıl fırıl dönerek sağa sola çarpıyordu. Sonunda gözlerimi açabildim ve yatakta doğruldum -McCann'la bir öğleden sonra, bir akşam ve bir gece boyunca içtiğim için başım zonkluyordu-; odada oradan oraya delicesine uçan bir güvercin gördüm. Kavanozun içindeki sinek gibi duvardan duvara çarpıyor, ardında havada uçuşan tüylerini bırakıyor ve ürkütücü, şaşkın gurultular çıkarıyordu. Pencere tarafına uçtu ve doğru cama tosladı, arkasında daha fazla kuş tüyü ve camın yüzeyinden aşağı kayarak akan pisliğini bıraktı. Tekrar havada kısa bir tur attıktan sonra, bir kez daha denedi ve yine kafasını cama geçirdi.

Ben bir yandan onun uçuş rotasını izlemeye çalışıp bir yandan da pijamalarımla boğuşurken, güvercin bu manevrayı üç kere tekrarladı. Her seferinde de -içinden geçerek uçup gidebileceği- pencerenin üst kısmındaki dışarı açılan boşluğu birkaç santim farkla kaçırdı. Yataktan düştüm, sehpa görevi gören müzik kolonuna çarptım, üzerindeki bir bardak su ve gümüş kabın içindeki kahverengi, çamur gibi bir şey kuzu tüyü halının her yanına saçıldı. Bir iki saniye bu dökuntüye bakakaldım ve ne acaba diye düşündüm, sonra tutkal gibi yere yapışan et parçaları ve yere düşmüş plastik bir çatal farkettim; kokusu da farkediliyordu; bu curry idi. Dün gece paket servis veren bir yerden almış olmalıydım.

Güvercin tekrar cama tosladı. "Salak!" diye bağırdım ve üstüne bir yastık fırlattım; yastık doğru pencerenin açık bölümüne gitti ve orada sıkıştı kaldı. Kuş camı kırmak için harcadığı çılgınca çabasını arttırıyordu. Yerden kalkmaya çalıştım, yatak örtülerini de ardımdan sürüklüyordum, pencerenin üst kısmına yumruklar savurarak yastığı dışarı attım ve güvercine tekrar denemesi ve açık yerden geçmesi için rehberlik yapmak amacıyla el kol hareketleri yaptım. Asıl pencere bölümü açılmak üzere yapılmamıştı, bu yüzden bundan daha fazlasını yapamazdım.

Bu iş, sanki tüy bombardımanına yakalanmak gibi bir şeydi. Kuş bir yandan ötüyor, bir yandan da duvara tosluyor ve tavanın ortasında asılı lambanın etrafında dönmeye başlıyordu. Birden üstüme doğru hamle yaptı, aniden yine yön değiştirdi ve bir kere daha pencereye çarptı. Güvercinin yatağımın üstünde, benim de halının üstünde yarattığımız kargaşaya baktım. Hayvan rahatça çıkabilsin diye müzik kolonunu cama fırlatmayı düşündüm, ama bu pencere St. Vincent Caddesi'ne bakıyordu ve kaldırımdan geçen bir yayanın beynini patlatmak istemezdim. Aptal hayvanı kendi haline bırakmaya karar verdim. Şansı varsa kendi kendine çıkar giderdi, olmadı, boynunu kırardı. Ben ilk önce başağrıma bir çare bulmak zorundaydım.

Kapıyı açmamla birlikte kuş başımın üzerinden uçarak kulenin spiral merdivenlerine geldi. Derin bir nefes alarak bir an durdum ve kuşun ardından aşağıya indim.

Dışarıdaki dünyaya çıkabilmeme yetecek kadar demlenip kendime geldiğimde saat neredeyse bir olmuştu. Doğru Griffin'e gitmeliydim; McCann oradaysa, bir önceki gün neler yapmış olduğumu bana anlatabilirdi. Gece yarısı Griffin'den çıktıktan sonraki geç saatlerde bende film kopmuştu. Griffin'den çıkıp bir yerde yemek yemeğe gitmiştik, öyle değil miydi?...Aslında yiyecek almak için değil, curry almak için Ashoka'ya gittiğimizi sanıyordum. Bir de nedense terkedilmiş bir yolda karanlıkta tökezleye tökezleye yürüdüğümüzü hayal meyal hatırlıyordum, ama hepsi bu kadardı. Asıl sorun, neden her tarafımın bu kadar acı ve ağrı içinde olduğuydu.

Bir duş aldım ve vücudumdaki yara bereleri inceledim. Ellerimdeki çizikleri ve parmak eklemlerimdeki sıyrıkları zaten biliyordum, ama dizlerim de yara bere ve kesik içindeydi, sol kalçamda da kocaman bir morluk vardı. Genetik kusurlar dışında yüzümde bir hasar izi yoktu. Bir kavgaya karışmadığım anlaşılıyordu (genellikle kavga eden birisi değilim, ama parmak eklemlerimdeki sıyrıklar hayli düşündürücüydü).

Paltom koro bölümündeki büyük semaverin üzerine asılı duruyordu. Elbiselerimin gerisi neredeydi, bilmiyordum. Yukarılardan bir yerlerden bir guruldama sesi geliyordu, ama yirmi metre yukardaki, koyu renk çatı kirişleri ve kartonpiyer arasında bir yerde olması gereken güvercin görünmüyordu.

Burası soğuk bir yerdi. Küçük bir jet motoruna benzeyen, tekerlekli ve gazyağıyla çalışan sanayi tipi bir ısıtıcım vardı; ısıtıcıyı yaktım ve esen sıcak havanın beş- altı metre ötesinde durdum, hem kendim ısınıyor hem de saçlarımı kurutuyordum. Giyecek başka bir elbise bulmak için eski bir sandığı eşeledim. Bunlara uygun bir çift spor ayakkabı çıkardım, değişiklik olsun.

Kendimi iyi hissediyordum. Kahve, portakal suyu ve bir şişeye yakın bira (diet olandan değil) bedenimdeki sıvı seviyesini düzeltmiş görünüyordu. Bir avuç dolusu ağrı kesici başağrımı halletmiş, birkaç tane bulantı hapı da mideme iyi gelmişti. Ve de, hayır, bir gün daha bu kadar fazla içmeye hazır değildim; o kadar aptal değildim, en azından bu günlerde, değildim.

McCann daha gelmemişti ama küçük Tommy oradaydı. Tommy onyedi, onsekiz yaşlarında, ince uzun bir çocuktu, hava olsun diye sarı saçlarını tıraşlamıştı. Hep simsiyah giyinirdi. Stil; Yeni moda Haşinlik falandı bu. O da benim başka bir suç ortağımdı.

Nasıl Mc Cann beni Weird olarak tanımış olmak için fazla yaşlıysa, Tommy de bunu bilemeyecek kadar gençti. Bilse bile kafasına takmayacak kadar küçüktü; ona göre Punk bile parlak ve uzak geçmişe ait bir şeydi, bundan daha önce olmuş her şey ise mitolojik bir zamana aitti ona göre. Frozen Gold gibi gruplar Tommy'nin gözünde, çokuluslu bir şirketin müzikal karşılığı gibiydi: Büyük, başarılı, kalpsiz, kişiliksiz, kârlı ve onun ilgi alanı ve değerlerinin dışında ya da onlara bütünüyle karşıt bir şey idi. Ben de ona biraz katılmıyor değilim. Her neyse, o da benim zındıkın kulesinde bekçi olduğumu sanıyordu, sahibi olduğumu bilmiyordu. Weird'le McCann kadar bile ilgilenmiyordu. Ona göre St. Jute, "takılmak için çok 'cool' bir yer, oğlum"du. (Konuşmasından hemen hemen olduğu gibi bir alıntı yaptım. Ne demek istediğini bana sormayın; dildeki modalara benim de hiç aklım ermemiştir zaten.)

"İçiyor musun?"

"A, sen misin Jim... Evet, biraz votka alayım."

Tommy'e büyük bir votka aldım. Ben hafif bir içecek istedim; yarı bira, yarı limonata. "Ha, Jim," dedi Tommy, "Bir yarım bardak da O Ç için alabilir miyim?"

"Olur," dedim etrafıma bakınarak. Tommy'nin yalnız olduğunu sanmıştım. "Kime?"

"Köpeğe." Tommy ayak ucunu gösterdi. Masanın altında kocaman siyah bir köpek koca kafasını, kıvırdığı bacaklarının üzerine yaslamış yatıyordu; Alsas çoban köpeği ile kurt köpeği arası bir şeydi ...ya da yalnızca kurttu. Kafasını kaldırarak bana hırladı; ben de ona hırladım, o da bana homurdandı; kafasını kol-kalınlığındaki ön bacaklarına indirdi; herhalde ilk önce hangi müşteriyi ısırmak daha iyi olur diye düşünmeye daldı.

"Kültablasında veririz, ne dersin, Jim?"

"Ne?"

"İçkiyi diyorum; Bella'ya kültablasına koymasını söyler misin?"

Tam köpeğin içkisini ısmarlamak için arkamı dönmüştüm ki,

barın arkasındaki ufak tefek kadın, "Kültablasının yalanıp temizlenmesini istiyorsunuz, değil mi?" dedi.

Bella'nın dişsiz ağzıyla gülümsemesine bir an sevgiyle baktım ve buna verecek zekice bir cevap bulamadım. "Her zamankinden ver bir tane, Bella," dedim.

"Bu nesne senin mi?" Benimle hayvanın dişleri arasında duran Tommy'nin yanına oturdum ve hayvanın bira dolu kültablasını keyifle yalamasını seyrettim. Kahrolası köpek, içerken benden bile daha az sıçratıyordu.

"Hayır, amcamın. O hastanedeyken köpeğe ben bakıyorum."

"Amcanın neresini ısırmış bu?"

"Yok; hemoroidi var, onun için gitti." Tommy sırıttı. "Yalnızca birkaç gün kalacak. O yokken kimseyi ısırmazsın, değil mi O Ç?" Elini aşağıya uzatarak, hayvanın ensesini sert sert kaşıdı. Köpek buna aldırmış görünmüyordu. "Sen hafif içki takılıyorsun, ha?" Tommy bardağıma baktı.

"Öyle. Dün gece neler yaptığımızı öğrenmek için McCann'ı bekliyorum."

"Bir haltlar karıştırdınız herhalde, ha?"

"Öyle görünüyor." Parmaklarımdaki sıyrıklara baktım.

İçki insana yaramaz. Uyuşturucu madde gibidir. Adamı zehirler. Bunu biliyorum tabii; hepimiz bilmiyor muyuz? Ama işte; bir kere yasal, her yerde bulunabiliyor ve kabullenilmiş bir olay, üstelik bunun sefasını da cefasını da çekme geleneği var, hatta bu cefadan övünenler bile oluyor, hem bu, İskoçya'da çok yerleşmiş bir gelenek, özellikle Batı'da ve özellikle Glasgow ve çevresinde...

Çok fazla içiyorum ama bundan zevk alıyorum, içki içmek ihtiyacıyla uyandığım hiç olmadı; ama kalktığımda su, portakal suyu ya da gazozlu limonata içmek isterim tabii... Bunu yüzlerce kere yaptım, ama bir kere bile sabahları kalkar kalkmaz canımın *içki* istediği olmadı. Eğer bir gün bunu yapacak olursam, umarım ne yaptığımı farkederim ve daha ileriye gitmeden durdurabilirim. Bütün kolikler böyle başlıyordur, eminim.

Ama ben farklıyım tabii.

Ah, Tanrım... içkinin mahvettiği bir sürü iyi insan...

İçkinin mahvettiği benim tanıdığım tek kişi babamdı, ama o da iyi bir insan değildi.

"Y T S işini bitirdin mi, n'aptın?" diye sordum Tommy'e. Son aylarda bir mobilya imalatçısının yanında asgari ücretli işçi olarak çalışıyordu.

"Evet, erken bitirdim. Beni kapının önüne koydular."

"Nasıl oldu?"

"Ha, yapıştırıcı kokluyordum, anlarsın ya? Ustabaşı beni kenefte başımda torbayla yakaladı."

Başımı iki yana salladım. "Sen tam bir geri zekalısın." Onun karşısında herhangi bir yetişkin gibi konuşmamaya gayret ediyordum.

"Ya, haklısın; üstelik iyi kafa yapan bir yapıştırıcı da değildi."

"Ne?"

"Sulandırılmış mıydı ne. Neredeyse bir saat kokladım. İlk önce oluyorum sandım; yani kafa bulma gibi bir şey, bilirsin ya? Ama pek öyle müthiş değildi. Niye böyle oldu anlamadım; Kocaman bir teneke dolusu yapıştırıcıydı. Acayip de kokuyordu."

"Kesin sulandırmışlar...." diye tekrarlayarak başımı iki yana salladım. Kendimi tipik bir yetişkin gibi hissediyordum. Onun yaşındayken ben nasıldım sanki?

"Aah, bunu mutlaka denemelisin, anlarsın ya" dedi Tommy bana. "Hayatta anlayamazsın."

"Anlarsın ya/Hayatta anlayamazsın".... hayır, şaşkınlıkla sarfedilen bu sözcüklerin üzerinde durmaya değmez. Tommy'nin tavrına hayret ediyordum. Ben onun yaşındayken paranoyak derecede dikkatli biriydim. Oda arkadaşlarımı kobay gibi kullanırdım, uyuşturucu kullanan insanları inceler ve kendi gizli psikolojik deneylerimi onlar üzerinde uygulardım, hatta tıp dergileri okur, en çok kullanılan uyuşturucuların yan etkilerini öğrenmeye çalışırdım. Tommy benim yaptığımın tam tersi bir yönden hayata bakıyordu; merak mı ediyorsun, dene gör.

Ben kurtuldum, ama ya Tommy'ye ne olacaktı? Yalnızca Tommy'nin şunları diyeceğini duyar gibiydim: "Strikinin mi? Olur, ver bir bakalım neymiş..." Lanet olsun. Bebekler ve masumlar.

Aptal çocuk eroini bile denemişti. Bunu bana anlattığında onu çok şaşırtan bir şey yapmıştım; yakasına yapıştığım gibi duvara yaslamış, o merete bir daha dokunursa onu polise gammazlayacağımı söylemiştim. Tabii böyle bir şey yapmayacaktım ama bu, onu

etkilemiş gibiydi. "Olur, tamam be koca adam, bir daha yapmam. Ben zaten yapıştırıcıyı daha çok seviyorum, bir de başağrısı yapmasa." (Bu sözlerine cevabım "Tanrım, bana sabır ver..." olmuştu.)

Al işte! Zamane çocukları!

Acaba kıskanıyor muydum? Denemediğim tek uyuşturucu eroindi; en çok korktuğum da oydu, çünkü tiryakiliğe eğilimli bir yapım vardı, tek doz bana yeter de artardı bile. Çılgın Davey de kullanmış ve sonra bırakmıştı; ama uzun bir mücadeleden ve bir süre Christine'siz kaldıktan sonra; ama ben başlarsam bırakabileceğimi sanmıyordum. Bu yüzden Tommy'ye ve geçirdiği deneyimlere imreniyor muydum acaba? Bilmiyordum.

Hem, ona ne demem gerekiyordu? Benim denediğim şeyleri sen sakın deneme mi diyecektim? Otlardan uzak dur, git çimleri sula mı demeliydim? Anasını satayım; akıl var, mantık var.

İnsanlığın keşfettiği en zararsız uyuşturuculardan birini sat, yirmi yıl yersin. Sigara gibi yılda yüzbin insanı öldüren bir şey sat... şovalyelik payesi alırsın.

Yok yok, Tommy gibi çocuklara ne söyleneceğini bilemiyordum. Onunla konuşana kadar yapıştırıcı koklamanın nasıl bir şey olduğunu bile bilmiyordum. Sanrı falan yapıyordu, herhalde. İnsanın başını zonk zonk ağrıtan ucuz, pis ve kısa ömürlü bir tür asit.

İlerleme dedikleri bu mu?

Köpek kuru ve boş kültablasından kafasını kaldırdı ve hırladı. Tommy, siyah pantolonunun ceplerini karıştırarak, "Galiba, bir tane daha istiyor," dedi.

"Ben bir şey istemem," dedim, Tommy kültablasını alıp kalkarken. Tommy giderken köpek gözleriyle onu izledi, sonra da başını yine pençelerinin üstüne koydu. "Bu kaçıncı içkisi?" diye bağırdım Tommy'ye.

"Bu ikincisi," dedi, oldukça ciddi bir ifadeyle. Tommy'e baktım. "Ama gerçekten; amcam bize o yokken köpeğin içkisini almamızı tembihledi, parasını da verdi." dedi.

"İddiaya girerim, içki ısmarlama sırası ona gelmeden tüyer bu köpek." Tommy birayla dolu kültablasıyla geri geldi ve tablayı köpeğin önüne koydu. Köpek birayı kokladı ve başını kaldırıp sessizce Tommy'e baktı. "Hımm," dedi Tommy başını kaşıyarak. "Galiba istemiyor."

"Belki de temiz kültablası istiyordur."

"Olabilir... böyle gıcıklıkları vardır." Eğildi ve sağ elini köpeğe uzatarak çenesinin altını gıdıkladı. Hayvanın dişleri kürk kamuflajlı bir insan tuzağını andırıyordu. "Sen gıcık bir köpeksin, di'mi, O Ç?"

Kapı açıldı ve McCann içeri girdi. Yüzü solgun gibi geldi bana. Bara doğru giderken Tommy'e baktı. "Hey Tanrım, Tommy. Seni burada bir sürü köpekle birlikte gördüm ama bisküit yiyeniyle ilk kez görüyorum." Bana göz kırptı. "Hey koca adam, başın nasıl?... Günaydın, Bella; her zamankinden lütfen."

"Günaydın, Bay McCann." Tommy benden daha yaşlı olanlara nedense daha farklı davranırdı.

"Benim başım iyi," dedim McCann'a. "Seninki nasıl?"

Masaya bir bardak bira ve viski getirirken, "Bunu mideye indirince o da iyi olacak," dedi McCann. Ayağıyla köpeğin ön ayaklarını itti ve karşıma oturdu, köpeğin hırlayarak karşılık vermesine aldırmadı.

"Kıldan huylanır mısın?" diye sordum.

"Kendime gelmeye çalışıyorum, James, yalnızca kendime gelmeye çalışıyorum." Birasından yudumladı. Küçük Tommy yine masaya oturdu. Masanın altından şapur şupur sesler geliyordu.

McCann her iki içkisinin de yarısını bitirmişti, masanın altına baktı. "Bu senin köpeğin mi, Tommy?"

"Amcamın," dedi, Tommy. "Adı O Ç"

"Halbuki uslu bir köpeğe benziyor..." dedi McCann, şaşırmış gibi bir hali vardı.

Tommy McCann'e, "Eee, dün gece ikiniz ne haltlar karıştırdınız bakalım?" diye sordu.

McCann bana göz kırparak, "Neler hatırlıyorsun anlat bakalım, koca adam?"

"Yollarda dansettiğimizi," dedim. "Bir de yiyecek bir şeyler almak için bir yere uğradığımızı biliyorum."

McCann gülmeye başladı. "Bu kadarcık mı?" Bunu çok eğlenceli bulmuştu. "Yollarda" dansetmek, ha? Ho ho ho!" Viskisini bitirdi ve başını iki yana salladı. "Ho ho ho!"

"Noel Baba geldi." dedim Tommy'ye.

McCann, "Buradan nasıl çıktığımızı hatırlıyor musun?" dedi.

"...Pek hatırlayamıyorum."

"Bella'ya çıkma teklif ettin." Sararmış dişlerini ve onlardan çok daha sağlıklı görünen takma dişlerini gösteren kocaman bir gülümseme vardı yüzünde.

"Ya," dedim. "Neyse, o beni anlamıştır." Barda Bella'yı aradım ama yoktu.

"Ashoka'ya gittik; onu hatırlıyor musun? Ama yiyecek bir şey almaya falan değil. Müdürle yaptığın kılıç düellosunu hatırlıyor musun?"

"*Ne?*"

"Hatırlamıyorsun, değil mi?" Yüzündeki gülümseme öyle yayıldı ki en arkadaki azıları bile görünüyordu.

"Bana bak McCann, bunları bir uyduruyorsan...." Bu ciddi bir durumdu. Ashoka benim en sevdiğim Hint lokantasıydı. *Kılıç düellosu* da neyin nesiydi?

"Kılıçla değil tabii canım, kebap şişleriyle; merak etme, sana bir şey olmadı. Çok da eğleniyordun."

"Bana bir şey olmadığı belli de asıl adama bir şey oldu mu?"

"Yok; ona da bir şey olmadı."

"Tanrıya şükürler olsun."

"Demek 'yolda' dansettiğini hatırlıyorsun, ha?" McCann Tommy'ye göz kırptı.

"Şöyle böyle."

"Peki, neredeydi bu yol, onu hatırlıyor musun?"

"Pek değil. Karakolun önünde falan mıydı, yoksa?"

"Yok." McCann ağzı kulaklarına varmış Tommy'ye göz kırptı yine; içkisinden kocaman bir yudum alarak yavaş yavaş midesine indirdi. Ben bekliyordum.

"Striptiz yaptığını, peki?"

"...Aman Tanrım..." dedim.

"Hâlâ hatırlamıyor musun?"

Perişan bir halde, "Hayır," dedim. Üzerimde elbiselerimin olmamasının sebebi bu muydu?

McCann ağır ağır masanın üzerinden bana ve Tommy'e doğru eğildi, "Hani şu çıkmaz köprü yolunu?"

Tommy önce hiç ses çıkarmadı, sonra da kendini tutamayarak kahkayı patlattı, ağzından votka ve limonata saçıldı. Dehşet içinde

McCann'e bakıyordum. Gözlerimin yuvalarından fırlamakta olduğunu hissedebiliyordum. McCann'in gülümsemesi yüzünün geri kalan bütün ayrıntılarını ortadan kaldırmak üzereydi.

"Rezalet," dedim.

McCann bir eliyle masaya devamlı vururken, "Evet," dedi.

"Allah kahretsin, rezaletin daniskası." Yüzümü ellerimin arasına gömdüm. Ellerimi aralayıp McCann'e baktım. "Peki, nasıl kaçtık biz....? yo..yo... hayır...hayır..." Yüzümü tekrar ellerimin arasına gömdüm. McCann gülüyordu, Tommy gülüyordu. Sanırım Bella da gülüyordu. Köpeğin bile gülmediğinden o kadar emin değildim.

M8 otoyolu doğrudan doğruya Glasgow'un içine girer, şehrin kuzey bölümünün etrafından döner, şehir merkezine ve Batı yakasına bağlanır, sonra da Kingston köprüsüyle Clyde'a geçer ve S şeklindeki yolculuğunun alt yarısında şehrin içinden geçip Paisley ve Greenock'un batısına kıvrılır. Epeyce geniş bir alanın içine etmiş olmasına rağmen şehir yine kurtulmayı başarmıştır; bütün bunların yanında Avrupa'da arabayla şehirden havaalanına giden en hızlı yola sahiptir.

Fakat bazı planlama hataları yapıldığı için otoyola bağlanması gereken bazı yollar hiçbir yere bağlanmaz, otoyol çıkışlarının bir kısmı toprak yığınları önünde son bulur, yukarı doğru yükselen çatal yollardan yalnızca biri yola çıkar, diğeri havada kalır. Bu küçük otoyol saçmalıklarından biri de Sauchienall Caddesi köprüsünün hemen kuzeyindeki üçüncü bulvardır. Yukarı doğru çıkan cadde altındaki otoyolu keser ama hiçbir yere gitmez, uzunluğu otoyolun genişliği kadardır, o kadar. Ve yolun sonu havada kalıverir. Öbür taraftaki Kuzey Caddesi'nde geniş basamaklar bulunduğu için planlamacılar bir ara bu güdük kalıntıyı yaya geçidi olarak kullanmayı düşünmüşlerdi. Yine de ne olduysa, buralara tel örgüler konuldu, Newton Caddesi'nin oraya da merdiven koymadılar, anlaşılan planlarından vazgeçmişlerdi.

Çocukların veya geri zekalıların buraya girmesini önlemek için bu işe yaramaz geçite kocaman beton bacaklar, asılı levhalar ve Kuzey Caddesi'nin oradaki merdivenlere de o siyah çelik parmaklıkları koydular. Anlaşılan bu önlemlerin hiçbiri beni durdurmaya yetmemiş. Parmaklıklardan atlamış ve bitkiler fışkıran yolun orta-

sında dansetmişim. Otoyol trafiğinden kimbilir kaç metre yukardaymışım. Elbiselerimi çıkarmışım. McCann'e göre elbiselerimin yarısını aşağıya düşürmüşüm ya da atmışım, geçmekte olan kamyonlara isabet ettirmeye çalışıyormuşum ki giysilerimi ülkeninhatta dünyanın- dört bir yanına gönderebileyim... Bütün umudum lastik ayakkabılarımı orada bırakmamış olmamdı, yoksa rezil olurdum. Bu şehirde kaç kişi bir eşi kırk beş diğeri kırk altı numara ayakkabı giyerdi ki? En azından bu sabah duş yaparken neden ayaklarımın o kadar kirli olduğunu şimdi biliyordum.

Sonra da merdivenlerin altına bir polis arabası yanaşmış, McCann "hadi, gidelim!" diye bağırıyormuş. Newton Caddesi'nin sonundaki çalılıklara süzülüvermişim (parmaklarımla tutunarak aşağı sarkmış ve kendimi bırakıvermişim); kahkahalar ata ata gecenin karanlığına karışmışım.

Ben çılgının biriyim. Bunu kabul ediyorum. Sorumluluklarını bilen biri gibi hareket etmeye çalışıyor, ama her seferinde kendi kendime sürpriz yapıyor ve sapıtıyorum.

Hep içki yüzünden, yemin ederim.

Daha sonra üçümüz de St.Jute'a gidip oturduğumuzda McCann, "Eee, kim bu seni görmeye gelen Tumbler denen adam?" dedi. Tommy ile birlikte değişik Macar brendilerinin tadına bakıyor ve arada bira içerek ağızlarındaki eski tadı siliyorlardı. Ben hâlâ iyi çocuk rolünde, portakal suyu ve maden suyu içiyordum. McCann Tumber'ın adından söz edince donakaldım.

Geçen gece sarhoşken Rick hakkında bir şeyler anlatmıştım herhalde. İşte hep bundan korkardım; sarhoş olup McCann gibi birine bütün bunların bir oyun olduğunu anlatıverecektim; benim bok gibi parası olan bir rock yıldızı olduğumu öğreneceklerdi. McCann hayatta bir daha benimle konuşmazdı; sahip olduğum paranın çok küçük bir bölümünü bilmesi bile onun benden nefret etmesi için yeterliydi. Küçük Tommy ise, yetmişli yılların o şaşaalı ve kendini beğenmiş rock gruplarından birinin ardındaki itici gücün ben olduğumu öğrenince bana çok bozulacak...ve onlara yalan söylediğim için ikisi de bana çok gücenecekti. Keşke yapmasaydım ama... eh, şimdi bunun için çok geç.

Ne söylemiştim acaba? Durumu kurtarmak için uygun bir şeyler bulmalıydım.

Böyle bir kuşku duyduğun zaman gerçeğe yakın bir şeyler söylemen gerek. McCann'e "evsahibinin plaklarını yapan şirketin adamı." dedim. "Ne söyledim ben onun hakkında?" McCann'le göz göze gelmemek için Küçük Tommy'nin köpeğine bakıyordum. Hayvan ağır adımlarla sıranın öteki ucuna geçti; ağzındaki şey benim spor ayakkabıma çok benziyordu.

"Buldozeri adamın Porsche'unun üstüne park edecekmişsin."

Aman Tanrım. Eminim bir de "*benim* buldozerimi" demişimdir. Kesik bir kahkaha attım. "Böyle mi dedim?" Biradan kocaman bir yudum aldım. Tommy geğirdi. Kuzey kanattan gelen seslere bakılırsa birisi bir şeyleri çiğniyordu. "Eee," dedim, "adam gelip eve bir göz atmak istiyormuş... umarım istemediği şeylerle karşılaşmaz."

"Yani," dedi Tommy, " buldozerdeki beş yüz adet boş bira şişesi gibi mi?"

"Şey...hayır, istediğim kadar içebileceğimi zaten söylemişlerdi ama... bilmiyorum işte; galiba birinin gelip de beni kontrol etmeye kalkması beni huzursuz ediyor." Omuzlarımı kaldırdım ve koca bir yudum daha aldım. İyi gidip gitmediğimi düşünüyordum. "Merak edilecek bir şey yok. Adam şeye kadar... eeee... ayın yirmibirine kadar gelmeyecek, öyle dedi galiba."

"Sakın Noel tatilinde burada kalmasın?" dedi Tommy.

"Hayır, herhalde yalnızca bir gün kalır."

"O zaman arabasını getirmez herhalde." dedi McCann.

"Uçakla gelir herhalde." diyerek ona katıldım.

"Buldozerle havaalanına gitmen epey vaktini alır," dedi McCann. Bir konuda yardımcı olmak ister gibi bir hali vardı. "Şimdiden yola çıksan iyi edersin."

"Buldozeri boşver. Zaten ehliyetim de yok, üstelik direksiyonu solda. Belki şöyle bir etrafa çeki düzen verir, gelince adama bir bardak çay ikram ederim."

"Bu kadar çöpü taşımak için sana bir çöp kamyonu lazım."

"Evet, gerçekten öyle." Gırtlağımı temizledim ve bakışlarımı kuzey kanadı tarafına çevirdim, çiğneme sesleri sona ermiş, yerini köpek kusması sesi almıştı. Tommy de bir an o tarafa baktı. Köpek

Griffin'de kendi payına düşen içkiyi götürmüştü, bir saat sonrasında da bize uyum sağlamayı başardı. Bella onun Tommy'le birlikte erkekler tuvaletine gitmesine bile izin verdi; Tommy'nin amcası hayvanı tuvalete işemeye alıştırmıştı. Hepimiz bir şeyler atıştırmıştık ama köpek ona aldığım pasta ve fasulyeye burun kıvırmıştı. Tommy, "Son zamanlarda lifli besin rejimi yapıyor," dedi.

"Fasulye de liflidir."

"Evet, ama sosunda çok fazla şeker vardı."

Köpeğe, "Şımarık piç," dedim ve sonra da pasta ve fasulyeyi üçümüz arasında paylaştırdım. Köpeğin parası suyunu çekince zındığa geri dönmeye karar vermiştik. Köpek dümdüz yürümeyi becermişti ama her sokak lambasının önünde durmuş ve Bath Caddesi'nde de kocaman bir danua ile kapışmaya kalkmıştı. Tommy köpeğinin tasmasını yanına almamıştı. Bu yüzden iş bize düşmüş, hırlayan koca danua (ve korkudan ödü kopan sahibesi) ile yere çömelmiş halde sakin sakin homurdanan O Ç arasında bir savunma duvarı oluşturmuştuk. Birden futbolcuların direkt serbest vuruş karşısında neler hissettiklerini anladım ve ellerimle hayalarımı korudum.

St. Jute'a ulaştığımızda acaba köpek bir içki daha almak ister mi diye sordum. Tommy başını iki yana sallayarak, "Şey," dedi, "galiba Avrupa içkilerine pek alışık değil. Yerli içkilerden de yoktur sende, değil mi?"

"Hayır."

"Aman boşver, ona da bira verelim o zaman."

O Ç birayı sevmişti. Çok içme konusunda hiç de yabana atılamayacak McCann'i bile geçmişti. Tabii O Ç onlar gibi bir de brendi testi yapmıyordu. Köpeği mutfakta bıraktık, önüne de bir kap koyup içine üç şişe boşalttık. Aklımdan acaba spor ayakkabımı yemiş midir gibi bir düşünce geçti.

McCann, "Demek ki yirmi birinde buralara uğramayacağız, öyle di'mi?" dedi. Başımı salladım.

"Gelmeseniz daha iyi olur. Ama merak etmeyin, ben her şeyi hallederim."

"Anlaştık, dostum." diyen McCann bir brendi daha devirdi, geğirdi ve üstüne bir sigara yaktı. Boşalan brendi bardaklarını tekrar doldurdum ve işemeye gittim. Geri dönerken, minberin ön kısmın-

daki rafın içine monte edilmiş müzik setinin önünden geçtim. Pikapta bir Tom Waits plağı bırakmıştım: Plağın üzerinde bir şey varmış gibi geldi. Yaklaşıp baktım. Soluk renkli bir avuç güvercin boku. Kilisenin merkez tavanına başımı kaldırdım ve nereden bir tüfek bulurum diye düşünmeye başladım.

Bizimkilerin yanına geldiğimde Tommy sıranın başucunda oturmuş O Ç'nin kulaklarını okşuyordu. Köpek hafifçe iki yana sallanıyor ve McCann'in sigarasına bakıyordu. Acaba sigara da içiyor mudur diye düşündüm. Herhalde otlakçılıktan hoşlanmazdı. "Şu köpeğin bir karnını doyursak diyorum." dedi Tommy. "Galiba acıkmış. Ona verebileceğimiz bir şey var mı?"

"Tabii var. Güvercin sever mi? Yüksek yerlere de çıkmasını biliyorsa karnını doyurabilir."

"Ne?" dedi Tommy, bu arada köpek döndü ve ağır ağır güney kanattaki mutfağa doğru ilerledi. Tommy omuzlarını silkiverdi. "Aman, boşver o zaman. Herhalde o kadar aç değildir." Köpeğin arkasından bakarken onun kimbilir nereye işeyeceğini düşünüyordum. Bu bina artık hayvanat bahçesine dönmeye başlamıştı, oysa ben hayvanlardan hoşlanmazdım bile.

Aslında beni rahatsız etmezler ama etrafımda hiç hayvan olmasa aramam. Evde hayvan beslemiyorum, çiçek falan da yetiştirmiyorum. Galiba böyle şeylerden hoşlanan tiplerden değilim. İnez beni hiç anlayamazdı; onun çevresinde mutlaka insanlar, hayvanlar ve çiçekler olması gerekirdi. Belki de bir çiftlikte büyümüş olmasındandır, bilmiyorum. Hayvanları severdi, hatta bu sevgisi kertenkeleleri sevmeye kadar gitti; bense bunun azizlik değilse mutlaka bir sapıklık olduğunu düşünüyordum. İnez insanlarla iyi anlaşırdı, hayvanlar ona hemen sokulurdu, eli hangi bitkiye değse yeşertirdi. Yanına sürüyle bitki almadan turnelere çıkmazdı, soyunma odalarına daha insancıl (ne demekse) bir hava getirmek istediğini söylerdi. İngiltere turnemizde yanımızda dolaştırdığı bir kedisi vardı. Avrupa turnemizin ilk gününde, Amsterdam'da, otelden gösteriye giderken yolda tüyleri yoluk, kulağı parçalanmış siyah bir kedi yavrusu bulmuş ve üç ay boyunca Avrupa'da kapı kapı onu da yanında taşımıştı.. İngiltere'ye girmeden önce kediyi altı ay karantinada tutmuşlardı. İlk çıktığımız günlerde bir keresinde, benim, onun bilinç altında yarı hayvan, yarı insan bir yaratığı temsil edip

etmediğimi sorduğumda çok şaşırmış ve şu cevabı vermişti: "*İnsan mı?*"

McCann'in üflediği sigara dumanını içime çektim ve İnez'i düşündüm. İnez sigara içtiği için değil, İnez'in kendisi bir alışkanlık olduğu için aklıma gelmişti. Onu bırakmak çok güç olmuştu. Hâlâ onu düşünüyorum. Aynı anda sigarayı da bırakmıştım ama tekrar içmemek için kendimi çok zor tutuyorum. Yalnızca bir tane daha içsem ne farkeder...

Tommy, "Bu Weird denen herif nasıl biri?" diye sordu.

"Ha?" dedim. "Eeee....sessiz. Çok sessiz. Uzun boylu bir adam, ne kokar ne bulaşır. Kendisi hakkında pek bir şey söylemez. Galiba biraz kekeme, bu yüzden konuşmayı sevmiyor. Yani, işte, onu pek görmüyorum ama... her neyse, adam iyi para ödüyor... eee."

"Tam gudubet yani, desene."

"Şey.... eh işte, biraz öyle." Düşünüyormuş gibi yaptım. "Mesela, yalnızca kendisinden daha uzun boylu olanlara iş verir. Boyu 1.90, boyu konusunda çok hassas. Yalnızca kendisini küçük hissedebileceği insanlarla iş yapıyor. Adamın şoförünü bir görmelisiniz. Adam benden bile uzun; bir doksan beş falan. Hatta kız arkadaşı bile bir doksana yakın. Siz, ee... onun fotoğrafını hiç görmediniz mi?"

Konu Weird'e gelip dayandı mı hep sinirlerim bozuluyordu. Tommy'nin bütün yapacağı bir plakçı dükkânına gidip bir albümümüzü almak ve arka kapağındaki fotoğrafa bakmaktı; o resimde beni koca gözlerimle diğerlerinin tepesinden eğilmiş sırıtırken bulacaktı. Kolay tanınan biri miyim bilemiyorum; sanmıyorum ama nasıl emin olabilirim? En azından beş senedir kimse yolda giderken yanıma koşup da imzamı istemedi ama bu neyi kanıtlar ki?

Değişen saç stillerine şükretmek gerek. Şimdi tamamen farklı görünüyorum (uzun boyum, fiziğim ve dik dik bakan gözlerim dışında...). Eskiden uzun ve kabarık saçlarım vardı, sahnede olmadığımız zamanlar şimdiki afro stiline benzer bir saçla dolaşırdım, sahnedeyken de eski moda bir saç yağıyla geriye tarar ve arkadan toplardım. Kocaman kabarık bir sakalım da vardı; her şeyden önce ilk iki yıl yüzümdeki benekleri örttüğü için, sonra da arkasına saklanmayı sevdiğim için sakal bırakıyordum.

Ve her zaman aynalı gözlükler takardım. Gözlükler benim sim-

gem haline geldi. Onların da arkasına saklanıyordum tabii, ama aynı zamanda sahnede de güzel görünüyordu, ayrıca fotoğrafçıları da uzak tutuyordu; flaş yandığı zaman fotoğraf makinalarına geri yansıyordu. Aynalı gözlüklerimi çıkarmayarak fotoğrafçıları kızdırdığım ve röportaj yapmaya gelenlere kekeme taklidi yapıp pek bir şey anlatmadığım çok olmuştur. Çok da iyi yapmışım; doğru dürüst yaptığım birkaç röportajdan biri başıma korkunç bir bela açmıştı.

Kısacası, hiç konuşmadığım zamanlar daha iyi iletişim kuruyordum. Dave ve Chris'in sayesinde bu asosyal tavrım pek dikkat çekmiyordu. İkisi de ayrı ayrı bütün gruba yetecek kadar fotojeniklerdi; birlikteyken akıllara durgunluk veriyorlardı. Böylece ben aradan sıyrılıyordum. Benim ablak suratım albüm kapaklarında, posterlerde ve müzik dergilerinde çıktığında yalnızca utanıyordum.

Her neyse, şimdi saçlarım kısa ve sakalım da yok. Plak şirketinin halkla ilişkiler bölümüne göre Weird Karayib Adalarında bir yerde inzivaya çekildi. A R C hangi ada olduğunu söylemediği için herkes çok iyi hikâyeler uyduruyordu; en azından bir gazeteci beni aramak ve, "Yağlı Muhteşem" (bu yağ, saç yağı idi.) adını taktıkları, yetmişli yılların mega rock grubu Frozen Gold'un arkasındaki esrarengiz figürün münzevi hayatını kaleme almak için iki ayını harcamıştı. A R C ve ben iki söylenti daha yaymıştık; birincisi benim Karayib Adaları'nda falan yaşamadığım, aslında öldüğüm, ikincisi de yaşıyor olduğum ve bilinmeyen bir şehirde yıkık bir manastıra çekildiğim şeklindeydi.

"Her neyse adam vergi kaçağı; bu yüzden de pek ortalıkta gözükmüyor." dedim Tommy'ye.

"Hıh!" dedi McCann. "Niye kendini üzüyor ki, bu kahrolası ülke vergi kaçıranlar için tam bir cennet." Yüzünü buruşturarak birasından bir yudum aldı. Haklıydı, tabii; Tory'lerin vergi oranlarını indirmesinden sonra İngiltere'ye geri dönen bir sürü vergi kaçakçısı tanıyordum. Hiç sesimi çıkarmadım.

Kuleye çıkan merdivenlerin oradan korkunç bir yaygara koptu; gelen seslere bakılırsa O Ç basamaklardan aşağı düşe kalka inmeye çalışıyordu. Merdivenlerin sonundaki karo kaplı yere gelince tökezledi, sonra yalpalaya yalpalaya doğruldu ve burnunu çeke çeke sendeleyerek koro bölümüne gitti.

"Asalak piç," dedi McCann. Ben bunun köpek için fazla ağır kaçtığını düşünürken McCann ekledi, "Lanet olası pop yıldızları."

"Aman sen de," dedi Tommy, "bence adam yalnızca biraz para yapmaya bakıyordu."

McCann aşağılayarak "Biraz para, ha," dedi. "Bu herifin kaç parası vardır dersin Jim?"

Kaşlarımı çatarak omuzlarımı silktim. Koro bölümünden tuhaf sesler geliyordu. Hırıltılı, hızlı ve kesik kesik soluk sesleri. Bu hayvan ne haltlar karıştırıyordu? "Milyon vardır, herhalde."

"Bak işte," dedi McCann. "Milyonlar. Herhalde parasını Güney Afrika, British Telecom ya da İngiliz ve Amerikan Tütünü veya sözde 'Uzay roketleri' ve 'Savunma' endüstrisine yatırmıştır. Hah!"

Aslında, İskoç ormanları ve İsveç Hükümet Bonolarına yatırmıştım. Beterin beteri vardır.

Siz ne yapardınız? Aslında çok yakında hepsini İşçi Partisi'ne ve ilerici hayır kurumlarına vermeyi düşünüyorum... belki de Güney Afrika'daki zencilere falan veririm... bilmiyorum. Kimin haklı kimin haksız olduğunu bir öğreneyim, varımı yoğumu bir yere bağışlamaya bir karar vereyim... Kimsenin dikkatini çekmeden büyük cömertliklere kalkışabilirim. Sola sıcak bakmamın özel nedenleri var, İskoç yoksulların bir bardak çay için bir şişe viski fiyatı ödemeleri de beni düşündürüyor. Tabii bunlar vicdanı rahatlatmak için birer bahane ama cömert olmak o kadar kolay bir iş değil, Allah kahretsin. Bir zamanlar ben, Balfour ve Rolls Royce arasında geçen o macera aklıma geliyor da....

"Adamı böyle suçlayamazsın," dedi Tommy, bu çocuk amma da mantıklı düşünüyor dedim kendi kendime. O da koro tarafından gelen tuhaf seslere kulak kabartmış görünüyordu, çevresine bakındı. "Bu kadar parayla başka ne yapacaktı?"

"Önce neden bu kadar para yapmış, onu sor!" dedi McCann hiddetle. Görünüşe bakılırsa bayağı ciddiydi. "Hangi sosyal sınıftaysa, o sınıfın durumu ona yetmemiş anlaşılan, di'mi? Madem o kadar yetenekliydi-hem sana söyleyeyim, milyonlarca gencin o adamın plaklarını satın almış olması da o adamın yetenekli olduğunu göstermez- madem o kadar yetenekliydi o zaman kendi halkının ilerlemesine adasaydı yeteneklerini." McCann bira şişesinin ağzıy-

la Tommy'yi gösteriyordu.

"Ne yani, Paisley halkını mı?" dedi Tommy. Hay, içine tüküreyim, diye düşündüm. Tommy, Weird hakkında bu kadar çok şeyi nereden biliyordu? Daha fazlasını da biliyor muydu?

McCann öfkeyle, "Yok, yok evlat, onlar değil," dedi, başını dikleştirdi. "İşçiler. Dünyadaki işçi sınıfı, emekçiler."

"Ha." dedi Tommy. Sıranın üstüne çıkmış, kesik kesik nefes seslerinin arttığı koro bölümünü görmeye çalışıyordu.

McCann'in yüzü çok haşin, sert ve ciddiydi. İşçiler; emekçiler. Tanrım, evet, ben de banka hesaplarım ve kredi kartı bakiyelerim dışında bir şeyleri değiştirecek bir şeyler yazmak istemiştim. Evet, denedim; sosyal içerikli şarkılar da yazmıştım; hatta Vietnam savaşıyla ilgili birkaç tane şarkı bile hazırlamıştım ama piyasaya çıkaramadan önce savaş sona ermişti. İşçi sınıfı, baskı altındaki azınlıklar ve ezilen gençlik için marşlar ve şarkılar yazmak istedim ama... bir türlü buna da elim ermedi.

"Şey... Jim..." dedi Tommy. "Galiba O Ç ve senin palto arasında duygusal bir ilişki başladı."

Ayağa kalktım. "Ne?"

Tommy koro bölümüne doğru koşturdu. "Hayır, O Ç! Kes şunu! Yaramaz köpek! Çekil oradan!" Sandıkların arkasında bir yerde gözden kayboldu.

McCann ile ben onun peşinden gittik. O Ç koro bölümünde, sıcak hava üfleyen ısıtıcının yanında, üstüne eski donanma paltomu attığım sandığın karşısında ön ayaklarının üstünde oturuyordu. Hayvan paltoyla çiftleşmeye çalışıyordu. Gözünü paltoya dikmiş halde, karolara sürterek sürekli salladığı kıçıyla hâlâ bir öne arkaya gidiyordu. Bu hareketleri, Tommy'nin gelip kıçına tekmeyi indirmesine kadar sürdü.

O Ç bir anda dağıldı ama hâlâ hırlamaya devam ediyordu; sonra da koşarak minberin önünden sandıkların istiflendiği tarafa gitti, koşarken ayaklı bir abajura çarptı, abajur benim Charles Rennie Mackintosh iskemlemin üzerine devrildi; bir ucu güvenlik monitorlarından birine gelmişti. Monitor yere düştü ve parçalara ayrıldı.

"O Ç!" diye şiddetle bağırdı Tommy, ardından da içinde Bulgar dikiş makinaları ve Rus kulaklıklarının olduğu açılmamış sandıkların arasında gözden kaybolan hayvanın peşine düştü.

McCann ve ben de fırladık ve doğu koridoruna doğru koşmaya başladık. McCann koşarken gülüyordu. "O Ç!" diye tekrar haykırdı Tommy. Sesi Çek malı televizyonların olduğu sandıkların arkasından geliyordu. "Sakin ol, oğlum. Otur! Otur!"

"Görüyor musun şu köpeğin yaptıklarını, ha?" dedi McCann, ana kapıya geldiğimizde nefes nefese kalmıştı.

"Geberteceğim onu."

Damperli kamyonun köşesini döndük ve zınk diye durmak zorunda kaldık, çünkü karşı yönden gelen Tommy tam önümüze çıkmıştı. "Onu gördünüz mü?" diye sordu. Hayır anlamında başımızı salladık. Tommy kafasını kaşıdı. "Sıçıyım ağzına. Bulamadım. Kusura bakma, Jim. Aslında böyle değildir. İçkiyi kaldırabileceğini sanmıştım."

"Boş ver," dedim.

"Sana bir şey söyleyeyim mi," dedi McCann. "Büyük kapılardan birini açarsın, biz minberin oraya gideriz, o arada yanyana bir hizada dururuz ve köpeğe hücum ederiz. Köpek de kapıyı açık görünce doğru o tarafa koşturacaktır."

Tommy haklı olarak korkuyla, "O zaman kaçar. Caddeye çıkar ve ezilir!"

Sesimi çıkarmadım. McCann parmaklarını şıklattı. "Açık kapının oraya ağzı açık kocaman bir kutu koyarız, kaçınca doğru kutunun içine girer."

Belki de içkiyi sandığımdan çok daha fazla kaçırmıştım ama bu bana iyi bir fikir gibi geldi. St. Vincent Caddesi'ne çıkan kapıyı açtık, bir iki metre uzağındaki merdivenin ilk basamağına boş bir çay sandığı koyduk, sonra da gerisin geri minbere koştuk. İstifli sandıkların oradan bir yerden, Polonya reçellerinin olduğu taraftan su gibi bir şeyin aktığını işittim.Tommy ile birlikte ortada bir çember oluşturduk ve sıçramaya başladık, McCann ve ben hoplaya zıplaya her iki koridoru da kontrol altında tutuyorduk, Tommy de güç bela sandık ve kutu dağının tepesine tırmanıyordu. Batı kanadındaki mutfağın o tarafa geçtiğimizde ayakkabımdan kalan parçaları buldum.

Tommy sandıkların tepesinden bir yerden "Yakaladım!" diye bağırdı, yukardan hırıltılar, yuvarlanma sesleri ve bir bardak şangırtısı geldi. Sonra da Tommy'den "Ahh..." diye bir ses çıktı.

McCann öteki koridordan "Yakaladın mı?" diye bağırdı.

"Hayır, ama onu acayip korkuttum. Amaaan.... Bu ne!.... Öööö-ög. Bu hayvanın bağırsakları bozulmuş...."

McCann'in kahkahası öteki koridorda yankılandı. Tommy "Ah, bunun için gerçekten özür dilerim, Koca Adam. Onu yakaladıktan sonra hepsini temizlerim, tamam mı?"

"İşte burda!" Bu McCann'in sesiydi. Zındığın uzak bir köşesinden, bir yere tutunmaya çalışıp kayan pençe sesleri geliyordu, McCann de koşuyordu. Ben de fırladım.

Tam buldozerin yanından geçtiğimde O Ç'nin kıçını ve arka ayaklarını, kapının dışına yerleştirdiğimiz sandığın tepesinden aşarken gördüm. McCann köpeğin peşinden hızla fırladı, doğruca sandığın içine çarptı ve boylu boyunca yere serildi, küfürler savuruyordu. Tommy koşarak arkamdan geldi, kapıyı iterek dışarı çıktık.

O Ç, St. Vincent Caddesi'ne inen basamakların sonuncusunda bekliyordu. Hızlı hızlı soluyor ve ayaklarının üzerinde eğreti bir halde duruyordu. Gözlerini dikmişti. McCann'in ayağa kalkmasına yardım ettim, mendiliyle sıyrılan avuçlarını siliyordu. Tommy yavaş yavaş merdivenlere doğru ilerledi, bir elini soluk soluğa kalmış hayvana doğru uzatmıştı. "Uslu dur oğlum, hadi O Ç; hadi bakalım..."

O Ç hâlâ durmuş ona bakıyordu. Böğürleri inip kalkıyordu; dili dışarı sarkmış, ağzının kenarından salyalar akıyordu. Birden öne doğru eğildi, ağzını açtı, kaldırıma kustu ve yan dönerek yere serildi kaldı. O sırada yanımızdan genç bir çift geçti. O Ç bacaklarını uzatmış gözleri kapalı boylu boyunca kaldırımda yatıyordu.

Tommy doğruldu ve ellerini ceplerine soktu. "Öögh, Allah kahretsin!"

McCann, "Öldü mü ne?" diye sordu; mendilini tekrar ceketinin göğüs cebine yerleştirdi.

"Hayır," dedi Tommy. Yere serili köpeğe doğru eğilerek, "Yalnızca sızdı." Başını iki yana salladı. Hayvan hâlâ nefes alıyordu. "Galiba onu alıp annemlere götürsem iyi olacak. Annemin pek hoşuna gitmeyecek ama..."

"Ben gidip paltoma bakacağım," dedim Tommy'ye. "Hele bir ceplerinde bir şey bulayım...." horlamaya başlayan köpeği işaret

ediyordum. Cümlemi yarıda bıraktım ve paltoma bakmak için zındığa girdim.

Ben çay sandığını kapıdan içeri iterken McCann, "Bu curry kokusu mu?" diye sordu.

Paltomun üstünde köpek kılından başka bir şey yoktu. Parçalanan monitorün fişini çıkardım ve kuleye açılan kapıyı kapadım. Yukarlardan bir yerden köpek boku kokusu geliyordu.

Köpeği ve Tommy'yi annesinin evindeki çay saatine yetiştirecektik. Evleri birkaç yüz metre ilerdeki Houldsworth Caddesi'ndeydi. McCann sıyrık içindeki elleriyle ilgilenirken Tommy O Ç'yi ön bacaklarından tuttu, ben de arka bacaklarını kaldırdım. Köpek patates çuvalı gibi kendini bırakmıştı, ama iyice ağırlaşmıştı. Giderek karanlığın çöktüğü caddede, insanların çeşitli esprilerine maruz kalarak köpeği taşıdık, ama kimse bizi durdurmadı. McCann gülmesini zor zaptediyordu.

"Curry'den oldu, herhalde," dedi Tommy. "Hayvanın aç olduğu belliydi yoksa o küçük çatalı da yutmazdı herhalde." Köpek bunu onaylar gibi bir hırıltı çıkardı ve sonra tekrar horlamaya başladı.

"Evet," dedi McCann. "Bu hayvan başa bela. Onu sevmediğin birilerine ver gitsin, ne dersin buna?"

Tommy ona katılarak, "Bu hiç aklıma gelmemişti, Bay McCann" dedi. Omuzlarım ağrımaya başlamıştı. Hayvanın bacaklarını daha iyi kavramak için bir hamle yaptım ve yüzümü buruşturarak bacaklarının arasına baktım; tatlı tatlı kendi üzerine işiyordu.

Sidik hayvanın tüylerinin arasına sızdı, böğürlerinden aşağı kaydı ve damlamaya başladı. Damlalar yepyeni spor ayakkabılarımın üzerine akıyordu.

"Sahi, O Ç neyin kısaltılmışı?" diye sordum Tommy'ye.

Tommy bana bir geri zekalıymışım gibi baktı ve adeta gücenmiş bir ses tonuyla, "Orospu Çocuğu," dedi.

"A, tabii ya." dedim. "Nasıl da anlamadım."

McCann, iğrenme dolu bir ses tonuyla, "Ne dersin, kusmukları ciğerlerine kaçıp zarar vermiş midir?"

"Sidik torbasının gördüğü zararın yanında solda sıfır kalır," dedim mırıldanarak; bir yandan da ayakkabılarımı, damlamakta

olan köpek sidiğinden kurtarmaya çalışıyordum.

"Hayır, sağlığı gayet iyi," dedi Tommy. "O sadece..." omuzlarını silkti, tamamen gevşemiş haldeki horlayan hayvanı sarsarak, "bir hayvan." dedi.

St. Vincent üstgeçidinin üstünden otoyolun öteki tarafına geçtik; yağmur başladı.

Hepimiz sırılsıklam olduk.

VI

❄

Uğursuzluklar '74 yılının sonlarında başlamıştı. Albümümüzü yeni bitirmiştik; henüz başımıza tuhaf bir şeyler gelmemişti. Birkaç vardiya görevde kalan teknisyenlerle birlikte on, on iki saat stüdyoda çalışıyor, Lardbroke Grove'daki stüdyonun içi ve Oxford Caddesi'nde kaldığımız evin penceresinden görünen yerler dışında Londra'yı hiç görmüyorduk. Bir hafta kadar gecikmiştik ama bir albüm hazırlığının miks hariç bir ay sürmesi yavaş gittiği anlamına gelmez. Bazı gruplar tek bir kırkbeşlik için bile bu kadar zaman harcıyorlar.

Kaldığımız daireden yalnızca bir kez dışarı çıkmış ve Oxford ile Carnaby Caddesi'nde gezinmiştim. O zaman sokaklar tam bir keşmekeş içindeydi. Sokaktaki Bowie taklitleri ve dazlaklar, pos-

tallar ve daracık paçalı kotlar giyen insanlar beni hayrete düşürüyordu ama bu görüntü bir yandan da... ne bileyim; çağdaştı, moda böyleydi. Her şeyin havası değişmişti; bunu neredeyse koklayabiliyordum. Şaşırtıcı bir duygu ve stil kargaşası haline gelmiş bu güruhtan kendimi kurtarıp dairemize döndüğümde rahatlamıştım.

Hâlâ modayı anlayamıyorum. Daha sonra utanacak ve pişman olacaklarsa neden yeni modalara uyuyor bu insanlar? Bol paçalı pantolon ve postallar şimdi çok aptalca geliyor insana ama. Ama durun bakalım; on yıl sonra diken diken saçlar ve yırtık siyah tişörtler ne kadar komik görünecek gözünüze. O zamanlar en azından postalları çıkarmadan kotunuzu değiştirmek imkânına sahiptiniz. Şu boru gibi pantolonlarla şimdi bunu bir deneyin hele.

Hatırlıyorum da, hippilerin topraktan fışkırmış çiçekler gibi görünmelerinin, püsküllü elbiseler giymelerinin, bitki sapı gibi bollaşan pantolonlarının, kabarık saçlarının, bol kollu bluzlerinin bir anlamı vardı. Hippiler doğal çevrenin bir parçası olmak istiyorlardı; doğal çevre sınırlarında bir yerde solup gittiler. Punkların verdiği o haşin görüntü kesin sınırlar çizmek anlamına geliyor; dümdüz bacaklı pantolonlar, *iddialı* ayakkabılar, mesajlı tişörtler giyerek iş bulma savaşı veren uygarlık-ötesi yaratıklar, sokak çeteleri gibi görünüyorlar.

Ama o zamanlar başkaydı, şimdi başka. İçinizdeki coşkuyu kaybetmeyecek kadar gençseniz, kendiniz ve neslinizle birlikte dalganın kırıldığı o anları yakalayabilirsiniz. *Şimdilerde* bizim o bildik soba boruları devreye girdi, eğlenceli olmuyor da değil. Modayı yakalamak gerek.

Neyse, belki bir dahaki sefere...

Bir aylığına İskoçya'ya dönmüştük, geldiğimizi kimse bilmiyordu. Londra'da albümümüzü hazırlarken heyecan ve korku doluyduk. Her türlü teknikle donatılmış stüdyolar bize atari salonu gibi geliyordu, onlarla oynamak son derece eğlenceliydi, ama birazcık gözümüzü korkutmamış da değildi. Bir ay boyunca sürekli çok yoğun bir tempoda müthiş bir enerjiyle yaşamıştık; uykuya dalmadan önce rahatlamak için evde çektiğimiz esrar ve bir keresinde de o gece bitirmeye azmettiğimiz "Answer and Question" adlı plağımı-

zın o uzun çalışma seansında hız kazanmak için aldığımız uyarıcılar sayılmazsa, bu enerjiyi doğal yollardan sağlamıştık.

Bitirir bitirmez Paisley'e döndük. Sanki bir düş yaşamıştık. Bunların gerçekten yaşandığına kendi kendimi ikna etmem gerekiyordu; oda arkadaşlarımın Londra için yapılan anlaşmanın suya düştüğüne inandıklarını ve bütün anlattıklarımı uydurduğumu düşündüklerini sanıyordum. Annem ise, şöhret yolundaki rock yıldızlarının annelerinin, oğulları ya da kızları doğru dürüst bir işe sahip olamadı diye yok yere yas tutmalarının ne kadar basmakalıp bir tepki olduğunu hiç duymamış gibi davranıyordu.

Para konusunda çok dikkatli hareket ediyordum. Ödemem gerekecek vergilere ne kadar para ayırmam gerektiğini ve Londra'ya taşınacak olursam -öyle görünüyordu- orada yaşamanın bana kaça mal olacağını hesapladığım zaman bana düşen payın hiç de fazla olmadığını anlamıştım. Ayrıca, galiba batıl inançlara da kapılmaya başlamıştım. Eğer paramı gösteriş yapmaya harcarsam, cezalandırılacağıma inanıyordum. Tanrı değil ama Kader her şeyi tersine çevirebilirdi. Plak çıkmayabilir, grup dağılabilir veya bas gitar çalmak ya da şarkılarını yazdırmak için bir başkasını bulmaya kalkabilirlerdi... en iyi taktik fazla göze batmamaktı. O zaman Kader'e kendimi farkettirmeden yaşayabilirdim. Aşırı kibir ve müsriflik fazla dikkat çekerdi.

Jean Webb'i arayıp onunla bağlantı kurmayı, onu bir şeyler içmeye ya da yemeğe götürmeyi veya sadece annesinin evine uğrayıp hal hatır sormayı hep aklımın köşesinden geçiriyordum. Ama her düşündüğümde, bunu erteliyordum; hep, ne olacağım iyice belli olsun, verecek *gerçekten* iyi haberlerim olsun da o zaman giderim diye düşünüyordum. Ama her ne sebeptense, sık sık onu düşünmeme karşın buna da bir türlü elim ermedi.

Böylece albümün şarkıları üzerinde çalıştık, çalıştık. Bu kez aynı şeyleri tekrarlamaktan gerçekten tiksinmeye başlamıştık, neyse sonra yeni ezgilere geçtik. Besteleme tekniğine artık iyice hakim olduğumu düşündüğüm için son şarkılar üzerinde, tek başıma daha fazla uğraşmış, ötekilere sonra göstermiştim. Bunların bana ait olmasını istiyordum. İlk parçalarım üzerinde Dave ve Chris'in yaptıkları çalışmalar ve tam ben onların soktuğu yeni biçimlerine alışmışken bu kez prodüktör Mike Milne tarafından tek-

rar değiştirilmesi, benim için çok sarsıcı bir deneyim olmuştu. Bu sefer şarkılarımı bitmiş ürünler olarak teslim etmek istiyordum. (O zamanlar bu konuda böyle düşünüyordum. Bütün bunlar, "ürün" sözcüğüne karşı içimde bir nefret doğmadan önce oluyordu.)

Glasgow ve Edinburg'daki bazı gösterilerde parçalarımızı çaldık; benim ilk sahne deneyimimdi. Bu işten zevk aldığımı anlamam benim için çok hoş bir sürpriz olmuştu. Tabii hep geri planda duruyordum, spot ışıkları benim üzerime gelse de bu yalnızca spotlar grubu aydınlattığı zaman oluyordu; ben hiç tek başıma ışıklara yakalanmıyordum.

Bas gitarla solo çalmayı reddediyordum. "Progressive" rock yaptığı düşünülen gruplar arasında bu duyulmuş şey değildi ama ben bu konuda çok katıydım. Sahnede hep koyu renk giysiler giyiyordum, o zaman bile gözümde aynalı gözlüklerim vardı ve Paisley'den çıkıp Londra'ya, kayıt stüdyosuna gittiğimiz ilk günden itibaren sakal bırakmaya başlamıştım.

Kendi düzenimi iyi kurmuştum doğrusu. Plak şirketi, önceleri bunun pek üstünde durmuyordu; bizlerden kibar olmamızı ve etrafa sevimli gülücükler dağıtmamızı istiyordu. Bir doksan boyundaki bu hilkat garibesinin, grubun içinde yer alması aslında pek de hoşlarına gitmiyordu ama şarkıları yazan ben olduğum için başlarından da atamıyorlardı, o nedenle bendeki tuhaflıkları biraz törpüleyebileceklerini ummakla yetiniyorlardı. Biraz zor. Şirket başlangıçta oldukça kararsızdı, pop gençliğini peşimizden sürüklemek için bizim gençliğimizi ve Dave ile Chris'in albenilerini mi, yoksa Progressive listeleri için Dave'in gitar- kahramanı stilini mi ve benim alışılmışın dışında ama yine de dilden dile dolaşacak şarkılarımı mı kullanacaklarına karar veremiyorlardı. Kırkbeşlik mi yoksa albüm mü yapılmalıydı? Sonunda akılcı bir yaklaşımla ikincisini seçtiler.

Albümler o zamanlar çok satan kırkbeşliklerin bir araya gelmesinden oluşuyordu. Ama bir plak şirketinin en kokainman yöneticisi ve onun yaratıcı dehası bile "ciddi" bir rock grubunun, pop gençliğine yönelik kısa-ömürlü bir gruptan çok daha kalıcı olduğunu bilir (hoş, o pop gençliğine yönelik grup onlara çok kısa zamanda dünya kadar plak sattırırdı ki bu da daha sözleşme bitmeden bütün plakların satılması ve grubun daha iyi tekliflerle karşılarına çıka-

cak şirketlerle görüşmeye vakit bulamaması demekti).

Mike Milne'e, bizi ambalajlaması için şirketten çok baskı yapılıyordu; bizden güçlü ve "güvenilir" bir albüm yapmamızı istiyorlardı ama bir kırkbeşlik de çıkarmamızı bekliyorlardı. Bu kırkbeşlik yumuşak, kolayca pazarlanabilecek ve Radyo I'de çalınması ideal bir parça olmalıydı. Kolayca satabilmeliydi. Daha az para alan bir prodüktör de bu işi kolayca yapabilirdi. Milne'in zamanı ise çok pahalıydı, çünkü işe gerçekten beynini, yüreğini, ruhunu koyan biriydi.

Her nasılsa birlikte çalıştığı gruplardaki zayıf ya da güçlü yönleri hemen sezerdi. Başkaları acaba isim mi değiştirsek, yoksa grubun tamamının saçlarını başka bir renge mi boyasak diye düşünürken Milne o gruptaki güçlü yanları değerlendirir ve bulduğu iyi özellikleri geliştirme yönüne giderdi. Bu, bazı insanların sahip olduğu söylenen altıncı duyuydu; sağduyu.

Herkes bizi en etkili biçimde nasıl pazarlayacakları konusunda taktikler düşünürken o *sanki* daha stratejik bir bakışla yaklaşıyordu. Kısa bir süre içinde bir albüm kaydı yapma gibi bir zorunluluktan bazı avantajlar yakalayabiliyordu. Gereken zaman ve yerde bizim için ham sesleri hazır tutuyor, onlara canlı duygular kazandırıyordu. Dave'in çok sıkı bir çalışma sonunda ürettiği, nota açısından kusursuz, teknik olarak etkileyici görünen, nispeten duygusuz örnekleri değil en heyecan verici sololarını kullanıyordu.

Tanrı'ya şükür, Milne bizi abartılı sololar yapmaya zorlamıyordu. Devir yarım saatlik davul soloları devriydi. Tanrım; sahnede beş dakika solo davul çalınmasındaki amacı anlayabiliyordum; grubun elemanları hemen gidip işeyebilsinler ya da çabuk tarafından düzüşebilsinler diye -davulcuları solo çekerken hayranlarından birinin ağzına vermek için sahne arkasına giden tipler tanıyorum-; ve tabii davulcu bu durumdan çok memnun olur (çünkü çoğu en ağır işleri yaptıkları halde arkada, belli belirsiz öylece oturup durmaktan bıkarlar) ama Tanrı aşkına kim bu bakın-ben-ne-kadar-hızlı-çalıyorum diyen davulculara yarım saat, hatta on beş dakika bakıp durmayı ister (ayrıca kim durup dururken kulak zarının patlamasını ister?)

Ama o zamanlar nicelik demek nitelik demekti. Ses sisteminiz ne kadar büyük olursa ne kadar hızlı çalabilirseniz, ne kadar uzun

ikili ya da üçlü konser albümü çıkarırsanız, şarkıların uzunluğu ne kadar fazla olursa, sololar ne kadar uzun olursa, saçlarınız ne kadar uzun olursa, çükünüz (ya da diliniz) ne kadar uzun olursa, ses hacminiz ne kadar genişse... o kadar iyiydiniz.

En azından her şey basitti. Pek zevk sahibi sayılmazdık ama bizim değerlerimiz vardı.

Böylece ilk albümümüzde on parça yer aldı, kırdört dakika sürüyordu ve hiç davul, bas ya da vokal solosu yoktu. Şarkılar gibi, gitar soloları da kısaydı ve insana biraz daha sürsün dedirtiyor, albümün o şarkısını, o yüzünü ya da tamamını tekrar çalmaya itiyordu. Parlak bir albümdü ama abartılı değildi ve .... *enerji* yüklüydü.

Tekrar Londra'ya döndük. Miksin yapıldığı son haftada cahilce görüşlerimizi bildirdik ve genellikle gözardı edilen önerilerde bulunduk. Ve sonucu ilk dinlediğimde her şeyin yolunda gittiğini anlamıştım.

Squash salonu büyüklüğündeki miks odasında sessiz sessiz oturmuştuk-odanın yalnızca bir bölümü bize ayrılmıştı. Ama, Mike Milne her şeyin en iyisini isterdi- bittiğinde, "İşte bu. Başardık," diye düşündüm. Düşüncelerin gerçekleştiği ve böylesine bir dönüm noktasının yaşandığı bu an bile beni fazla coşturmamıştı. Zaten biliyordum.

İnanılmaz derece ünlü ve zengin olacağımızdan o kadar emindim ki bu gelişme canımı sıkıyordu. Bu kadar kolay olmaması gerekirdi. Bunun bedeli ödenecekti. En azından, ben ödeyecektim. Benim hayal ettiğim tarzın bununla hiçbir ilgisi yoktu. Ben sanıyordum ki kendime kaba saba bir rock grubu bulurum, tartışır, kavga ederiz ama sonunda bir iki ezgi çıkarırız, Paisley'de bir yerlerde çalarız, sonra Glasgow'a gideriz, belki Londra'da çalacak bir iki bar buluruz, topu atarız, ailemizden ya da arkadaşlarımızdan para isteriz, John Pell'in gösterisinde bize de ufak bir yer verirler, iflas etmek üzere olan parasız küçük bir şirketten teklif alırız, daha büyük barlarda çalarız, yavaş yavaş az sayıda ama fanatik hayranlar ediniriz, gruptaki elemanlar sürekli değişip durur, sonunda kendi kırkbeşliğimizi kendimiz bastırır, etiketini de kendimiz yapıştırırız, sonra bizim üzerimizden para kazanacak ve bizi soyup soğana çevirecek uyanık bir menajer buluruz ama adam ülke içinde turneye çıkacak bir grubun yanına bizi destekleyici grup olarak

sokar, sonunda büyük bir şirketle sözleşme imzalarız, sonu hava cıva olan en az bir albüm çıkarırız, iki üç sene sonra da plak almaya meraklılar bizi de tanımaya başlar, menajerimiz ve plak şirketiyle yasalar ve sözleşme maddeleri konularında her türlü kavgayı yaşarız, bir süre üniversitelerde çalarız, bu işten vazgeçsek mi diye düşünürüz ve *sonra* dünyayı sarsacak kadar iyi bir albüm ya da iki ay boyunca listelerin üst sıralarını zorlayan çok parlak ama ticari değeri fazla görünmeyen bir kırkbeşlik çıkarırız... işte ben böyle olacağını hayal etmiştim: çok ama çok uğraşacaktık.

Ben bunlara karşı hazırlıklıydım, bütün güçlükleri ve mücadeleyi kabullenmiştim. Olayların hiç de bu şekilde gelişmemiş olması bende rahat huzur bırakmamıştı. Plaklarımız böyle kapış kapış satıldığı için bir gün bizi suçlayacaklardı, bundan emindim, bu doğal bir şeydi... ama ilk önce bize bir batma şansı tanınmalıydı...

Menajerimiz, gür beyaz saçlı, uzun boylu, bu kadar şişman olmasa daha uzun boylu gösterecek, çok koyu bir Doğu Londra aksanıyla konuşan Sam Emery idi. Bir menajere gerçekten ihtiyacımız olduğunu bir türlü kabul edemiyorduk. O günlerde bizim için irtibat subayı görevini üstlenen A R C'li Rick Tumber bize bu işleri uzun uzun açıkladı. Bizimle bu endüstri ve halk arasındaki ilişkiyi düzenleyecek, A R C Plak Şirketi dışında başka bir şeye daha ihtiyacımız olduğuna ikna olduk. Kime sorulsa herkes Koca Sam'i tavsiye ediyordu, çok güvenilir biri olarak ün salmıştı. İşte bu yüzden adamdan anında kuşkulanmıştım; bu herif, *bu* işteki herkesi rahatlıkla aptal yerine koyabilen, *gerçekten* zeki bir hergele olmalı diye düşündüm.

Koca Sam tam zamanında geldi; başarımızı hızlandırmak ve kaçınılmaz bir duruma getirmek için bize gereken son hamle de ondan geldi. Fikirleri basitti ama iyi fikirler hep basit olur. Ayrıca bunlar ticari açıdan da iyi fikirler gibi görünüyordu ama ahlâki açıdan iyi olduklarından kuşkuluyum.

İlk kırkbeşliğimiz "Frozen Gold" olacaktı. A R C "Another Rainy Day"in başlangıç için çok karamsar bir parça olduğuna karar verdi. Bu şarkı ötekinden daha iyiydi ama o hayati değerdeki ilk izlenimi bırakmak için doğru parça değildi. O zaman "Frozen Gold" olacaktı. Bu benim planlarıma uyuyordu, kendimle gurur duyuyordum; Frozen Gold; F ve G akorları. Benim dahiyane fikrim.

Şarkıyı erkek sesi için yazmıştım; söyleyecek olan da Dave Balfour'du. Başka türlü olması aklımın ucundan bile geçmemişti. "Omuzumu ısırmak/Sırtımı tırmalamak. / Bu mu sevişmekten anladığın / Böyle insana saldırmak" sözlerini yazarken, sevişen bir çifti, en coşkulu anlarında, erkek üstte, kadın tırnaklarını adamın sırtına batırmış, gelirken adamı ısırır pozisyonda hayal etmiştim... ama "hayal etmiştim"in altını çiziyorum; o zamanlarda ben hâlâ bakir sayılırdım ama oda arkadaşlarımın *Penthouse* ve *Forum* dergilerini bol bol okumuştum, neden söz ettiğimi bildiğimi sanıyordum ve tabii bu fizikselliği, belli bir ilişki için eğretileme olarak düşünmüştüm, şarkı bu eğretileme üzerinde gelişecekti (ulan, amma da zekiyim demiştim kendi kendime)...

Sonra Koca Sam işi ele aldı ve parçanın arka planının aynı kalmasını ama bu kez şarkıyı Christine'in okuyarak plağın tekrar kayda alınmasını istedi. Dave önceleri biraz tereddüt etti ama Koca Sam ona, öteki kırkbeşlikte, yani muhtemelen "Another Rainy Day"de solistlik yapacağını anlattı. Koca Sam'in önsezileri bu parçanın tam Christine'e uygun olduğunu söylüyormuş. Rick Tumber önceleri, bunun pek fark etmeyeceğini düşündü ama sonra da bu fikir onu çok heyecanlandırmaya başladı. A R C'nin yöneticileri de bu fikri çok tutmuştu. Plağı bir hafta dondurduk, Koca Sam şarkının sözlerinde bazı küçük değişiklikler yapmamı söyledi. Şarkının daha kişisel, daha az soyut olmasını istiyordu. Christine stüdyoda bir gün daha çalıştı ve solist Christine olduğu halde "Frozen Gold"u Eylül ayının sonlarında piyasaya sürdük. Ben hâlâ hiçbir şeyin farkında değildim.

Plak çıktı ve ben radyoda ilk kez benim yazdığım bir şarkıyı dinledim; o müthiş duygu başımı döndürmüştü. Adeta düş görüyor gibiydim. Reklamlarımıza başlandı; posterler basıldı, röportajlar yapıldı (tabii benimle değil).... bir de plak satışları var. Nedense hâlâ hiçbir şey beni kaygılandırmıyordu. Bir şeyler olacaktı.

A R C bizi Top Ten programına çıkardı. Şaşırsam mı, sevinsem mi bilemiyordum. Barry White'la aynı programa çıkmak, ha? Aman Tanrım. Ama en azından annem ve arkadaşlarım bizim gerçekten bir şeyler yaptığımıza ikna olabilirdi artık.

Koca Sam'in ne kadar kurnaz olduğunu o programın provalarına kadar anlayamamıştım. Milne'in prodüktörlüğüyle Christine'in

sesi iyice gelişmişti, genel olarak tavırlarında rahatlama vardı, hareketleri daha iyi, sahnede daha güvenli ve doğaldı yaptığı işten, gerçekten zevk aldığını gösterebiliyordu, ama görünüşe bakılırsa Koca Sam onunla özel olarak bir şeyler görüşmüştü ve o provada adamın neyin peşinde olduğunu anladım. Hiçbir şey söylemedim. Sonra da sıra Top Ten stüdyosunda kayıt yapmaya geldi. İlk denememizde hiç kimse yerinden kıpırdayamadı. Tanrı bilir nasıl yapıyordu ama Christine inanılmayacak derecede müthişti. *Benim* gözlerimin ona takılıp kaldığını hissettim, ötekilerinkini bilmiyorum.

Bütün yaptığı ilk kıtayı adeta onu orada yaşıyormuş gibi söylemesiydi; gerçekten sevişiyor gibiydi. İlk önce saçları bağlıydı, topuz gibi bir şey yapmıştı. Başlangıç için bu alışılmadık bir tarzdı. Siyah bir elbise giymiş ve (tabii ki) altın takılar takmıştı; Dave siyah pantolon ve smokin giymişti (o zamanın zevklerine uygun olarak pes bir tonaliteden girdi). F, G: F F , E G. Biz de başladık.

Christine yalnızca şarkı söylemiyordu; sözleri okurken kasılıyor, küsüyor, dudaklarını büzüyor, kamerayı öpecekmiş gibi oluyordu. "Saldırmak" sözcüğünü okurken, boş kalan eliyle elbisesinin yakalarına asıldı ve aniden çekti. Elbise yırtıldı. Biraz, ama yırtıldı. Başını geriye savurdu ve biz F ve G akorlarındaki sekizlileri basarken sert adımlarla sahnenin öteki tarafına geçti, orada da bir kamera vardı. Elbisesinin yırtılan yakası yürürken uçuşuyordu, bir omuzu açıkta kalmıştı. Başını iki yana salladı ve topuzu açılıp saçları omuzlarından aşağı döküldü. Şarkının geri kalan kısmını orgazm olmak üzereymiş ya da karşısına ilk çıkan erkeğin taşaklarını tekmeleyecekmiş veya belki ikisini de yapacakmış gibi söyledi.

BBC prodüktörü aptal değildi. İlkinde hiçbir sorun olmamasına karşın bunu bize bir kere daha tekrarlattı. Sahne menajeri Christine'den bu sefer elbisesini yırtmamasını rica etti. Kostüm bölümünden yaşlı bir hanım, müziğimize danslarıyla eşlik edenlerle dolu stüdyoya gelene kadar çeyrek saat geçti. Christine'in elbisesinin onarılması ise yaşlı kadının yarım dakikasını aldı.

İkinci sefer çok donuktu. Sonuçta elbise yırtılması ve her şey dahil olmak üzere birincisini yayınladılar. Sonradan keşfettiğimize göre muhafazakârlardan çekiniyorlarmış (o zamanlar insanlar "müsamaha"ya karşı tepkiliydiler; Christine'in şovu da *gerçekten* seksiydi) ama onu kullandılar işte. Bunu yapmamış olsalardı da biz

kendimizi gösterirdik ama bu kırkbeşlikle olmazdı (dediğim gibi; o şarkı o kadar güçlü bir şarkı değildi). Ama Christine sattırdı onu. Elbise sattırdı. Seks sattırdı.

O programın bende bir video kaydı vardı; şimdi baktığımda bir bakıma da olsa, bayağı edepliymiş gibi bile geliyor. Açılmış bir omuzla Jim Morrison'un çükü karşılaştırılamazsa da, o yıllar, punk öncesi yıllardı; hem burada bir aile programından söz ediyoruz. Ama beş altı yıl sonra tekrar o sahneyi izlediğimde bile tüylerim diken diken oluyor ve ter basıyor. Orada enerji vardı; kaynağı Christine'di ve bu enerjiyi plağa sokan da Milne olmuştu. Enerji; heyecan. Bunları görünce tanırsınız ve gençler bunu gördüğünde, bunu dinlediğinde gidip plak alırlar.

Her şey iyi, her şey güzel. Bravo bize. Ama başlangıcımızı biraz da sömürüyle yapmıştık, seks ve şiddet sömürüsüyle; kadına karşı erkek şiddeti. Kadın hareketinden bazı tepkiler aldık. Onları suçlamıyorum. Bazı gruplar şöhretlerini kendileri kazanırlar, biz ise satın almıştık.

Tanrım, gazetelere mektuplar gönderiliyor, grup sürekli manşet oluyor, herkes BBC'ye yazıyor ya da telefon ediyordu, Avam Kamarasında sorgulanmamıza az kalmıştı. O gece, gelişme çağındaki milyonlarca genç erkek Christine'i düşleyerek mastürbasyon yapmıştı ve ertesi gün evden çıkar çıkmaz plağı satın almıştı. Yani.. rakam ve satış konusunda yanılmış olabilirim ama çok satmıştık. İki numara olmuştuk. Bunun anlamı şuydu; yalnızca Noel döneminde, diğer "bir numara"ların çoğunun yılın geri kalanında sattığından daha fazla satmıştık. Programın gösterildiği günden itibaren artık albümümüz En Çok Beklenen şey haline gelmişti. *Frozen Gold* and *Liquid Ice* mağazalara verildiğinde de kapış kapış alınmıştı. Eleştirmenlerin bile çoğu beğenmişti ki; bu sıradışı bir olaydı. Plak baskı tesisleri üç vardiya çalışıyordu. Eski oda arkadaşlarımın aldığı ve benim ödünç istediğim türden dergiler, Christine'e büyük paralar teklif edip soyunmasını istediler ama o geri çevirdi.

Mastürbasyon yapan bütün o gençler "gelmiş" olabilirdi, ama biz varmıştık. Vardığımız nokta Şöhret Kapısıydı ve anahtarı elimizdeydi.

Ne tuhaf. Yıllar sonra Mickey'nin albümüne ve eski gazetelere bakarken, bazı kutlama ve törenlerde *gerçekten* çok ünlü insanlarla

birlikte çektirdiğimiz fotoğraflara rastladım; bunlar öteki müzisyenler, sevilen komedyenler, politikacılar, kraliyet ailesinden kişilerdi. Onlar bizimle birlikte olmuşlar, ben de onlarla birlikte olmuştum; gerçi biraz arka plandaydım ama onlar hakkında *hiç mi hiç bir şey hatırlamıyorum.* Hiç. Sıfır. Hafızam o konuda tamamen boştu. Eğer bana, bu insanlarla tanıştın mı, diye sorsanız yemin edip hayatımda hiç görmediğimi söylerdim. Hiçbirini hatırlamıyorum.

İlk plağımızdan sonraki yıl adeta bilinçsizce geçmişti. Tıpkı adamakıllı sarhoş olup, ertesi sabah kalktığında akşam ne haltlar yediğini hatırlamamak gibiydi. Oysa bir gece değil, bir yıl geçmişti. Şimdi geriye dönüp bakıyorum da, nasıl olup da kendimi bir kamyonun altına atmadığıma, bütün bestelerin haklarını bir yere devretmediğime ya da birilerine iftira atmadığıma veya içkiden ölmediğime veya eroine başlamadığıma şaşıyorum. Sanki beni içki aleminden çıkarken kollayan, pencereden ya da kaldırımlardan düşmemi veya çetelerle dalaşmamı engelleyen bir tür otomatik pilota bağlanmıştım.

"Another Rainy Day" (şarkıyı Dave okumuştu ama Top Ten programını seyretmiş olsaydınız kameranın Dave'den çok Christine üzerinde odaklandığını görürdünüz) 1975 yılının Şubat ayında üç numara olmuştu. Albümde adının Davey olarak geçmesinde ısrar eden ve artık öyle tanınmaya başlanan Dave biraz düş kırıklığı içindeydi, çünkü hâlâ bir numara olmuş bir kırkbeşliğimiz yoktu. Fakat albümümüz beş hafta boyunca bir numarada kalabilmişti, öyleyse bunu kaldırmak o kadar da zor değildi. Galiba bunun nedeni pek çok insanın satın aldıkları albümde bu şarkının zaten yer almasıydı, bu yüzden şarkının farklı bir versiyonu da olsa kimse bir de kırkbeşliği almaya kalkmıyordu.

Sanırım Dave'i kaygılandıran asıl sebep yine her zamanki gibi grubun lider solisti olmak istemesiydi. Christine'in kırkbeşliği onunkinden daha iyi iş yaptı diye A R C'nin Christine'i daha çok tutmasından korkuyordu. Halbuki ben onun yalnızca bir gitar kahramanı olmak istediğini sanıyordum.

Bu konuda anlatmak istediğim iki şey var: Birincisi; TV programının hemen arkasından Dave'le konuşmuş ve ona Christine'in şarkı söyleyişinin ne kadar ilerlediğinden; demek istediğimin teknik açıdan değil de sunuş tarzı olduğundan, sahnede ne kadar rahat

göründüğünden, kontrollü ve kendine güvenli olduğundan söz etmiştim. Paisley Tech'de onu ilk gördüğümde hareketleri çok resmiydi ama şimdi, şey, aslında "şuh" sözcüğünü kullanmak istemiyordum ama gelmek istediğim nokta da buydu. Bunu Mike Milne ve Koca Sam'dan aldığı etkilere ve keyfinin yerinde olmasına vermiştim. Dave ise sırıtıp şöyle dedi, "Hayır, onun bütün istediği şöyle iyice bir düzülmekti"; bana göz kırptı ve uzaklaştı.

Aslında ben onları tanımadan çok daha önceden (bir yıl öncesinden) beri ilişkileri olduğunu biliyordum, ama üstelik bir de... lanet olsun, bu fikre katlanamıyordum ama yalnızca kıskandığımdan değil. *Piçoğlupiç,* diye düşündüğümü hatırlıyorum.

İkincisi: Yine orta-sınıfın planlama tarzı. Birkaç yıl önce Rick Tumber'a bir albümün en mükemmel şekilde miks edildiği zamanlarda bile A R C'nin onları kırkbeşlik yaparken neden bir kez daha miks ettiğini sormuştum. Rick ise sizin üç asınıza karşı floş ruayel çıkartmış bir pokercinin çalımıyla, "Kırkbeşliklerden oluşan albümlerden söz edelim... Danny, oğlum," dedi, "senin gerçek hayranların çıkardığın her albümü alırlar, ama gerçek hayranların bile olsa bir kısmı asla kırkbeşlik plak almaz; kırkbeşliklerin sıralandığı albümü de almazlar, çünkü daha önceden almış oldukları albümlerde bütün istedikleri parçalar zaten vardır, bu yüzden biz bütün miksleri değiştiririz ki kırkbeşlik albümleri de almak zorunda kalsınlar. Böylece siz ve biz gerçekte kazanacağımızdan çok daha fazla para kazanırız çünkü altı yerine yedi ya da yedi yerine sekiz ya da nasıl sayarsan işte ondan bir fazla albüm satın alırlar; aynı malzemeyi kullanır ama bir fazla albüm satmış oluruz, üstelik bize de daha fazla stüdyo emeğine, vs.ye mal olmamış olur, bunlara yapılan harcama çok fazla yekun tutmaz ama ne demek istediğimi anlıyorsun herhalde; üstelik..." Bu açıklama on dakika daha sürdü. Burnuna kimbilir ne kadar Kolombiya Ajax'ı çekmişti?

Ama asıl meseleyi anlayabiliyor musunuz? Tanrım, ben bunu hiç düşünmemiştim. Onlar kafalarında dört-beş albümün hesabını yapıyorlardı; demek ki bir o kadar yıl sonrasını da düşünüyorlardı; bu gerçekten geleceği planlama demekti. Orta sınıf insanı böyle düşünüyordu işte. Bütün ay boyunca kullanacakları maaşlarını alıyorlar, kimse onları *zorlamadan* kendileri gidip Hayat Sigortası yaptırıyorlar, geleceklerine yatırım yapıyorlar, çocukları özel okul-

larına rahatça gidebilsinler diye onlara boktan küçük bir araba alıyorlardı (bu çok mantıklı aslında; hem de ekonomik). Evlerinde oturup rahatça içki içer dururlar, yarım kalanları çöpe atarlar. Bizim işçi sınıfımıza hiç benzemiyorlardı yani. Paran varsa harcarsın; içki bulursan içersin. Al haftalığını, bozdur bozdur harca.

Ama her zaman ortak paydalar bulunabilir. Herhangi eski bir grubu değil de *progressive* müzik yapan bir grubu arkadaşlarınızdan daha iyi değerlendirmiş olmanın gerçekten önemli olduğu zamanları hatırlıyorum. Eğer o grup bu işte tutunur ve gerçekten büyük bir şöhret kazanırsa (bu çok para kazanmak olarak da düşünülebilir), o zaman sizi bu işten gerçekten iyi anlayan bir şahsiyet konumuna getirirler. Buna kumar da denilebilir, yatırım da. Şimdiye kadar hep kurşun nal takılmış bir at aramak ya da şu anda değeri düşük olan ama fiyatının çok artacağı tahmin edilen bir malı stoklamak gibi. Herkes aynı oyunu oynuyor; tek fark bazılarının elindeki malların diğerlerininkinden daha fazla para yapıyor olması.

Arkasından *All Wine Tastes Sour* geldi. Bu albümde yer alan "Old Budapest" (kafese kapatılmış bir notayı anlatan bir şarkı) yalnızca sekiz numaraya kadar çıkabilmişti ama "You'd Never Believe" bir numara olmuş ve üç hafta orada kalmıştı. Parçayı Davey okumuştu. Halinden pek memnundu. Liste başından inmesinin sebebi Rod Stewart'ın "Sailing" adlı parçasıydı; eh, haksızlık oldu sayılmaz.

İkinci parçanın bir numaraya ulaştığı hafta ilk albümümüz de altın albüm seçilmişti. *All Wine...* albümündeki şarkıların hakları bana bırakılmıştı. Dave ve Christine yüzde yirmi düzenleme payı aldılar. Bu biraz gerginlik yaratmıştı ama kendimi artık güçlü bir konumda hissediyordum; grupta benden başka hiç kimse kaydedilmeye değer bir şey yazmamıştı. Eğer benim dediğim olmazsa çeker giderdim. Beğeniyorsanız alırsınız, beğenmiyorsanız giderim.

Aman Tanrım, bir zamanlar bu kadar kendimi beğenmiş olduğum için utanıyorum.

Büyük Britanya Turnesi: Birleşik Devletler'de bir yerde iki haftalığına mola verişimiz ve promosyona girmemiz, hep aynı soruları cevaplandırmak, sabahları Holiday Inn ya da Ramada Inn'lerde uyanmak ve tavana bakıp, "Bu sefer nereye geldik?" diye sormak

ve stüdyoya dönüp *Gauche*'nin kayıtlarına başlamak ve sonra da, tanrıya şükür, biraz dinlenmek.

Bu *manzaraları* neden hatırlıyorum?

Gauche'yi, Herefordshire'daki Manorfield Stüdyolarında kaydetmiştik. Burası yüksek sosyeteden, fotoğrafçılıkla ilgilenen Lord Bodenham'a aitti. Çalışmalarımızı bu küçük yerinde yapmamıza izin vermişti. Bunun sebebi yalnızca altmışlı yıllarda moda olan Hey-bakın-ben-ne-kadar-çağdaş-bir-insanım izlenimini vermek değildi, A R C'nin önemli hissedarlarından biriydi Bodenham. Herkes ilk albümün ön kapağındaki resmi daha iyi hatırlasa da arka kapaktaki resmi çeken oydu; 24 ayar gözyaşı şeklinde bir külçe altının, üzerinde ince bir buz tabakası olan mavi boyalı su yüzüne çarptığı anı, hızı yüksek bir filmle çektiği bir fotoğraftı bu (kullanılan külçenin gerçek altın olması ve gözyaşı şeklindeki külçenin üç kilo çekmesi, fotoğraf çekilirken stüdyoda üç tane güvenlik görevlisinin olması falan bayağı ilgi çekmişti... hepsi benim fikrimdi, bunu biraz utanarak biraz da gururla söylüyorum.)

Yine bir Ekim ayı, Tanrım. Lord Bod cansıkıntısından Antip'lere gitmişti ama bize onun yerinde kalabileceğimizi söyledi, biz de kaldık. Büyük Britanya turnesinde geri planda vokal şarkıcılar da kullanmıştık, *Gauche* için de yanımızda kalsınlar istiyorduk. Bu kızlardan birisinin adı da İnez Rose Walker'dı. Uzun boylu, atak ve mütecaviz, gösterişli ve azametli, hakkında hep iyi şeyler söylenen ama ağzı bozuk İnez beni fena halde etkisi altına almıştı. İnez'in bizim iyi yürekli lordu da epey etkilemiş olmasından kuşkulanıyordum ama şimdilik ortada bir şey yoktu.

O günlerdeki ortama gelince. Sex Pistols'ın esareti hâlâ sürüyordu; sokak köşelerinde kullanılan her tür jargonu tek televizyon stüdyosuna sokmayı başarmalarına daha bir yıl vardı. Malcolm McClaren, görünüşe bakılırsa, büyük plak şirketlerini altüst etme idealinin hassas ayarlarıyla uğraşıyordu; bir sürü plak satıp yine de doğru dürüst para kazanamayan bir grup yaratmak yerine Sex Pistols'a öyle rahatsız edici şeyler yaptırmıştı ki plakları hiç satılmamasına rağmen şirketler sırf onlardan kurtulabilmek için gruba tonla para vermişlerdi. Springsteen'in "Born To Run"ı A.B.D.'de

piyasaya çıkmıştı; şok dalgaları kısa süre sonra İngiltere'yi de sarsacaktı. Ve Led Zeppelin hâlâ çok iyi satıyordu, sağolsun.

Ama dikkatinizi çekerim, James Last da çok iyi satıyordu. Diskocuların keyfi yerindeydi yani.

Bir parti veriyoruz. A R C bize teşekkür ediyordu, çünkü *Gauche* yalnızca peşin siparişlerde bile albüm sıralamasında bir numaraya yükselmişti. Anlaşmaya uygun olarak üç albümü de tamamlamamızın ve artık şimdi istediğimiz yere gidip istediğimiz kadar para harcayabilecek olmamızın, tabii ki, bu aşırı israfla uzaktan yakından ilgisi yoktu.

A R C Lord Bod'un evine küçük bir sirk getirtmişti. Aslanlar, kaplanlar ve filler de vardı. Alev yutanlar, hokkabazlar ve trapezciler, bir sürü şempanze ve insandan gülleler vardı; gerçekten kırmızı burunları olan üç alkolik palyaçodan söz etmeme gerek yok.

Şimdiye kadar hiçbir trapezciyi bu kadar yakından görmemiştim ve görür görmez de âşık oldum. Tanrım, o ne kaslı vücut. Ondan İnez'in sayesinde kurtuldum. Ama bu sefer de İnez'e âşık oldum. Yani ona da. İkisine de. Ah, Tanrım, bilemiyorum. Bir düşersem işim bitikti, aşağıya ağ germemişlerdi çünkü.

"Sen ne yapmak istediğini bilmiyorsun aslında, değil mi?"

Hayretle ona baktım. Vowchurch adlı bir köyle Turnaston adlı bir başka köy arasında, Altın Vadi denilen bir yerdeki dar bir yola yürüyorduk. Pırıl pırıl bir sonbahar günüydü. Hava açıktı, hafif bir rüzgâr esiyordu. Ağaçlar yeni yeni yaprak dökmeye başlamıştı, biz de iki köy arasındaki çatallı yolda yürüyorduk, yolun iki tarafında toprak yığınları ve ağaçlar, ayaklarımızın altında kırmızı, kahverengi ve sarı yapraklar vardı.

"Ne?" dedim. "Tabii biliyorum. Ne istediğimi kesinlikle biliyorum."

"Ne, o zaman?"

"Şey..."

"Ya! Gördün mü?"

"Yapma canım... haksızlık ediyorsun. Düşünüyorum."

"Hadi canım; sence bu bir *mazeret* mi?"

"Aaa! Bu kadar da üstüme gelme artık..."

"A öyle mi, kusura bakma..."

"....Ne istediğimi kesinlikle biliyorum. Ben... dünyayı değiştir-

mek istiyorum!"

"Ha, anlıyorum. İyiye doğru mu?"

Kahkaha attım. "Tabii!" (Benimle ne zaman dalga geçilip ne zaman geçilmediğini hiç anlayamamışımdır.)

"Eh, iyi o zaman. Bu bayağı bir değişiklik yaratabilir." İnez başını salladı, kenarları toprak yığılı yolun yukarısına bakıyordu.

"Ben yalnızca p-p-para peşinde olan biri değilim, anlıyor musun? Yoksul olmanın ne d-demek olduğunu bilirim. Yani.... 'European' ve 'No Lesson For Us' şarkılarımın; -İnez her ikisine de vokal yapmıştı- her ikisinin de topluma bir mesajı var. Bunlara protest şarkılar denir mi bilemiyorum ama bu şarkılar...."

"Ticari. Bunlar ticari şarkılar. Albümün birer parçası. Kendini kandırma."

"Tanrım! Sen çok fesat bir insansın, biliyorsun değil mi?" Şaşırmıştım. İnez yanımda, kollarını kavuşturmuş, dağılan yapraklara basarak yokuşu tırmanıyordu.

"Evet, *fesatım*!" dedi ve kahkaha attı.

Güneş bulutların arasından çıktı, aynı anda arkamızdan bir rüzgâr esti ve sararan yapraklar ayaklarımızın etrafında uçuşmaya başladı. Rüzgârdan kalkan saçlarımız yüzümüzü yalıyordu, İnez'in uzun elbisesi kabarmıştı. Rüzgârın şiddeti artmaya başlıyordu, yapraklar sürekli hareket halindeydi; kuru dere yatakları arasındaki küçük tepeyi tırmanırken meltem ayaklarımızın altındaki yaprakları da bizimle birlikte sürüklüyor, adeta yerçekimi yasasına karşı çıkarcasına onları yavaş yavaş yukarı çekiyor, yaprakları bizimle aynı hızda yokuşun yukarısına taşıyordu; hem baş döndürücü bir hızla geçen hem de uzun görünen bir an boyunca, hem yürüyor hem de olduğumuz yerde duruyor gibiydik. Bu parlak ve karışık akıntıya küçük adacıklar da katılmıştı, ayak bileklerimize çarpan kırılgan yapraklar çıtırdıyor, yuvarlanan ve fısıldayan yaprakların hareketi gözlerimizi yanıltıyordu.

Bu etki rüzgârın iyice şiddetlenmesinden ve yaprakların bizden tamamen uzaklaşmasından önce, bir iki saniye kadar sürdü, o kısacık an bizim için büyülü bir andı, öylesine güçlü, öylesine sıradışı bir şey yaşamıştık ki bunu ifade edemiyorum. Bu duygu yalnızca İnez'le benim paylaştığım bir duygu olarak kalmıştı. Ne kadar çabaladıysam da bunu başkalarıyla da paylaşmayı beceremedim.

O sonbaharda, o debdebe içinde çok fazla uyuşturucu aldığımı hatırlıyorum. Bir ara bir ağacın üstüne çıkmış, uzun ve güçlü bir dala yaslanmış, rahatım yerinde, kafam iyi halde aşağıdaki çakıllı yolda gösteri yapan hokkabazı izliyordum. Dirseğimi dala, elimi başıma dayamış öylece yatıyor ve sirk hokkabazına bakarken hokkabazlık yapan birini yukardan seyretmenin ne kadar ilginç ve eşsiz bir deneyim olduğunu düşündüm, hele bir de hokkabaz yaptığı numaraları seyirci farketmesin diye uğraşırken, onu yukardan izlemek çok zevkli oluyordu. Bu, insanın yalnızca uyuşturucunun etkisi altında hissettiği kusursuz eğretilemelerden biriydi; o anda yaşananlar hem kesinlikle benzersiz hem de insana çok olağan gelen şeylerdi ve -daha sonra- hiçbir şeyle ölçülemeyecek değerde görünüyorlardı.

İnsana huzur veren bu sonbahar günlerinde birkaç kez şöyle düşünmüştüm. *İşte hayat bu.*

Beni suçlayabilir misiniz?

Gauche'ye geldiğimizde artık ne kadar harika bir şarkı yazarı olduğumu hiç kanıtlamaya kalkmıyordum. Albümün üzerinde bir kere bile kendi adımı yazdırmamıştım, onun yerine aptalca takma adlar kullanıyordum. Şarkılar genellikle O'More, Sutton, Sundry, Thistle ve Hlasgow isimleri altında çıkıyordu. Bunların Justin O'More, Oliver Sutton, Alan Sundry, Patrick Thistle ve Gerald Hlasgow (İskoçyalı) olduklarını bir tek ben biliyordum. Tanrı bizi kendi esprilerimizden korusun.

Bu şakalardan birisi oldukça utandırıcı bir şekilde kakaya dönüşmüştü. Şarkıları yayımlayan şirkete "Full Ashet Music"* adını vermiştim. A R C'dekiler buna şaşırmış ama itiraz etmemişlerdi. Yaptığım bu küçük sözcük oyununun hoş bir etki yaratacağını düşünmüştüm ama servis tabağı anlamına gelen ashet sözcüğünün yalnızca *İskoç* dilinde kullanıldığının, bırakın Amerikalıları, İngilizlerin bile bu sözcüğün varlığından haberdar olmadığının farkında değildim. Kendimi çok soğukkanlı, şirin ve kültürlü bir dünya vatandaşı -gerçek bir uluslararası şahsiyet ve seçkin, ünlü bir

* Yüksek sesle okunduğunda "Bok dolu Şarkılar" anlamına gelir. (ç.n.)

adam- zannederdim; *Faux pas*'yı* başka kimse farketmese bile bu dar görüşlülük kazası, şöhretime sürülen pis bir leke olarak kaldı.

Konuşma tarzımın kuzey sınırından gelen biri olduğumu ne kadar açığa vurduğunun farkına varmamıştım; konu yalnızca aksanımın değişik olması değildi, kullandığım sözcük ve deyimler de beni ele veriyordu. Londra'da yaşayan insanların "tek dur" veya "yolun berisi" veya "dar yollarda bol bıçaklara raslayasıca" veya "yahşi" gibi sözcük ve deyimleri kullanmadıklarını bilmiyordum; benim bilip de onların bilmediği tüm bu ve buna benzer sözcüklerin beni bazı insanların gözünde cahil durumuna düşürdüğünün farkında değildim.

Cahil olmadığımı biliyordum. Ben çok zeki, piç herifin biriydim. Eskiden sandığım kadar zeki olmadığımı biliyordum ama bu kadarla da yetiniyor ve önümde belli bir zaman sınırı görmeksizin mutlu oluyordum. Bir yola baş koymuş ve başarmıştım; gerçi en uçuk hayallerimi gerçekleştirmemiştim - ciddi bir hırs içinde olan insanlar bunu zaten yapmaz- ama bu hayallerimin çok uzağında da değildim. Hiçbir şey güç değildi. İnsan kafasına koydu mu yapamayacağı bir şey yoktu. Dünya hamur gibi yoğrulabilirdi. Bunların hepsini biliyordum; bu yalnızca bir başlangıçtı. Siz bir de devamını görün.

Grupta daha belirgin bir eleman olup olmamayı düşündüğümü belli belirsiz hatırlıyorum; belki bir Bowie olurdum; yeni çıkan her albüm için değişik bir imaj ve/veya isim çıkarırdım ama Captain Captivity, Walter Ego ve Eddie Currents gibi planlarımı hiç hayata geçiremedim. Her zamanki gibi.

Hep birlikte Paisley'ye yalnızca bir kez gittik, o da İngiltere turnemizin İskoçya ayağındaydı; oysa ötekiler kendi başlarına da olsa birkaç kez Paisley'e uğramışlardı. Anneme uğradım; hâlâ Ferguslie Park'ndaki evde oturuyordu. Onu oradan taşınmaya ikna etmeye çalıştım ve yeni bir ev almama izin vermesini istedim ama o istemiyordu. Evi bir sürü aşırı süslü ıvır zıvırla doldurmuştu. Bütün duvarlarda Woolworth Ucuz Eşya mağazından alınma reprodüksiyon tablolar vardı: buğulu bir fonda saçlarına çiçekler takmış kızlar, ayışığı vurmuş dalgalara doğru dörtnala koşan atlar, gözünden bir damla yaş süzülen ay yüzlü çocuklar... hepsi de kıpkırmızı

* (Fr.) Gaf, yanlış adım. (ç.n.)

duvar kâğıtlarının üzerinde.

Bu ve bunun gibi bir sürü saçma sapan eşya vardı, daha neler var diye bakma zahmetine katlanmadım.

Eski arkadaşlar için oradaki bir otelde parti düzenledik; hepimiz de sonunda bizi utandıracak bir şeyler olmasından korkuyorduk. Acaba ukalalık yaptığımızı düşünürler miydi? Benim ya da Mickey'nin dostlarından bazıları sorun çıkarıp partiyi dağıtabilirler miydi? Ya kimse gelmezse? Gelseler bile ya hep ayrı ayrı dururlarsa?

Korkmakla iyi etmiştik. Eğer korkmasaydık, fazla kendimizi beğenmiş takılıp insanları uzaklaştırabilirdik. Bunun yerine bir sorun çıkmaması için elimizden geleni yapmıştık; herkesi gelmeye ikna etmiş, düzenlemeler yapmış, yöreden bir müzik grubunu da davet etmiştik; ayrıca yeni birkaç şarkımız üzerinde de çalışmıştık; ısrar edilirse akustik çalgılarla kendimiz de bir şeyler çalabilirdik. Tabii bedava bira ve partiden sonra evlere servis yapan üç minibüsten de söz etmeme gerek yok (zırhlı bir arabanın Ferguslie'de tur atacağına dair şakalar yapılmıştı, ama bildiğim kadarıyla hem minibüs hem de sürücü kurtulmuştu).

İşe yaradı. Parti çok başarılı olmuştu. Bir sonraki sene tekrar parti vereceğimizi konuştuk, o zaman o kadar coşku doluyduk ve o kadar eğlenmiştik ki. Ama bir sonraki sene parti falan vermedik; o sıralarda Avrupa turnesine çıkmıştık ve böyle bir şeye vaktimiz olmamıştı. Hep buna bir zaman ayırmayı düşünmüştük ama her seferinde önümüze bir engel çıkmıştı ve bir süre sonra, neredeyse biz hiç farketmeden şaşkınlıkla aradan birkaç yıl geçtiğini anladıktan sonra, sözümüzü tutmamış olduğumuz için biraz kendimizden utandık; sonra da galiba aramızda sessiz bir anlaşma yapıp parti meselesinden hiç söz etmedik, böylece sözümüzden dönmüş olduğumuzu birbirimize belli etmeyecektik.

Partiye Jean Webb de gelmişti; yanında erkek arkadaşı vardı.

Jean'i görmeyeli bir yıl kadar olmuştu ve aylardır hiç aklıma bile gelmemişti ama onu yanındaki Gerald adlı uzun boylu, gözlüklü boru tamircisiyle birlikte gördüğüm zaman kıskandığım için hem şaşırmış hem de kendime kızmıştım. Gerçek şuydu; ya onun hem ne kadar güzel, hem de ne kadar iyi olduğunu unutmuştum ya da ben onu görmeyeli bu özellikleri iki kat daha artmıştı.

Bir yıl önce ona o kötü büyük şehre gelmesini teklif etmiş olsaydım onun ne söyleyebileceğini ve neler olabileceğini merak ettim. Gerçi bunları o anda şöyle bir düşünmüştüm ama Jean ve Gerald'la konuşmaya başladığım zaman büyük-başarılar-kazanmış -ve-bunlarla,böbürlenmeyen-o-yöreden-bir-çocuk rolünü de hiç zorlanmadan oynamıştım.

Jean doğalgaz idaresinde sekreter olarak çalışıyordu. Bütün plaklarımızı almıştı. Annesinin romatizmaları hâlâ kötüydü. Babası işten ayrılmıştı ama İnverkip'teki ağabeyi hâlâ eve para getiriyordu; öteki ağabeyi muhasebe okuluna gidiyordu. Hayır, Jean sanat okuluna gitmeyecekti. Doğalgaz Bürosunda çalışan iş arkadaşlarını seviyordu.

Gerald bizim hayranlarımızdan değildi- o daha çok Soul müzikten hoşlanıyordu- ama yöreden insanların böyle güzel işler yapmasına seviniyordu ve Dave'in gitar çalışından hoşlanmıştı.

Bir ara, Gerald içki almaya gittiğinde pırıl pırıl kızıl-kahverengi kıvırcık saçlı, daha dolgun, daha kadınsı yüzüyle Jean, bukleleri arasından bana baktı, gülümseyerek "İyi görünüyorsun. Mutlu musun, Daniel?" dedi.

Sanırım ne kadar şaşırdığımı belli etmiştim. Ben cevap veremeden önce o güldü ve kısa bir an elimi sıktı. "Çok aptalca bir soru oldu, ha?"

Omuzlarımı silktim, ne söylemem gerektiğini bilemiyordum. "Her şey...her şey o kadar çabuk oldu ki ama.... evet, oldukça mutluyum, sanırım. Bunu bir iki sene sonra kendimi toparladığımda yine sor."

Jean başını sallayarak gülümsüyor, bir o gözüme bir öteki gözüme bakıyordu. "Eh, seni bayağı özlemiştik, Daniel. Buralar sensiz eskisi gibi olmuyor."

Yine apışıp kalmıştım ama bu sefer daha uzun sürmüştü, bütün yapabildiğim alçakgönüllü ve utangaç bir tavır sergilemek ve aptal bir sesle "hadi ya, yapma canım," gibi sözler gevelemek oldu. Az sonra da Gerald yanımıza geldi.

Verilen bir ara. Kısa, bağlantısız, donmuş anlar, zaman adeta başka dünyalara akmış.

İngiltere'nin dalgalı kırlarında, peri masallarındakilere benzeyen o kocaman, antik evde yaşadığım bütün o anlar garip bir bi-

çimde kısalmış ve gülpembe bir görünüm almıştı, hatta Ferguslie Parkı'nın bile kendini özleten buğulu bir havası vardı. Oralara dönme işte bu sis katmanında bir delik açmak gibiydi ama bu delik acıklı bir biçimde çabucak kapanıyordu; annemi ve seri üretimden çıkmış saçma sapan eşyalarını gördükten bir ay sonra oranın ne kadar *sıcak* bir atmosferi olduğunu ve benim erkenden gelişen ama henüz tam oturmamış yeteneğimi ortaya çıkarmak için ne kadar uygun bir pota olduğunu düşünmeye başlamıştım.

Eh, hâlâ çok gençtim.

En mutlu olduğunuz zamanı nasıl ayırt edersiniz? Bunun cevabını bilmiyorum ama neyle ölçerseniz ölçün o zamanlar mutlu olduğumu söyleyebilirim. İlk sözleşmemizi imzaladığımız günden sonra ya da ilk kez şarkımı radyoda çalınırken duyduktan sonra hissettiğim mutluluktan daha doyurucu, daha dingin bir mutluluktu bu; ve tabii daha sonra duyduğum mutlu anların bir kısmının -ama ne kadarının tam bilemiyorum- İnez sayesinde olduğunu söylemeliyim.

Benim ilk gerçek sevgilim; ilk doğru dürüst (yanlış) ilişkim.

Dansçı vücudu ve sert mizacı, külhanbeyi tavırları ve çapkın seksapeliyle İnez. O terapezci kadının vücudu bile ondan daha atletik değildi. Bende onu heyecanlandıracak ne bulmuştu? Bir şey görmüş olmalıydı, nedeni para olamazdı (Ona "B-b-benimle evlen" demiştim. O da bana, "Ha-ha-hayır" demişti.), o zaman, haklı olarak ona sadık kalan, haksız yere ona kıskançlık yapan benim gibi birinde yıllar boyu onu çeken ne olmuştu? Bunu hiç bulamadım. Sık sık yaptığım gibi doğrudan doğruya ona bu soruyu sormuştum ama bütün yaptığı kaşlarını çatmak ve bunun kesinlikle beni ilgilendiren bir şey olmadığını söylemek olmuştu.

Bu ilişkinin soluk kesici heyecanı beni yere sermişti. Onun karşısında boynum kıldan inceydi. Birkaç kere başka insanların önünde beni küçük düşürmüştü; bir keresinde Davey onun benimle o şekilde konuşmasına izin verdiğim için salak olduğumu söylemişti. İnez'in bana ne dediğini hatırlamıyorum; Davey'ye ne karşılık verdiğimi de hatırlamıyorum. Ama bu konuda hiçbir şey yapmamıştım.

İnez ve ben birbirimize sarılarak yatardık; o, ön tarafını benim arka tarafıma yanaştırırdı ve geceleri ne zaman uyansam karanlıkta onun ılık, güzel kokulu nefesini ensemde hisseder ve, sanırım bi-

linçsizce, bir eliyle hayalarımı avuçlamış halde bulurdum; avuçlarını bir ağacın dalları arasındaki kuş yuvasına benzetirdim. Hiçbir zaman canımı acıtmamıştı; sabahları hiç bu vaziyette uyandığını hatırlamıyorum -gecenin bir saatinde pozisyon değiştirirdi- ama onun beni böyle yumuşacık tuttuğunu görebilmek için ben mutlaka geceyarısı uyanırdım.

O zamanlar bu bana tatlı ve sevgi dolu bir hareket gibi görünürdü.

Ama bunlar o eski evdeki büyülü zamanlarda olmuştu.

Bir keresinde İnez'e hırka alıp getirmek için evin içine girmiş ve çişimi yapmıştım (ah, tanrım, kroket oyununun ortasında, inanabiliyor musunuz?), ikinci kattaki banyoda ellerimi yıkarken bir yandan pencereden dışarıya bakıyordum.

Önümde bir saha uzanıyordu; park yerine ayrılan şeridin arkasındaki küçük tepede uzun ve genç akçaağaç, huş ve meşe ağaçları vardı. Yan taraftaki geniş gölgeli alanda flamaları rüzgârda dalgalanan sirk çadırı görünüyordu; akşam olmak üzereydi; evin uzak bir köşesinde, terasta sirk bandosu çalmaktaydı. Hafifçe esen meltem, müziği duman gibi dağıtıyordu.

Karşımdaki ağaçlıklı tepe sonbahar güneşinin ışıkları altında pırıl pırıldı. Yavaş yavaş çöken akşam karanlığına rağmen koruda dolaşan insanların elbiseleri seçilebiliyordu. Ben bakarken birden şiddetli bir rüzgâr esti ve ağaçları salladı; yapraklar dallardan, güneşin parlattığı bir buluttan düşen yağmur damlaları gibi düştü; ılık bir havada pırıl pırıl muhteşem bir manzaraydı. Ağzım açık kalmıştı, altın renkli yaprak yağmuru, gözle görülmeyen orman perilerinin düğün konfetileri gibi insanların üzerine düşerken manzaranın etkisi altında öylece kalakalmıştım.

VII

❄

"Bu evde tuhaf bir koku var, Jim."

Evet. Vardı. Güvercin boku, köpek boku, köpek kusmuğu, köpek sidiği ve curry. Ayrıca bir de...

Dün gece perişan bir halde iz peşinde koklayıp pislik aramak, elde kova kürek silip kazımak ve yıkayıp temizlemek saatlerimi almıştı. Güvercin hâlâ buralarda bir yerdeydi. Namussuzun arada sırada guruldadığını duyuyordum, sesi yukarılardan bir yerden geliyordu. Bir sonraki hava bombardımanından korumak için, pikabımın üzerine şemsiyemi açmıştım. Unutmazsam şu özel plak mağazalarına uğrayıp pikap kapağı alacağım. Bir tane vardı ama bir gece Küçük Tommy ve ben içkiliyken onu kırmıştık. Alt kısmı bombeli nesnelerin frizbilerden ne farkları olduğunu test ederken olmuştu bu.

Tabaklarla yapsaydık, tamam. Şapka da kullanabilirdik ama plastik pikap kapağından ne istedik, bilmiyorum.

Curry'nin batırdığı halıyı ve güvercin bokuyla dolu yatak örtümü kaldırıp attım (Allahtan daha bir sürü Romen malı yedek yatak örtüm vardı). Atacağıma yıkayabilirdim, tabii. Ama otoyol kavşağındaki maceramdan ve O Ç'nin kıllı cinsel girişimlerinden sonra kabanım o kadar pislenmişti ki, oldukça duyarsız olan duyu organlarımın bile zedelenebileceği ortaya çıkmıştı. Bu yüzden kabanı Çek malı çamaşır makinamın içine attım, çalıştırdım; bakalım savaşı hangisi kazanacak?

Başka kabanım yoktu, hatta kabanım yıkanırken giyebileceğim bir yağmurluğum bile yoktu. Ama dışarıya bir göz attığımda zaten çıkılacak hava olmadığına karar verdim. Soğuk, kapalı bir gündü. Şehirde sağnak halinde yağmur ve zaman zaman da dolu yağıyordu. Donmuş yuvarlak beyaz mermiler rüzgârla savruluyor gibiydi. Bana paşa paşa evde oturmak kalıyordu.

Bunların yanında bir de beklediğim bir konuk vardı. Yok, bir başka güvercin falan beklemiyordum. Bu sabah yatak odama beklediğim ziyaretçi çok daha hoş karşılanacak türden bir ziyaretçiydi.

Yan dönüp başımı elime yaslamış, sigara içmekte olan Betty'yi seyrediyordum.

Ah o zina-sonrası sigara, sevişme üstüne sigara, orgazm sigarası. Bunu her şeyden daha çok özlüyorum. Betty her sigara yaktığında ben aynı şeyi düşünüyorum:...yalnızca bir tane...bir tane yaksam. Eski günlerin hatırına. N'olur sanki; vicdanım anlayış gösterecektir....ama sonradan kendimi nasıl hissedeceğimi düşünüyorum. Büyük harfli S, kafamın içinde alarm zillerini çaldırıyor ve beslenmek istiyor.

Gerçeklerden biraz tasarruf ederek, "Dün gece curry yerlere döküldü" dedim.

Betty diliyle "cıkcık" yaptı. "Curry'ye dayanamam. Benim Jack'i bir görseydin. Sabah, öğle, akşam durmadan curry yer. Sonra da kilo alırdı. Namussuz herif, içki içmediği zamanlarda, paketlenmiş yiyecek torbası gibi kokardı." Sigarasından bir nefes çekti ve dumanı içinde tuttu. Keyifle içtiği belliydi. Ağzımın suyunun aktığını hissettim ama aldırmadım. Dumanı göğsüne çektiğinde, göğüslerini örten çarşaf kaydı. Pembe meme uçlarına bakarak

gülümsedim. Ona baktığımı görünce çarşafı tekrar üzerine çekti ve azarlayıcı bir tonla "N'oluyor bakalım?" diye sordu.

Betty bazı açılardan şaşılacak denli tutucudur. Benim önümde soyunmaz, yatağın içinde oturduğunda çarşafı her zaman çenesine kadar çeker. Ben bunu eğlenceli ve biraz da demode buluyorum ama bir şey söylersem kızacağını bildiğim için susuyorum. İki buçuk yılı aşkın zamandır, istisnasız her hafta iki üç kez bu kiliseye gelip benim odama çıkıyor. Libidomu yatıştırıp, kafamı sağlam tutuyor. Kalbinin saf pirinçten yapıldığından biraz kuşkulansam da ona karşı gerçekten de bir şeyler hissediyorum.

Sanırım Betty kırk yaşlarında. Yaşını hiç söylemez. Minyon tiplidir, küçük ayaklarına giydiği uzun, sivri topuklarının sesi ta uzaklardan duyulur. Bacaklarıyla gurur duyar, solgun renkli bir bedeni var. Ayrıca kolayca ulaşılabilir bir kadın bedeni. Kendisi hakkında bana daha yeni yeni bir şeyler anlatmaya başladı. Ben ona bunun için para ödemiyorum. Beni ilgilendirmez. Galiba bu kuralı diğer müşterilerine de uyguluyor. Kimbilir; belki de uygulamıyordur. Hepimiz kendimizi başkalarından farklı sanırız. Bunu hissetmek için para ödüyor olsak da.

Belki de çok uzun zamandan beri birlikte olduğumuz için, bana artık bir şeyler anlatabileceğini düşünüyor olabilir. Belki artık onu sıkıyor da olabilirim. Bir orospu ve karşısındaki alelade birinden çok, iki eski dost gibiyiz. Eminim, ilk başlarda benden korkmuştur. Kocaman bir kilisede, upuzun, acayip görünüşlü bir adam. Çılgın bir tip. Muhtemelen tehlikeli. Hep merak etmişimdir. Acaba şeyimin de boyumla doğru orantılı olmadığını düşünmüş müdür? (Doğru orantılı değildir ama sahip olduğum, ortalama ölçülere girebilecek tek şeyimdir. Ne yazık ki sahip olduğum tek normal şey, herkesin içinde açıp da bakın-görüyor musunuz-ben-normalim-aynı-öbür-erkekler-gibiyim diyebileceğim bir şey değil). Bunu ona da sormak istedim ama .... bir türlü beceremedim.

Benimle seks yapmaktan zevk alır gibi görünüyor, onun orgazm olmasını sağlayan tek erkeğin ben olduğumu söylüyor. Ne bileyim, söyleyiş şeklinden belki de, ona inanıyorum.... ama yine de bütün müşterilerine aynı şeyi söylediğinden de ciddi bir kuşku duyuyorum. Belki de ben kötü kalpli ve fesat bir adamdan başka bir şey değilim.

"Son zamanlarda ondan haber aldın mı?"

"O namussuzdan mı? Umurumda değil. Gebersin." Betty sigarasından bir nefes daha çekti. Yüzünden soğuk bir gülümseme geçti. "Umarım curry'leri özlüyordur. L-Barında pek vermezler ondan."

Betty'nin kocası silahlı soygun ve saldırıdan altı yıla mahkum olmuş, sonradan cezası on yıla uzamıştı. Bir kamyon şoförünün kafatasını parçalayıp yol üzerindeki bir barın otoparkında duran treylerden kırk ton sigara yürüten bir çetenin üyesiymiş. Hapishane arkadaşlarını dövüp durmasaydı, yakında çıkmış olacaktı. Belki de kendisini gammazladıkları için dövüyordu. Eski alışkanlığından vazgeçemiyor besbelli.

Betty gözlerini kıstı. "Evet, eminim o namussuzun özlediği başka bir şey daha vardır." Karnını örten çarşafın üzerinde dengelediği tabağın üzerinde sigarasını söndürdü. "'Kutumu' çok severdi. Pek iyi beceremezdi ama pek severdi. İki günden fazla onsuz kalamazdı. Bu işi hapiste nasıl hallediyor, merak ediyorum." Yüzünde aptal bir gülümseme belirdi. "Zavallı küçük adam, onun için zor bir hayat olacak. Kıllı bir tip de değil...hep merak ederim o koca koca herifler kamyondan kutuları çalarken yakalasalardı ona ne yaparlardı."

Yatak örtülerinin altında küçük tepeler yapmış dizlerinden birine bakarak kocaman gülümsedi: Kocasını yirmi tane iri yarı, cinsel açlıktan kıvranan müebbet mahkumun önünde soyunurken hayal ettiği belliydi.

Adam onu hep dövermiş. Bir keresinde kolunu kırmış. Böyle şeylere yabancı değildim. Yalnızca Glasgow'a da özgü olmayan bu tipler, bütün o afra tafralarına rağmen, aslında, duyguları ta derinlere bastırılmış mutsuz çocuklardır. İçki içerler, kavga ederler ama onlar bile bir şeylerin eksik olduğunu bilirler. Erkek olduklarını kanıtlamalarının tek yolu karılarının karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmemektir. Betty bana bir gün Jack'in onu evde kovalayışıyla ilgili çok eğlenceli bir öykü anlatmıştı. Adam karısının doğum kontrol hapı kullandığını keşfetmiş ve hapların peşine düşmüş. Sonunda da bulmuş. Betty hapları kocasının elinden kapmış ve kaçmaya başlamış. Evde başlamış bir kovalamaca. Adam sonunda onu yakalamış ve bütün hapları ateşe atmış.

Betty'nin en güzel öyküsü, beni en çok sinirlendireni ama her şeye rağmen onun iğneli bir alaycılıkla anlattığı öykü, fahişelikten dolayı üç ay hapse atılmasıydı. Onu hapse gönderen yargıç gedikli müşterilerinden biriymiş.

Çok öfkelenmiştim. Ben hep, fahişelikle ilgili yasaların, tıpkı uyuşturucuyla ilgili olanlar gibi (üçüncüsü de koydukları bütün yasaklara rağmen devam eden homoseksüellikle ilgili yasalardır), diğer bütün yasaları küçük düşürecek kadar aptalca olduğunu düşünürdüm. Ama benim sevdiğim ve tanıdığım birisine böylesine alçakça bir harekette bulunduklarını, bu kadar iğrenç bir ikiyüzlülük yaptıklarını gördüğüm zaman sözde ortak değerlerimizin ne kadar deli saçması olduğunu her zamankinden daha iyi anlıyorum. O yargıcın adını alıp herkese ilan etmeyi istedim. Onu bir gün elime geçiririm, nasıl olsa.

Betty neden bu kadar sinirlendiğime akıl erdiremedi. Aptal aptal konuşmaktan vazgeçmemi istedi. Bunlar mesleğinin cilveleriydi işte. Bundan daha pislik heriflerle de karşılaşmıştı. Elimde baltayla bu heriflerin peşine düşerim falan diye, başından geçen *asıl* maceraları anlatmamaya karar verdiğini sanıyorum.

Her neyse. Bana anlatmayacağı bir sürü şey olmasına rağmen, bunu anlatması hoşuma gitmişti. En az bir çocuğu olduğunu sanıyorum. Ama bunu da anlatmayacak. Kimbilir belki de birkaç yıl sonra anlatır.

Betty'yle benim çok basit ve keyif verici bir ilişkimiz var. İkimiz sevişiriz, parayı ödeyen taraf ben olurum. Bu işi yapmak için para ödemek zorunda kalan bir insanın acınacak bir tip olduğuna inandığım zamanları hatırlıyorum. Hem zengin hem de eli yüzü düzgün erkeklerin neden böyle bir yola başvurduğunu anlayamazdım. Galiba şimdi anlıyorum. Burada söz konusu olan yalnızca fiziksel ihtiyaçlar. Duygusal bir bağlanma asla söz konusu olmuyor. Yalnızca bir alışveriş. Uğraşması kolay. Temiz ve basit.

Kısa bir süredir bu işi tam olarak neden yapıyor olduğumu merak etmeye başladım. Betty'yi aslında annemin yerine koyuyor olabilirim. Dışardan benzemiyor ama belli belirsiz bir benzerlik var aralarında. Daha da kötüsü onun kocasıyla benim babam arasındaki korkunç benzerlik:

O da L-Bar'a takılırdı; çocukluğumun büyük bir bölümünde babam hapisteydi.

Küçük ve acıklı bir öykü duymak ister misiniz? Beş yaşındaydım. Ferguslie Parkı'ndaki evde annem ve dört-beş tane kız ve erkek kardeşim ile doğum günümü kutlayacaktık. Annem benim için özel olarak bir pasta almış ve üzerine mumlar yerleştirmişti. Doğum günü hediyem de vardı, hepimiz kafalarımıza kâğıttan şapkalar giymiştik. Gazozlarımızı içecek ve ben mumları üfledikten sonra pastamızı yiyecektik.

Ama bunların hiçbirisini yapmaya fırsat bulamadım. Çünkü babam meyhaneden çıkagelmişti. Bir söylenti mi ne duymuştu bilemiyorum, belki birisi bir şaka yapmıştı ya da hıyarca bir laf etmiş ve annemin başka bir erkekle ilişkisi olduğunu söylemişti. Sokak kapısını bir tekmeyle açtı. Fırtına gibi mutfağa daldı ve sandalyede oturan annemin üzerine saldırdı. Biz çocuklar yalnızca oturduk ve seyrettik. Şaşkınlık ve korku içindeydik.

Babam annemi çenesinden yakaladı ve öbür eliyle suratının ortasına güçlü bir yumruk indirdi. Annemin saçlarının nasıl savrulduğu hâlâ gözümün önündedir. Mutfak dolabına çarpan kafasından çıkan sesi hâlâ duyar gibiyim. Bardaklar kırılmış, tabaklar ve tencereler aşağıya devrilmişti. Annem düşmüştü. Babam onu yerden kaldırdı ve bir daha vurdu. Bir yandan da bağırıyor ve küfür ediyordu. Annemi tekrar yakaladığı gibi yere fırlattı ve tekmelemeye başladı.

Hepimiz de daha çok küçüktük. Sandalyemizde öylece kalakalmış, korkuyla çığlıklar atıyorduk. Yüzlerimizden aşağıya gözyaşlarımız süzülüyordu. Benden bir yaş büyük olan Steven sandalyesinden fırladı ve annemin yardımına koşmak istedi. O da suratına bir yumruk yedi ve gerisingeri masaya çarparak düştü. Limonataları-mız yerlerdeydi. Babam annemin tepesinde, bir taraftan tekmeliyor, bir taraftan bağırıyor ve eline ne geçirdiyse -bardak,tabak, çanak- fırlatıyordu. Annem lavabonun altındaki dolabın önüne yığılmıştı, başından kanlar akıyor, kolları başının üstünde bir bebek gibi kıvrılmış, hıçkırıyordu. Babam ona birkaç sıkı tekme daha attıktan sonra çaydanlığı kaptığı gibi pencereden dışarıya fırlattı. Ardından masayı devirdi ve o sırada aramızdan kimi yakalayabildiyse sıra dayağından geçirdikten sonra çıktı gitti.

O gittikten sonra hâlâ aynı pozisyonda dolabın önünde yatmakta olan annemin etrafına toplandık. Hepimiz histeri nöbeti geçirircesine ağlıyorduk.

Beşinci doğum günüm kutlu olsun.

Pastamın mumlarını asla söndüremedim.

Babam üç gün sonra ortaya çıktı. Elindeki bir bahçeden aşırdığı çiçekler vardı. Gözyaşları içindeydi, pişman olmuştu. Anneme sarıldı ve bir daha asla ona el kaldırmayacağına dair söz verdi... ama bu sahneyi daha sonraları da hep görecektik.

Bu beni çok kötü etkilemiş olmalıydı. O yıl okula başladım. Derslerim çok iyiydi ama beş rakamını ne yazabiliyor ne de kullanabiliyordum. Bana göre rakamlar şöyle sıralanıyordu. Bir, iki, üç, dört... altı, vb. O sözcüğü söyleyemiyor, o rakamı kullanamıyordum. Düşünmek istemediğim boş bir haneydi "beş."

Okulun psikiyatristi beni bu dertten kurtarmak için, (verdiği bisküvi ve çayların yanısıra) büyük bir sabır ve iki yıl harcadı. O konu hakkında düşünemiyordum. Beşinci doğum günüme yakın zamanlara ait hiçbir şeyi hatırlayamıyordum. Çok korkunç kabuslar görüyor, düşlerimde bir arslan ya da bir ayı beni kovalıyor, üstüme saldırıyor ve beni parçalıyordu. Tam öldüğüm anda uyanıyordum. Ama o doğum günüm hakkında hiçbir şey hatırlayamıyordum.

Zamanla beni, hafızamın derinliklerine inmeye ikna ettiler. Babam emin bir yerde, Barlinnie (L-Barı) hapishanesindeydi. Bir adam öldürmüştü. Adam özelliği olan birisi değildi, yalnızca bir akşam meyhanede onu kızdıran ve ince bir kafatasına sahip olmak gibi bir talihsizliği olan bir adamdı. Gerçekten de şanssızmış. Babam ben doğduğumdan beri çevre hapishanelerinin düzenli müdavimi olmuştu. Genellikle de, sarhoş olduğu zamanlar yaptığı hırsızlık ya da saldırı olaylarından hüküm giyerdi. Aslında saldırgan bir adam değildi. Salak ve zayıf biriydi. İçtiği zaman saldırgan olduğunu bilir, ama her zaman bunun bir dahaki sefere daha farklı olacağını, kesinlikle kontrolünü kaybetmeyeceğini sanırdı. Bu yüzden de hep sarhoş olur, hep saldırganlaşır, hep biriyle kavgaya tutuşur ve hep hapishaneyi boylardı.

İşte babamla ilgili bir espri daha. Okul eğitimini oldum olası küçümser, aşağılardı. Bütün öğrencilerin işe yaramaz hötöröfler olduğunu düşünürdü. Kendisinin hayat üniversitesine gittiğini söyler

ve bununla gurur duyardı (Uydurmuyorum. Sahiden söylerdi bu lâfı). Neyse, esprim şu: Babam hayat üniversitesine giderdi ama her seferinde oradan da kovulurdu.

Komik mi?

Betty'nin kocası Barlinnie'ye gelmeden önce babam Peterhead cezaevine transfer olmuştu, bu yüzden hiç karşılaşmamışlardır. Çok yazık oldu. Babam on yıl önce cezaevinden çıktı. Annem onu eve getirdiğinde artık küçük, kır saçlı, yıkılmış bir adamdı. Şimdi Kilbarchan'daki yeni evlerinde kuzu kuzu oturuyor, bütün gün televizyon seyrediyor. İçkiye elini bile sürmüyor, dışarıya da adımını atmıyor. Annem söyler söylemez de tıns tıns yatmaya gidiyor. Bu hale gelmesi için babama ne yaptılar, bilmiyorum ama acımasız olduğum zamanlarda ona hakettiğinden daha azını yaptıklarını düşünüyorum.

Belki de duygusuz herifin tekiyim.

"Yüzün biraz sarardı."

"Hımmm, Ne?" Betty beni anılarımdan kurtardı. "Sarardı mı?"

"Evet, sanki cezaevine giren senmiş gibisin. Ne oldu buraya?" Betty derisi soyulmuş ellerimden birini tuttu, şöyle bir inceledi, sonra tekrar çarşafın üstüne bıraktı. "Senin kavgacı biri olduğunu hiç düşünmemiştim. Nasıl oldu bu?"

"Hiç. Boşver." Elimdeki sıyrıklara baktım ve parmaklarımı açıp kapadım.

"Hiç deme. Anladım. Kavgacıların ellerinin nasıl olduğunu bilirim. Kavga ederken oldu değil mi? Mevzu neydi?"

"Kavga etmiyordum. Bir yere tırmanıyordum. Parmaklarım o arada soyuldu. (Ama merak etmeye başladım. McCann doğru mu söylemişti? Kimseye vurmuş muydum? Ya McCann'den ayrıldıktan sonra ne yapmıştım? Birbirimizden ayrıldıktan sonra paket servisi yapan lokantalardan birine gidip curry almıştım. Sonra ne olmuştu? Bir kavgaya mı girmiştim? Girmiş olabilirdim....ama hayır; ben döğüşmesini bilmem. On iki yaşındaki bir bıçkın ayık bile olsam hakkımdan gelebilir. Birisiyle döğüşmek gibi hırpalayıcı bir olaya karışsam ...hatırlardım... değil mi?)

"Tabii ya; merdivenlerden düştün. Yeme bizi."

"Güldüm. "Düşmedim. Bir yere tırmanıyordum."

"Gizlice bir yere mi girmeye çalışıyordun?"

"Hayır; yalnızca sarhoştum... öylesine tırmanıyordum. Bir şey çalmaya çalışmıyordum." Ellerimi çarşafın altına soktum ve sırt üstü uzandım.

Ben uzandım, o bir süre sessizce oturdu. Yatak odamın yüksek tavanına gözümü öylece diktim. Düşünüyordum. Sonunda "Sana bir şey söyleyeyim mi?" dedim, "Ben hayatımda hiçbir zaman bir şey çalmadım." Ona baktım. "Bu tuhaf bir şey mi?"

"Çok tuhaf bir şey," dedi Betty. Koyu renk kaşlarını hafifçe yukarıya kaldırmıştı. Arkasına yaslandı. Paketten bir sigara daha çıkardı. "Emin misin?"

"Sanırım; evet," diyerek başımı salladım. Nasıl olmuştu da bütün çocukluk ve gençlik yıllarımı hiçbir şey çalmadan geçirebilmiştim? Bütün arkadaşlarımın ufak tefek bir şeyler çaldığı olmuştu. Tanıdığım insanların herhalde hepsi bu işi yapmıştı. Ben hiç yapmadım, korkardım. Yakalanırsam ne olur diye düşünürdüm. Suçluluk: Sana sakın yapma dedikleri şeyi yapman, yakalanman ve cezalandırılman. İnsanı hayrete düşürecek bir zamanlamayla ayarlanmıştı bu sıralama. Buna dayanamazdım. Korku beni engellerdi. Suçluluk korkusu. Su katılmamış *utanma* duygusu. Annemin ne diyeceğinden duyduğum korku.

Böylece ondan kurtulup bu sefer de neden arkadaşlarıma katılmadım diye suçluluk duymaya başladım.

Betty bir sigara daha yaktı. Ben uzanmış düşünüyordum.

Birisinin kalbini bile çaldığımı sanmıyorum. Bu tiple olmazdı. Weird olduğum zamanlarda benim de hayranlarım olmuştu ve tabii bunların bazıları da dişiydi. Ama bu farklı bir şeydi. Bir idolün hayranları tarafından sevildiği iddiası son derece su götürür bir iddia. Onlara taparlar ama sevmezler. Sevemezler. Bunu aşk sanabilirler ama. Çocuklar aşkın ne olup ne olmadığını birdenbire mi öğrenmişler? Tanrım; o yaştayken ben bilmiyordum. Şimdi bile bu konuda fazla bir şey söyleyecek durumda değilim. Oysa hayatımın yarısını bunu incelemeye ayırmıştım.

Ama sıradan bir yıldıza karşı duyulan şeylerin "sevgi" olduğunu söyleyebilseniz bile ben normal bir idol bile değildim. Galiba bazı çocuklar beni bir tür kahraman-karşıtı bir figür, rock dünyasında güzel olmanın mutlaka gerekli olmadığını gösteren muhteşem bir kanıt olarak seçiyorlardı. Hem bana ayılıp bayılarak bü-

yüklerini de sinir edebiliyorlardı. Bazı çocuklar anne ve babalarını şoka sokmak için duvarlarına benim posterlerimi asarlardı: Weird gözlerini kısmış, karmakarışık saçları, asık yüzüyle binlerce duvardan size bakıp tehdit ediyor ama kontrolünüz altında. Hem ucuz ve emniyetli bir gerilim hem de parlak kâğıtlara basılmış bir tehdit alameti. Güzel görünüşlü yıldızların yerini almam, çocukların belli bir noktaya dikkatlerini çekmeye yaradı. Sanki bir bakıma, kendi alçakgönüllü ölçülerim içinde yıldızların şerefi mertebesine çıkarılmamla punkların yarı gerçek, yarı sahte iğrençliklerinin pilot modeli olmuştum.

Ya da belki başka türde bir tehdit unsuru olarak kullanılıyordum. Çocuklar seçtikleri elbise ya da takılara ailelerinin itiraz ettiklerini gördükleri zaman derhal benimle karşılaştırmalarını istiyorlar, sen-*buna*-kötü-diyorsun-aslında-şansınız-var-ya-*ona*-benzeseydim diyorlardı. Tabii bundan daha basit motifler de olabilirdi. Belki de yalnızca benim kocaman ablak yüzümü komik buluyorlardı.

Hayır; kimsenin kalbini kırdığımı ya da çaldığımı sanmıyorum. İnez'inkini çalmadım. Onun kalbi derinlerde bir yerde, gayet güvenli bir şekilde kilit altındaydı. Daha önce bir kez çalınmıştı ama karşılığını çok pahalıya ödemişti. Onu hırpalanmış, parçalanmış bir şekilde geri alabilmek için karşılığını hangi kurdan ödediğini asla öğrenemedim. Artık ne çalınabilir ne de kaçabilirdi. Ta başından beri kontrolü altındaydı. Onun koyduğu kurallara göre yaşadık.

Christine... O beni kısa bir süre sevdi. Ya da sevdiğini söyledi. Ama bir arkadaş gibi galiba.... Belki de beslediği bir hayvan gibi. Onunla birlikteyken kendimi öyle hissediyordum; kocaman, aptal, hantal bir köpek, sevimli ve sempatik ama memnun edilemeyecek kadar aç, insanın üstüne atılıp salyalarını akıtmaya fazlaca hevesli ve sevincinden kuyruğunu sallarken masanın üstünde ne var ne yok deviren bir köpek gibi hissetmekten alamıyordum kendimi.

Başkaları da olmuştu: Anthea, Rebecca, Sian, Sally, Sally-Ann, Cindy, Jas, Naomi... ama onların da kalplerini bana gerçekten kaptırdıklarını sanmıyorum. Benim bunu gerçekten istediğimi de sanmıyorum. Fazlasıyla ağır bir sorumluluk. Benden *hoşlanmalarını* istiyordum, beni sevmelerini değil. Aşk tehlikeli bir şeydi. Sakatlayan, öldürebilen bir şey.

Ama hiçbir zaman bu tür bir aşkı anlatan şarkılar yazmadım.

Aşk şarkısı yazdığım zaman genellikle daha geleneksel ölçülerde yazardım. Ama o zamanın standartlarına göre biraz daha açık fikirli şarkılardı (Şimdinin rock ve heavy metal çöplüklerinde bulacaklarınızdan çok çok daha açık fikirli ve uygun şarkılardı). En çok yaptığım da aşk *şarkılarını* aşağılayan şarkılar yazmak oldu. ("Love in Transit"; "Eh, denizler donduğunda, hava tükendiğinde, hâlâ bana en büyük aşkımsın mı diyeceksin? Mezarı aşıp yanımda mı olacaksın? Ölen âşıkların hayaleti gelir mi sanıyorsun?") Bunları yazmak hiçbir şey yazmamaktan iyidir, ama çoğunluğu bu gibi şarkılar oluşturmuyordu.

Ben zaten geleneklerin dışına pek çıkmayan biriydim. Kanatlarımı açabilmeli, kaslarımı gerebilmeliydim; bir sürü zırva işte. Daha farklı şarkılar yazabilirdim; daha radikal, daha maceracı, daha gönül okşayıcı olabilirdim. Ama hep aynı tas aynı hamam diyordum. Bir süre geçtikten sonra biraz değiştirmedik değil ama aslında fazla bir şey de farketmedi. Neden hep aynı şeyi yapıyordum? Sebebi para değildi: İlk birkaç albümden sonra hayatımın geri kalanında tek bir nota bile yazmadan rahat rahat geçinebileceğim kadar para kazanmıştım. Beni ilgilendiren tek şey de buydu. Ben ne yapıyordum o zaman? Bütün bu güzel şarkıları neden yazmıştım?

Çünkü kolaydı. Çünkü benden beklenen buydu. Çünkü insanların istediği şeyler bunlarmış gibi görünüyordu. Çünkü herkes benim yaptığım şeylerde benden daha fazla bir şeyler buluyordu. Benim çok sıradan ve geleneksel olduğunu düşündüğüm ezgilerim, popüler şarkı sınırlarını zorladığı ve rock ile klasik üslubun sentezini oluşturduğu söylenerek övülüyordu. (Ne? Benim klasik müzik serüvenim, klasik müziğe duyduğum nefretle başlamış ve orada da bitmişti. Ben klasik müzik ve rock müziğin sentezini yapabilmek için yaylı çalgıları arka plana yerleştirmenin gerekli olduğunu sanırdım. Biz ise altmış tane şarkımızdan topu topu iki tanesinde yaylı çalgı kullanmıştık... Ama herkes öyle diyorsa ben ne diyebilirim ki?)

Ama biraz daha çaba göstermem gerekirdi. Daha fazla deneme yapmalıydım.Yazmak istediğim şarkıları yazıyordum ama daha farklı şarkılar yazmayı da istemem gerekirdi. Biraz daha zor ve özgün bir şeylerle ilgilenmek benim için güç olmazdı. Bunu yap-

mış olsaydım, farklı müzik türlerini de dinlemiş olsaydım, "Hey, bunu bayağı sevdim. İyi, ama....ben bundan daha iyisini yapabilirim," diyebilir ve en azından bir girişimde bulunabilirdim. Ama buna da bir türlü elim ermedi.

Betty'nin üflediği duman aydınlık ve sıcak odanın uzak bir köşesindeki yüksek pencerenin önünde grili kahverengili bir duman oluşturdu. Arkadan gelen duman o gri bulutun üzerinden yavaşça kaydı. Gökyüzünde birkaç martı uçtu.

St. Vincent Caddesi her zamankinden biraz daha gürültülüydü. Yolun karşısında yeni yapılan muazzam Britoil binasının açılış töreni vardı. Her taraf polis ve güvenlik görevlisi kaynıyordu.

O sabah, ister istemez bir polisin kulenin çatısını gözden geçirmesi için içeri girmesine izin vermek zorunda kaldım. Kuleye nişancı yerleştirmek istiyorlardı. Adam benim bakışlarımdan, en az benim onun bakışlarından hoşlanmadığım kadar hoşlanmadı ama sonunda nişancı polislerden birinin çatımda yerleşmesine de izin vermedim.

Betty iç çekti ve sigarasını tencereye söndürdü. Dumanı dışarıya üflerken sırtüstü uzandı. Göğüsleri yine ortaya çıktı. Memesinin uçları çarşafın üzerinden belli oluyordu. Boş boş karşıdaki duvara bakarak dudaklarını yaladı. Gerindi. Hâlâ bana bakmıyordu. Kollarından birisini başının arkasıyla duvar arasına yerleştirdi. Sarı saçları pürüzsüz alnına dökülüyordu. Mermer bir zemin üzerindeki altın demetler gibi. Betty'nin ağzının içindeki tadın nasıl olduğunu düşünerek yatıyordum; hafif bir tiksinti ve büyük bir özlemin biraradalığı.

Belki ondan, benimleyken sigara içmemesini isteyebilirdim. Ne de olsa ben de bir müşteriyim. Ama yapamazdım. Bu aramızda bir engel oluşturur, doğallığın kaybolmasına neden olurdu. Onun diğer bazı müşterilerinin mutlaka ondan istediği gibi "özel" şeyleri istemektense, bunu isteyebilirdim aslında.

Ama Betty ile aramızdaki ilişkinin ticari bir ilişkiden öte bir şey olduğunu hayal etmekle aptallık ediyordum, galiba. Dostluğu satın alamazsın. Sevişmek ve gevezelik yapmak için anlaşma yapmıştık. Sevişmeyi aradan çıkarsak bile (Betty-çok haklı olarak- AIDS'ten kaygılanıyordu) yaptığımız gevezelikler, konuştuklarımız bana yalnızca unutmak istediğim şeyleri hatırlatıyordu.

"Canın bir kez daha yapmak istiyor değil mi?" Betty pek onaylamayan bakışlarla bana bakıyordu. Şaşırmıştım.

"Nereden anladın?"

"İki sigara." Betty tencere-kültablasını çıplak ahşap döşemeye indirip bana döndü. "İki sigaradan sonra hep istersin."

Belli belirsiz gülümsedim. Ne yapmak istediğimi bu kadar mı belli ediyordum? Betty bir elini bana uzattı, yaklaştı.

"Erkekler." dedi, içini çekerek. Onu öptüm.

Ağzında sigara tadı vardı. Saçları ise ucuz parfüm kokuyordu. Her nedense rahatlatıcı bir bileşimdi bu.

Organıma bir prezervatif geçirirken, "Burada tuhaf bir koku var," dedi.

"Zamanla alışırsın," dedim.

Burnunu kıvırdı. Tekrar sırtüstü uzandı. "Sen tuhaf bir adamsın zaten" dedi. "Buna şaşmamak gerek!"

VIII

❄

Çok fazla para sahibi olmak diye bir şey yoktur. Çok parası olup ta ne yapacağını bilmeyenlerde hayal gücü diye bir şey yok demektir. Paranı harcayacak yeni bir şeyi mutlaka bulursun: evler, araziler, arabalar, belki bir uçak, tekneler, giyecekler, pahalı tablolar ve daha neler neler... Gerçekten çok zengin olan insanların çoğu varlıklarının bir kısmından kurtulmak için münasip yollar bulurlar: okyanusta yat yarışına girerler, yarış atı koleksiyonu yaparlar; gazete, televizyon istasyonları ya da araba şirketleri satın alırlar, ödül ve burslara fon açarlar ya da hastane veya sanat galerilerinin bazı bölümlerine paralarını ve isimlerini verirler. Otel zincirleri oluşturmak oldukça tutulan bir seçenektir: dünyanın her tarafında kalacak bir yeriniz olur. Müdürü kovacağım diye oteli satın almak zorunda kalmazsınız.

Hey Koca Tanrım; bana ister bir pound ister tüm dünya ekonomisini idare edecek kadar para bahşet, bir dakika bile düşünmeden sana onunla neler yapabileceğimi anlatayım.

Ama yalnızca nasihat bâbından. Yani teorik olarak. Yaparım dediğim şeyleri gerçekten yapacağımı beklemeyin. Ne kadar param olursa olsun, şimdi ne isem öyle kalacağımı biliyorum. Bir başkası olmayı, hayallerimi gerçekleştirmeyi ve bu hayalleri başka insanlar önünde de somutlaştırmayı denedim. Denedim ve bu noktaya ulaştım.

Benim deneylerim kötü sonuçlandı, hatta ölümcül.

Ama ben bana düşeni yaptım. O büyük ticaret sahnesinde kendime düşen rolü oynadım. Bana verilen bütün parayı aldım ve bilumum aptal, saçma sapan, faydasız, işe yaramaz şeylere ve bir ara da uyuşturucuya harcadım. Kendime ait bir sürat arabam (kullanmasam bile benimdi) ve Highlands'de koca bir yayla evim ve arazim oldu.

Evim, rutubet ve kuraklıktan eşit ölçüde nasibini almıştı. Arazi ise on bin hektarlık bir bataklık ve fundalıktan ibaretti. Oraya dikili bıraktığım tek şey tezek bataklığına bulaşmış lastik çizmelerimdi. Arazide geyik dolu tepeler, balık dolu dereler vardı, ama ben hayvan öldürmek istemiyordum. Yani bütün bunlar, benim için yalnızca vakit kaybıydı. Sonraları, zemini kurutup ağaç ekecek birilerine araziyi sattım. Aldığım parayı boşa harcamadım tabii. Kilbarchan'da anneme bir ev aldım ve paranın yarısını da Paisley Şehir Meclisine bağışlayarak Prova ve Kayıt Stüdyosu yaptırdım.

Hatta bir ara bir ada bile satın aldım. Londra'daki bir açık artırmada Hebrid adalarından birini son derece uygun bir fiyata kapattım. Bu ada için müthiş planlarım vardı, ama iyi niyetli olmama rağmen adadaki çiftçiler bana gücendiler. Daha sonra bu konuda düşündüğümde, onların yerinde olsaydım aynı biçimde düşünürdüm dedim: Bu İskoçya'lı, bu etekli züppe (etek giymiyordum tabii), bu genç "pop" yıldızı kendini ne sanıyordu? Üstelik Galce bile bilmiyordum (Bu boktan dili öğrenecektim aslında...ama bir türlü...aman biliyorsunuz işte\)

Planların boşa çıktığına, verilen sözlerin sisler arasında kaybolduğuna ve arazi sahiplerinin zamanlarının çoğunu daha rahat ve güneşli bölgelerde geçirmeye karar verdiğine öyle çok tanık ol-

muşlar ki basbayağı huysuz ve geçimsiz insanlar haline gelmişler. Hakları vardı. Muhasebecilerim vergi işlerini halledebilmek için bir formül bulur bulmaz araziyi onlara sattım. Tabii bu işte bir miktar para kaybettim ama her zaman kazanamazsın.

İşte böyle. Bir sürü şey yaptım ve artık gırtlağıma kadar geldi. Hayallerim gerçekleşti ve anladım ki hayaller bir kez gerçekleşti mi artık hayal edilmeye değecek bir yanları kalmıyor. Yalnızca kendine özgü sorunları ve güçlükleriyle yeni bir yaşam biçimi haline geliveriyorlar. Eski hayallerim gerçekleşirken, yenilerinin peşinde koşsaydım belki bunu sürdürebilir, daha yeşil tepeleri, daha taze kırları hedeflerdim. Ama galiba artık elimdeki malzemeyi tükettim ya da hepsini şarkılarıma harcadım.

Herhalde böyle oldu. Belki de bütün hayallerimi şarkılara harcadığım için bana bir şey kalmadı. Bu komik görünebilir ama bir bakıma trajikti de. Çünkü o zamanlar her şeyin kontrolünü elimde tuttuğumu sandığım zamanlardı; artık akıllı olduğumu düşünüyordum; kendim hakkında daha çok şey keşfetmek için şarkılarımı kullanıyor, hayallerimden faydalanıyordum...yazık; ne bulduysam hepsinin de aslında bulunmaya değer olmadığını görmek gerçekten yazık.

Galiba kurduğum fantezilerde kendimi bulmayı, gerçekleşen düşlerimin düzeninde gerçekten ne biçim biri olduğumu görmeyi ümit etmiştim. Bu düşler gerçekleştiğinde, ben de kendi gerçek biçimimi gördüğümde karşıma çıkan şey beni hiç de etkilemedi. Kendimden hiç hoşlanmamış değildim ama düşündüğüm kadar ilginç, iyi ve asil bir insan olmadığımı anladım yalnızca. Bana gereken tek şeyin elime bir fırsat geçmesi olduğunu sanırdım; sonra da tomurcuklanacak, çiçek açacak, kanatlarımı gerecek ve uçacaktım....ama sadece bir ayrık otu olduğumu, bazı tomurcukların asla çiçek açmadığını ve bazı tırtılların kimlik krizi içinde olan solucanlardan başka bir şey olmadıklarını keşfettim.

İşte böyle, ben de çıka çıka bir yengeç çıktım. Kendime uygun bir de kabuk buldum. Eh, boyum malum. Buna yetecek kadar yüksek bir yer gerekliydi.

St. Jute ve ben tam birbirimize uyduk.

"Wes, ciddi olamazsın."

"Yo, tabii ciddiyim."

"Hayır, ben bile....hayır, sen bile bunu yapamazsın. Cid-d-di söylemiyorsun. Dalga geçiyorsun. Hadi, hadi, bu bir şaka değil mi?"

"Şaka değil oğlum. Günün birinde herkes böyle yaşayacak. Bu senin geleceğinde de olacak, buna şimdiden alışman gerek."

"Aman Tanrım; sen gerçekten ciddisin!"

"Sana bunu söylemiştim."

"Sen delisin." İnez'e döndüm. "Ona deli olduğunu söyle."

İnez okuduğu dergiden başını kaldırdı. "Sen delisin."

"Gördün mü," dedim ona. "İnez bile benimle aynı fikirde.

Wes hayır anlamında başını iki yana salladı ve hareket halindeki arabanın camından Cornish'e baktı. "Gelecek bu işte, oğlum. Alışsan iyi olur."

Panther de Ville yüksek banketli Cornish yolunun şeritlerinde ilerliyordu. Yolun iki yanında yağmurla yıkanmış, yazdan kalan tarlalar vardı. Bulutlar parlak gemiler gibi geçiyordu; bir gri, bir güneş rengine bürünen savaş gemilerine benziyorlardı. Hava sıcaktı. Dışarısı biraz rutubetliydi. Arabanın içinde ise klima vardı. İnez'in kadehine tekrar şampanya koydum. O, Wes ve ben Londra'dan dönüyor, Wes'in evine gidiyorduk. Hafta sonunda bir partimiz vardı.

Virajı alırken bizim koca araba ani bir fren yaptı. Arkasında bir şeyler sürükleyen bir traktör tarladan anayola çıkıyordu. Ben "cık-cık" yaparak başımı iki yana salladım ve mendile uzandım. "Hey, Jas," dedim, "Acelemiz yok." Jasmine arabayı durdurdu ve traktörün yolu boşaltmasını bekledi. Sürücü koltuğunda oturduğu yerden dönerek geriye baktı, kepini arkaya kaydırdı. Kafasının tıraşlanmış bölümü görünüyordu. Geçtiğimiz ay punk olmaya karar vermişti. Uzun sarı saçlı halini daha çok seviyordum ama bana ne, ne yaparsa yapsın.

"Şampanyanızı döktüm, değil mi?"

"Öyle." Önce İnez'inkini, sonra kendi kadehimi doldurdum.

"Önemi yok, canım. Döşemeler de şampanya rengi değil mi sanki?"

"Jas, araba da şampanya rengi ama bu onun Möet şampanyasıy-

la yıkanacağı anlamına gelmez."

Jas benim içki dolu kadehime baktı. (Arabayla giderken kadehle içmek pek iyi bir fikir değildi. Özellikle de Jas sürerken.) "Bize su bardaklarından ver, Dan." dedi.

"Eve gidene kadar bekle," dedim ona. Gücenmiş görünüyordu.

"O zaman biraz kokain ver," dedi Jasmine.

"Ne?" diye bağırdım. "Dalga mı geçiyorsun? Son verdiğimde dosdoğru yüzkırkla M6'nın altına giriyordun! Bir daha ondan sana hayatta vermem!"

Bunlar gerçekten olmuştu. Hiç abartmıyorum. Bu olaydan sonra benim Ville'in Jas için fazla güçlü bir araba olduğuna karar verdim. Jas, ehliyetini daha geçen bahar almıştı. Üstüne üstlük arabadaki oniki silindirli Jaguar motoru dörtyüz beygir gücüyle çalışıyordu. Canavara o kadar yüklenirsen tabii.

Panther şirketine telefon açtım. Silindirlerin yarısını devre dışı falan bırakmanın bir yolu olup olmadığını sordum. Ama satıcı bana, "Olmaz," dedi. Sesinde de benim böylesine iyi bir motora layık biri olduğuma emin değilmiş gibi bir ton vardı.

Başka bir araba kullanmaya başladım. Ama de Ville'in de hep gözümün önünde olmasını istiyordum. Sarhoş olduğum bir gün döşemelerin bir yerine bin dolarlık kokain sokuşturmuştum ve hâlâ onu arıyordum.

Uyuşturucuyu iyi bir zulaya attığımı biliyordum ama tam olarak nereye koyduğumu hatırlayamıyordum. Sarhoş ve kafam iyi dolaşmamın yanı sıra son derece paranoyak bir tiptim. Sadece yanımda uyuşturucu taşıdığım için değil, Hyde Park'ın ortasında bir öğle vakti Jasmine'le ben çimlerin üzerinde saatte doksan km yaptığımız ve güneşlenen insanları keklik gibi kaçırdığımız, en azından iki tane şezlongun da icabına baktığımız için biraz paranoyam vardı.

Sevişme konusunda bir tartışmamız olmuştu. Jasmine ille de sevişelim diye tutturmuştu. Bense önce kayıt şirketinin bürosuna gitmek ve *Rolling Stone* dergisinin fotoğraf çekimlerini görmek istiyordum. Oysa kendimi en yakın araba yıkama garajında bir yere parketmiş buldum. O arada Jas arabanın ön koltuğundan arkaya tırmanarak benim yanıma geldi ve üniformasını çıkardı. Neyse, sonunda sakinleşti ve nasıl olduysa tutuklanmadan park yerinden çık-

mayı başardık. Ama bu olan bitenin heyecanı içinde kokaini nereye sakladığımı unuttum. Mutlaka güvenli bir yerdi. Bir hafta sonra elimizdeki kokain bitene kadar da hiç aklıma gelmedi. Pencereden dışarı atmadığımı biliyordum. Çünkü Jas, dışarı atlamayayım diye bütün camları kitlemişti. Her neyse; hâlâ o kokaini arıyordum. Bulursam kesinlikle Jas'e vermeyecektim, hele araba kullanırken. Geçen seferki M6 olayından sonra ona vermeyi asla düşünmüyordum.

"Kafam iyi de uçuşa geçtik sandım," diyen Jasmine hınzırca gülümsedi.

"Amma da komik, Jas." Traktör yolu boşaltmıştı. Başımı öne doğru uzatarak, "Yol boşaldı, Jasmine," dedim.

"Haydi," dedi. Bana göz kırpıyordu. "Yalnızca bir bardak."

İnez, okuduğu dergiyi bıraktı. "Jasmine," dedi, bıkkın bir sesle.

"Ben..." diye söze başladı Jasmine. Arkamızdaki arabalar korna yağmuruna başladı. Jas umursamazca arka cama doğru başını çevirdi, dirseklerini oturduğu koltuğun arkasına dayayarak, "Hadi," dedi. "İçki çarptığı zaman daha iyi araba kullanırım."

Başını iki yana sallayan ve karşıdaki toprak bankete bakan Wes, "Keşke çarpmak sözcüğünü hiç kullanmasaydı." diye mırıldandı. Arkamızdaki korna sesleri daha da arttı.

"Jas," dedim. Parmağımla ileriyi göstererek, "Sür şu arabayı. Yalnızca sür." Aramızdaki cam bölmeyi yukarı kaldıran düğmeye bastım. Jasmine'in dirsekleri camla birlikte yavaşça yukarıya kalkıyordu. Yüzünden sinirlendiği anlaşılıyordu. Cam bölme sessizce kalkarken Jasmine başını yan cama çevirdi ve küçük kırmızı bir Mini'nin arkadan bizi sollayarak geçmesini öfkeyle izledi. Camını indirdi ve parmak işareti yaparak arabaya bağırdı. Cam bölme yüzünden ne dediğini duyamamıştık. Haberleşme düğmesine basarak onu dinledim:

"...pu çocuğu!" Jas ince sesiyle bağırıyordu. "Ağzına sıçtığımın domuzu! Gel de canına okuyayım!" Haberleşme düğmesini kapattım. Araba öne sıçradı; bu sefer daha fazla şampanya dökülmüştü. Oturduğum koltuk bir öne bir arkaya sallanıyor, Panther'in hızı artıyordu. Çimenli banketleri ve yol kenarındaki çitleri ancak bulanık bir şekilde görebiliyorduk. Mini'nin arkasına giderek daha fazla yaklaşıyorduk. Tekrar haberleşme düğmesine bastım.

"Sakın o arabayı yoldan çıkarmaya kalkma, canına okurum! Yavaşlat şu arabayı! Sonuncusunda başımıza neler geldiğini biliyorsun, değil mi? Seni uyarıyorum!" Jas frene bastı, başını çevirerek ters ters bana baktı. Şampanya rengi kepini ayaklarının altına fırlattı. Hızı saatte yetmiş km'ye düşmüştü. Ondan sonra da başını apoletli omuzlarının arasına gömerek, ben-sana-küstüm pozisyonunu aldı. Şampanyalı avuçlarımı kuruladım ve arkama yaslandım.

Okuduğu *Cosmopolitan* dergisinin sayfasını çeviren İnez bana "Bu kızın suyu ısındı artık." dedi.

Wes bana, "Doğru söylüyor," dedi. Başımı hayır anlamında iki yana salladım.

"Ben sürmeyi öğrenene kadar o kalacak." dedim onlara. İnez gürültülü bir kahkaha attı. Wes tekrar uzaktaki tarlalara baktı, başını iki yana salladı.

"Wes," dedi İnez; elindeki dergiyi bıraktı. Ciddi bir ifadeyle Wes'e baktı.

"Ne var?"

"Sen... o konuda ciddi misin?"

"Tabii." Başını salladı. İnez'le benim aramda duran, gül ağacından yapılma masada duran gümüş sigaralığı aldı ve içinden esrarlı sigara çıkarttı. Bir İnez'e bir bana baktı. İnez dudaklarını büzdü.

"O halde ben senin evinde kalmıyorum, Weston. Newquay'de bir otel bulurum. Ya sen?" Bana soruyordu. Omuzlarımı silktim, bir cıgara da ben aldım.

Çok güzel sarılmıştı cıgaralar. Jas'i yanımda tutmamın bir sebebi de buydu.

Sebebi hem bu, hem de onu sepetlersem, kentin Doğu Yakası'nda namlı bir gangster olan babasına kendisine tecavüz ettiğimi söylemekle beni tehdit etmesiydi. Bunun üzerine, penisime cerrahi bir müdahale yapılmasını istemediğim için onu yanımda tuttum. Jas onunla sevişmemi çok istemişti. Bense bana karşı duyduğu duygular derinleşir ve ondan asla kurtulamam diye biraz korktum (egonun fil hastalığına tutulması rock yıldızları arasında salgın bir hastalıktır, unutmayın). Diğer taraftan onu yanımdan uzaklaştırmak konusunda pek gönüllü de değildim. Arasıra konuştuğum, beslediğim bir hayvanım gibiydi. Kendine özgü bir karakteri vardı. Baştan aşağı kötü bir karakterdi ama onun karakteri de böyleydi işte.

"Eee?" dedi İnez, sertçe. İçimi çektim. Her şeye rağmen Wes' lerde kalmak istiyordum; değişik bir sey olurdu. Ama İnez galiba onunla gitmemi bekliyordu.

"Tamam, peki," dedim. "Otel olsun." Ellerimi çaresizce açarak ona, "Kusura bakma, Wes," dedim.

"Tamam, oldu, oğlum." Wes yanımızdan geçip giden tarlalara ve uzaklara, kuzey Cornish sahillerindeki kayaların üstünde patlayan köpüklere baktı. "Hala özgür bir ülkedeyiz," diye mırıldanarak içini çekti, "Hey: hadi biraz ses çıkaralım. Burası fazla sessiz."

Jasmine sonunda kırmızı Mini'yi solladı ve keskin bir patinajla geçtiği arabanın önüne girdi: Mini arkadan farlarını yaktı, neyse en azından bu kez şampanyalarımız dökülmemişti.

Ah Tanrım, kocaman evler, hızlı arabalar ve gösterişli kadınlar. Ün ve para; keyfini çıkaracak kadar genç, iyi idare edecek kadar da yaşlı olursan bunlarda korkulacak hiçbir şey yok.

Ötekiler benim kadar çok para kazanmadılar, ama onlar da epey para yaptılar. Müzik endüstrisine iyi bir zamanda, albümlerin iyi sattığı bir zamanda girmiştik. '78 yılı bizim İngiltere'de zirvede olduğumuz yıldı, bu aynı zamanda plaklarımızın en çok satıldığı yıl oldu, Birleşik Devletler'de de çok tutulmuştuk, dünya çapında bir grup olmuştuk aslında. Neyi temsil ettiğimiz, neye uygun olduğumuz ve neyin yerine geçtiğimiz konusunda çok şey yazılıp çizilmişti, galiba hepsinde de biraz gerçek payı vardı ve ben de punkçılara yol açan bir grup fikrine biraz katılıyordum: Yeni denebilecek kadar farklı bir gruptuk ama bir tehdit oluşturacak kadar çılgın bir grup değildik.

Sizin anlayacağınız her tarakta bezi olan ve köşeyi dönen bir gruptuk. Her konuya el atmıştık; kimseyi kazdırmadan her tarafı idare ediyorduk. İnsanlara bir yandan ayaklarını yere vurarak tempo tuttururken bir yandan da kafalarını çalıştırtan bir gruptuk (dikkatinizi çekerim, bunu herkes yapamaz; ne odunlar var etrafta). Nasıl diyeyim, klâs bir gruptuk.

Biz bütün amacı ...müzik yapmak olan bir gruptuk. Ah, evet, bu konuda şöhret de yapmıştık. Hem de nasıl. O zamanlar bununla müthiş gurur duyuyordum ama şimdi çok anlamsız geliyor. Şarkı-

larımızı farklı biçimlerde bir araya getirir, farklı müzikal gelişme modelleri ve alışılmadık akorlar kullanır ama onları inandırıcı bir ses düzlemine yerleştirirdik. Kahretsin, bütün yapmak istediğim herkesin yaptığı sesin *aynını* yapmaktı; bunlar, yemin ederim, benim *normal* olma çabalarımdı. Yalnızca hep yanlış yapıyordum, hepsi bu.

Ama nasıl yaptığımızı, bu noktaya nasıl geldiğimizi bize sorduklarında, onlara her şeyi yalnızca ezgilerin yaptığını söylerdim. Hepsi buydu. Eninde sonunda albümlerimizi sattıran şey müzikti. İnsanların hatırlayabileceği, mırıldanabileceği, ıslıkla çalabileceği ve kendi gitarlarında deneyerek çıkarabileceği ezgiler.

Geriye kalan hepsi, akorlardan, düzenlemelerden ve enstrümantal virtüözlükten tutun da pazarlamaya, imaja, havai fişekli sahne gösterilerine kadar... hepsi de yalnızca vitrinlikti. Eninde sonunda önemli olan, müzikti. Benim durumumda sözcüğün tam anlamıyla yalnızca müzik önemliydi diyebiliriz; güftelerimin iddialı olduğu pek enderdi, hatta genellikle çok sıradan sözler yazmıştım. Asıl malzeme müziğin kendisidir; yalnızca şarkı sözlerinin güzelliğine güvenenler genellikle fazla plak satamazlar. Hem, melodiler daha fazla insana hitap eder.

Tabii, bir müzik parçasının çok satmasının değişik nedenleri olabilir: moda olduğu için çok satabilir, ritim, özel bir stil ya da beceri veya sanatçının özelliği gibi nedenler de sattırabilir. Bu endüstrinin ise paketleyip pazarlamaya çalıştığı şey, *imaj*dır. Fakat yine de bunların hiçbiri güzel bir ezgi kadar güvenilir ve kalıcı değildir.

Aslında bir araya gelerek bir imaj oluşturmak kolaydır, büyük şirketler bunu sanatçının değil kendilerinin kontrol ettiği bir şey gibi düşünürler, sırf bu yüzden bu fikir çok hoşlarına gider. Biz yalnızca halk ne istediyse o olduk; şanslıydık. Fakat Elvis Presley'den, bir ihtimal Frank Sinatra'dan beri şirketler bu şansı yok etmek ve destekledikleri şarkıcı ve grupların imajlarını kendileri *tasarlamak* istiyorlar. Yıllardır bu konuda çalıştıkları için bayağı uzmanlaştılar, şimdi de- işin komik tarafı-*imaj*, bir grubun başarılı olmasını sağlayan o denli önemli, hatta hayati bir konu oldu ki acemi müzisyenler bile A&R'nin adamlarına sıra gelmeden önce kendi imajlarını kendileri yapmış oluyorlar; şarkılarına verdikleri

önemi imaj konusuna da veriyorlar. Devir değişti!

Ah, işte, bir sürü boktan şey. Benim gençliğimde hiç de böyle değildi. Yani, en azından bildiğim kadarıyla...

İngiltere'nin çeşitli bölgelerine, Avrupa'ya, İskandinavya'ya ve Birleşik Devletler'e turneler düzenledik; *Night Shines Darkly*'yi yaptıktan sonra dünya turnesine çıkmaya hazırdık. Hep A R C şirketinde kaldık, ama hatırlatıldığında Rick Tumber'in tüylerini diken diken edecek kadar hakça ve mantıklı bir anlaşmayla üç albüm daha çıkardık.

Kendi plak şirketimizi kurma, kendi malzemelerimizi üretme ve daha fazla kontrolümüz altına alma planlarını biz de yapabilirdik. Fakat... bir türlü elimiz ermedi işte. Bütün zamanımızı ve çabalarımızı turnelere ve kayıtlara harcıyorduk; bir plak şirketi kurmak ve onu işletmek için çok zamanımız olması gerekirdi. Aynı zamanda hem düş kırıklığına uğramış hem de rahatlamıştım. Kafamda bir sürü çılgınca plan (ve kötü isimler) hazırdı. Şirkete, Faili Meçhul Plak adını vermek istemiştim ama daha ben söyler söylemez, kavga dövüş bunun söz konusu bile olmayacağı anlaşıldı. Sonra da bu konuya ilgimi kaybettim. Büyük ağabeylerimizin yanında kaldık, bize bir sürü şekerleme ve tonlarca tatlı yedirdiler.

Frozen Gold olarak beşimizin kazancı, kimi üçüncü dünya ülkelerinin gayri safi milli hasılasından da yüksekti ama hiçbirimizin oturduğu sabit bir evi yoktu. Nereye kayıtlı olduğumu öğrenmem için muhasebecilerime telefon etmem gerekiyordu. İngiltere içinde bir sürü yer satın almıştık; benim İskoçya'da bir arazim, Davey'nin Kent'te bir malikanesi, Wes'in Cornwall'da bir evi, Christine'nin Kensington'da bir apartmanı vardı; Mickey ailesini, Drymen yakınlarında Lomond Gölü'ne bakan bir eve yerleştirmişti, ama hiçbirimiz İngiltere'de ikamet etmiyorduk.

Vergi meselesi, tabii. İngiltere içinde üç aydan fazla kalmamıza izin yoktu ama üç yıldır süren koşuşturmalarımız yüzünden İngiltere'de geçirdiğimiz günler zaten üç ayı bile bulmuyordu. Diğer ülkelere yaptığımız turneler o kadar zamanımızı alıyordu ki vergi ödemek için İngiltere'ye kayıtlı olmamızın hiçbir anlamı yoktu (üstelik Sunny Jim Callaghan'ın ikiyüzlü hükümetinin benim paramı hakettiğine inanmıyordum). Galiba, yetmişli yılların sonlarında teknik olarak L A 'de yaşıyor görünüyorduk. Fakat Cayman Adala-

rı da olabilirdi, emin değilim.

Bizim için değişen bir şey yoktu. Büyük şehirlerdeki otellerde kalırdık, Paris, Florida ya da Jamaika'daki kayıt stüdyolarına bağlı evlerde veya dairelerde kalırdık. Arkadaşlarımızın veya ünlülerin evlerinde kalırdık, bazen de İngiltere'deki evlerimizde bir iki hafta kalır ve arasıra ailelerimizi ziyaret ederdik.

Böylece hayallerimizi yaşardık...daha doğrusu herkes kendi hayalini yaşardı.

Davey gitarıyla bir kahramanlık timsali olacaktı, ama sanırım o zaman bile gitar kahramanlarının en parlak zamanlarının geride kaldığını biliyordu. O noktaya varmakta gecikmişti, yükselen bir dalganın tepesine zamanında oturmayı başaramamıştı. Yapılması gerektiğine inandığı pohpohlamalar yapılmıyor diye eskisinden daha kötü çalıyor değildi. Daha çok çalışarak daha iyisini yapabilirdi ama onun asla düşlerini gerçekleştirdiğine inandığını sanmıyorum.

Yalnızca Hendrix, Clapton ve Jimmy Page'le birlikte anılmayı düşlemiyordu; asıl onların *kendisiyle* birlikte anılmasını istiyordu. Ama bu tür bir efsaneyi yaratma zamanı geçmişti. Onlar kadar iyi olsa da (buna inanıyordu) onlarla aynı düzeye gelemeyecekti. Bu yüzden onun, hedefleyecek bir şeyi daima olmuştu.

O zamanlar, ona imrenmiyordum.

Belki de sebebi Davey'nin kötü esprileri ve insanın saçlarını dimdik eden gösterilerinde kendini bulan doğaçlama yeteneğiydi. David Balfour asilzadesi olmaktan çıkmış, önce Dave Balfour sonra da Davey Balfour olmuş, oradan da adı Çılgın Davey Balfour'a çıkmıştı. İşte gazetelerde ondan en son söz ettiklerinde yazdıkları isim bu olmuştu. Bir kez olsun, bir konuda doğruyu yazmışlardı.

Davey tuhaf şeyler yapmaya önce otellerden başladı. Asansörü kullanmak yerine duvardan tırmanıyor, oradan kendine bir yol açmaya çalışıyordu. Hamburg'da kaldığımız bir otelde delirmiş bir İskoçyalının lobiden çatıya motorsikletle gitme rekorunu kırmaya çabaladığı hâlâ dillerdedir. Bir keresinde az kalsın kendini öldürüyordu; en üst kattan aşağıya, rölantide çalışır haldeki motorsikletinin üstünde indiği için lobiye geldiğinde karbonmonoksit zehirlenmesinden yarı sersemlemiş bir haldeydi.

İngiltere turnelerinden birinde Çılgın Davey artık Deli Davey

haline gelmişti. Yaptıkları, benim değil onun fikriydi. Bir konser sırasında sahne arkasına gitmişti, on dakika sonra sahnedeki bir delikten (sahnede öyle bir delik varsa) tekrar ortaya çıktığında alevler arasında ve her tarafı kuru buzla sarılmış haldeydi.

Her iki koluna da bağlanmış bir elektrikli testere vardı; manyak gibi çığlıklar atıyordu; aletin maksimum devirde çalıştığı düğme bantlanarak sabitleştirilmişti: dizlerine zaptettiği kaynak aletlerinden ayak bileklerine doğru alevler çıkıyordu. Kafasında kanocuların taktığına benzer bir kask vardı. Kaskın tepesine de çalışır durumda elektrikli bir matkap yerleştirilmişti. Bir sürü ışık ve yanıp sönen flaşlar, efekti tamamlıyordu. Sahnede çok kısa bir süre kaldı; bu arada onun böyle numaralar yaptığını duymuş olan ve Deli Adamın ortaya çıkmasını bekleyen kalabalık çılgına dönmüştü.

Sonraları sahne kanatlarına tuğlalar, çelikler; tahta ve plastik setler yerleştirilmeye başlandı: bunlar kollarından birini uzatan, bacağını kaldıran, hatta arasıra hafifçe başını oynatan Davey'ye karşı korunmak üzere hazırlanmıştı; bu arada kıvılcımlar uçuşuyor ve metal levhalar parçalanıyor; tuğlalar düşüyor ve etraf toza bulanıyor; her yana talaşlar yağıyor ve setler kopuyordu. Aynı anda Dave de şarkı söylüyor (*"Afterburn"*) ya da söylemeye çalışıyordu. Ses sürekli parazit yapıyordu, gürültü tam bir tımarhaneyi andırıyordu, ama gerçekten etkileyiciydi.

Çılgınlık derecesinde tehlikeli bir numaraydı, üstelik alevlerin denetlenmesiyle ilgili problemlerimiz oluyordu; ama bu numaradan vazgeçmemizi sağlayan asıl iki sebep vardı. Birincisi; Glasgow Apollo gösterimizde Davey küçük parmağını matkaba kaptırdı ve bandajlamak zorunda kaldı; neyse ki sağ elinin parmağıydı, bu yüzden çok sorun olmadı ama o yine de ancak yüzde doksan başarıyla çaldığını düşünüyordu. Üstelik bu numarayı yapan bir adamı sigortalamazlardı, bu da onu düşündürüyordu. Numaradan vazgeçmesini sağlayan ikinci sebep de Koca Sam oldu; bu numaranın hiç de bize uygun olmadığını, fazla saldırgan olduğunu ve doğru bir imaj bırakmadığını söyledi,

Grubun geri kalan üyeleri olarak bu fikre katıldık, Davey ise en azından bu numarayı birkaç kez yapmış olabildiği için mutluydu.

Bir de yaptığı şu kötü şakalar vardı. Amerika turnelerimizden birinde kaldığım otel odasını iki üç gecede bir sabote etti. Önceleri

kapımın tokmağının vidalarını içeriden gevşetirdi, ben de tutup çekince tokmak elimde kalırdı, fakat bir süre sonra bu şakalar öyle bir düzeye geldi ki belli ki bunlar için stadyum dolusu müşterileri için gösterdiğinden daha fazla çaba harcıyor ve beni şaşırtmak için her seferinde daha değişik planlar geliştiriyordu.

Odama girdiğimde her şeyin altüst olduğunu görmek beni artık şaşırtmıyordu, bazan halılara ve ampullere varana kadar odayı çırılçıplak bulmaya bile alışmıştım. Bir akşam Davey beni daha da iyi bir numarayla şaşırtmıştı. Bir halat sarkıtarak odama inmiş, televizyonu pencereden dışarı asmış, televizyonu sarkıttığı ipin bir ucunu odanın kapısının tokmağına içeriden bağlamıştı ve kapının menteşelerinin bütün vidalarını sökmüştü.

Odamın kapısının önüne geldim, anahtarı deliğe soktum, çevirdim ve kapının birden odanın ta öbür ucuna giderek pencereyi kırıp aşağı doğru televizyonun peşinden çiçek tarhına uçmasını izledim. Aniden geriye fırlayan anahtarın kenarı başparmağımdan biraz et koparmış ben de bunu hiç de komik bulmamıştım.

Bir başka seferinde kapıyı bir türlü açmayı başaramamıştım; gidip kapıcıyı çağırdım ve kapıyı sökmesini istedim. Sonunda kapıyı kaldırmayı başardığımızda bembeyaz ve boş bir duvarla karşılaştık, katı bir sis tabakası gibiydi; ama sıcaktı. Davey odanın tamamını genleşmiş polisitirenle doldurmuştu; iki varil dolusu gereken akışkanı almış, pencereden içeri sokmuş ve halının üzerine boşaltmıştı. Ortaya çıkan şey de penceremden içeri boca edilen muazzam büyüklükte köpükten bir mantardı.

Otel müdürleri Davey'den nefret ederdi, ama o bütün hasarların karşılığını öderdi, üstelik şakalarını öyle bir affettirirdi ki kimse ona kızamazdı. Odamı köpükle doldurma şakasında bile, önceden bana bir oda ayırtmış ve bütün eşyalarımı oraya taşıtmıştı.

Ona nasıl pilot ehliyeti verdiler hâlâ anlayamıyorum, ama vermişler işte. Davey kendine hafif bir uçak almış, Kent'teki malikanesine çim pist ve hangar yaptırmış, hatta tekniğini ilerletmek için hangara bir simülator monte ettirecek kadar ileri gitmişti. Ehliyeti rüşvetle aldığından kuşkulanmıştım ama kime sorduysam herkes bunun imkânsız olduğunu söyledi. Belki Davey'ye ehliyet verme fikri C A A'dan çıkan bir şaka da olabilirdi.

Mickey Watson bizimle karşılaştırıldığında oldukça normal bir

adam sayılırdı; bir görünür, bir kaybolur, sonra yine ortaya çıkar, davulunu çalardı. İlkokuldan beri tanıdığı bir kızla evlenmişti (yine de arasıra gittiğimiz İskoçya'da oldukça fırtınalı bir aşk yaşamışlardı), şimdi artık bir aile oluyorlardı; o haftasonu Wes'in partisine gelememesinin sebebi de bununla ilgiliydi: Karısı ilk çocuklarını doğurmak üzere hastaneye yatmıştı. Mickey, olması gereken zamanlarda olması gereken yerlerde olurdu: stüdyoya gelir, provalara katılır, turnelerde bizimle birlikte olurdu... ama aynı zamanda başka bir düzlemde de yaşamını sürdürürdü. Ona göre, bütün para ve şaşaaya karşın, bu yalnızca bir işti.

Biz ise, kendi tarzımızda bu işi ciddiye alırdık. Bizler Rock yıldızları olmak üzere çalışıyorduk; müzisyen olmak için değil, hatta sıradan yıldızlar olmak için de değil. Gerçek Rock Yıldızları olmak için çalışıyorduk. Bir tür din gibi, bütünüyle farklı kişiler haline gelmek adına çizdiğimiz bir yaşam biçimiydi. *İnanmıştık;* halkın bizden beklediği gibi, Rock Yıldızları gibi davranmak zorundaydık, hem sahnede hem de sahne arkasında bu konuda elimizden geleni ardımıza koymadık, bir bok varmış gibi.

Mickey farklı bir açıdan bakıyordu. Mesleği: Davulculuk. Öykünün sonu.

Şimdi Ayrshire'da çiftçilik yapıyor, patates, buğday ve kocaman sağlıklı çocuklar yetiştiriyor.

Christine hep Christine olarak kalmıştı. Davey'in sürekli planladığı, çaba harcadığı ama bir türlü başaramadığı şeyi Christine kazara başarmıştı; başkalarını onunla kıyaslıyorlardı. Sesinin hacmi ve gücü artmıştı, ama bundan daha fazlası da vardı; onu dinleyen insanları oturdukları koltuktan fırlatan şey, şarkı söylerken bütün ruhunu ortaya koymasıydı. Şarkıları söylerken kendi tarzında mırıltılar çıkarıyor, nefes alıyor ve çığlık atıyordu; her zaman kontrollüydü, hâlâ nota bakımından kusursuzdu, üstelik sesini ve sözcüklerini benim kesinlikle düşünemeyeceğim biçimlere sokuyordu. Turnelerde her gece onu dinlememe karşın, her seferinde soluğum kesiliyordu. Kimbilir onu ilk kez dinleyeni Allah bilir nasıl etkiliyordu. Kızgın çölde sürünen, birden buzlu şampanyayla yıkanması gibi bir şey olmalıydı.

Bence Christine bir diş macunu reklamındaki şarkıyı bile iç gıcıklayıcı derecede erotik, ya da ağlatacak kadar acıklı veya son de-

rece komik söyleyebilirdi; her şey o gece kendisini nasıl hissettiğine bağlıydı. Benim yazdığım sözler onun ağzında bana bile şiir gibi görünürdü. Yalnızca sesinin tonunu ve müzik cümlelerini değiştirmesiyle size o an, gözyaşları içinde bir koala ayısını düşündürürken birden yırtıcı bir ayıyı da aklınıza getirebilirdi. Sarsıcı. Ona en iyi uyan sözcük buydu. Üstelik bu özelliklerini hiçbir zaman yitirmedi, sona vardığımızda, düşüşe geçtiğimizde, grubumuz dağıldığında bile o yoluna devam etti; kendi grubunu kurdu, ve hemen hemen sürekli turnelere çıktı ve şarkılar, şarkılar, şarkılar söylemeye devam etti.

Bir zamanların Hammond Kralı Wes MacKinnon'in, sahnedeyken etrafını artık çok sayıda synthesiser, org, elektrikli piyano ve bir sürü klavyeli enstrüman sarıyordu; bunların siyah beyaz inişli çıkışlı tuşları, renkli düğmeleri, yanıp sönen ışıkları ve L E D'leri vardı. Bazen acaba Wes davulcu olsa daha mı mutlu olurdu diye düşünüyordum; Bu elektronik setlerin arkasına gizlenerek sanki seyircilerden saklanmak istiyordu (Mickey ise bunun tersi bir yön tutturmuştu. Seyirciler kendisini görebilsin diye davullarının hepsini saydam yaptırmıştı.)

Wes'in Teknofili hastalığını sahneye taşımasına ses çıkarmıyorduk. Işık saçan diyotlar ve düğmeler onun fetişiydi galiba. Çıkan her yeni modelle yeni bir işlev ilave edilen hesap makineleri silsilesine sahipti. Wes, bunları kullanmak bir yana, bunların adlarını bile telaffuz edemezdi. Bir alay ev bilgisayarı da almıştı, her biri bir öncekinden daha hızlı, daha kapsamlı ve daha ucuzdu; en son çıkanı almak zorundaydı ve de her seferinde daha bir makineyi öğrenmesine vakit kalmadan onu atıp yenisini almak zorunda kalıyordu.

Kusursuz ses konusunda da bir saplantısı vardı (şimdilerde kendi CD imalat tesisini işletiyor; iyi bir para ödediği bir köstebek sayesinde Sony'den çaldığı D A T kaset makinesinin prototipini çıkarmıştı). Pikaba bir plak koymak Wes için adeta küçük bir törendi. Evinde, beyaz eldivenlerini giymeden hiçbir albüme dokunmazdı.

Sonunda eline büyük bir I B M bilgisayar geçirdi ve bilgisayar fetişi ile kusursuz ses manyaklığını bir araya getirmeyi başardı. Doğrudan doğruya paket disklere aktarılabilen stüdyo-kayıt bantlarına sahip oldu; artık bütün akşam boyunca dinleyeceklerini kendi bilgisayar terminalinde programlayabiliyordu. Artık cızırtılardan

falan kurtulmuştu. Yalnızca taşınabilir aksamlar ona altı haneli rakamlara mal olmuştu ve C D'ler ortaya çıkınca geçici bir süre hastalandı ama birkaç yıl boyunca oldukça mutlu olmuştu.

I B M makinesini Cornish kıyısındaki evine koydurmuştu; onun yanında ürkütücü sayıda gözetleme aleti ve birkaç tane çok güçlü, hızlı hızlı yanıp sönen disko ışıkları vardı...

"Daha iyi bir ses sistemi almak gerek, ya."

Her iki burun deliğime de çok fazla çekmiştim, gözümün önündeki her şey kararıyordu. Burnum uyuşmuş, boğazımın arka kısmı şişmişti. Kendimi sapanla atılan bir taştan daha hızlı, radyasyondan daha keskin hissediyordum.

Her iki taraftan da çekmiştim. Kolombiya nirvanası. Sanki başımın üst kısmı uçup gitmiş de yerine bir elmas gelmişti. "Ne?" dedim birdenbire ve dik dik Wes'e baktım. "*Daha büyük, ha?*" Şimdikinden de mi büyük bir ses sistemi istiyorsun? Çıldırdın mı sen? Elimizdekiyle küçük binaları yerle bir edebiliriz. Daha da güçlü bir şey alıp da yeni bir S A L T anlaşması yapılmasına mı sebep olacaksın? Zaten küçük çapta yeraltı nükleer denemeleri yapıyor gözüyle bakıyorlar bize. Şu anda bazı Afrika ülkelerinin ürettiğinden daha fazla elektrik harcıyoruz; ne yapmaya çalışıyorsun sen? Karartma ilan edilmesine mi neden olacaksın? Tanrı aşkına, kolon yığınlarımızın boyutlarının farkında mısın sen? Büro gibi kullanılıyorlar, içinde insanlar oturuyor. Sahnenin solundaki kolonun içinde on tane gecekonducu var, biliyor muydun bunu? İki yıldır oradalar, ancak kanalizasyon başvurusunda bulunduklarında sahne teknisyenleri onları farkedebildi. Ne..."

"Sakin ol, ya. Amma da abarttın."

"İnsanların kulaklarının zarını patlattık diye hakkımızda elli bin tane mahkeme kararı mı çıksın istiyorsun? Bir de *bana* abartma diyorsun! Hadi ordan."

Newquay kıyısındaki evin uzun kapısının önünde ayakta duruyorduk. Wes henüz eve bir isim koyamamıştı. Ben "Tesisatçı" ismini önermiştim, çünkü ev Watergate Körfezi'ne bakıyordu, ama Wes'in bu fikri tuttuğunu pek sanmıyordum, zaten ne zamanında ne de o zamandan beri Watergate olayını duyup duymadığından

bile emin değildim. Buraya "Sinirbozan" adını da koyabilirdik, en az öbürü kadar isabetli bir isim olurdu.

Gece yarısını oldukça geçmiştik, Wes'in partisi yavaş yavaş sönmeye başlıyordu. Evin uzak bir köşesindeki koca odadan gelen müzik sesi yumruk gibi iniyordu. Karanlık, kapalı bir geceydi, ne yıldızlar ne de ay görünüyordu. Hava taptaze ve tatlı tatlı kokuyordu. Rüzgâr kah denizin kah toprağın kokusunu getiriyordu, Evden üç yüz metre ötedeki kayaları döven deniz görünmüyor ama sesi duyulabiliyordu.

Wes ayakta, Atlantik'in karanlığına bakıyor, bizimle birlikte aynı cigaralığı paylaşıyordu. Wes bir bahçe masasına oturup eşikte duran yüzellilik reflektörlü teleskobu kurcaladı. Bununla ne görmeyi umduğunu Tanrı Bilir.

Birkaç dakikadır hiç sesi çıkmamıştı. Buna dayanamazdım.

"Daha büyük bir ses sistemi istiyorsun, ha?" dedim, yalnızca gerçekten ne düşündüğünü öğrenmek için sormuştum bunu.

"Yani," Wes düşünceli görünüyordu, "İlle de *büyük* olması şart değil...daha *yüksek sesli olsa* da yeter."

"Sen delisin."

"Belki de, Weird, belki de... ama sesimiz yeterince yüksek değil. Daha yüksek desibel çıkarmalıyız."

"İşitme cihazı," diye karar verdim. "İşitme cihazı piyasasını ele geçirdin ve satışları artırmaya çalışıyorsun. Bir ticaret tekeli oluşturup insanların paralarını alacak ve milletin şimşeklerini üzerine çekeceksin. İngiltere Tıp Birliği ile Yiyecek ve İlaç İdaresi de cabası. Unut bu işi sen."

"Acaba elektrostatik kolonlar kullanan başka bir grup var mıdır, ne dersin?" dedi Wes, düşünceliydi. Teleskobunun gözetleme deliğinden zifiri karanlığa baktı.

"Tanrım, şimdi de bize elektrik vermek istiyor. Sen hasta bir adamsın, MacKinnon. Senin hava filtrelerinde bir bozukluk var; beyaz madde uçurmuş seni, beynin büzülmüş. Zenda'ya dön. Kim bir numara?"

"Ver su sigarayı, Weird; abuk sabuk konuşuyorsun."

"Yo yo, ben çok iyiyim. Yüzmeye gidelim mi? Canım yüzmek istiyor. Başka yüzmek isteyen var mı? İnez nerede; gördün mü onu? Yüzmeye gelmek ister misin?"

"Olmaz, oğlum. Sakın böyle bir şey yapma. New York'a kadar yüze yüze gidebileceğini falan zannedersin, ondan sonra da seni bir daha göremeyiz."

"O kadar uzun boylu değil, hayır: yalnızca biraz öteye gideceğim. Size Dublin'den Guinness getireyim mi?" O arada bir aşağı bir yukarı sıçramaktaydım, kollarımla da yüzermiş gibi yapıyordum.

"Yok," dedi Wes. Teleskoptan sıkılmış, masanın üstünde duran F M vericisi ile ilgilenmeye başlamıştı. Vericiyi açtı partiden kaydettiği sesleri dinletti, çok boğuk çıkıyordu. Frekansı değiştirdi ve soluk soluğa çıkan seslere gelince durdu. "Hey şunu dinle; birileri düzüşüyor. Hey!" Başını kaldırıp bana baktı. Ben hâlâ bir aşağı bir yukarı zıplıyordum.

"Sen hastasın. Dedim sana. Sen hasta ve çılgın bir adamsın. Bu yasal değil. Bunun için seni hapse bile atarlar."

"Bir şey olmaz..." Weston keyifle gülümsüyor, yatak gıcırtılarını ve iki kişinin heyecanlı nefeslerini dinliyordu. Biraz daha yaklaştım ve atlayıp zıplamayı bıraktım. Bu heyecanlı nefeslerin kime ait olduğunu merak ediyordum. Giderek hızlanıyordu. "Ne güzel, değil mi?" Tekrar frekans düğmesiyle oynamaya başladı, birazcık düş kırıklığına uğramıştım. Kollarım ve ayaklarım ağrımaya başlamıştı ama ben hâlâ atlayıp zıplıyordum. Aletten yine sevişen insanların sesine benzer sesler geldi.

"Yetti be," dedim atlayıp sıçrarken. "Bu geceki boktanlıklar sıktı artık!" "YETTİ BE. BU GECEKİ BOKTANLIKLAR SIKTI ARTIK. "Kendi sesim vericiden geri gelmiş, bana uğulduyordu. Wes hafifçe güldü ve vericiyi yine kapattı.

"Bu sendin," diye sırıttı. "Kapının üzerinde bir mikrofon var, tam arkanda."

Arkamı döndüm, mikrofonu aradım ama göremedim. "Sen, söylediğimden daha da hasta ve rahatsız bir adamsın, Weston."

"Hayır, ben yalnızca çağımın ilerisindeyim, Weird."

"Deli ...saçması."

"Ne dersen de."

Weston kendi evine dinleme cihazları yerleştirmişti. Her odaya. Her kanaldan haberleşme ve ses kaydı almak için kablolar döşemişti. Her taraf kayıt cihazı doluydu: ta eski mutfak kilerinden

yeni ikiz garaja kadar. Mikrofonsuz ne yatak odası ne de banyo kalmıştı. Tavanarasına bile koymuştu. İki yüz metrelik mesafede olan herkes iyi bir F M alıcısıyla evin içindeki her sesi alabilirdi. Hepimiz Wes'in çıldırdığını düşünüyorduk, ama Wes, bunun mutluş bir iş olduğuna inanıyordu.

"İşte gelecek bu, oğlum," dedi; "Gelecekte her şey böyle gizli gizli izlenecek. Telefonlar, bürolar, televizyonlar, radyolar, her şey, her şey. Bunu önlemenin hiçbir yolu yok. Daha şimdiden mikrofon koyamadıkları yer yok. Artık pencereden yansıyan lazer ışınlarıyla bile dinlenebileceğini biliyor muydun? Bu bir gerçek, oğlum. İnansan iyi olur. İşte gelecek bu, bir an önce alışmaya başlasan iyi olur. Her neyse; insanların düzüştüğünü ya da sıçtığını dinlemekte ne kötülük var? Herkes yapıyor bunları; bunda utanacak bir şey yok; ne farkeder? Herkesin her gün yaptığı bir şeyden neden utanasın? Bu bir çılgınlık, oğlum. Sırf seni kontrol altında tutabilmek için yapıyorlar bunu; kafanın içine giriyorlar, sansür devreleri yerleştiriyorlar, sen de onlara yardımcı oluyorsun. Gelişmelere ayak uydurmak en iyisi."

Evet, sizin de anlayacağınız gibi Wes fazla geç doğmuş olduğunu düşünüyordu. Aslında altmışlı yıllara ait bir adamdı. İnsanların çoğu çağa ayak uyduruyordu ama Wes parasını aynı zamanda hem geçmişe geri dönmek hem de geleceğe doğru ilerlemek için kullanıyordu; şimdiki zamanda kalmaktan başka her şeyi yapıyordu. Wes'in klavyesinin aynı zamanda neden her iki yönde çalınabildiğini de *şimdi* anlıyorum.

Wes işitsel müdahalelerle de yetinmemişti. Bana söylediğine göre kamera cihazları da sipariş etmişti. Önce ses, sonra görüntü. Yakında bütün odalara kapalı devre televizyon sistemi yerleştirecekti. Tavanarasından bodruma kadar her yerde renkli yirmi kanallı televizyon sistemi.

Kapının eşiğindeki basamağa çöktüm. Wes cigaralığı bana uzattı. Dışardaki karanlığa baktım. Ta uzaklarda kırılan dalgaların sesi geliyordu. "Burayı daha fazla aydınlatmalıyız," dedim birden. "Fazla karanlık burası. Daha çok ışık gerek."

"Daha çok ışık istiyorsun, ha?" dedi. Wes'in, sesinde öyle tuhaf bir ton vardı ki dönüp kuşkuyla ona baktım. "Sanırım bunu halledebiliriz." Denizden gelen tuz kokusunu içine çekti, başını yukarı

kaldırdı, havayı koklar ve dalgaların sesini dinler gibi durdu bir an, sonra sandalyesinden kalktı ve çimenlere doğru yürüdü. "Gel benimle, Weird."

Çimlerin kenarına gidene kadar onu takip ettim, evden gelen ışıkların erişemeyeceği bir yerdeydik. Çimleri kayalardan ayıran alçak bir duvarı göstererek "Buraya otur," dedi. "Aşağıya bak." Tam olarak nereyi işaret ettiğini göremiyordum, ama kayaların aşağısını gösteriyor gibi geldi.

"Bir dakika sonra geleceğim, tamam mı?" dedi.

"Tamam." Oturdum ve eve doğru ilerleyen siluetini izledim. Denize doğru baktım ve karanlık bir şeyler görmeye çalıştım. Bir süre gözlerimi kısarak baktığımda gecenin içinde ilerleyen beyaz köpüklü bir dalganın okyanusta yuvarlanarak kayalara çarptığını seçebildim.

Sonra birden bir vızıltı duyuldu ve kayalar mavi beyaz yanıp sönen bir ışığa boğuldu.

Dalga kırılmıştı, pırıl pırıl ve bembeyaz görünüyordu. Bu tekrar tekrar böyle oldu; kocaman film stüdyo standlarından yağan makinalı tüfekten çıkar gibi gelen kesik kesik ışıklar topaç gibi dönüyordu. Işıklar kabaran köpüklü dalgaları yakaladı ve onları ince ince parçalara ayırdı, neredeyse işitebileceğiniz bir karanlıkla vurgulanan mutlak bir berraklıkta staccato* imgeler gibiydi.

Dalgalar yuvarlanıyor, pürüzlü kaya yüzeylerine çarptığında görüntü donuyor, sanki bir an orada duruyor, sonra püskürerek geriliyor ve yeni bir dalga ışık bombardımanına giriyordu.

"Vay... *şuna bak*!" dedim, ağzım açık kalmıştı. Işık gösterisinin sınırlarına baktım, koyun ne kadarının aydınlanabildiğini görmek istiyordum. O anda Dave Balfour'u gördüm, neredeyse ışıkla karanlığın birleştiği bir yerde, çekiştirdiği kotunu tam giymek üzereyken, kayaların arasında gölge bir yere kaçarken gördüm onu.

Aynı gölgeli noktada, bir an için aydınlanan bir köşede, karanlığa saklanmaya çalışan İnez'in yüzünü, boynunu ve omuzlarını gördüm.

Başımı iki yana salladım. "Lanet olsun, en azından söyleyebilirdin," diye mırıldandım kendi kendime. Işık gösterisi devam etti.

* (Müz.): Kesik kesik. (ç.n.)

Cigaralık bitmiş ve parmaklarımın ucunu yakmıştı. Wes çimenli tepelerden inerek yanıma geldi, yüzü pırıl pırıldı.

"Buna ne diyorsun, bakalım?"

"Etkileyici," dedim, duvardan kalktım ve yanına gittim. "Gerçekten çok etkileyici." Bir marijuana karanlığına girmiş gibi olmuştum, asit triplerinde görülen bir hayal gibiydi. "Jasmine'i gördün mü?"

IX

❄

Parmaklarımı kokladım; kauçuk mu, plastik mi ne karın ağrısından yapıyorlarsa bu prezervatifleri, hâlâ ondan kokuyordu. Betty eskiden bu denli kuşkucu değildi; ama geçtiğimiz yıl A I D S hakkındaki öyküler hastalığın kendisinden çok daha hızlı yayıldığı için, o da bu kahrolası şeyleri kullanmaya başladı. Dün gece elimi en az bir kere yıkamıştım ama parmaklarım hâlâ kokuyordu. Yanımda biri olsa o da bu kokuyu duyar mı diye düşünüyordum.

Yatakta uzanıyordum. Dışarda yağmur yağıyordu; Glasgow'da yağmurlu bir cumartesi daha. Yağmur, dolu ve kar şeklinde yağıyordu. Yağış kesilince parçalı bulutlu gökyüzü görünüyordu. Rick Tumber yarın buraya varacaktı. Yine şehir dışına bir yere gitmeyi düşünmeye başladım ama nereye gideceğimi bilemiyordum.

Edinburgh'a mı gitsem acaba? Oraya bir yıldır hiç gitmedim. O şehri hep çok sevmişimdir. Ya da belki Aviemore'daki otellerden birinde oda ayırtır ve orada son derece neşeli, hatta belki de karlı bir Noel geçirebilirdim, ama canım istemiyordu. Noel konusunda hâlâ modası geçmiş fikirlerim vardı, bunlardan kurtulmaya çalışıyordum. Bunlar tabii, eski moda İskoç fikirleriydi, İngiliz değil.

Şimdi bunlar İskoçya'da da değişti, tabii. Daha çok televizyonun sayesinde ve çok pahalı oyuncaklarla reklamların, çocukların gözyaşlarının o dayanılmaz egemenliğiyle bir araya gelmesiyle her şey değişti; ama ben Hogmanay Bayramında fazladan bir gün alabilmek için insanların Noel günü çalıştıklarını da hatırlıyorum. Her şey değişti. Ama ben hâlâ Noel'den nefret ediyorum. Şarlatanlık ve riyakârlıktan başka bir şey değil.

Kalıp da Rick Tumber'la karşılaşmayı istemiyordum ama kalkıp gitmeye de üşeniyordum. Yalnızca dışarda yağmurun yağması bile beni durdurmaya yetiyordu. Her neyse; Mc Cann'le cumartesi akşamları genellikle barları dolaşırdık, ona uzak bir yere gideceğimden söz etmemiştim. Bu yüzden gidersem ona da ayıp etmiş olacaktım.

Parmaklarımı bir daha kokladım ve Betty'yi düşündüm, belki de kilisenin bodrum katına inip stüdyoda biraz vakit geçirsem iyi olacaktı. Çalışabileceğim birkaç reklam müziği ve tema olabilecek parçalar vardı, ama kendimi hiç de istekli hissetmiyordum. Yağmur kuledeki yatak odamın camlarına vuruyordu. Monitörü açtım, kapı ve duvarların mat gri görüntülerine baktım.Tanrım, amma iç karartıcıydı.

Wes sonunda evindeki bütün ses ve görüntüleri kontrolu altına almayı başarmıştı. Bir süre sonra kimse onu ziyaret etmemeye başladı; belki o da hep bunu istemişti. Ben ise Jasmine'i düzmüştüm ve her ikimiz de bunun tamamiyle düş kırıcı bir deneyim olduğunu düşünmüştük. Birkaç kere daha denemiş ama bir türlü uyum sağlayamamıştık. Şoför üniformasını fırlattığı gibi bir punk grubunun arasına katılmıştı; arabayı da alıp götürmediği için kendimi şanslı sayıyordum. Sonraları bir araba pazarlayıcısı ile evlendiğini, iki çocuğu olduğunu ve İlford'da oturduğunu duydum.

Elmbank Caddesi'ndeki görüntüye gelince monitore iyice yaklaştım. Yağmur altında ağzına kadar dolu bir alışveriş arabasını it-

meye çalışan anoraklı birini gördüm, bu bizim küçük Tommy değil miydi?

Alışveriş arabası beyaz renkli silindirlerle doluydu.

Tam ben aşağıya indiğimde o da kapıyı çaldı.

"Hah, n'aber Jim; iyisin ya?"

"İyiyim. Gir bakalım içeri." İçeri girdi, anorağından ve arabasından yağmur suları damlıyordu. Arabada küçük bir binayı sıvamaya yetecek kadar krema vardı. Tommy anorağını astı ve üzerlerinden aşağı sular süzülen beyaz kutulara bakarak dikildi. "Gülme gazı," dedi bir sır verir gibi. Kafamı iki yana salladım.

"Bu köpüklü krema Tommy. Senin dişçiye gitmen gerekirdi, marketin kahvaltılık reyonuna değil."

"Yok, hayır," dedi ve kutulardan birini eline aldı. "Bunun da içinde gaz var; bu kremayı dışarı sıkma işini bu gaz yapıyor. Gülme gazı. Nitrik oksit."

Arabadaki yığından bir tane de ben aldım ve incelemeye başladım. "Ne? Emin misin? Etiketin üzerindeki "içindekiler" başlıklı yazıyı okudum, gerçekten de itici gaz nitrik oksitti. İnez, Dave, Christine ve ben bir ara gülme gazını denemiştik. Madrid'deydik, galiba. Berbat bir şeydi.

"Ya, eminim. Arkadaşlardan biri, kardeşinin bunu *Scientific American* dergisinde okuduğunu söyledi."

"Bak sen şu işe."

"Bir denemek ister misin, ha?"

"I-ıh, pek meraklı değilim, ama ben seni engellemeyeyim. Gel kilise salonuna geçelim."

Isıtıcı var gücüyle çalışıyor, monoton sesi çın çın ötüyordu. O sesi bastırmak için teybe Gregoryen şarkıları koydum. Tommy ve ben, ısıtıcının esintilerinin bizi sıcaktan kavurmayacağı bir yere çektiğimiz C R M sandalyelerine oturduk. Tommy ıslak siyah çoraplarını ve kazağını çıkarttı ve kilise girişinden içeri soktuğumuz alışveriş arabasının üzerine asarak kurumaya bıraktı. Eline bir krema kutusu aldı. "Ha, geçen gün köpeğin yaptıkları için özür dilerim, Jim," dedi; dudaklarını büzüp kafasını iki yana sallayarak. "Hayvan tam zıvanadan çıkmıştı, gerçekten. Temiz bir sopa çekebilirdim ama bundan da anlamaz o hayvan."

Bunu deneseydi, hayvanın büyük bir ihtimalle onu parçalayaca-

ğını sözlerine eklemedi.

"Önemli değil," dedim. Hepsini temizledim. Düşünme bunları."

"Neyse, şimdi amcamın yanında, ondan kurtulduk artık. Tabii, gene basuru azana kadar."

"Eh, tabii."

"Bunlardan bir tane istemediğine emin misin?" Tommy krema kutularından birini bana uzattı. Hayır anlamında başımı salladım.

"Bırakmaya çalışıyorum. İçecek bir şey ister misin?"

Tommy biraz düşünüp "Olur, zahmet olmazsa biraz votka alayım" dedi.

Bir şişe Stolinchnaya ve iki bardak almaya gittim. Bir ara arkamdan kısa bir tıslama sesi geldi. Oturduğumuz yere geri geldiğimde Tommy'yi kaşlarını çatmış, krema kutularının tepesine bastırırken buldum. "Bir şey geliyor mu?" diye sordum. Başını iki yana salladı.

"Pek bir şey yok." Kutuyu yere bıraktı, başka bir tane aldı, burun deliklerinin bir tanesine yaklaştırarak spreyin ucuna bastırdı. Küçük bir krema köpüğü parçası burnunun üstüne yapışınca aniden geriye sıçradı. "Has siktir!" Tommy sümkürmek için öne doğru eğilirken ben gülmemek için kendimi zor tutuyordum.

"Önce kutunun dibine bir vurmayı dene," önerisinde bulundum.

Tommy bir başka kutu alarak dediğimi yaptı, burun deliğinin köpükle dolmamasına da dikkat ediyordu. Gazın tıslaması hâlâ çok azdı. Üzgün üzgün gülümsedi ve başka bir kutuya uzandı.

"Bütün bunları nerden aldın sen, Allah aşkına?" diye sordum.

"Markette çalışan bir arkadaşım var; sandıklar markete gelince bir kısmını alıp zulasına atıyor, anlarsın ya? Noel koşuşturmaları sayesinde hepsini almış bugün, bana getirmiş." Eline başka bir kutu alıp kokladı ve onu da yere bıraktı. Bir şey oluyor mu diye denemek için biraz kıkırdadı, sonra karşılık beklermiş gibi yüzüme baktı. Omuzlarımı silktim.

"Bir şey oluyor mu?" diye sordum.

"Yok. Zannetmiyorum." Tommy kutuları ikişer ikişer eline almaya başladı, halı kaplı taş zeminde kutulara vurarak çökertiyor ve ikisini birden aynı anda burnuna götürüp, içine çekiyordu. Bu şekilde oniki kutuyu hallettikten sonra, oturup arkasına yaslandı, nefes nefese kalmıştı, biraz tuhaf görünüyordu. Yine kıkırdamayı denedi.

"Ya şimdi?" diye sordum.

"Başım biraz hafifledi," dedi.

"Fazla oksijenden," dedim.

"Bu muymuş yani bütün yaptığı?" Tommy bir başka kutuya baktı. "Hiç de kafayı bulmuş gibi hissetmiyorum."

"Öyle mi sanıyorsun? Şu anda donuk donuk bakıyorsun."

Tommy gözlerini bana çevirdi, sonra yine kıkırdadı, sonra da gülmeye başladı. Ben de bir süre elimde votkayla oturdum. Sonra hiç de saçma değil diye düşünerek bir iki kutu da ben elime aldım.

İşin aslı, o lanet olası kutuların bir işe yarayıp yaramadığını gerçekten bilmiyordum. Küçük Tommy ve ben orada oturuyor, birbirimize fıkralar anlatıyor, gülüyor, kıkırdıyorduk, ama anladığım kadarıyla her şey kafadaki düşünceden kaynaklanıyordu, kutulardaki eser miktarda gazın hemen hemen hiç etkisi yoktu. Gülüyorduk çünkü gülmemiz gerektiğini düşünüyorduk.

İnsanların, Capstan Full Strength sigaralarını esrarlı sigara gibi düşünerek, anfetamin ve parasetamolu kokain yerine koyarak kendilerini kandırdıklarını çok gördüm. İçtikleri içkideki alkol oranı tamamen silinmedikçe içkilerine su katıldığını farketmediklerini gördüm. Her şey senin ne beklediğine, neye inandığına bağlı.

Tommy, aylak aylak dolaşmak üzere dışarı çıktı; ardında bir araba dolusu işe yaramaz krema kutusu bırakmıştı. Benim zındık bina, içindeki bir yığın Comecon ürünüyle birlikte seri üretimden çıkmış kutulara çok uygun bir yer gibi geliyordu bana. "Ürün" dolu bir yer. Kutuların üstünde böyle yazıyordu. Hepsi karıştırılmış "ürün" doluydu. "Krema" ya da "süt türevi köpük" değil, hatta tatsız, beyaz, çamurumsu ve inekten elde edilen şeyin biraz benzeri" bile değil, ille de "ürün".

Ürün. Tanrım, yüzyılın en popüler sözcüğü. Her şey bir "ürün". Müzik bir ürün: üreticilerin tüketicilere satmak üzere ürettiği bir ürün. Şimdilik ressamların tablolarına da ürün demeye kimse cesaret edemiyor (belki bir şeyin değersiz olduğunu belirtmek için bu sözcüğü kullanıyor olabilirler, ama herhalde yoldadır, yakında tablolara da derler. Ölen ressamların eserlerini borsaya sokuyorlar. Picasso'nun mavi dönem ürünleri. Yaldızlı çerçeveler falan. Neye

değer veriyorsak ona fiyat biçiyor, böylece de ucuzlatıyoruz.

Benim canım, bütün Doğu Bloku mallarımın arasında, ayağımı C R M sandalyeme uzatıp burada oturmak, ısıtıcı boğuk ve monoton sesiyle zındığın içine eserken, o rahatlatıcı gazyağı kokusunu koklamak ve bir şişe Stolichnaya'yi kendi başıma bitirmek istiyordu... ama bunların yerine kilisenin bodrumuna indim ve insanı dehşete düşürecek derecede pahalı müzik aletlerimin arasında gezinmeye gittim; asla yaratıcılarının söz verdiği kadar iyi olmayan reklam şarkıları ya da film müzikleri çıkarmakla sonlanması muhtemel işlerle uğraşacaktım.

Griffin'de McCann'le buluştum. Her cumartesi gecesi orada buluşurduk. Oradan çıkar, bir şehir turu atardık. Hatta üzerimize iyi bir şeyler de giyerdik; bir kravat taktığım ve takım elbise yerine geçecek bir şeyler giydiğim de görülmüştür. Nedense böyle şeyler yaptığımızda hep bu tür giysiler giyerdim.

Bunun bir felakete yol açacağı aklıma bile gelmemişti.

"Çok yakışıklı olmuşsun, Jimmy."

"Dış görünüş aldatıcıdır," dedim McCann'e.

"Ne içiyorsun?"

"Bir yarım ve bir yarım daha," dedim, ve birden aklıma yarım bardak bira ve yarım bardak viskiye neden "Bir" veya "Tam" demedikleri sorusu düştü. Belki başka yerlerde böyle diyorlardır. McCann elinde içkilerle kalabalığın arasından sıyrıldı; Griffin çok kalabalık ve gürültülüydü. Elbisemdeki yağmur ve kar tanelerini silkeledim.

"Yarın gelecek olan adam için mi hazırlandın böyle?"

Bira bardağımın üzerinden McCann'a baktım. Rick Tumber'in yarın geleceğini neredeyse unutmuştum; bir süre müzik çalışmanın bu tür bir etkisi olurdu üzerimde. Başımı iki yana salladım. "Hayır," dedim.

"Ya, nereye gidiyoruz, o halde?"

Düşündüm, McCann'in üzerinde alelade giysileri vardı. Ben ise normalde yapmayacağım bir şeyi yapacak kadar, normalde gitmeyeceğim bir yere gidecek kadar huzursuz ve iddialı hissediyordum kendimi. "Değişik bir yere."

McCann düşünceli görünüyordu. "Benim oğlanın," dedi, şimdi yirmi yaşlarında olan ve orduya katılmakla babasının sonu gelmeyecek aşağılamalarına maruz kalan kendi oğlundan söz ediyordu, "geçen gece gittiği ve çok beğendiği bir gece kulübü varmış. Monty's diye bir yer. Buchanan Caddesi'nin köşesinde." McCann benim biraz yıpranmış ama hâlâ el yapımı İtalyan stilini belli eden çizmelerime ve temizleyiciden yeni çıkmış kabanıma baktı ve hafifçe yıpranmış olan gömleğinin kolunu, ceketinin altından çekiştirdi. "Herhalde bizi içeri alırlar."

"Gece kulübü mü?" diyerek yüzümü buruşturdum. Böyle yerleri hiç sevmezdim; Londra'daki gece kulüpleri bir alay gürültücü, doğru dürüst davranmasını bilen ya da bilmeyen, aşırı ayrıcalıklı ve normalde uzak durmak için tonlarca para ödediğim cinsten insanlarla dolu yerlerdi. Buradaki kulüpler daha iyiydi ama ben Glasgow'da bile insanların kendilerini göstermek ve ne menem şeyler olduğu bilinmeyen kokteyller içmek için gittiği türden bir yere bir araba dolusu para vermeye karşıyım.

"Yani, bir görelim diye," dedi McCann. "Oğlanın anlattığına göre, duvarlardan biri camdan yapılmış; akvaryum gibiymiş; balıklı dolu koca bir havuzmuş ve içinde dolaşan bir de deniz kızı varmış."

"A, bak sen şu işe."

"Ya da saatli sürüngen portakal barına takılırız."

"Ne?" diyerek dik dik baktım McCann'e. Glasgow metrosu çember bir hat üstünde çalışırdı. Eskiden trenler kırmızıydı, koltukları deri kaplıydı, döşemesi ahşaptan yapılmıştı; habire gıcırdardı ve asla unutamayacağınız bir kokusu vardı. Bugün ise küçük portakal rengi plastik benzeri bir şeylerden yapılmışlar. Bu yüzden de insanlar ona saatli portakal adını takmışlardı. Sürüngen bar deyimi ise metroya binerek bir devir tamamlarken onbeş istasyonun her birinde durmak ve en yakın bara yürüyüp bir biralı viski (hanım evladıysanız, bir yarım bir yarım daha) almaktan geliyordu. McCann ve ben bunu bir senedir yapmayı düşünüyorduk, ama bir türlü olmamıştı. "Bu havada yapılacak iş değil", dedim.

"Sen karar ver o zaman," dedi McCann omuz silkerek.

Oda büyüklüğündeki tankın içinde yüzen deniz kızı bana biraz tanıdık gelmişti, kızı daha önce bir yerde görüp görmediğimi düşündüm ama çıkaramadım.

Genç ve sarışın bir garson içkilerimizi getirdi. Rahatlamıştım; duvarın içindeki tankta yüzen deniz kızının yalnızca bir başlangıç olduğundan, bütün kulübün deniz kızlarına ve deniz adamlarına ya da onlar kadar tuhaf başka bir şeye dayalı bir tema etrafında dönen bir işkence planı olmasından korkmuştum.

Öyle değildi; özel bir kitaplık ile neşeli bir erkek kulübü arası bir havası olan şık bir bardı; raflar kitap dolu, her taraf halı kaplı, üstü deri kaplı oldukça güzel ağaç masalar ve de şaşılacak derecede genç müşterileri vardı (belki de ben yaşlanıyordum). Siyah renkli tavanda dönen tavan vantilatörü, özellikle Aralık ayı içinde olduğumuzu düşünürsek, abartmadan başka bir şey değildi. Ama daha beterlerini de görmüştüm.

Görünürde lazer, kuru buzdan oluşan sis seti ya da flaş ışıklar yoktu. İçkiler soluk kesecek kadar pahalıydı, insanın içini ısıtabileceği türden bir içki de değildi. McCann ise uzun siyah saçlı ve büyük göğüslü deniz kızını görebileceğimiz bir masaya oturduğumuz için çok memnun görünüyordu. Akvaryum, kulübün bir duvarının neredeyse tamamını kaplıyordu, kayaların ve mercan sütunlarının arasında parlak renkli balıklar dolaşıyordu; altın renkli kum zemindeki uzun yapraklı yeşil deniz bitkileri iki yana sallanıyordu.

"Çok hoş bir parça," dedi McCann, aç gözlerle su tankına bakıyordu.

"Buraya gelmek istemenin tek sebebi bu kız değildi, herhalde" deyip kesinlikle Manhattan olduğu belli içkimi yudumladım. McCann Duvara Mıhlayan Erik Likörü isteyecekti ama bize gelen garsonun kadın değil erkek olduğunu görünce fikrini değiştirdi, onun yerine Katil Zombi ısmarladı.

"Hiç de değil." dedi, McCann, bana biraz kızmış gibiydi. "Sen benim buraya para kazanmak için yarı balık gibi giyinmek zorunda kalmış, sömürülen zavallı bir kızcağızı röntgenlemek için geldiğimi sanmıyorsun, değil mi?"

"Hımm," dedim. "Hayır, herhalde onun için değildir." Aslında bundan hiç de emin değildim ama bunu tartışmakla da vakit geçirmek istemiyordum. Her şey bir yana, deniz kızı da yaptığı işten

pek hoşnut gibi görünüyordu. Üşümüş gibi durmuyordu, onunla birlikte yüzen balıklar da acıkmış izlenimi bırakmıyordu, görünmeyen yüzeyden suya daldığında hosteslerinkine benzer bir tarzda gülümseyerek, yakınından geçtiği masalarda oturanlara el sallıyordu. Müşteriler dalgıç giysilerini giyip yanına girmedikçe ya da patlatıcı bir maddeyle tankın camını kırmaya kalkmadıkça herhangi bir tacize uğrayacağa da benzemiyordu. Sömürülmeye gelince... kim sömürülmüyordu ki? Bu kız bir süpermarket kasasında çalışıyor olsa ya da bir büroda daktilosunu tıkırdatıyor olsa McCann daha mı mutlu olacaktı?

Saville Row takım elbiseler ve Gucci marka ayakkabı giyip de yine de tam anlamıyla alçak bir serseriden başka bir şey olmayan insanlar tanıdım. O halde yarı balık gibi giyinilirse ne olurdu sanki? Kahretsin, *biz* de sırf burası için böyle giyinmiştik; kapısında fedaileri olan böyle bir yere bizi almaları için McCann ve benim onların kurallarına göre giyinmiş olmamız gerekiyordu.

Weird olduğum zamanlarda, yani Siyah Paltolu Yağlı Saçlı ve sakallı ve Aynalı Gözlüklü Adamken bile özel olarak öyle giyiniyordum; bu bir tür üniforma gibiydi. Çünkü benden beklenen buydu, fark yaratan şey buydu, üniformayı üniforma yapan şey buydu, resmi kurallar ve tüzükler değil...Tanrım birbiriyle aynı şekilde giyinen ve farklı olmak için o tarzda giyindiklerini söyleyen çocukların sayısına inanamıyor insan.

Ha ha.

"Ee dostum, bir tane daha ister misin?" dedi McCann aniden. Bardağıma baktım. Aman Tanrım, ne kadar çabuk içmişim. Kocaman deri koltukta oturmak çok rahattı. Biz buraya sırf birer içki içmek ve sonra da başka bir yere gitmek için gelmiştik, ama dışarısı soğuk ve yağışlıydı, bir de...neyse ne işte. Yanımda yeterince nakit para vardı. McCann'in parası kalmadığında ona hep rahatlıkla ödünç verebilirdim. Bir ihtimal buradan çıktıktan sonra curry almaya gidersek, hiç şaşırmayacaktım.

"Evet" dedim. "Yine aynısından. Buzsuz olsun."

Birkaç kadeh daha içtik. Deniz kızı McCann'e gülümseyip el sallayınca o da kızın kendisine baktığına ikna olmuştu, ama sonra tam camın oraya gidip kıza o da el sallayarak karşılık verecek--belki de bir kâğıda adresini yazacak ve kız karada kullanacağı ba-

caklarını bulunca işten sonra ne yapacağını ya da bu sulu ortamdan çıkınca yardıma ihtiyacı olup olmadığını soracak bir not gösterecekti ki- kız havuzdan çıktı. McCann, kızın pullu mavi kuyruğunun su yüzeyine kadar çıkıp kaybolmasını hüzünlü bakışlarla izledi.

"Kız gitti," dedi.

"Gidemez," dedim ona, "senden o kadar ayrı kalamaz, şimdi giyinip senin yanına gelecek ve senin gibi bir Marksistin böyle kapitalist bir eğlence yerinde ne işi olduğunu soracak."

"Hadi ordan," dedi McCann, sözlerime aldırmadı, kafasını masanın üstüne dayayıp yukarı bakarak, suyun yüzeyini görmeye çalışıyordu.

Başımı iki yana sallayarak, "Hâlâ bir kuyruk parçasının peşindesin," dedim ona.

"Aah, hadi geri dön, piliç," diye masanın üstünden homurdandı McCann.

"*Piliç* mi?" diye düşündüm. Bir dakikadan bile daha az bir zaman içinde balıktan tavuğa dönüşmüştü. Tanrım, bu ne süratli bir evrimdi. Kalabalık bara doğru baktım. Aslında McCann'in neler hissettiğini biliyordum. Burada bir sürü güzel kadın vardı, bir zamanlar bazıları bayağı iştahımı kabartırdı. Barın yanında bir ayağını pirinç renkli boruya koyarak dikilen bir tanesini İnez'e çok benzettim. Hem ustalıkla dağıtılmış hem de kusursuz ölçüde havalı aynı saç; aynı uzun sırt ve aldığı rahat pozisyonla arkadan tıpkı ona benziyordu. Bardaki kadın açık kahverengi bir pantolon giymişti. İnez de sık sık jeans ve kumaş pantolon giyerdi. Bacaklarında bir kusur yoktu (o var zannederdi), ama poposu olağanüstüydü.

Gözlerimi bardaki kadına dikerek, garsonlardan birine işaret ettim, İnez'i düşünüyordum. Ah tannnrım, İnez, İnez; pantolonlu orospum, salopetli sevgilim. Arkasından üzüldüğüm tek kişi o olmuştu, bunun tek sebebi de sonunda biriyle sürekli bir ilişki kurabileceğime inanmış olmamdı. Ne ondan önce, ne de sonra bir kadınla kuracağım ilişkinin sürekli olabileceğini aklımdan geçirmemiştim. Kadınların hep bana acıdıklarını, ya da sırf meraklarını gidermek için benimle birlikte olduklarını, veya zayıf bir anlarında kendilerinden beklemedikleri bir şey yaparak benimle birlikte olduklarını tahmin etmişimdir.

Hep sille yemiş kadınların yaklaştığı bir adam olarak görüyor-

dum kendimi. Tabii bunun da doğru yerde ve doğru zamanda gerçekleşmiş olması gerekiyordu; benimle ben olduğum için ilişki kurulabileceği hemen hemen inanılmayacak bir şeydi. Sayının kabarıklığı bu teoriyi çürütür gibi görünse de, kendisini benim kollarıma atan ya da ben onların kollarına atladığımda çığlıklar içinde kaçmayan kadınların bunu sırf ünlü bir Rock Yıldızı olduğum için yaptıklarını düşünüyordum. Bu yüzden, hiçbir zaman fazla bir şey beklemedim, böylece pek fazla düş kırıklığına da uğramadım. Belki de kendi anne ve babamınki gibi savaş alanına dönmüş bir evliliği hatırlatacak bir olayın içine girmemeye çabalıyordum, ama böyle yaptıysam da bunu bilerek yapmış değildim. Ben yalnızca kendimi, ancak bütün yakışıklı erkekler tükendikten sonra yanaşılacak tipsiz bir herif olarak kabul ediyordum.

Ama İnez savunmamı yarmıştı. Süreklilik ve yuva kurma hakkında onun da kendine özgü düşünceleri var mıydı, bilemiyorum, eğer varsa da onunkiler benim gelip geçici, yerleşmemiş öncüllerimden daha güçlü olmalıydı ki yavaş yavaş, bir virüs bulaşmış ya da osmoz olayı yaşamış gibi kendimi ona kaptırmıştım... ne yaptıysa her şeye rağmen işe yaramıştı, her şeye rağmen benim bir parçam olmuştu, kendini benden koparınca çok kırılmıştım.

Lanet olsun, kendini Davey'ye düzdürmesine gerçekten aldırmıyordum (ama o zaman ben neden bunun arkasından Christine'le çıkmıştım, intikam mı alıyordum acaba?); beni kızdıran bunu uzun zamandan beri yapıyor ve bu kadar özenle saklıyor olmalarıydı. Projektörün ışıklarına yakalandıkları geceyle birlikte ilişkileri bitmişti. Garip gelecek ama bu daha da cansıkıcı bir şeydi.

Gerçekten bir mazereti olsa, kendimi bir süre uzaklaştırır, yine geri döneceğim bir İnez'im olduğunu düşünerek aldırmayabilirdim ve aynı özgürlüğü ona da tanımaktan mutluluk duyardım. Ah, kaygı duyduğum tek şeyin zührevi hastalıklar olduğu o güzel günler. İnez ve Davey canları isterse ilişkilerini sürdürebilirlerdi; bu beni küstürmezdi. Başa çıkabilirdim, yemin ederim. Ama bunun yerine onlar bunu asla bir daha yapmayacaklarına yemin ettiler; ben de bunun aslında hiç de o kadar önemli olmaması gerektiği gibi saçmasapan bir duyguyla başbaşa kaldım.

Aslında bugüne kadar ilişkiler konusunda düşündüklerimde galiba haklıydım, ben *hâlâ* hem her iki cins hakkında hem de bu ko-

nudaki sadakat kavramları hakkında gereğinden fazla gevezelik yapıldığını düşünüyorum.. ama yaşadığımız devir bunlar hakkında patırtı koparılacak bir devir değil.

"Yine aynısından mı?" diyerek McCann'i dürttüm. Bardağı bitmişti, evet anlamında başını salladı. Daha önce çağırdığım garson kızı aradım. Ama göremedim.Yakınlarda dolaşan bir erkek garsonun gözlerini yakaladım ve birer duble daha ısmarladım. Kızın ortalıkta görünmemesinin akla getirdiği gibi bir isteksizlik durumu varsa, masalara bakan personel açısından bu bana akıllıca bir önlem gibi göründü. Belki de kız o ana kadar yeterince fazla içtiğimizi düşünmüş ve bizden özellikle kaçmış olabilirdi, ama yalnızca çakırkeyif olduğumuza göre böyle bir şey söz konusu olmamalıydı.

"Ben işemeye gidiyorum," dedi McCann. Başımı salladım. Masadan kalkmakta biraz zorlanıyor gibiydi; ama bu bana şaşırtıcı gelmemişti, çünkü bir depoda çıraklık yaparken kaza geçirmiş ve bacağını sakatlamıştı. Tekrar muhteşem popolu kızı düşünmeye başladım. Gerçekten de İnez'e çok benziyordu. Az önce kızın yüzünü de görmüştüm, İnez'inkinden çok farklıydı, ama geri kalan her tarafıyla tıpkı İnez'di.

Belki de kızın yanına gidip, eskiden Frozen Gold hayranlarından biri olup olmadığını sorsam iyi olurdu; yanında duran bir iki kişiyle konuşuyordu, ama hiçbiri de onunla berabermiş gibi görünmüyordu; ben de gidip...ne diye bunları düşünüyordum ki? Bardağımı masaya bıraktım, ve kaşlarımı çattım. Belki de içkiyi fazla kaçırmıştım. Kadınlara yanaşıp onlara ünlü bir rock yıldızı olduğumu söylemeyi ancak bir akşamın sonunda, neyse ki her şeyi unutma aşamasından kıl payı bir zaman önce düşünmeye başlardım.

Lanet olsun; kendimi çok iyi hissediyordum. Tanrı'nın ya da evrimin ya da içkiyi bu kadar hoş ama aynı zamanda zararlı yapan her neyse onun, bu yaptığı adil değildi. Biraz yavaşlamaya karar verdim; kokteyller göründüğü gibi olmayabiliyor.

McCann geri geldiğinde beni, esrarengiz bir havayla, gözlerimi masanın üzerindeki içki dolu altı tane bardağa dikmişken buldu. "Benim için de söyledin mi?" dedi otururken.

"İki kere söyledim," dedim.

"Bunu biliyorum; ikinci postayı ısmarlamıştın, ama burada üç tür içki var."

Kafamı kaşıdım. "Garson kız," dedim. Herhalde o garson kıza bir posta daha ısmarlamışım. Bunu hatırlayamıyordum, ama garson aynı kızdı, içkiler doğruydu ve kız ısmarlamış olduğumda ısrar ediyordu, o zaman...

"Seni geri zekalı," dedi McCann ve Üç Katil Zombi'nin ilkine girişti. Ben omuz silktim ve iç çektim. Sonra da Manhattan'larıma uzandım; tarifinde elma şırası olup olmadığını merak ediyordum, böylece Adem'le Havva'nın Elma'sı ile bir bağlantı kurabilecektim.

Belki de yoktu.

Barda gördüğüm kadın hâlâ oradaydı. Simdi öteki ayağını pirinç boruya atmıştı. Poposu hâlâ müthiş görünüyordu. Yumuşak yuvarlak hatlar. Ayvalar, elmalar, saçlar ve popolar diye oradan oraya atlayarak düşünüyordum. Yüce Tanrım, kadınlar çok güzel oluyorlar. Bunu nasıl yapıyorlar?

Bir keresinde Jamaika'da, kaldığımız odanın banyosunda, İnez oturmuş makyajını siliyor ben de onu güldürmek için ayna karşısında çıplak bir halde vücut geliştirenlerin yaptığı pozları alıyordum. Karnımı içeri çekiyor, kaburgalarımın üzerinde ellerimi kenetliyor, bir ayağımın topuğu üzerinde dönüyor, bir bacağımı geriye atıyor, kol kaslarımı geriyordum. İnez kayısı kokulu kremli yüzüne su çarptı. Ben bir iki saniye aynı pozda kaldım, bazı yerleri yanık, bazı yerleri beyaz çıplak vücuduma baktım, sonra gevşedim ve aynadan kendime baktım ve yansıyan görüntüme karşı başımı iki yana salladım.

"Biliyor musun," dedim İnez'e. "Bir erkeğin vücuduna, özellikle çıplakken baktığımda, kadınların nasıl olup da erkekleri ciddiye aldığını merak ediyorum."

İnez başını kaldırıp bir süre baktı ve gırtlağını temizledi. "Ciddiye aldığımızı nereden biliyorsun?" dedi.

Umarım duruma uygun bir şekilde incinmiş gibi görünmüşümdür.

"Şu boku vermeyecek misin bana, evlat?" diye bağırdı McCann.

Bir anda hatıralardan silkindim. Hala muhteşem popolu kadının olduğu bar köşesine takılıydı gözlerim, ama kadın gitmişti. McCann bana arkasını dönmüş, sağ tarafımızda oturan biriyle tartışıyordu. O zaman bile aman ne oluyoruz diye düşünebilecek kadar ayıktım.

O tarafa baktım. McCann gözlüklü bir adamla yüz yüze duruyordu. "Aa, hadi evine artık, seni yaşlı bunak! Sakın..."

"Başlarım senin 'yaşlı'na şimdi, seni küçük piç! Bir daha 'yaşlı' de de göreyim seni!"

Gözlüklü adam arkadaşlarına döndü, başıyla McCann'i işaret ederek. "Allahın belası herif hem bana 'evlat' diyor, hem de ona 'yaşlı' diyemeyeceğimi söylüyor!" İki arkadaşı başlarını iki yana salladı. McCann'in hiddetten köpürmek üzere olduğunu görebiliyordum. Etrafa baktım, pek az insan bize bakıyordu, şu ana kadar etraf sessizleşmiş değildi, -bu kötüye işaret olurdu-, ufukta bize doğru gelen bir fedai de görünmüyordu. Etrafta küçük bir ağız dalaşını örtecek kadar gürültü ve kalabalık vardı. McCann'i sessizce uzaklaştırmak için hâlâ zaman vardı.

McCann oturduğu yerden öne doğru eğildi ve parmağını gözlüklü adama doğru uzatarak konuşmaya başladı. "Senin gibi salak ve kabadayı tavırlı serseriler olmasa zaten o faşist orospu çocukları başımıza gelmez!"

McCann'in gömleğinin kolunu çekiştirdim ama bana aldırmıyor, öbür eliyle ağzındaki tükürükleri siliyordu. "Böyle sırıtıp durma karşımda, arkadaşlarınla da bakışıp durma; ben ne dediğimi biliyorum, sizden daha iyi biliyorum, anlatayım size! Allahın belası koalisyon... koalisyon ha?; işçi sınıfının başına gelen bir felaketten başka bir şey değil..."

"Hadi ordan be..." Genç adam McCann'e aldırmadığını gösteren bir hareketle elini şöyle bir salladı. McCann'i bana bakması için döndürmeye çalışıyordum.

"McCann..." dedim. McCann dirseğiyle iterek benden kurtulmaya çalıştı; hâlâ ceketinin kolunu tutuyordum, silkinerek yaptığı hareket yüzünden ceketi yana kaymış, altındaki gömlekli omuzu görünüyordu.

Galiba, suç benimdi. Çünkü (a) genç adam, McCann'in dövüşmek üzere ceketini çıkarmaya başladığını sanmıştı, ve (b) ben de McCann'in ceketinin kolunu tekrar yerine yerleştirmeye çalışmıştım (ve artık kulübün yavaş yavaş sessizleşmeye başladığını ve takım elbiseli iri yarı bir adamın kalabalığı yara yara bize doğru gelmekte olduğunu farketmiştim), McCann bir kez daha silkinip ceketini çektiğinde ve hafifçe bana doğru bakmak üzere döndüğün-

de, bize doğru son hızla ilerleyen fedaiyi gördüm- bir tanesi de arkada bitivermişti- adam McCann'in ceketini elimden kopardı.

Kolu serbest kaldı, öne doğru uzandı ve yumruğu ile gözlüklü adamın yüzü birleşti. Tam anlamıyla yumruk atmış sayılmazdı; adamın gözlüklerini ancak indirecek kadar bir kuvvet uygulamıştı. Daha az kritik bir noktada olsaydık, durumu açıklar, özür diler, bir iki içki ısmarlar, mantık ölçüleri içinde koalisyonun yarar ve zararlarını tartışır ve durumu hallederdik...

Ama hayır; onun yerine kıyamet koptu.

Gözlüklü herif bir parça sendeledi. Canı yanmış olmaktan çok şaşırmış görünüyordu, diğer iki arkadaşı ayağa kalktı ve yakında olanı McCann'e doğru atıldı ve adamın kafasına bir şamar indirdi, maksimum hızla fırlamadığı için şamar az da olsa etkisini yitirmişti. McCann geri geri sendeledi, sonra ona vuran adamın kucağına doğru, öne düşmeye başladı; bir sol dirsek de orada yiyince yere, daha doğrusu masanın üstüne serildi; uçarcasına bardak dolu bir masaya inmesiyle çığlıklar içindeki kızların kucağına düşmesi bir oldu.

Gözlüklü adam hâlâ yerdeydi ve gözlüklerini arıyordu. McCann'i koltuk altlarından kavrayarak tuttum. Bunu hem başka birine daha vurmasını engellemek için hem de hâlâ el yordamıyla yerleri süpürmekte olan ikinci adamın yolundan çekmek için yapmıştım; sakallı ve kızıl saçlı herif masayı bir yana savurarak McCann'in üzerine atladı.

Bir yana fırlattığı masa ikinci fedainin tam hayalarına geldi. Bu adamların koruyucu bir şeyler giydiğini sanırdım, ama bu adamın giymediği her halinden belliydi. İki büklüm olmuştu. İlk fedai McCann'in tam önünde duruyordu; onu görmemiştim. Hâlâ McCann'in omuzlarından tutuyordum, o kadar sıkı sıkı geriye doğru çekiyordum ki neredeyse gerisin geri düşmeye başlamıştım; arkamdaki sandalyenin bir ileri bir geri sallandığını hissedebiliyordum, ama bu konuda yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Fedai McCann'in yakasına yapışmaya davrandı. Birden, McCann'in eski günlerindeki alışkanlığına geri dönüp ceketindeki olta kancalarını fedainin bir yerine gömeceği düşüncesi kafamdan geçti...ama buna fırsat bulamadı; kolları arkadan zaptedilen McCann, bacaklarını kullandı ve düştük; düşerken havadaki bacağı

fedainin çenesini çatlattı. Düştü, düştük; o arada öteki fedainin yumurtalıklarını halleden herif aramızdaki boşluğa hızla daldı ve doğruca ağır ağaç sandalyenin arkalığına geçirdi.

McCann doğrulup ayağa kalkmak üzere fırlayınca ben yerde yuvarlandım. İnsanlar bağırıyor, çığlıklar atıyor, içkilerine ve paltolarına atılıyorlardı; bazıları kulübü terkediyordu. Sakallı herif tekrar ayağa kalkmış, McCann'in üzerine doğru yürüyor, gözlüklü olan da ona arkadan bir yumruk indirmeye hazırlanıyordu. Devrilen masayı bir tekmeyle gözlüklünün tarafına iterek onu engelledim. Fedailerden biri McCann ve öbür herife doğru etkisiz hamleler yapıyordu. Gözlüklü adam kendini benim üzerime attı.

İşler çığırından çıkıyordu.

Bir elimi kullanarak adamı savuşturdum, çıplak zemine serildi; halıyı kavrayıp aniden çekince, üzerindeki adamlar bovling kukaları gibi devrildi. Etrafıma bakındığımda McCann'in sandalyenin birini başının üzerine kaldırdığını gördüm, tam arkasında deniz kızının yüzdüğü havuzun camı vardı. Sakallı herif bir yerden eline bir yangın söndürücüsü geçirmişti; doğruca McCann'in üzerine doğru fırlattı ama alet McCann'e değil arkasındaki cama çarptı.

Bir an camın kırılacağını ve bütün salonun suyla dolacağını sandım, ama öyle olmadı. McCann de buna karşılık, ağır silahlarını harekete geçirerek, sandalyeyi sakallı adamın üzerine fırlattı, sandalye adamın koluna çarptı. Bir başka fedai bir rugby hareketiyle uçarak McCann'e doğru atıldı, ama sandalyeyi fırlatmak için McCann'in alacağı pozisyonu hesaba katmamıştı; McCann arkasındaki cama doğru gerileyince fedai kafa atacağı yeri kaçırdı ve suratının ortasıyla bir masaya yapıştı.

Arkamdan birisi bana vurdu; fedailerden birinin üzerine düştüm. Kaburgalarıma bir tekme yedim, bir şey geldiği gibi yanağımın üzerine indi; ayağa fırladım, sağa sola çılgınca yumruklarımı sallıyordum, çevremdeki insanlar kendilerini dışarı atmak üzere kaçışıyorlardı; bardaklar, şişeler ve sandalyeler havada uçuyordu, bardağın biri döne döne tavandaki vantilatörün bıçaklarına çarptı ve salonun üzerine yağmur gibi cam kırığı yağdı.

McCann yine odanın ortasındaydı, kendisinden en az otuz santim daha uzun bir fedaiyle yumruk alışverişi yapıyordu. Birisi üzerime atladı ve bir kez daha kendimi yerde buldum; bir masa daha

parçalandı, kafam kıl payı kurtulmuştu; elinde şampanya şişesiyle üzerime yürüyen bir adama bir yumruk indirdim -o şişe de şişeydi hani-, sonra mücadeleye devam ettim.

Tavandaki vantilatörlerden biri -bardağın çarptığı vantilatör, sanırım-, bir bar taburesiyle isabet almış ve düşmüştü; neredeyse yere kadar inmiş, sonra havada asılı kalmış, siyah, beyaz duvar sıvalarını aşağıya yağdırmıştı. İşin en ilginç yanı hâlâ yavaş da olsa dönmeye devam etmesiydi, bıçakları düzenli olarak bir sandalye kolunu ve cam kırıklarıyla dolu bir masanın yüzeyini sıyırıyordu.

McCann bir sıçradı ve bir kafayla bar fedaisini yere serdi. Acil çıkış kapısının oradan birinin üzerime bir bardak fırlattığını farkedince hemen başımı eğdim.

Artık etrafta pek fazla insan kalmamıştı; herkes gitmiş gibiydi. Yerde yatanların sayısı ayakta kalanları geçiyordu. Dört beş tane siyah giysili birilerinin barın arkasına toplandığını gördüm ve üstü başı darmadağın, kafası kanlar içindeki McCann'e döndüm; ona hadi gidelim diyecektim ama arkadan elinde kırık bir bardakla sakallı herifin geldiğini gördüm.

Bağırmaya zaman yoktu ama McCann yüzümdeki ifadeyi görmüş olmalıydı; döndü ve adamın elini yakaladı, karnına bir yumruk indirip doğru camdan tanka yolladı, adam başını çarptı, McCann bir de kafa atmak üzere adamın üzerine atladı.

Belki de McCann'in alnındaki yaradan akan kan gözlerini kapatmıştı, bilemiyorum. Sakallı adamın cama yaslanıp kayarak baygın bir halde halının üzerine düştüğünü görmüş gibi durmuyordu; var gücüyle kafasını savurdu ve müthiş bir sesle havuz duvarına geçirdi.

Cam çatladı. Sanki tabanca patlamış gibi bir ses çıkmıştı; bu sesin önce McCann'in parçalanan kafatasından çıktığını sanmıştım, sonra cam duvarda yavaş yavaş yukarıdan aşağıya doğru ince bir yarığın ilerlediğini farkettim, püskürmeye baslayan su McCann'in bacaklarına ve gövdesine geliyordu.

Bir an sallandı, bakakaldı ve bacakları çözülmeye başladı.

Hemen ona doğru koştum, tam yere çuvallanırken yakaladım ve kollarından birini alıp omuzuma attım. Önce iki büklüm oldum, sonra kalktım ve doğruldum, tekrar McCann'i yukarı çektim. En yakın çıkış kapısına doğru döndüm.

Bardaki dört beş adam, yanlarına eklenen ve yüzünde çok sinirli bir ifade olmasından müdür olduğunu tahmin ettiğim ufak tefek adamla birlikte altı kişi olmuşlardı.

Artık barın arkasında durmuyorlardı, kabaca yarım daire oluşturmuş bir halde bizim önümüzde dikiliyorlardı; üç tanesinin elinde kazma sapları vardı, dördüncüsü ise şık pencereden kopardığı kurşun bir ağırlığı tutuyordu. Beş numara ise sağ elinin koca yumruğuna bir muşta geçirmişti.

Müdür ise yalnızca şaşkın bir bakış, yüz felcine dönmüş bir öfke ve sigarayla silahlanmıştı.

Yutkunmaya çalıştım ama boğazım kupkuruydu. McCann iki yana sallanıyor, tekrar kendini topluyor ve yüzündeki kanı siliyordu. Sızan suyun tıslaması arkamızdaki aydınlık alanı monoton bir sesle doldurmuştu. Hala dönen tavan vantilatörü sandalyenin koluna ve masaya çarpmaktan vazgeçmemiş, cam kırıklarını süpürüyor, hızlı hızlı davul vuruşları gibi müstereddit seslerle bardaki sessizliği vurguluyordu.

Müdür ikimize bakıyordu. McCann kolunu omzumdan çekti. Yüzünde dehşet ifadesi olan bir garson acil çıkış kapısını kapattı. Fedailer birazcık daha yaklaştılar. Bir başka fedai öksürerek uzandığı yerden kalktı. Müdür başını çevirip bir adama bir de bize baktı. Bacaklarımın arkası ıslanmıştı; ya üstüme işemiştim ya da havuzdan gelen sızıntı pantolonumu ıslatıyordu. McCann aniden öne doğru eğildi ve eline bir bira şişesi alarak tehdit eder gibi kaldırdı. "Boş ver, Jim," diye gırtlaktan gelen bir sesle fısıldadı, "postu pahalıya satacağız."

"Şimdi ayvayı yedik," diye inledi birisi.

Sanırım o bendim.

Tam biz fedailerle konuşuyor sanırken müdür "Siz ikiniz," dedi, sigarasıyla bizi işaret ederek; sesini kontrol etmekte oldukça zorlanıyor gibiydi, "buna çok pişman olacaksınız."

Acaba çoktan pişman olduğumuzu söylersek bizi bırakırlar mı diye düşündüm bir an.

Fedailer bir adım daha ilerlediler. McCann hırladı, gözlerini onlardan ayırmıyordu, geriye doğru bir bilek hareketiyle şişeyi havuzun camına vurarak parçaladı. Tıslama sesi değişmedi.

Ümitsiz bir halde, yaklaşan siren seslerini duymayı bekliyor-

dum, ama gelmiyordu, yalnızca arkadan gelen bir tıslama ve havada asılı, bir yana doğru kaymış vantilatörün, otomatik olmayan pikap kolunun plağın sonuna gelince çıkardığı seslere benzeyen sesi duyuluyordu.

McCann, sivri köşelerle dolu kırık şişeyi elinde tehditkar bir havayla fedailere doğru sallıyordu. Onlar ise sadece gülümsediler. Kazma sapı tutan üç tanesi ellerini kaldırdı. Müdür yanımızdan ayrılmak için arkasını döndü. McCann'in şişeyi tutan eli titriyordu.

"Bekle!" diye bağırdım ve sağ elimi ceketimin içine soktum.

O an herkes donup kaldı.

Ceket cebimin içine doğru hamle yapar yapmaz, bir silahım olduğunu düşündüklerini anlamam bir iki saniye sürdü.

Bir an aklımdan bir deneme yapmak ve blöfü sürdürmek geçti, ama bir işe yaramayacağını biliyordum; tabancayı görmeleri lazımdı, bende ise silah yoktu. Aradığım şeyi buldum ve dışarı çıkardım.

Kredi kartları.

Kartları müdüre doğru salladım. Bir kere kafasını salladı ve uzaklaşmaya devam etti. Fedailer kızgın kızgın baktılar ve üzerimize gelmeye başladılar. "Hayır!" diye bağırdım. "Bak; bu platin Amex kartı! Ne kadar olsa ödeyebilirim!"

Fedailer tereddüt ediyorlardı; müdür tekrar geriye baktı ve bize doğru ilerledi. "Ne?" dedi, yüzünü buruşturarak. "Anlamadım?" dedi daha dikkatli bir ses tonuyla. Yutkundum, acele acele kartları salladım.

"Platin! Yemin ederim! Ve bu da Diners Club; bir arayın sorun...teyit edeceklerdir. Söz veriyorum; yalnızca bir sorun! Lütfen! Bu bizim hatamız değildi, doğru söylüyorum, ama hasar neyse öderim! Hepsini! Yalnızca siz bir telefon edin! Bir iki dakika sürer; eğer doğru olmadığını söylerlerse bu adamlara bize ne istiyorlarsa yapmalarını söyleyebilirsiniz, ama önce bir telefon edin, yalnızca bir telefon edin!"

Müdür etkilenmiş görünmüyordu. Terkedilmiş, harabeye dönmüş kulübe baktı. "Sen bunun kaça mal olacağının farkında mısın?"

"Bunu karşılayabilirim! Yemin ederim!" Fazla bağırmamaya çalışıyordum. McCann durumun farkında değildi. Bir fedailere gözünü dikmeye çalışıyor bir homurdanıyordu.

"Havuzun camını görüyor musun? dedi müdür, başıyla arkamızı gösteriyordu. Gözlerimi ondan ayırmadan evet anlamında başımı salladım. Yalnızca o cam yirmi bin eder."

"Sen ona otuz de!" diye bağırdım ve acı dolu isterik bir sesle güldüm. "Hepsini yuvarlak elli yapalım!"

Adam bize ya tükürecekmiş gibi ya da başını sallayıp gidecek ve bizi fedailerin eline bırakacakmış gibi bakıyordu, ama öne doğru çok küçük bir adım atarak bir elimi uzattım ve adama kartları gösterdim. Kartlara göz attı, başını iki yana salladı, plastik kartları elimden çekip kopardığı gibi bara doğru yürüdü. "Sakın kıpırdamasınlar," diye söylendi. Fedailer ağır ağır gevşediler ve yalnızca dikilip bize baktılar. Birdenbire ölmekte olan bir vahşi hayvanın çevresine akbabalar üşüştüğünde ne hissettiğini anladım.

McCann ağzının kenarından boğuk bir sesle "Bundan bir şey çıkmaz," diye fısıldadı. "Şimdi bir şey yapmazsak bir daha hiç yapamayız." Topuğunun üzerinde öne doğru sallandı. Kendi kendime sızlandığımı duyuyordum; gözlerimi hâlâ tetikte duran fedailerden ayırmadan McCann'in omuzunu yakaladım.

"Tanrı aşkına, sakın bir şey yapayım deme, lütfen," diye yalvardım. "Bir dakika bekle, tamam mı? Lütfen?"

McCann başını iki yana salladı ve homurdandı ama hiçbir şey yapmadı. Müdürün barın arkasında bir konuşma yaptığını işitebiliyordum.

Bundan sonraki dakikalar adeta bir ölüm sessizliğinde geçti. Arkamızdaki sızan suyun tıslaması değişmedi, harap durumdaki vantilatörün dört vuruşlu sesi tanrılara adanmış bir kurbanın son saniyelerini vurgular gibiydi. Ayaklarımızın altındaki hali arkadaki havuzdan akan suyu emiyordu. Fedailer sabırsızlanmaya başladılar.

Müdür tekrar yanımıza geldi.

Kalbim vantilatörle aynı tempoda çarpıyor, bütün vücudum titriyordu. Sanki sesi ta Londra'dan duyulabilirmiş gibiydi. Müdür hastalanmış gibi görünüyordu. Yüzü solmuştu. Ellerine baktım. Kartlarımın yanında elinde bir de Amex kartı formu vardı.

Adeta orgazm olmuş gibi bir rahatlama duygusu geçti üzerimden. "Bay Weir?" dedi müdür, bir yandan gırtlağını temizliyordu, ben başımı salladım. "Siz...ve arkadaşınız benimle birlikte gelebilir misiniz, lütfen?"

Dizlerimin bağı çözülüyordu. Neredeyse ağlayacaktım. McCann kıpırdandı, ve inanamaz gözlerle bana baktı. Fedailerden biri müdüre bakakalmıştı. Sigaralı ufak tefek adam omuzunu silkti, bana bakarak başını eğdi ve Amex kartını havaya kaldırdı. "Siz..." dedi, yorgun ve neredeyse üzgün görünüyordu, "bu kartlardan biriyle bu kulübün tamamını bile satın alırsınız."

McCann'in elindeki kırık şişe yere düştü; ağzı açık bana bakakaldı.

"Biz ne demiştik? Elli bin mi?"

Müdür sigarasının ucunu ısırarak bir süre tereddütlü göründü. "Artı K D V," dedi, küfredermişcesine. Biraz şarlasam mı diye düşündüm ama vazgeçtim. Hayalarını masaya geçiren fedai, yanımda bara yaslanmış bir halde duruyor, ben de Amex formunu dolduruyordum (Rakamları büyük bir dikkatle yazıyordum. Hey Tanrım, hayatımda hiç bu kadar büyük bir meblağ yazmamıştım).

"Bu çok şaşırtıcı," dedi fedai, elindeki peçeteyi alnındaki küçük yaraya bastırıyordu. "Bütün albümleriniz var bende, biliyor musunuz?"

Doldurduğum formu tekrar gözden geçirirken başımı salladım. "Ya, öyle mi?"

"Ya; Apollo'daki bütün konserlerinize gitmiştim; Barrowland'dekine de gittim. Hatırlıyor musunuz?" Başımı salladım. "Bir de Usher Hall'daki konserinize gittim; sene yetmiş dokuzdu, değil mi?"

"Seksendi, galiba," dedim.

İri yarı adam neşeyle gülümsedi. "Doğru; sizlerin çok müthiş adamlar olduğunuzu düşünürdüm. Gerçekten de çok muhteşemdiniz; o şarkıları siz yazıyordunuz, değil mi?"

"Bazılarını," dedim, sonunda elli yedi bin beş yüzün altını imzalamıştım. McCann'in barın orada bir taburede oturduğu yere göz attım, garson kızlardan biri alnındaki yaraya bant yapıştırıyordu. Yüzünde okuyamadığım bir ifade vardı.

"Yok, hepsini siz yazmıştınız, öyle değil mi?" Yanımdaki fedai ısrar ediyordu. "Öbür isimlerin hepsi sırf dalga geçmek içindi, di'mi?"

"Eh işte," dedim, bir değerlendirme yapmadım ve konuyu öylece bıraktım.

"Şey, bir dakika bekleyin," dedi fedai, aklına çok iyi bir fikir gelmiş bir ifade vardı yüzünde; barın arkasına geçerek gözden kayboldu. Müdür doldurduğum formu inceledi. Amex çalışanlarının belgeleri göndermek üzere bildirdiği avukatlarımın isim ve adreslerini bana da teyit ettirmişti ama hâlâ kuşkulu görünüyordu.

Eski hayranlardan olan fedai elinde bir albümle geri geldi. Bizim bir albümümüzdü. Yani, bir bakıma. Ona *Nuggets* adını koymuşlardı. Grup dağıldıktan sonra, A R C'nin kırkbeşliklerimizi toplayıp aman-ne- müthiş-bir-başlık- bulduk diyerek albümü yeterince-başarılı-olamayan piyasaya sürme çabaları geldi aklıma. Bu kötü bir albümdü; albümdeki en iyi şey, Paris'teyken sarhoş bir gecemizde bir espri olarak ortaya attığımız son-hız bir punk versiyonu olan "Long-Haired Lover From Liverpool" idi. Albümü çıkardıklarında reddettiğimi söyledim onlara, hâlâ bu konuda Rick Tumber'la tartışıyorduk (özellikle de başlığı; *Nuggets,** olacak şey miydi?).

"Hey, bay Weird, şunu imzalar mısınız?" Fedai pek neşeliydi, keyifle sırıtıyordu.

İç çektim. "Tabii."

McCann bir içki daha ısmarlayacak kadar kendini topladı. Höpürdeterek birasını içti ve suratını asarak yan yan bana bakmaya başladı. Parçalanmış bir et ve kemik yığını haline gelmediğim için duyduğum sevinç uçtu gitti. Elinde albüm tutan fedai kapaktaki resmime baktı ve çocuk gibi gülümsedi. "Evet, tabii ki bu sensin. Bu çok ilginç. Demek buraları görmek için geri geldin, ha?"

"Evet," dedim, tabureden indim ve müdüre kalemini geri verdim. Adam kalemi alıp Amex formuyla birlikte ceketinin iç cebine dikkatle yerleştirdi.

"Hey," dedi fedai, bu kez yüzüne ani bir ciddiyet gelmişti, "Bay Weird, gerçekten çok üzüldüm, şeye, yani duyduğumda..."

"Evet," dedim çabucak. "Biliyorum. Bu konuda konuşmaktan hoşlanmıyorum...kusura bakma." Omuz silktim, gözlerimi yere indirdim. Hafifçe omzuma vurdu.

•

* Külçeler. (ç.n.)

"Evet, anlıyorum, haklısınız, Bay Weird." Çok içten görünüyordu. *Tanrım,* diye düşündüm. *Altı yıl oldu; bu olayın üstünden altı yıl geçti ama hâlâ sanki geçen hafta olmuş gibi konuşuyorlar.*

Adama hafifçe gülümsedim ve McCann'e doğru yürüdüm. "İyi misin?" diye sordum. "Gidelim mi?"

McCann başını salladı. Birasını bitirdi. Tekrar özür diledik, adamlarla el sıkıştık (her biri beş yüzer pound alacaktı; ciddi bir yaraları yoktu, bu yüzden yeterince keyifliydiler), sonra bardan çıktık.

Yağmur altında Batı Nile Caddesi'ne gidene kadar hiç konuşmadık, oraya varınca bir taksi çağırdım.

"Gerçekten sen o adam mısın?" diye sordu McCann, o arada ben McCann'in girmesi için açtığım kapının yanında dikiliyordum. Küçük, gri gözleriyle benim gözlerime bakıyordu. Yüzünde hâlâ kurumuş kan vardı.

"Öyle." Karanlık gecede, yağmurdan parlayan yola bakıyordum, sonra gene gözlerine baktım. "Evet, o adamım."

McCann başını öne doğru salladı ve topuğu üzerinde dönerek uzaklaştı .

Öylece kaldım, hâlâ taksinin soğuk kapısını tutuyordum, uzaklaşan McCann'e baktım. Dükkânların ışıklarında yağmurun rüzgârdan savrulduğunu görüyordum. Yağmurun parlattığı yollara araba farları ve park ışıkları yansıyordu, yağan kar ve dolu sokak lambalarının tepesine başlıklar gibi oturmuştu.

"Hey, Jimmy!" diye bağırdı sürücü. "Arabanın içi buz gibi oldu; giriyor musun, girmiyor musun?"

Karanlıktaki bembeyaz surata baktım.

"Giriyorum." dedim, bindim ve kapıyı kapadım.

X

İsteseniz de veremiyorsunuz ki. Çılgın Davey, sırf iddia üzerine bir keresinde Rolls Royce'unu birine hediye etmeye çalışmıştı.

Üç Baca Turundan kısa bir süre önceydi (o zamanlar bu turdan haberim yoktu). Otoyolun hemen yanından girdiğimiz dökülmüş yapraklarla dolu bir yoldan Davey'nin Maidstone'daki malikanesine gidiyorduk. 1980 yılındaydık, yaz mevsimiydi, galiba. Bir sonraki hafta dünya turumuzun son durağı olan Birleşik Devletler'e gidecektik. Davey ve ben Londra'nın doğusundan dönüyorduk, Stepney'de bir depo kiralamıştık, korkunç sayıda teknisyen ve görevli turnede kullanacağımız sahnenin son hazırlıklarını yapıyordu, bu hazırlıkların büyük bölümünü Ters Akan Büyük Duman Perdesi oluşturuyordu.

Gösteriden bir önceki gece, son provayı yapmıştık, her şey iyi gitmişti. Perdenin kendisi, ışıklar, lazerler, magnezyum operasyonu ve sis bombaları... her şey yolunda gitmişti. Wes'in çenesini kapatacak kadar sapık yeni bir ses sistemi bile satın almıştık. Soranlara eskisini bir maden şirketine sattığımızı söyledim; yapmaları gereken yalnızca kolonları granit kayalarına doğru çevirmek ve Sex Pistols'ı maksimum sesle dinletmekten ibaretti; dinamitten çok daha ucuzdu.

Duman Perdesini ve öteki şeyleri siz de görmüşseniz, benim size hiçbir şey söylememe gerek yok. Görmediyseniz, geçmiş olsun, büyük bir şey kaçırdınız. Bir ay sonra Miami'deki sıcak ve nemli bir gece Duman perdesini devreye soktuk ama ondan sonra bir daha asla kullanmadık.

Davey başını iki yana sallayarak "Ne yapmak istersin?" diye sordu. Bir sigara yaktı ve arabanın çakmağını tekrar yerine soktu. İnsanın yüreğini ağzına getirecek kadar hızlı sürüyordu; Jasmine Davey'e göre daha emniyetli kullanıyordu dersem anlayın artık. Londra'ya giderken Rolls'a bindiğimize çok memnun olmuştum. Kendisine yılbaşı için aldığı 'azıcık paslı' Daytona kadar hızlı ve kaportası zayıf bir araba değildi.

Davey araba koleksiyonu yapmaya başlamıştı. Limuzin olarak ilk tercihi Rolls Royce olmamıştı; Rusların Zil marka arabalarını kullanmak istemişti (Bilirsiniz işte; Politbüro'nun adamlarının inip bindiği o kocaman siyah araçlar) ama henüz bunlardan birini eline geçirememişti.

Emniyet kemerini gerebildiğim kadar gerdim; kendi kendime Rolls Royce'lar bir yere çarpsa bile bunu insanın rahatını bozmadan yapacak kadar sağlamdır diyordum. Davey sigarasını belli belirsiz bir hareketle bana doğru sallayarak "Yani," dedi. "Bir miktar para sahibi olduk; tamam; bok gibi para kazandık istediğimiz kadar para sahibi olduk, değil mi?"

"Evet," dedim çabucak, onunla aynı fikirde olduğumu hemen söylersem Davey'in tekrar iki elini de direksiyona koymasını sağlayabileceğimi düşünüyordum.

"Ama aslında bu hiçbir şey, yani bazı insanlarla karşılaştırırsan, mesela ...Getty, ya da Brunei Sultanı, ya da ... hah... Suudi şeyhleri falan, bilirsin işte. Bizim kraliyet ailesinin bile daha çok parası var,

hatta IBM, ITT ya da Exxson gibi şirketlerin onlardan da çok parası var... bizim paramız onlarınkinin yanında solda sıfır kalıyor, yanlış mı?" Dönüp bana baktı.

Bakışlarını hemen yola çevirmesi için mümkün olduğu kadar çabucak evet anlamında başımı salladım. Başka çarem yoktu. "Bazı ülkeler," diye devam etti Davey, "Birleşik Devletler'in ve Rusların silahlanmaya ne kadar para harcadıklarını bir düşün, milyarlar, değil mi?"

"Tabii," dedim, bir yandan da hızla yaklaşmakta olduğumuz koyun yakınlarındaki saatte-elli-km tabelasını görünce temkinli de olsa bir rahatlama hissetmiştim. "Bu, bizim bir şeyler yapamayacağımız anlamına gelmez ama."

Hız limiti tabelasını geçerken frene basmaya başlayan Davey, "Ne, mesela?" dedi, artık yalnızca doksan km yapıyorduk. "Yani, Paisley'de bir stüdyo kurduk. Yapabildiğimiz en iyi şey bu oldu, ama başka neler yapabiliriz?"

Artık hız limiti işareti kalmamıştı, Rolls Royce burnunu kaldırdı ve tekrar hızlandık. Pişmanlık içinde neden Davey'nin beni evine götürmesine razı olduğumu düşünmeye başladım. Bana yeni aldığı uçağı göstermek istiyordu.

Tanrım, ben ne yapıyorum? Sakın uçağa falan bineyim deme, dedim kendi kendime. İsimsiz, markasız bir uçakla Korent Kanalı'nda yaptığımız yolculuğu unutmamıştım. Burada neler yapardı, kimbilir? Dartfort tünelinin içinden mi geçmeye kalkardı, acaba? Uçaktan uzak dur.

Oturduğum koltuğun kenarlarına sıkı sıkı yapıştım ve gözlerimi açık mı yoksa kapalı mı tutarsam daha az korkacağımı düşünüyordum. "Bilmiyorum," dedim (her şeye rağmen sesimde bir anormallik yoktu, nasıl olduğunu hiç sormayın). "Belki ne bileyim, parayı... İşçi Partisi'ne falan verebiliriz."

Davey benim çıldırdığımı düşünüyormuş gibi baktı bana; bu düşünceye artık ben de katılmaya başlamıştım. Az öteye baktım ve önümüzdeki şaşılacak derecede daralan yola konsantre oldum, böylece ona da bir ipucu vererek aynı şeyi yapmasını sağlamak istiyordum. "Onlara katkıda bulunuyoruz ya," dedi. "Hepimiz de partinin boktan bir üyesi değil miyiz? Cenevre'deki Diplomasi oyununu kazandığın zaman hepimizi oraya üye etmiştin, hatırlamıyor musun?"

Hatırlıyordum. İşçi Partisi'ne zaten dünyanın parasını vermiştim; hatta Komünist Partisi'ne de üye olacaktım ama cesaret edememiştim (çünkü Amerika vizesi alacağın zaman üye olup olmadığını soruyorlardı) ama onlara da dünyanın parasını vermiştim.

"Evet," dedim, "ama benim demek istediğim, onlara daha fazla para vermek... bilmiyorum; kazancımızın yüzde doksanını vermek, ihtiyacımız kadarını kendimize ayırmak gibi..."

"YÜZDE DOKSAN MI?" diye bağırdı Davey. "Sen *delirdin* mi?"

"Şey, bilmiyorum, yalnızca bir rakam işte..."

"Sen çıldırmış olmalısın, Dan; yani, madem hepsini verecektik ne diye para kazanmak için yırtınıyoruz burada? Yani, tamam, iyi para alıyoruz; bunu biliyoruz. Tabii; hemşirelerden, doktorlardan falan daha çok para kazanıyoruz; biliyorum. Yaptığımız biraz çılgınca, ama biz de çalışıyoruz, Tanrı aşkına sen söyle; saatlerimizi veriyoruz, ter akıtıyoruz, oğlum... bu ne kadar böyle sürecek dersin, ha? Bu işlerin nasıl olduğunu bilirsin; birkaç yıldır her ay liste başı oluyoruz, bunu kaç kişi başarmıştır? Çoğu bir boka yaramaz; söyleyeyim mi sana kaç tane? Çok az kişi, aslında." Davey her iki elini de direksiyondan çekerek İtalyanlar gibi bir el hareketi yaptı. Ben gözlerimi kapadım. "Biz; Rolling Stones, Led Zep... the Who, bir de galiba... ama bu ne zamana kadar böyle gidecek?" Gözlerimi açmaya cesaret edebildim; Davey iki elini de direksiyona koymuştu yine. "Hiçbir garantimiz yok, biliyorsun. Bir ay sonra... adımız sanımız kalmayabilir ya da bir sene sonra... her neyse. Beş parasız... ya da beş kuruş para almadan kaldığımızı ve günlük giderlerimizi... o günlerde nerede yaşıyor olacaksan oraya ödeyeceğimiz vergileri bir düşün." Davey omuz silkti. Virajı alınca şimşek hızıyla bir başka köy işaretinin yanından geçtik, Davey yine frene dokundu, bu kez yalnızca seksenbeş km hızla gidiyorduk. Parkedilmiş arabaların ve okuldan çıkan çocukların yanından jet gibi geçtik.

"Hadi canım sen de," dedim, "beş kuruş daha kazanamasak bile, hiçbirimiz fakirleşecek d-durumda değiliz. Hiçbir şey yapamasak bile bir iki ev satarız; sen şu uçaktan kurtulmak zorunda kalabilirsin, ama..."

"Evet, bu çok doğru," dedi Davey. "O zaman neden henüz eli-

mizdeyken keyfini çıkarmıyoruz?"

"Elimizdeki paranın yarısının yarısıyla bile dünyanın şeyini yapabiliriz."

"Öyle, ya da yaptığımız her şeyin yüzde doksanının başkasına gideceğini bildiğimiz için, milletin kıçını kaldırıp bize gelmesini... ve de plaklarımızı pikaplarına koymalarını sağlayan şey her neyse onu yitirebiliriz."

Bu mantıklı yorum beni hayrete düşürmüştü. Şaşkınlıkla Davey'in yüzüne baktım, hız işaretlerini geçtiğimiz için o anda tekrar gaza bastı.

"Böyle yapanlar da var," dedim. "Sırf zevk için müzik yapanlar ve alacakları paraya ihtiyaç duymayanlar var. Parayı geri çeviriyorlar."

"O onlar. Biz de biziz. Ben orta-sınıf çocuğuyum, Danny oğlum. Bu bana ters gelir. Sen yap, sana bir şey diyemem. Ama karşılığında bir teşekkür bile almazsan hiç şaşırma. Para dağıtmak senin sandığın kadar kolay bir iş değil."

"Hımm," dedim kuşku dolu bir ses tonuyla.

"Bana inanmıyorsun değil mi?" diye sırıttı Davey. "Tamam; bir sonraki köyde durup bunu bir deneriz."

"Davey," diyerek başımı iki yana salladım. "Sakın yapma..."

"Hayır, çok ciddiyim. Bir deneriz, birine bir şeyler veririz. Bakalım kim alacak?"

"Benim demek istediğim bu değil; böyle bir şey yapmakla..."

"Merak etme, bu da aynı şey." Davey, alçak bir tepede kurulmuş küçük bir köye yaklaştığımızda arabayı yine yavaşlattı. "İşte burası, göreceğiz bakalım." Rolls Royce Londra'dan yola çıktığımızdan bu yana ilk kez altmış km.nin altına düştü. "Bak şimdi," dedi Davey, sırıtarak. "Adamın birini bulacağım ve bu arabayı almasını isteyeceğim; laf olsun diye söylemiyorum, adama al bu araba senin olsun diyeceğim, tamam mı? En azından otuzbin eder. Bakalım bu kadar parayı başımızdan atabilecek miyiz?"

Bıkkın bir sesle, "Davey," dedim.

"Yok, yok." Bir elini uzattı ve ön cama doğru dumanını üflediği sigarasını söndürdü. "Mutlaka yapacağım."

Böylece Maidstone'un kuzeydoğusunda bir yerdeki o küçük köyde durduk ve arabadan indik- ben hâlâ itiraz ediyordum: Tan-

rım, sanki benim arabamdı- Davey anahtarı kontaktan çıkardı ve küçük bir köy evinin önünde çitinin önündeki bitkileri kesen bir adamın yanına doğru ilerledi. Neşeli bir sesle "Affedersiniz!" dedi. Rolls Royce marka anahtarlığa bağlı anahtarları salladı ve adama kaldırımın yanında duran, kapısı açık arabayı işaret etti. Adam elli yaşlarında, kır saçlı; yumuşak, tatlı tatlı bakan bir adamdı, gözündeki gözlüklerin numarası hayli ileriydi.

"Evet?"

"Bu arabayı ister misiniz?" dedi Davey, eliyle Rolls Royce'u gösteriyordu. Adam önce biraz şaşırdı, sonra gülümsedi.

Adam arabaya bakarak, "Hım," dedi yavaşça. "Evet, çok güzel bir araba."

"Sizin olsun ister misiniz?"

"Hımm, tabii isterim, iyi olurdu, ama benim böyle bir şey alacak par..."

"Alın sizin olsun," dedi Balfour, anahtarları adama uzattı. Adam gözlerini anahtara çevirdi. Güldü ve hayır anlamında başını iki yana salladı, ama söyleyecek bir şey bulamıyordu. "Hadi," dedi David "Ben ciddiyim: Alabilirsin arabayı; birine bağışlamak istiyorum. Al bu anahtarları; geri kalan formaliteleri sonra tamamlarız. Hadi!" Avucuna anahtarları sıkıştırdığı elini adama doğru iyice uzattı, adam ister istemez bir adım geriledi. Yaşlı adam belli belirsiz gülümsedi ve çevresine bakındı; bir bana, bir arabaya, yolun bir aşağısına bir yukarısına ve çevredeki evlere, hatta kendi evine baktı.

Ben arabaya yaslanmıştım, dirseğimi kaputa dayamıştım. Ilık bir yaz akşamıydı, hava birazcık pusluydu, ılık ve tembel tembel esen meltem odun ateşinin kokusunu getiriyordu. Çok uzaklardan bir tren düdüğü ve bir köpeğin havlaması geliyordu. Balfour adama anahtarları verme çabasına devam ediyordu ama adam almıyordu. Yaşlı adam hâlâ gülümsüyor, başını iki yana sallıyor ve etrafına bakınıyordu. Acaba karısını ya da bir tanıdığını mı arıyor yoksa utanıyor ve komşular falan görmesin diye dua mı ediyordu?

Sonunda, "Sen o televizyon programındansın, değil mi?" dedi. Huzursuz huzursuz güldü ve tekrar yolun bir aşağısına bir yukarısına bakındı, arasıra belli bir noktada gözlerini kısıyordu. Davey'ye gülümsedi. "Onlardan birisin, değil mi? O şey... ne deniyordu onla-

ra? Öyle, değil mi?" Davey arkasını dönüp bana baktı. Ben omuzlarımı silktim.

Davey, yapmacık bir gülümsemeyle, "Bizi yakaladınız, bayım," dedi ve cüzdanını çıkardı. Adama yirmi poundluk bir kâğıt para uzattı. "Programa katıldığınız için teşekkürler."

Şaşkın bir halde elinde yirmilik bir banknotu ışığa doğru çeviren, bir elinde hâlâ çim makası tutmakta olan adamı orada bıraktık.

"Berabere kaldık," dedim. "Gördüğün gibi adam parayı aldı, yani tam olarak söylersek yirmi poundu aldı. Bu iyi bir örnek değildi aslında. Benim söylediğimle hiç ilgisi yok."

Tekrar karayoluna çıkıp Davey'nin evine giden iki yanı kavak ağaçlarıyla dolu çakıltaşlı yola girdiğimizde o hâlâ neşeyle gülümsüyordu. Küçük bir uçak pistinin ve betondan ve çelikten yapılmış yeni hangarın yanından geçtik. "Boşversene sen, Danny. Adam otuz bini geri çevirdi. Almış olsaydı bile kuşku içinde kalmayacak mıydı sanıyorsun? Hatta arabayı kendi üzerine geçirdikten sonra bile şüphelenecekti? Ya da diyelim ki arabayı ona öylesine verdiğime inandı, benim hakkımda ne düşüneceğini sanıyorsun. Bu kadar nazik ve cömert bir adam hakkında ne diyecekti biliyor musun? "Amma da salak; geri zekalı, işte böyle düşünecekti. İnan bana."

Şöyle bir espri geçti kafamdan; elinde makas tutan adam ona inanmadıysa, ben ne diye inanacaktım? Ama dar ve çakıltaşı kaplı bir yolda yüz kırk kilometre hızla ilerliyorduk ve çok tehlikeli görünüşlü bir köşeye geldiğimizi Dave bile son anda farketti ve ben konuşmak yerine parmaklarımı kalçalarımın altıyla deri koltuğun arasına sıkıştırarak gözlerimi kapadım ve yıldırım gibi bir çarpma sesi beklemeye başladım.

Müzik bahçeleri ve artık kendini ...yaşlı hissetmek... demeyeceğim de, eskiden ve yeni tanıdığım bir sürü insanla benim başımdan geçen olaylar daha da çoğaldıkça... insan artık kendini eskisi kadar genç hissetmiyor gibi geliyor.

O bahar, Avrupa turnesi bittikten sonra Davey ve Christine Yunan Adaları'na gitmişlerdi. Son iki haftada İnez ve ben de Naksos'da onlara katılmıştık. Kimsenin gelip gitmediği bir sahilde bir villada kaldık; ev, yeni biten turnenin organizatörlerinden birine

aitti; evde jakuzi dahil her türlü lüks vardı ama hepsinden de önemlisi evde telefon bulunmuyordu.

Villaya ait bir de sürat teknesi vardı ama bu bile Davey'ye yetmemişti; daha bir yıl önce pilot ehliyeti almıştı. Davey hep, adaları gezmenin en ideal yolunun, yatla bir iki yıl süren bir yolculuğun yanında, biraz merkezi bir yerde villa ve deniz uçağına sahip olmak olduğunu söylerdi.

İşte biz de tam olarak bunlara sahiptik. Davey altı kişilik bir deniz uçağı kiralamıştı, onunla iki günde bir farklı bir adaya uçuyorduk. Bunlar benim için fazlasıyla hızlı etkinliklerdi. Benim buraya gelmekteki tek amacım içinde bulunduğumuz hızlı programın ve her gece başka bir yerde bulunmak zorunda kalmanın baskısından kurtulmaktı, ama Davey'nin duruma bu şekilde bakmadığı belliydi.

Böylece ta Girit'e, Rodos'a, Tasos'a hatta bir gün, Naksos'tan kalkıp saatlerce uçarak Lefkoşe'ye kadar gittik. Sanırım Davey'nin oraya gitmek istemesinin asıl nedeni Korent Kanalı'ndan (köprülerin *altından,* tabii: "Seni manyak; bu sabah uçağın numaralarının üstünü boyamanın sebebi buydu demek," "Merak etme; gerçek boya değil, silince çıkar.") geçmek için bir bahane aramasındandı.

Naksos'ta bir öğlen yemeğinden sonra ben sarhoş oldum ama İnez iyiydi; uyuyup kalmışım, uyandığımda etrafta kimseyi göremedim. Mutfak masasının üzerinde İnez'in el yazısıyla yazılmış bir not buldum: *Taze (inek) sütü almak için Pire'ye gidiyorum. Akşam yemeğine dönerim.*

"Biz" demeyiş olması dikkatimi çekmişti. Notu fırlatıp attım, dolaptan bir dilim karpuz çıkardım ve çekirdeklerini yerlere döke döke yemek odasına geçtim. Böyle döküp saçarken İnez'in orada olup da bana bağırmaması büyük bir lükstü. Balkonda bir yere otururak ayaklarımı demirlere uzattım ve küçük zeytinliğe ve villanın hemen önündeki masmavi koyun plajına baktım; ağır ağır bir sis çöküyordu. Belli belirsiz yüzey üzerinde gezinen minicik beyaz noktalar uzaktan geçen feribotlar olmalıydı. Pire'ye buradan gemiyle gitmek en azından altı saat sürerdi, ama bir deniz uçağı iki saat içinde gidip gelebilirdi.

Yalnız olmak o kadar korkunç değildi; aslında bir değişiklik olarak oldukça da keyifliydi. Tepedeki küçük köye kadar yürüdüm,

boğum boğum olmuş çok yaşlı bir ağacın altında oturarak bir iki bira içtim; aynalı gözlüklerimle parlak ve beyaz bina ormanının üzerinden denizi seyrettim. Bazı yönlere baktığımda bütün görebildiğim ya beyaz ya da mavi renk oluyordu; kireç badanalı evler ya da deniz ve gökyüzü. Eşekler takır tukur seslerle aşağı köyden geliyorlardı; sırtlarında şişeler ve kocaman teneke kutular taşıyorlardı. Bir kedi gelip karşıma oturdu ve beni seyretmeye başladı; kedi için börek ısmarladım.

Kedi böreği yedi; ben biramı içtim ve eşeklerin geçmesini izledim, böyle bir köyde yaşamak nasıl olurdu diye düşündüm... Hiçbir şeyin fazla değişmediği, zamanın yükselen bir dalgaya benzediği, ama peşinden yenisi gelen ve kırılan bir dalga değil, kuru ve ölü plaja doğru tek yönlü yolunda ilerleyen ve orada elveda diyen tek bir dalgaya benzeyen bir yer...

Paisley'e son gidişimde eski ev arkadaşlarımdan birinin bir araba kazasında öldüğünü duymuştum. Oda arkadaşlarımdan bir diğerini arayıp bulmuştum, bir yere gidip içki içmiştik. O söyleyince haberim oldu, iki yıl önce ölmüştü. Arkasından da, annemle alış verişe çıktığımızda Glasgow'da bir kafeteryada dinlenirken Jean Webb'in teyzelerinden birine rastlamıştık. Yaşlı kadın bir iki laf etmek için annemin yanına gelmiş ve Jean Webb'in evlendiğinden; o ve Gerald'in küçük bir kızları olduğundan (kızlarının adını duyamamıştım); bebeğin yürümeyi yeni öğrendiğinden; ah ne de şeker bir şey olduğundan söz etmişti.

Ben orada, canı biraz sıkılmış bir halde, annemin ve öteki kadının konuşmalarını dinlerken yine Jean'i düşünmeye başlamış ve yitirmişlik ve pişmanlık hisleri duymuştuk. Evlenmiş; anne olmuş. Onu tekrar görmek isterdim. Ama çok uzun bir zaman geçmişti ve... nasıl bir şey olduğundan emin değildim ama onu düşündüğüm zaman bir tamamlanmamışlık hissi kaplıyordu içimi. Onun daha iyi, daha yakından tanımam gereken birisi olduğunu ve ayrılacaksak da daha yaşlı, daha olgun ve hâlâ dost olan kişiler olarak ayrılmamız gerektiğini düşünüyordum, ama o düzeye hiçbir zaman gelmemiştik. Mizacım gereği yaptığım sakarlıklarla her zamanki gibi her şeyi altüst etmiştim. Onları arasam Gerald rahatsız olur muydu acaba? Benim onun ilk aşkı olduğumu düşünüyor ya da bir tür ilk sevgili olduğumu biliyor muydu? Yoksa çocuğu olduğu için adamı kıskanıyor muydum?

Ah... aramasam daha iyi olur. Boşver. Rahat bırak onları. Mutlu olduktan sonra... mutlu olmasını ümit ettim.

Yağmurlu bir ekim gününde, Glasgow'da, bir sürü alışveriş çantasıyla bezeli buğulu bir kafeterya; baharın son günlerinde, tepedeki bir köyden görülen göz kamaştırıcı beyaz ve mavi manzara.

Her iki yerden de paranı ödeyip çıkıp gider ve doğru evine yürürsün.

Eve döndüğümde bir duş aldım ve çırılçıplak balkondaki şezlonga uzandım. Güneşte kurumayı düşünüyordum; bir yandan da deniz uçağının vızıltısını duymayı bekliyordum. Açıp *Zekâ ve Duyarlılık*'ı okumaya başladım, kendime büyükçe, soğuk ve alkollü bir karışım hazırlamayı düşünürken Christine holde belirdi.

"Ay," dedi.

Ben hafifçe yerimden sıçradım, kitabımı açık halde ters çevirip kasıklarımın arasını kapattım.

"Affedersin, ben sandım ki..." İkimizin aynı anda başladığı cümle ya bu ya da buna benzer bir şeydi.

"Döndüğünüzü duymadım" dedim. Christine bir an tereddüt içinde kızarmış gözleriyle baktı, saçları darmadağınıktı, yüzünde hem şaşırmış hem de bu durum hoşuna gitmiş gibi bir ifade vardı. Omuz silker gibi bir hareket yaptı, sonra da sallanan hasır sandalyeye oturdu. Sandalyenin üstünde duran havluyu alıp bana attı.

"Nereden döndüğümüzü?" dedi, bir yandan esneyip gözlerini oğuşturuyordu. "Ben bir yere gitmedim ki."

"Pire'ye gitmediniz mi? Bana öyle bir not bırakılmış." Bacağımın üstüne düşen havluyu aldım ve düzgün bir şekilde üzerime yerleştirdim. "Süt alacaklarmış; İnez birdenbire inek sütüne ihtiyacı olduğuna karar vermiş olmalı... o zaman yalnızca Davey ile ikisi gitmişler. Sen uyuyordun galiba?"

"Ah, belli oluyor mu?" diye gülümsedi. Sonra da belini ve boynunu sağa sola bükerek, kollarını öne ve arkaya doğru uzatarak gerindi. Uzun beyaz bir tişört giymişti. Gerinirken tişörtü de yukarı kaymıştı; kendimi göz ucuyla Christine'in kasıklarındaki sarı tüylere bakarken buldum. Tişörtünü aşağıya çekti, bana baktığını anlayabiliyordum. Ben kıpkırmızı kesilirken o gırtlağını temizledi. Gülerek "Tanrım," dedi. "Birbirimizden farkımız yok, gördüğün gibi. Ne içmek istersin?" Ayağa kalktı.

Başımı salladım. "Ne olursa. Bira var mı?"

"İki bira," dedi Christine ve ortadan kayboldu.

Ah, ne olacak ki diye düşündüm, bikinisinin üstünü çıkararak dolaştığı plaj gezintilerimizde Christine'in vücudunun neredeyse her yanını zaten görmüştüm. Jane Austen bundan ne çıkarırdı bilemem.

Christine geri geldiğinde bikinisinin altını da giymişti bu kez, biralarımızı içtik, puslu maviliklere bakarak uçağı bekledik.

Christine bir süre belli bir noktaya baktıktan sonra başını arkaya yaslayıp gözlerini kapattı. Yüzünü inceledim, onu kafamda canlandırdığım zamanlardan daha yaşlı duruyordu. Gözlerinin kenarlarında ve koyu renk kaşlarının altında çizgiler belirmişti.

Gözlerini açıp bana baktı.

"Bir türlü uyanamıyorum," dedi, ama sesi uykulu gibi değildi.

"İnsanlar benim yanımda hep böyle olurlar," dedim gülümseyerek.

"Hayır, yalnızca yorgunum. Çok, çok yorgunum." Gözleri boş bira şişesine takıldı, şişeyi alıp bir o yana bir bu yana çevirmeye başladı.

"Çok zorlu bir turne oldu," dedim. Ancak kısa bir süre geçtikten sonra başını sallayıp şişenin ağzını dudaklarına götürdü ve deliğine üfleyerek kısa kısa notalar çıkardı.

Uçak öğleden sonra da gelmedi. Birkaç bira daha içtik, yanımızda getirdiğimiz kasetleri dinledik ve bir ara kâğıt oynadık.

Akşam oldu, hava kararmaya başlamıştı. Uçak yarım saat içinde gelmezse, artık bu gece hiç gelmezdi; Davey bile geceleri uçakla denize inmemek gibi bir prensip edinmişti. Güneş batıp, Venüs ve diğer yıldızlar yavaş yavaş gökyüzünde parlayana kadar bekledik...ama; uçak gelmedi.

"Acaba pastörize süt bulmak için İngiltere'ye mi uçtular?" dedim. Christine şimdi de üzerine angora bir kazak giymişti ama yanık tenli uzun bacakları hâlâ çıplaktı. Ağır ağır başını iki yana salladı.

"Herhalde bir arıza oldu."

"Onlarla temas kuracağımız bir telsizimiz olmalıydı," dedim.

"Hımm," dedi Christine. Ayağa kalktı. "Haydi, bir şeyler yiyelim. Buraya geldiğiniz ilk gece gittiğimiz yere yürüyelim ister

misin? Sahil boyundaki? Hatırlarsın, bilmem ne-os diye bir yer. Epey yürüyeceğiz ama..."

Bol acılı yemekler, barbunya, acı kahve ve inanılmaz derecede ağır tatlılar. O gece tanrılar bize gülümsemişti; işitilecek mesafede bir tek gürültücü Alman bile yoktu. Lokantada şampanya da vardı. Tıka basa yedik, son içtiğimiz şampanya şişesini de elimize alarak sahilde yürümeye başladık, konuşa konuşa, geğire geğire dolaştık. Christine esnedi, plajda bir an durdu ve pırıl pırıl gökyüzüne baktı. Ben de durdum. Şişeden küçük bir yudum aldı ve şişeyi tekrar bana uzattı. Parmağıyla bir noktaya işaret ederek "Şu nedir?" dedi.

"Ne nedir?" diyerek gösterdiği yere baktım.

"Şu; oradaki; şu yıldızların yanındaki. Ayın biraz aşağısında olan. Hareket ediyor. Uçak mı o? Yoksa UFO mu? Nedir bu ya?"

Beni dizlerimi yere koydurup kendisi de arkamda bir yere çömeldiğinde ve işaret ettiği yerin kol hizasında olduğunu göstermek için kolunu omuzumun üzerinden uzattığında, sonunda ne demek istediğini anladım. "Ha, o mu," dedim. "O bir uydu."

"Gerçekten mi? Benim bildiğim, onlar görünmez. Sen benimle dalga mı geçiyorsun?"

"Hayır, dalga geçmiyorum; o gördüğün bir uydu."

"Hımm." Christine başını iki yana salladı. "Bunu hiç duymamıştım..." Şişeyi tekrar elimden aldı, önce esnedi sonra içkiyi yudumladı. "Acayip yorgunum, Weird." dedi.

"Hadi gel," dedim ve kolumu ona doğru uzattım. "Seni yatağına götürelim."

Hayır anlamında başını salladı ve kendini kumların üzerine bıraktı. Sessiz sessiz kırılan dalgalara baktı. "Son iki haftadır neyle uğraşıyoruz, biliyor musun Weird?" dedi. Ben de onun yanına çömeldim.

"Yalnızca dinlenmeye mi çalışıyordunuz?" diye bir tahminde bulundum.

Christine derin bir nefes aldı. "Davey'yi eroin alışkanlığından kurtarmaya uğraşıyoruz, bu son... şimdilik kalsın, sonra bırakırım... bu artık sonuncusu." Başını çevirerek bana baktı. "Eroin kullandığını biliyor muydun?"

"Benim bilmediğim bir sürü şey var," dedim; böylece, benim gibi karşılıklı konuşma özürlü garip birinden beklenecek şekilde

joker cümlelerimden birini söylemiş oldum. Aslında, Davey'nin bir işler çevirdiğini biliyordum ama emin değildim. Tıpkı Christine'in de İnez ve Davey arasında geçenlerden haberi olup olmadığından emin olmadığım gibi. Davey de İnez de bu konuda hiçbir şey belli etmiyorlardı zaten.

Böylece güneş battıktan sonra renklerini kaybetmiş olan mavi deniz ve altın kumlarda Christine bana bütün içini döktü; üzerindeki bütün baskıları, duyduğu acı ve korkuları bir bir anlattı. Ben yalnızca oturdum ve dinledim.

Davey nasıl başlamış, önceleri kendini nasıl kontrol etmiş, ancak çok zayıf bir insan olursan bunu bırakamazsın, yoksa ne var, konuşmaları geçmiş zaten hep kafası iyi dolaşıyormuş, eroin yalnızca birazcık daha yoğunlaştırıyormuş, o kadar; sahnede çaldığı zamanların dışında bile ne kadar da mutlu olabiliyormuş; hiçbir şeyi buna değişmem diyormuş; yaptığımız turne günleri de dahil son birkaç aydır, Christine onu durdurmaya çalışıyormuş, engellediğini sanmış ama sonra onun bırakmadığını anlamış, o ve kendisi hakkında bilmediği şeyler olduğunu öğrenmiş; kendini ondan sorumlu hissetmiş, ama yine de Davey onu nefret ve öfkeye boğacak bir noktaya getirmiş; belki de sırf ona inat eroin kullanmaya devam etmiş, özellikle Christine kendisini kızdırdığı için kullandığını söylemiş; uyuşturucu müptelalarının tipik anlamsız mantığını yürütüyormuş; bak, bıraktım, gerçekten artık içmeyeceğim, yok, yarın kesin bırakıyorum; bak bugün hiç içmedim, o zaman bir ödülü de hak ettim falan diyormuş...

Christine anlattı; bağırdı çağırdı, ona vurduğunu, parmaklarını kırmakla tehdit ettiğini, polise ihbar edeceğini söylediğini, bütün elbise ve eşyalarını aradığını, bulduğunda çöpe attığını, sonunda turnenin son birkaç haftası boyunca onu gözünün önünden ayırmadığını (turnenin sonlarına doğru ben de onların bir bakıma çok yakın, bir bakıma da çok uzak durduklarını gözlemlemiştim), aynı şeyi buradaki ilk iki haftada da yaptığını anlattı.

İşte bu yüzden yorgundu; yalnızca Davey gibi fazla uykuya ihtiyacı olmayan bir adamla birlikte olduğu ve onun yanında uyumaya cesaret edemediği için değil, yaşadığı gerilim ve konsantrasyon yüzünden yorgun düşmüştü... bir de bunları anlatacağı birine ihtiyaç duymuştu.

Öylece oturduk ve şampanyanın çoğunu içtik; ağır ağır gökyüzünde salınan diğer uyduları izledik; daha bakmaya fırsat vermeden incecik bir çizgi bırakarak kayan yıldızlar da gördük.

"Her neyse..." dedi Christine, "Galiba artık bıraktı," Dalgaların kıyıya vurduğu yerdeki köpüklü beyaz şeride baktı. "Umarım."

Ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Bir kolumla ona sarılıp hafifçe omuzuna vurdum. "Weird", dedi yüzümüz birbirine çok yakındı, bir gözünü kırparak, "ben yüzmeye gidiyorum."

"Öyle mi?" dedim; o arada kazağını ve pantolonunu çıkartıyordu.

"Geliyor musun?" diye sorarken kazağının altındaki tişörtünü çıkardı, tişörtü başının üzerinden geçirerek çıkarırken bir an durdu ve bana ay ışığında göğüslerini seyretme ve "*Ah tanrım, seni bir düzebilsem, Christine*" diye düşünecek fırsatı verdi. "Hay Allah," diye homurdandı ve sonunda tişörtünü başından çıkarmayı başardı. Üstünde sadece bikini altı, bana bakıyordu. "Eee?"

"Mayom yok altımda," dedim ona.

"Weird, baksana bana... aah, ne istersen yap." Kumları sıçratarak suya girdi. "Su, hâlâ ılık," dedi. "Hadi gel."

Hayır anlamında başımı salladım. Suyun içinde yürüyerek küçük dalgaların dizlerine çarparak kırıldığı yere kadar ilerledi, orada durdu ve bana doğru dönerek bikinisinin altını da çıkardı ve plaja doğru fırlatarak bana attı "Şimdi kendini daha rahat hissediyor musun?" dedi, döndü, koştu ve suya daldı.

Ayağa kalktım, onun rahat bir şekilde serbest stilde yüzerken sıçrattığı suları izledim. Ben de soyundum, benim ve onun giysilerini güzelce katlayıp koydum.

Benim serbest stilim de pek gösterişlidir ama çok başarılı değildir. Christine benim çevremde dolanıp dolanıp yüzüyordu. Ayaklarımı gıdıkladı, popomu çimdikledi, bana su sıçrattı ve kıyıya kadar yaptığımız yüzme yarışını kaybettim tabii.

Nefes nefese kalmıştık; kumların üzerine yan yana uzandık. Yıldızlara ve aya bakıyor ve biraz da titriyordum. Dönüp Christine'i öpmek istedim, ama yapamayacağımı biliyordum. Bu tür şeyleri ben hep elime yüzüme bulaştırırdım. Ayrıca, bunun kasıtlı bir intikam gibi hesaplı bir plana çok fazla benzediğini, karenin son kenarını burada, bir başka plajda tamamlamanın yakışık almayaca-

ğına kendi kendime inandırmaya çalışıyordum; üstelik kırılan bir başka dalganın önünde, yukardan geçen uyduların yüksek teknoloji sayesinde gönderdiği ışığın altında...

Aman boşver.

Acaba İnez ve David şimdi neredediler diye düşündüm: Yatakta mı, Atina'da mı, yoksa burayla orası arasında bir adada mı? Yoksa o ufak kaçamaklarına gerçekten son vermişler ve uçak tamir edilene kadar namuslu namuslu ayrı odalarda mı kalıyorlardı?

Tanrım, bir an aklıma her ikisinin de şu anda Ege Denizi'nin dibinde bir yerde olabilecekleri geldi. Ama bunu düşünmeye bile tahammül edemedim.

Christine ıslık sesine benzer bir sesle derin bir iç çekti. Başımı azıcık oynatınca onu yine yıldızlara bakarken buldum. Gözlerimi vücudunun her yerinde gezdirdim, meme uçlarına, karnına, kasıklarına ve dizlerine baktım; bu kadınla yalnızca arkadaş olmamın bu kadar önemli olması, beni güvenilir, nazik ve konuşulabilecek biri olarak görmesi ne büyük talihsizlik diye düşünüyordum; halbuki benim gerçekten istediğim onun üzerine atlamak, her yerini öpücüklere boğmak, onun tarafından öpülmek, bacaklarını ayırmak, onun beni içine alması ve ...ah, aman Tanrım; bunu da düşünmeye tahammül edemiyordum.

Tekrar başımı çevirip gökyüzüne baktım. Kuzey yönündeki yıldızlar artık görünmüyordu; herhalde gökyüzünün o bölümü çok bulutluydu.

Christine tembel tembel "Belli bir yıldızı mı gösteriyorsun, Weird?" diye sordu.

"Ne?" dedim, şaşırmıştım. Her iki kolumu da iki yanıma uzatmış, yatıyordum; Christine ne demek istiyordu?

Ne demek istediğini gösterdi. Bana dokunan eli ıslak, yarı ılık yarı soğuktu. Diğer kolunun dirseğine yaslanarak "Eee.. ne yapacağız seninle, Weird?" dedi.

"Yani" -gırtlağımı temizledim- "bir öneri mi bekliyorsun?"

Başını indirerek bana doğru yaklaştı, ama tam ben ellerimi uzatıp ağzımı açacakken, burnuma küçük bir öpücük kondurdu ve kendini yine geri çekti. Şampanya şişesini eline aldığını görmem için gözlerimi açmam gerekiyordu. Şişenin dibinde kalanı ağzına dayadıktan sonra, öteki eliyle bana yavaşça vurarak, "Şampanya

ağzı işi diye bir şey duydun mu, Weird?"

İyi duyamamıştım, "Şampanya ağzı içkisi mi?" dedim.

"Şampanya ağzı işi... yani şişenin ağzına verme işi" dedi, gülerek. Başımı iki yana sallayarak bilmediğimi anlattım. Şişeyi ağzına götürdü, başını arkaya attı. Yanaklarını şişirdi, bir parmağını havaya kaldırarak. "Mmmm mm m-mmm mm." dedi. Galiba bu sözlerle "Şimdi gitme" demek istiyordu. Sonra başını eğdi.

Şarkıyı hatırlamış ve ne demek istediğini anlamıştım.

Ve o plajda seviştik, bunu birkaç kez de villada tekrarladık.

Geçenin geç saatlerinde bir fırtına koptu, fırtına bulutları kuzeyden gelmişti; gök gürlemiş, şimşekler çakmıştı. Christine yarı uyanık hafifçe kıpırdanmış, azıcık sızlanmıştı. Davey ve İnez'i Pire'de tutan fırtına bulutları üzerimizden geçerken ben hâlâ onun tuzlu vücuduna sarılıyordum.

"Bir sonraki albümün adını ne koyacağız dedin sen?"

"We'll Build You A New One, Mrs. McNulty,* adını koymak istiyorum." dedim Davey'ye. Ona şöyle bir bakarak, hemen bakışlarımı yarış pistine çevirdim; Balfour neredeyse geçiyordu beni. Daha fazla hızlanmaya çalıştım, ama bir dönemece geldim, zaten iki kez burada takılmıştım; küçük plastik araba siyah renkli yoldan aşağı uçtu ve aşağıdaki birbiri üstüne yığılan üç arabanın arasına düştü; bunlardan ikisi benim, biri Davey'nindi. Uzanıp başka bir araba aldım ve Davey'in kıkırdamaları (bir yarım tur daha kazanmıştı) arasında tekrar yarış pistine yerleştirdim.

Arabası oturduğumuz yerin önünden hızla geçerken "Delirmişsin sen," dedi bana Balfour, "delirmişsin. Bu çok manyakça bir ad. A R C albüme bu adı koydurmaz."

Omuzlarımı silktim. "Ben onlarla konuşur, hallederim."

Malikanenin yemek odası olması gereken yerin bir ucundaki büyükçe bir masanın çevresindeki yüksek sandalyelere tünemiştik; yemek odası en azından on beş, on altı metre kadardı ve Davey'nin yarış araba seti odanın çoğunu kaplıyordu. Yarış araba setinin yolları odanın her yanına spagetti gibi dağılmıştı, en azından bir düzine elektrik transformatoru yolların birbirinden uzak bulumum yer-

* Sana Yeni Bir Tane Yaparız, Bayan McNulty. (ç.n.)

lerine bağlanmıştı; bunların her biri küçük bir bilgisayar aracılığıyla kumanda aletlerinden idare ediliyordu. Yolların iniş ve çıkışları paketler, eski kitap yığınları ve eski perde ile şilteler yardımıyla ayarlanmıştı.

Davey, yolların gözden kaybolduğu yerleri görebilmek için odanın çeşitli yerlerine aynalar koymuştu ama bu hile yapılmasını engellemiyordu. Arabalardan biri düştüğü zaman -ki bu çok sık oluyordu- oturduğunuz yerin (yani o koca masanın) orada duran kutulardan bir tane daha araba alıyor ve tam önünüzden geçen yola koyarak tekrar sisteme sokuyordunuz.

Otomatik tur sayacında on devreyi ilk tamamlayan kazanıyordu. Aslında bu oyunu oynamak istememiştim -hep Davey'nin kazanacağını biliyordum- ama odaya ilk girdiğinizde allahın belası bu oyuncak sizi öylesine etkilerdi ki oynamayı reddetmek terbiyesizlik olur diye düşünürdünüz. Aslında çok severdim; yüksek arkalıklı sandalyede bir öne bir arkaya sallanıp dururdum, kaç kere az daha düşecektim.

"On," dedi Davey; arabasını benim önümdeki tur sayacının yanına kadar getirdi. Ben, tabii ki, on metre kadar uzakta, odanın bir köşesinde bir tırmanışa konsantre olmuş vaziyetteydim. Davey öne doğru eğildi ve tır sayacına baktı. "Heh heh," dedi. "On." Bana baktı. "Senin altı mı oldu?"

"Albümün adı konusunda Tumber'la konuştuğumda beni destekleyecek misin?"

"Hayır."

"Hadi, devam et." Arabamı, katlanmış çarşaf, perde ve kutulardan oluşan tepelerin üstünden aşırarak ve kâh yavaşlayıp kâh hızlanarak sürmeye devam ettim.

"Hayır, çok saçma bir albüm adı bu."

"Bu müthiş bir ad. Çok dikkat çekecek."

"Çok aptalca bir isim; milletin buna tek tepkisi "Ne?" diye sormak olacak, akıllarında tutamayacaklar; üstelik plakçı dükkânına gidip de böyle bir albüm istedikleri için utanç duyacaklar."

"Saçma."

"Ben de aynen öyle söyledim."

Arabamı suyla dolu demir ve emaye havuzdan geçirerek dolambaçlı yollara soktum. Virajlı yollarda ümitsizce Davey'yi yakala-

maya çalışırken o havuza zaten iki arabamı düşürmüştüm.

"Biraz maceracı olmalıyız. İnsanları sürekli şaşırtmamız gerek."

"Böyle bir albüm ismiyle değil."

"Bak, sen yalnızca Tumber'a karşı beni destekle. Chris'le zaten konuştum; sen ne dersen onu yapacak. Wes umursamıyor, Mickey ise zaten tartışmaz."

Davey küçük piposuna biraz ot doldururken arabamı bir dizi rampadan aşırmamı ve aşağı uçurmama ramak kalmasını seyrediyordu. İşin püf noktası, arabayı önce havalandırıp sonra da birden bir sonraki eğime yerleştirmekteydi. Yavaş yavaş sürdüm çünkü hiç olmazsa bu arabayı geri getirmeye azmetmiştim. Davey, "bak sana ne diyeceğim," dedi. Birden yüreğim daraldı. Bu ses tonunu çok iyi bilirdim. Hemen orada "tamam, boşver" demeliydim, ama demedim. "Yarışalım. Kazanırsan, seni destekleyeceğim. Albümün adı konusunda... McNaughty mi ne karın ağrısıysa... senden bile daha istekli davranacağım."

"McNulty; ismi McNulty. Unutmuş gibi yapma. Teklifine cevabım da: Hayır; nasıl olsa sen kazanırsın. Sen çok alıştırma yapmışsın; halbuki bu benim ilk oyunum."

"Sana avans vereceğim. Dört tur. Şimdiki oyunda da o kadar gerideydin zaten, hem bayağı da alıştın; böylece haksızlık olmayacak." O anda arabam da sanki bunu onaylarmış gibi yedi turu tamamlayarak önüme geldi. Arabayı tam önümüzdeki başlama çizgisinin hizasında durdurdum. Davey piposunu yaktı ve bir yandan emerken, "Dört tur," dedi; "haksızlık olmayacak."

"Beş yapalım."

Başını iki yana sallayarak pipoyu bana uzattı. "İyi pazarlık yapıyorsun," dedi. "Tamam."

İçime çektiğim duman boğazımı yakmıştı. Balfour'un bu kadar çabuk razı olmasından hiç hoşlanmamıştım. "Peki," dedim, öksürerek, "Sen kazanırsan ne olacak?"

Davey omuzlarını silkti. Kendi arabasının ve benimkinin başlama çizgisindeki yerlerini düzeltti. "Seni uçakla gezdiririm."

"Ne? Şimdi mi?" İçkilerimizi içiyor, Davey'nin bulup buluşturduğu yemeği yiyorduk (Davey'nin hem aşçı, hem uşak olarak çalıştırdığı hem de getir götür işlerine baktırdığı bir adamı vardı ama

adama bir hafta izin vermişti). Bir iki tane Glenmorangy içkisi, birkaç tane de pipo içtik.

Davey'nin nasıl araba kullandığını unutamadığım için uçma meselesini yarına ertelemeye çalışıyordum. Yarın da havanın sisli olmasını, ya da her yeri sel götürmesini, kar falan yağmasını umuyordum, (Ağustos ayında, Kent'te böyle bir şey olmasının ihtimali yoktu ama her çareye başvurabilecek bir durumdaydım). Bu kadar içki ve ot içen Davey'nin peşine kesinlikle takılamazdım.

"Evet; şimdi." dedi Balfour.

Başımı iki yana salladım. "Olmaz." Pipoyu ona uzattım. Onu da bitirdikten sonra ceketini alıp içinden küçük bir deri cüzdan çıkardı ve ceketi sandalyenin arkasına astı. Küçük cüzdanının içinde bir ayna, bir jilet ve minik bir enfiye kutusu vardı. Bu garip topluluğa şüpheyle baktım.

On dakika sonra: "Tamam, anasını satayım, hadi yarışalım!"

"Piç!"

"Ona sekiz. Galiba ben kazandım."

"Piç! Daha o uçağı bir kere bile kullanmadın!"

"Evet; öyle. N'olacak? Ha ha.."

"Ben o alete binip seninle uçmam. Ölmeyecek kadar uzun boyluyum."

"Tamam; zaten ben de vazgeçtim. Hadi gel sarhoş olalım."

"İşte bu fikri çok tuttum," diyerek kollarımı kavuşturdum.

Gecenin geç saatlerine doğru Glenmorangie şişesinin neredeyse sonuna gelmiştik. Hâlâ ilk şişe olduğunu sanıyordum ama emin de değildim. Küçük bir sinema haline getirilmiş bir odadaydık, Davey insanı hayretler içinde bırakacak kadar zevksiz bir İsveç pornosu seyrederken ben de kulaklıklarla Pretenders'i dinliyor ve bir yandan da ellerimi meşgul etmek için sigara sarıyordum. Yere döktüğüm esrarın sigaraların içine koyduğumdan daha fazla olduğunu farkedince sarmayı bıraktım ve içmeye başladım; sonunda Davey bundan vazgeçmem için bana kuvvetli bir kutu bira uzattı.

Bunu da içtiğimi ve odanın birden karardığını hatırlıyorum. Davey beni koltuktan kaldırdı ve sürükleyerek bir yere götürdü, sanırım hâlâ bir yandan sigara içiyor bir yandan da kıkırdıyordum. Sinemadan sonra malikanenin odaları bana çok aydınlık gibi göründü. Merdivenlerin başındaki büstün kafasında duran bahçe kaskını aldım, burnumun ucuna kadar indirdim ve Davey'le kolkola merdivenlerden indik. Son basamakta yere takıldım ve kahkahalar içinde bir şeylerin arasına yuvarlandım. Davey beni oradan çıkartıp yaz gecesi havası kokan bir yere götürdü.

"N'apıyoruz, şimdi?" dedim, Kazan gibi olmuş başımı kaldırmaya ve kaskın altından sağımı solumu görmeye çalışıyordum.

"Biraz çevrede dolaşacağız," diyen Davey beni Rolls Royce'un içine tıkıştırdı. "Üç Baca Turu yapacağız. Şimdiye kadar yalnızca iki kere denedim, bakalım bu sefer daha kısa bir zamanda yapabilecek miyim."

"Üç bac... her ne karın ağrısıysa," dedim soluk soluğa, arka koltuğa devrildim ve arka camdan karanlığa doğru bakmaya başladım. "Geldiğimizde beni uyandırırsın."

Rolls Royce hırladı ve yolculuğa başladık. Bir süre arabanın tavanına baktım, tam uykuya dalmışken araba durdu. Ön koltuğa yaslanarak baktığımda kocaman karanlık bir binanın önündeki çimenlikte durduğumuzu gördüm. Davey arabanın torpido gözünün aynasında kokain çentikliyordu. Kafamdaki kaskı geriye attım, beyaz kristal çizgilere kaymış bakışlarla baktım, "Tamam mı, bitti mi?" dedim.

"Henüz değil," dedi Davey. Plastik bir kamış yardımıyla bu çizgilerden birini burnuna çekti, sonra da kamışı ve aynayı bana uzattı. Hızlı hızlı nefes alıp burnunu çekerken önümüzdeki yüksek binaya bakıyordu. "Sakın dökeyim deme," dedi.

Söylemesine gerek kalmamıştı; bir kısmını halletmiştim bile; ama çoğunu burun deliklerimden birine çekmiş ve bunun sonucu olarak tuhaf bir şekilde dengemi kaybetmiştim. Etkisini göstermesi için tekrar arka koltuğa uzandım, ama Balfour buna fırsat vermeden beni arabadan sürükleyerek çıkardı, düşe kalka çimenliği geçerek büyük bir kapıyı açtık, karanlık binanın içinde bir yere tosladık, tek aydınlatma aracı Davey'in elindeki fenerdi. Başımı bir yere çarptım ve kafamda kask olduğu için büyük sevinç duydum.

"Dikkat et!" dedi Balfour ve bir kapı açtı; Bir arabanın içi gibi bir yere tırmandım, hâlâ ne olup bittiğini anlayamayacak kadar sersemdim. Yan yana birkaç tane koltuk vardı, yere uzandım ve gözlerimi kapadım.

Her şeyin farkına varmam ve kokainin çarpması ve de Rolls Royce'un fısıldayan motorundan çok daha güçlü ve gürültülü bir sesin patlaması aynı anda gerçekleşti. Bir sarsıntıyla çimenlerin üzerinde gitmeye başladığımızda ben bir yerleri tırmalayarak güç bela doğrulmaya çalışıyordum; ayağımın altındaki bir şey yüzünden kaydım. Düşünce kaskım da kafamdan düştü ve karanlığın içinde bir yerde kayboldu. Monoton bir titreşim yayan tabanda el yordamıyla aradım, neyse ki buldum, tekrar kafama geçirip ön tarafta ne olup bittiğine baktım; ön panelde yanıp sönen ışıkların da yardımıyla anladığım kadarıyla Davey kemerini bağlıyordu.

"Biz; burada, ha!" diye uludum, bunun gerçekten olduğuna inanamıyordum, Balfour bu kadar manyak olamazdı, "Sen - Biz - Bu gerçekten..." diye bir şeyler geveledim, arkasından da, hız aldığımız için geriye düştüm. Balfour bazı düğmeleri kaldırınca farlar yandı, piste çıktığımızı gördüm. "Hayır!" diye bağırdım.

Davey, önündeki sayaçlara bakarken sakin bir sesle "Kapa çeneni ve otur," dedi. Tekrar öne sıçradık ve alanda ilerlemeye başladık. Kapı koluna benzer bir şey aramaya başladım.

"Sen delisin," dedim ona. "Durdur şunu! Seni bok herif! Bırak, dışarı çıkacağım!"

Davey "Bağırmayı keser misin?" dedi ve elime bir kronometre tutuşturdu. "Sen böyle avaz avaz bağırırsan nasıl konsantre olurum?" Uçak tümsek dolu çimenlik alan üzerinde hoplaya zıplaya ilerliyordu.

Karanlıkta kapı kolu aramaktan vazgeçtim. Arabaların bile kapı kollarını bir türlü bulamazdım, ben nerede uçakta kapı kolu bulmak nerede- ama Balfour'un oturduğu koltuğun oraya atlamayı becerdim. Bir elimle boğazını sıkmaya çalışıyor, "Bırak beni, seni manyak orospu çocuğu! Seni geberteceğim! Şaka yapmıyorum; seni şimdi geberteceğim! Beni bu nesnenin içinde tutmaya hakkın yok!" diye bağırıyordum.

Davey mantıklı bir sesle "Bırak şimdi olayı dramatize etmeyi, anlaşıldı mı?" dedi, bana bakmadan elimi boğazından uzaklaştırdı.

"Uçağı kaldırmak üzereyim; dikkatimi dağıtıyorsun, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"*Kaldırmak* mı?" diye bağırdım, sözümona nispeten daha güvenli olduğunu düşündüğüm arka koltuğa attım kendimi. Zangır zangır titriyordum, belimi büküp öne eğildim, kasklı başımı ellerimin arasına almıştım. Ama uçağın ne burnu havaya kalkmış ne de yükselmişti; tersine yavaşladı ve ani bir dönüş yaptı; bu dönüşün etkisiyle ben de hâlâ korkudan tir tir titreyerek yan tarafa savrulmuştum. Sonra uçağın motoru gürlemeye başladı, koltukların arkasına yuvarlanmıştım; ardından da hoplayıp zıplamalar hem dalga boyu olarak hem de kuvvet olarak çok şiddetli bir şekilde artmıştı. Bütün o curcunanın arkasından "Ne... ne oldu?" diye bağırdım.

Davey oldukça mantıklı bir sesle "Ha, az önce aslında kalkışa geçmemiştim; yalnızca uçağı alanın öbür tarafına getirdim." dedi.

"Bok herif!" Ayaklarımın üzerinde zıplayarak tekrar kendimi onun üzerine attım, Balfour'un kafasını yakalamaya çalışıyor ama bir türlü başaramıyordum.

Davey kafasını öne arkaya ve sağa sola kaçırırken "İşte *şimdi* kalkıyorum." dedi.

"Aaaaah!" diye bağırdım. "Uçağın burnu kalkmıştı; altımızdaki bir dizi ışık giderek kayboluyordu; bulanık zemin hiç görünmüyordu artık, bir iki ağacın yanından geçtiğimizi gördüm, hepsi o kadar, yukarı tırmanırken kendimi yine arkaya attım.

Donakalmıştım. Geçici bir katatoni yaşamaktaydım, ellerimle pilot koltuğunun yan kenarlarına sıkı sıkı yapışmış, gözlerim ileride bir yere takılı kalmış, bedenim- hatta galiba kalbim bile- tamamen hareketsiz, sabit bir halde kalakalmıştı.

Balfour, "Hey, saati düşürmüşsün; al," dedi ve bana doğru uzanarak, kaskatı kesilmiş ellerimin arasına kronometreyi yerleştirmeye çalıştı. Tırmanan uçağın ön camından yıldızsız, karanlık gökyüzüne sabit bakışlarla bakıyordum, dişlerim, motorun titreşimleriyle aynı tempoda takırdıyordu. Davey bazı kumandaların ayarlarını yaptı. "Otur, Danny. Daha rahat edersin."

Yardımcı pilotun koltuğuna doğru süründüm. Nasılsa bunu yapacak gücü bulmuştum kendimde. Aşağımızda sıra sıra ışıklar görüyordum: köylerin ve kasabaların sodyum sarısı ışıkları; otoyolların minicik beyaz ve yakut rengi ışıkları... Hâlâ sabit bakışlarla

bakıyordum. Sonra dönüp Balfour'a baktım. Gayet rahat ve mutlu görünüyor, gülümsüyordu. Eğer motor o kadar gürültüyle çalışmasaydı, kendi kendine şarkı mırıldandığına da yemin edebilirdim.

Kendi kendimi, onun benden daha az içtiğine inandırmaya çalışıyordum. Benim kadar çok içki içmemiş, benim kadar çok uyuşturucu almamıştı, bu yüzden tepki süresi etkilenmemiş olmalıydı, hem de kokainin de uyarıcı bir etkisi vardır... yoksa yok mudur? Bir ara elimdeki kronometreye baktım. Göl veya benzeri bir yer olduğunu düşündüğüm kapkaranlık bir yerin üstünden geçiyorduk; az ötemizde duran parlak ışıklarla dolu izole bir yere doğru ilerliyorduk.

"İyi misin?" diye sordu, Davey.

"Ha ha! İyi misin ha!" Tekrar kronometreye baktım, ardında onu yere bırakıp her iki elimle Balfour'un boğazına sarıldım. Azıcık şaşırmış görünüyor ama ellerini kontrol kumandasından da ayırmıyordu. "Bizi aşağı indir. Seni hâlâ öldürebilirim, ama önce bizi hemen şimdi aşağı indir; duydun mu?"

Davey diliyle cık cık yaptı. "Bak, yine kronometreyi düşürdün. Birkaç dakika içinde onu çalıştırmanı isteyeceğim. Kendine gelir misin artık? Çok heyecanlanıyorsun; sana bu kadar çok kokain vermemem gerektiğini biliyordum." Başını iki yana salladı; boynunun ellerimin arasında hareket ettiğini hissedebiliyordum.

Akıl yürütmeyle ya da tehditle yola gelmeyecek kadar çıldırmış bir adamla uğraştığımı anladım ve boynunu serbest bıraktım. Artık öleceğimi kabullenmiştim; kronometreyi tekrar elime aldım. "Anlaşıldı. Ne zaman başlatacağımı söyle."

"Ha şöyle."

"Ama olur da yere ayak basmayı başarırsak, yine de seni geberteceğimi bil."

"Yine başladın," dedi ve koltuğunda biraz kıpırdandı. İleri doğru bakıyordu. "Şimdi sakin ol. Kronometreyi hazırla." Ben de ileri doğru baktım.

Muazzam büyüklükteki bir fabrikaya benzer bir yere doğru yaklaşıyorduk. Dev binanın içinde ışıkları yanıyordu. Binayı çevreleyen çok sayıda yan bina sodyum ışığıyla aydınlanmıştı. Ana binanın tam ortasından muazzam bir baca yükseliyordu. Yüzlerce metre yükseklikteydi. Üzerindeki seviye belirten ışıklar devasa

kolyelere benziyordu. Bacanın zirvesinin hemen altından uçuyorduk. Bacadan dumanlar tembel tembel yükseliyor, beyaz hayaletler gibi alttaki parlak küçük binaların üzerinde geziniyordu.

"Tanrı aşkına," diye soludum, "nedir bu?"

"Kingsnorth santrali," dedi Davey; hâlâ uçağı o koca beton bacanın üstüne üstüne sürüyordu. "Kronometre hazır mı?"

Bacaya iyice yaklaşmamızı seyrediyordum. Bacanın üstünden geçecekmiş gibi gitmiyorduk; zirvesinden en az onbeş metre aşağıda uçuyorduk. Yani dosdoğru ona çarpmaya gidiyorduk. Koltuğuma iyice yapıştım, gözlerim yuvalarından fırlayacakmış gibiydi. Davey, kızgın kızgın "Sana, kronometre hazır mı, diye sordum!" dedi.

Zayıf ve çatlak bir sesle "Evet," dedim. Kapkara bacanın görüntüsü, uçağın ön camını tamamen doldurunca gözlerimi kapadım. Sinek gibi yapışacaktık.

Davey, "Şimdi!" diye haykırdı. Başparmağımın kronometreye bastırdığını hissettim; uçak yana kaydı. Koltuğuma iyice sıkı sıkı tutundum. Var gücüyle çalışan motorun sesini duyuyordum. Gözlerimi tekrar açtığımda ufuk çizgisinde gittiğimizi gördüm. Santral arkamızda kalmıştı. Bu kez uçağın hedefi uzaklarda yanan bir başka ışıklı alan ve onun kırmızı ışıklı bacasıydı. Yan tarafımızda pırıl pırıl aydınlık bir alan ve büyük bir petrol rafinerisinin titrek alevleri görünüyordu. Artık yutkunamıyordum, bakışlarım sabitleşmişti. Her şey kurumuştu sanki.

"Biri gitti," dedi Davey neşeli bir sesle. Güldü ve dirseğiyle beni dürttü. "Kronometre ne alemde," dedi. Aptal aptal başımı salladım. Giderek yakınlaşan yeni santrale afallamış bir suratla bakıyordum.

O bacayı da diklemesine döndük, bir sonrakini de. Koca beton bacalara yaklaşır yaklaşmaz otomatik olarak gözlerimi kapatıyordum. Her yan yatışımızda koltuğuma iyice gömülüyordum. Geçerken duman kokusu duyuyordum. Her seferinde tam olarak ne kadar yaklaştığımızı söyleyemeyeceğim ama üçüncü seferde uçağın motorunun betonda yankılandığına yemin edebilirim.

Tekrar Kingsnorth'a geri döndük. Tepeden aşağı pikeye geçtiğimizde kronometreyi kapattım. Ama bu kez de birdenbire dosdoğru Medway'in karanlık suları yönünde inişe geçmiştik.

Davey, "Şimdi biraz da alçaktan uçuş numaraları yapalım, bakalım," diyerek durumu açıkladı: "Ne olur ne olmaz, birinin radarına falan yakalanırız; nereye indiğimizi tespit etmelerini istemeyiz, değil mi?"

Gözlerimi kapadım. Yükseldik, alçaldık. Ani manevralarda midem de aşağı ve yukarı ani hamlelerde bulunuyordu. Kusmak üzereydim. Önce sola, sonra sağa ve tekrar sola yattık. Bu düzen bir süre böyle devam etti. Bu arada bir de alçalıp yükseliyorduk.

Ölmeyi bekliyordum; Balfour'dan çıkacak bir dehşet çığlığı bekliyordum. Ağaç tepelerini tıraşlayıp, burun üstü dalışa geçerken ani bir sarsılmayı, bir an sürecek bir parlama ve acı duymayı, sonra da bir boşluk duygusu duymayı bekliyordum. Beklerken de kendi kendime aslında bunların gerçekten olmadığına, hayatımın en kötü kabuslarından birini gördüğüme ikna etmeye çalışıyordum; aslında Londra'daki otelimizdeydim ve İnez'in veya Christine'in yanında ya da en iyisi her ikisinin ortasında yatıyordum...her an uyanabilir ve her şeyin yolunda olduğunu görebilirdim. Kendi kendime Balfour'un asla bu kadar çılgın olamayacağını; yok artık, bu kadarını da yapamayacağını...söylüyordum.

Ama ya Christine'le aramızdaki küçük macerayı benim sandığımdan daha ciddiye almışsa? Tüh; bunu neden daha önce hiç düşünmemiştim! Bu olanların sebebi bu muydu? Şimdi bir pike dalışa geçecek ve ikimizi de öldürecek miydi yoksa beni alıp bir lağım tarlasına mı fırlatacaktı? Yoksa ikimizin birden bir yere çarpıp parçalanmamıza aldırmıyor muydu? Tanrım; her şeyin düzelmiş olduğunu sanmıştım. Davey ve Christine tekrar bir araya gelmişlerdi, Davey eroini bırakmıştı. Her şey eskisi gibi olmasa da, İnez ve ben yeniden çıkmaya başlamıştık....Kızmadım derken, yalan söylemiş olamazdı, değil mi?

Bu arada ben, bir o yana bir bu yana savruluyor, bir aşağı bir yukarı inip kalkıyordum. Kâh parmaklarımın ucunda öne doğru devriliyor, kâh arkaya yapışıyordum...

Gözlerimi açtım ve sağıma soluma baktım. Ne gördüm dersiniz?

Yalnızca ışıklar.

Peki; ne hissettim? Bir o yana bir bu yana savrulduğumu, bir aşağı bir yukarı inip kalktığımı, öne ve arkaya devriliyor gibi olduğumu hissetmiştim, tabii.

Birden Balfour'un uçmayı öğrenmek için kendine bir simulatör almış olduğunu hatırlayıverdim. Yumruklarımı sıkarak ona doğru eğildim ve çığlık çığlığa bağırmaya başladım, "Seni orospu çocuğu!" dedim. Kemerimi çözdüm ve ışıklı bir vadi üzerinde uçar görünen uçağın hareketli zemininde titreyen bacaklarımın üzerinde durmaya çalıştım. Kapıya doğru ilerlemeye çalıştım; kabin sallanarak inip kalktığı için bacaklarımı zor kontrol ediyordum. "Bok herif!" diye bağırdım. "İstersen bunu durdurabilirsin; çabuk kapat şunun durdurma düğmesini! Ne yaptığını şimdi anladım, seni *adi herif*!" Ben bağırırken Balfour bir iki saniyede bir başını çevirip bana bakıyordu. Yüzünde hayret ve kaygı ifadesi vardı.

Bağırarak bana bir şeyler söyledi ama "motor"un sesinden duyamadım.

Nihayet kapı kolunu bulmuştum. Davey'nin tekrar bana dönmesini bekleyip ona bir parmak işareti gönderdim. "Piç!" diye tekrar bağırdım. "İstersen durdurursun; bunu biliyorum. Çok inandırıcıydı; tamam. Ben de istediğin kadar korktum ama şimdi çok iyi biliyorum ki bu allahın belası sadece...." kapının kolunu çektim ve kapıyı ardına kadar açtım.

Sözüme "simulatör" diye devam edemedim çünkü birden kendimi, sert bir rüzgârın ortasında, yerden iki yüz metre aşağıdaki karanlık tarlalara bakarken buldum. Bir elim kapı kolunda kalmıştı. Vücudumun yarısı dışarı çıkmıştı. Yanımdan beyaz bir şey geçti ve aşağı uçtu. Döne döne havada yuvarlandı, arkamızda kaldı ve aşağıdaki ağaçların orada bir yerde gözden kayboldu. Dilim tutulmuştu; ne bağırabiliyor ne de çığlık atabiliyordum. O anda uçak yan yattı ve ben tekrar kabinin içine düştüm, elimden bırakmadığım kapı da arkamdan kapanmıştı. Bir kere daha koltukların altında yatar bulmuştum kendimi. Şok ve dehşetten tir tir titriyordum.

Davey, öfkeli bir sesle, "Danny," dedi. "Büyük bir aptallık yaptın! Üstelik kayıt defterimi de kaybettiğinin farkında mısın? Şimdi yeniden başlamam gerekecek. Düşünsene; ya birisi o defteri bulur ve Üç Baca Turuyla bağlantısını kurarsa ne olur? Başım ciddi şekilde belaya girer, Daniel... Tanrım, sen benim düşündüğümden daha belalı bir tipmişsin. Şimdi kalk, şuraya otur ve yere inene kadar da kıpırdama, anlaşıldı mı?" Çok bozulmuş görünüyordu. Geğirdi. Kendi kendine bir şeyler mırıldandığını duydum.

Bense felç olmuş bir halde, öylece yerde yatıyor ve sessiz sessiz donuma işiyordum.

Yere indiğimizde Balfour, yine de her şeye komik tarafından bakmış gibi görünüyor ve kahkahalar atıyordu. O kadar çok gülüyordu ki, hangar kapısını ıskaladı ve uçağı Rolls Royce'a geçirdi. Pervane kırıldı, arma ezilmiş, motor kapağında bir delik açılmıştı.

"Hay, lanet olası," dedi. Aynı anda uçağın motoru yavaşladı, pervaneden kıvılcımlar çıktı. Düşen parçalar kabin tavanına çarptı.

O sırada ben de gülüyor olabilirdim ama ben o anda kapıyı açarak dışarı sarkmış bir haldeydim ve insanın kusarken gülmesinin teknik açıdan ne kadar güç ve soluma açısından ne kadar akılsızca bir hareket olacağını sanırım tahmin edebilirsiniz.

Hava yolculuğumuzun ortasında kapıyı açtığım zaman kronometreyi de aşağıya düşürmüşüm. Bu yüzden Davey elektrik santrali turunda kendi rekorunu kırıp kırmadığını asla öğrenemedi.

Bu tür gezintilerinin en sonuncusu oldu bu.

Beş hafta sonra, Miami'de, istemediğim halde dediğim doğru çıkacak ve onu gerçekten öldürecektim.

XI

❄

"Dani-elle, aslanım! Ne var ne yok yahu?" Richard Tumber, kaldırıma parkettiği kiralık Ferrari'sinden dışarı atladı. Parmak uçlarına bastı ve bir kolunu omuzuma doladı. "Heyyyy...seni yeniden görmek ne güzel..." Omuzuma hafif bir yumruk attı. "Weird!"

Bunu inşallah kimse görmemiştir diye kaygılanarak caddenin sağına soluna baktım. Pek kimse yoktu. Soğuk ve yağmurlu bir Pazar günüydü ve aklı başında insanlar şu anda akşam yemeklerini yiyorlardı. "Rick," dedim. "Selam. İçeri gir; nasılsın?"

"Müthiş, aslanım, müthiş." Ana kapıdan içeri girdi ve zındığın içinde göz gezdirmeye başladı. "Hala mozolende yaşıyorsun, ha?" Çocuk eldivenleri giydiği ellerini birbirine vurdu ve ovuşturdu. Gözleriyle St. Jute'un içini incelerken başını bir aşağı bir yukarı

sallıyor ve diliyle "cıkcık" yapıyordu. Güvercin, bir kirişten ötekine konmak için tam o anı seçmişti. Üç gündür yiyecek yüzü görmemiş bir hayvan gibi telaş içinde gurulduyordu. Hayvanı görünce gülümseyen Tumber, "Hey," dedi. "Demek hayvan besliyorsun."

"Bir bakıma," dedim ve kürk paltosunu çıkarmasına yardım ettim. Paltonun altında insanı epey güldürecek miktarda para ödendiği anlaşılan ve ona şapşal bir hava veren bol bir takım elbise vardı. İpek gömlek ve papyon. Porsche gözlükler takmıştı. Deri bir evrak çantası taşıyordu (onu ilk tanıdığımda alüminyum bir evrak çantası vardı. Ben de genç iş adamlarının kullandığı ajandalı evrak çantalarından alabilirdim ama birkaç ay kadar önce artık bu çantaların ... şey, *out* (Öff, Tanrım) kaldığını duymuştum.

"İyi misin?" diye sordu, kaşlarını çatarak bana bakıyordu.

"İyiyim." diyerek yalan söyledim.

"Biraz şey...huzursuz görünüyorsun. Sen ne diyordun buna? "karış-kuruş" derdin, değil mi?"

"Evet." diyerek omuzlarımı kaldırdım, kürk paltonun içine bir askı koyarak naylona sarılmış Bulgar elbiselerinin bulunduğu elbise dolabına astım. "Biraz akşamdan kalmayım, o kadar."

"'Efkar dağıtmakla' ...meşgulsün, ha?" Sırıtarak omuzuma hafif bir yumruk attı.

Evet anlamında başımı salladım. Rick'in mesleki ve şahsi tanıdıklarına karşı, kredi kartı dağıtan renkli dergilerin takındığı bir tavrı vardır; her şeyi şahsileştirmeyi standart bir kural edinmiştir. Üç Altın-Parçalı Başharfler...İsminizi Buraya Yazın... bu yüzden ne zaman benimle karşılaşsa, konuşmasında tırnak işaretleri içinde benim önüme Batı-Sahilinde kullanılan İskoçya deyimlerle çıkar; en azından beni rahat ettirdiğini düşündüğü süre boyunca böyle davranır.

Sesimizi yükseltmeden konuşabilmemiz için ısıtıcının püskürttüğü havadan yeterince uzak bir köşeye, minberin arkasındaki elektronik ses sistemimin yanındaki en iyi sandalyelere oturduk; yine de ısıtıcıdan gelen gazyağı kokusu ve sıcaklık bulunduğumuz yere ulaşıyordu. Tumber ceketini çıkardı, ayaklarını müzik kolonunun üzerine uzattı. Küçük bir bardak Stolichnaya içmeyi kabul etti. Siyah ve altın renkli Sobranie'sini yaktı; yüzünde ciddi bir ifade vardı. Söze onun başlamasını bekledim. Başını eğdi, ağzının bir

kenarıyla gülümser gibi yaptı ve dudaklarını büzdü.

Ben elimdeki bardakla oynuyor ve aklından neler geçtiğini düşünüyordum.

Bacaklarını kolonun üstünden indirdi ve sandalyesinin ön tarafına doğru kendisini çekti bardağındaki berrak sıvının içinden yerdeki karolara bakıyordu."Lanet olsun," dedi. "Ne diyeceğimi bilemiyorum, Dan." Başını kaldırıp bana baktı, Porsche gözlüklerini çıkardı, yorulmuş gibi burnunun üzerini ovalıyordu. Gözlük takmadığı zamanlar tuhaf bir şekilde çıplak ve incinebilir görünüyordu. Gözlüklerini tekrar taktı. "Çok...üzgünüm, birbirinize ne kadar önem verdiğinizi biliyorum, sen şey görünmesen bile.... şey, hayır..." Tam ağzımı açıp konuşacakken eliyle beni susturdu. "...bize söyleyecek bir şey düşmüyor, ne sana ne bana, ama, şey, bilmeni istediğim ... şey, ben de seninle aynı duyguları hissettim." Uzak bir noktaya bakar gibiydi, başını iki yana salladı.

O tuhaf *déja vu* duygusunu yaşıyordum. Tanrı aşkına, hangi yıldı o? Miami'den ve Davey'nin ölümünden sonra da bunu söylemişti. Ne tür bir zaman tuzağına girmiştim- girmişti? Başka bir şey daha mı olmuştu? Ne diyeceğimi bilemiyordum. Sen ne demek istiyorsun diye sormak istedim ama aramıza öyle bir sessizlik girmişti ki o boşluğu dolduramayacağımı düşünüyordum, kabullenmek istemediğim bir karambol yaşıyordum.

Hala dün gece olanları üzerimden atmaya çalışıyordum, kötü bir başağrısı ve morarmış kaburgaların bana verdiği etkinin yanında bir de bir dost kaybetmenin acısını yaşıyordum. Griffin açıldığında oraya gitmiş ve çıkmadan önce St. Jute'ın kapısına Tumber için not bırakmıştım, ama her pazar Griffin'e içmeye gelen McCann o gün hiç ortalarda gözükmemişti. Meyve suyu içip bir saat kadar beklemiş ve McCann için barmene not bırakmıştım, sonra da eve dönüp Rick'i beklemiştim. Yani zaten düşünmem gereken bir sürü şey vardı; tanıdığım birinin başına bir başka felaketin gelip gelmediğini soracak halim yoktu.

Yine de bir şeyler söylemem gerekiyordu. Rick votkasını masaya koyup deri çantasına uzandığında ben hâlâ ne söyleyebilirim diye düşünüyordum.

"Hayat devam ediyor," diye kestirip attı, sesinde dayanılamayacak bir durumu metanetle karşılamak zorunda kalan birinin tonu

vardı. "İnanamayacağın kadar saf kokain var yanımda. Hala takılıyor musun?"

Kendimi zayıf düşmüş, her türlü etkiye açık ve her bakımdan bomboş hissederek omuzlarımı silktim.

"Bir albümün bir yüzü bitene kadar iki kez sevişebiliyordum, biliyor musun?" dedi Tumber. Koro bölümünün hemen arkasında, üzerinde geviş getiren tavşan ve Aziz Yusuf'un babalarının, Musa'ya arkasını dönen Tanrının...ya da ona benzer bir şeyin resimleriyle bezeli pencerelerin altındaki hafif tozlu masada pinpon oynuyorduk. Kokain çekip pinpon oynamak o an güzel bir fikir gibi gelmişti ama bütün oyunlarda olduğu gibi yine ben kaybediyordum. Şu anda da bütün yaptığım yerde ve masanın altında top aramakla vakit geçirmek gibi görünüyordu. Birden ne diye yatak hayatı hakkında konuşmaya başlamıştık, anlamamıştım.

"Gerçekten mi?" dedim.

"Evet," dedi Tumber, servis ondaydı. "Yirmi dakikada iki kere."

Falsolu bir vuruştu; ben nerede onu yakalamak nerede.. ve yine yerlerde top aramaya başlamıştım.

"Vay canına," dedim.

"Evet." Rick yeni bir servis atmaya hazırlanıyordu. Bense eğilmiş pozisyonda, kendimi kaplan gibi çevik ve iki kat korkusuz hissediyor ve topun masaya düşeceği yere dikkatle gözümü dikmiş bekliyordum. Rick tekrar dik duruma geçti, çenesini ovaladı ve tavana doğru baktı. Bense öylece hareketsiz bakakalmıştım. "Plağın adı *Let it Be* idi..." Kaşlarını çattı, kollarını kavuşturdu, benden çok kendi kendine konuşuyor gibiydi, "Kimin evindeydik o zaman? Hep Argyll Caddesi'ndeki ev diyeceğim geliyor ama..."

"At şu servisi!" diye bağırdım. Beni yeni farketmiş gibi aniden irkildi, yine servis atmak üzere öne eğildi, sol elinde tuttuğu top tuhaf plastik bir paket gibi duruyordu.

"Pardon," dedi, "Ben mi servis atıyorum?"

"Evet!" diye haykırdım.

Servis kullandı.

"Aahh!" diye bağırdım, ve yine masaya arkamı döndüm.

"Her neyse işte; kızı bir görmeliydin, Dan. Ne vücuttu ! Yattığı zaman memelerinin şekli değişmiyordu. Böyle memeler silikonlularda olur ama onunkiler yüzde yüz doğaldı, inan bana. Bir kere yaptık, sonra bir daha başladık, amma enerji vardı...neyse plağın bir yüzü bittiğinde biz orada nefes nefese hâlâ titrer halde yatıyorduk, pikap otomatik olarak kapandı ve ben ayağa kalktım, üzerimden şıp şıp ter damlıyordu, albümün tersini koydum ve yatağa döndüm, sonra da..."

"Kızın tersine koydun..." dedim gülerek; Tumber da gülerken topu kaçırmış ve ben bir sayı kazanmıştım. Servis bendeydi.

"Seni serseri gudubet," dedi Tumber.

Bir tur daha oynadık ve tabii ki ben kaybettim. Servis yine Rick'teydi. "İşte böylece yirmi dakikada iki kere geldim ve kendi kendime dedim ki "Ricky oğlum sen tam bir yatak atleti olmuşsun da haberin yok."

"Acaba yatak atleti *müsabakaları* var mıdır," diye yüksek sesle düşünmüştüm.

"Sonra da yine başladım," diye devam etti Rick, "müzikle zamanlamamı ayarlıyordum. Bunu özellikle yapıyordum, yani olacak mı diye, anlıyor musun? Formumu kontrol etmek için yani."

"Hoppala," dedim. Bir sayı daha kaybetmiştim.

"Evet," dedi Tumber, bir servis daha kullanıyordu. "Yalnızca Judy'le birlikteyken bunu yapmadım... Judy'yi hatırlıyor musun? Hani âşık olmuştum?"

"Hatırlıyorum. Bir süre neredeyse insana dönmüştün. Sana alışamamıştık."

"Teşekkürler. Her neyse Judy ile bunu yapmadım çünkü doğru olmaz diye düşünüyordum, onunla ayrıldıktan sonra da yapmadım çünkü bu oyun aklımdan çıkıp gitmişti, sonra birkaç ay önce bu iki müthiş zenci pilici düzerken pikaba *Brothers In Arms*'ı koydum, bir birine bir ötekine yumuldum, bittiğinde baktım ki yine yapmışım, bir yüzde iki kez ve yine aynen bitâp vaziyetteydim ama bunu başardığıma o kadar sevinmiştim ki; sonra anladım ..."

"Neyi?" dedim, bu arada yine topu kaçırmış ve yerden almaya gidiyordu. Top içi Romanya'dan gelen erik reçeli dolu bir kutuya çarpmıştı.

Tumber yüzünü bir şeyden iğrenir gibi buruşturarak "Koydu-

ğum bir diskti," dedi. "Elli dakika uğraştım, bir bilsen, ama sonunda iki kat daha fazla geberdim." Başını iki yana salladı. "Valla, mahvolmuştum."

"Kalbim senin için kanıyor," dedim. "Sidik torbam senin için damlıyor; tükürük bezlerim senin için salgılanıyor. Tanrı aşkına senin o iki kadınla yatakta ne işin vardı?"

"Ne işim olduğunu sanıyorsun?"

"İkiniz için birden iyi iş başardım mı diye soracaktın, ha?"

"Bilemedin. Aslında onlar ikili bir şarkıcı grubu. Onlarla anlaşma yapmayı düşünüyorum."

"İlişkilerini bu kadar resmi düzeye taşıdığını hiç bilmiyordum," dedim ve aynı anda bir sayı kazandım. Tumber topu eline alarak bana attı.

"İlişkilerim epey değişti, Danny. Yaşlandıkça daha dikkatli oluyorum." Rick, servisimi karşılamak için eğik durumda beklerken birden dik duruma geçti, ellerini beline koydu ve kızgın kızgın kaşlarını çattı. "Öff Tanrım, bu abuk sabuk elbiseleri giymek ne kadar sıkıcı biliyor musun?"

"Hareket etmedim, servis atma pozisyonumu değiştirmeden, "Evet." dedim.

"Boşver," dedi Tumber, tekrar eğildi ve topu kazandı. "Çok komik; Telecom'daki hisselerimin kârını kullanarak London International'ı satın aldım."

"Götün tekisin sen, Rick" dedim ona.

"Aldığım şirketin büyüklüğü de ancak o kadar işte."

Albany Oteli'nin lokantasında oturuyorduk; burası Rick'in ziyaretime geldiği ender zamanlarda beni mutlaka getirdiği yerdi.

Pinpon oyunumuzu bitirmiştik. Tabii ki o kazanmıştı; her zaman şeref sayısı olarak değerlendirdiğim iki üç puanımı kapmıştım. Biraz daha kokain çekmiş, bir saat falan İş hakkında konuşmuş, aklımıza gelen herkese çamur atmış, sonra da Rick'in kiralık GTS'ine atlayıp birkaç yüz metre ilerideki Albany'ye gitmiştik (Rick, havaalanındaki araba kiralama şirketindeki adamları şikayet etmişti; gözlüklerine uygun Porsche'ları yokmuş adamların, kırmızı bir Ferrari de fena değilmiş gerçi, ama gözlüğüne uymuyormuş işte.)

O sabah uyandığımda üzerimde dün geceki giysilerim vardı, bir de kravat taktım mı Albany'ye girmek için yeterince saygıdeğer biri gibi görünebilecektim.

Rick'in şarap konusunda biraz dırdırlanmasına, benim de sırf gıcıklık olsun diye Chateaubriand'ın yanında ısrarla domates sosu istememe karşın yemek güzeldi. Yedikten sonra geğirerek ve brendilerimizi höpürdeterek arkamıza yaslandık; Rick Havana purosunu emmeye koyuldu. Konuşmamız sırasında, Rick'in bir şeyler sakladığını sezdim, ama ne olduğunu çıkarmaya çalışmadım. Muhtemelen ya benimle bir konu hakkında görüşmeye gelmişti ya da daha önceki gibi bir felaketle ilgili olarak bana beceriksizce bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Fazla üstünde durmuyordum. Yalnızca oturup, sanki eski günlerdeki gibi olduğumuzu düşünmek istiyordum.

"... Ya, işte öyle, o partiyi hiç unutmuyorum." diyerek güldü Rick. Amanda'yı çiçek bahçesinin orada düzerken Judy beni yakaladı; karı beni elinde tırmık mı, çapa mı neyse onun gibi bir ziraat aletiyle kovalamıştı."

"Ziraat değil, bahçıvan aleti," Gözlerimi kurulayarak "Elindeki herhalde tırmıktı." dedim.

Davey'nin Kent'teki malikanesinde verdiği partilerle ilgili anılarımızdan söz ediyorduk. Rick'in bana anlattığı olay da Wes'in Range Rover'ı, oralardan bir çiftçinin traktörü ve Davey'ye ait Daytona (direksiyonda Christine vardı) ile halat çekme oyunu oynarken Davey'nin kullandığı traktörün kontrolünü kaybetmesiydi. Kazanmıştı ama- dediğine göre kazara– aracı tentelerin üzerine sürmüş, barın ve birkaç masanın üzerinden geçerek, konukları çil yavrusu gibi sağa sola kaçıştırmıştı. Bahçe tentesini tutan iki desteği yere indirdiği için çadırın yarısı yere inmiş, kalan diğer yarısını da ateşe vermişti; bu yangın o yıl şampanya ve süs havuzundan buz kovalarıyla çekilen suyla söndürülen ender yangınlardan biri olmuştu. Bu suareyi kaçırmıştım ama benim yaşadıklarım da en az bunun kadar ilginçti.

Rick ve ben sonunda öyle bir noktaya geldik ki ikimizin de artık anlatabileceği uygun bir hikâye kalmamıştı; bu yüzden bir süre başımızı iki yana sallayarak, burun çekip, gözlerimizi kurulayarak öylece oturduk.

Derin bir nefes aldım. "Eee, söyle bakalım seni buralara hangi rüzgâr attı?" diye sordum.

Brendisinden bir yudum alarak arkasına yaslandı, "Bir albüm daha yapmaya ne dersin?"

"Korkunç, derim. Cevabım hayır."

"Tamam ama gerçekten bu konuda hiç düşündün mü? İş çevresindeki herkes seni soruyor, ben onlara daha bir şey sormadan onlar senin bir şeyler yapıp yapmayacağını öğrenmek istiyorlar. Hayranlarından gelen mektuplarda senin yeni bir proje üstünde olup olmadığını soruyorlar; bunu değerlendirmelisin, Dan. Yani, bunca zaman sonra *Personal Effects* bu kadar tuttuğuna göre bu konuyu düşünmemek için deli olmalısın."

"İyi mi tuttu?" dedim. "Bilmiyordum." *Personal Effects*, grup dağıldıktan birkaç yıl sonra, '82'de solo parça olarak –tabii, bir alay insanla birlikte hazırlanan– çıkardığım albümdü. O zamanlar bu işe coşku ve heyecanla girdiğimi hatırlıyorum–Miami'den sonra bir buçuk yıl izin almıştım, plak ve kayıt yapmayı özlemeye başlamıştım– ama albümü bitirdikten sonra....bilmiyorum. Bütün ilgimi kaybettim.

Hatta albüm bitmeden önce oldu, bir düşüneyim bakalım; bir gün miks masasında oturduğumuzu ve parçaların nasıl dengeleneceği konusunda konuştuğumuzu hatırlıyorum; birdenbire *Ne bu ya? Bunu yapsam ne olacak, yapmasam ne olacak?* diye düşündüm, bundan sonra da o eski coşkuyu bir daha asla bulamadım. Albüm aslında o kadar iyi iş yapmadı. Yani Frozen Gold'un ölçülerine varamadı. *Personal Effects* benim albüm için düşündüğüm alternatif başlıktı, aslında adını *Looks Like Shit To Me** koymak istiyordum ama A R C- bir başka deyişle o zaman patron olan Rick– buna karşı çıkmıştı.

Rick şaşkınlıkla "Ne?" dedi. "Sen *hiç* müzik basını okumaz mısın? Radyo dinlemez misin? Son altı ayda ilk kırkın arasındaydı, biraz reklamla en azından ilk yirmiye girerdi. Senin geri döndüğün bilinse ilk ona girmen garanti. Lanet olsun, Dan, banka hesaplarından hiç mi haberin yok senin?"

"Hayır."

* Bana Sorarsan Bok Gibi.

Rick başını iki yana salladı. "Sen insanı çileden çıkarırsın, Daniel. Müzik yapmaktan...hiç mi heyecan duymuyorsun? Alkışları, ışıkları özlemiyor musun? Ya insanları?"

"Bu konudan o kadar da uzaklaşmış sayılmam canım." dedim kendimi savunarak.

Tumber alay ederek, "Ne yani?" dedi. "Reklam ve TV dizilerine müzik yaparak mı? Aman ne büyük işler."

"Ve film müzikleri."

"Ha; tabii ya bir filmin müziğini yapmıştın. Filmin tek özelliği de müziğiydi zaten; iş mi bu yani?"

"İki tane film müziği yaptım, üzerinde çalıştığım birkaç tane daha da var." dedim. Kendimi bu şekilde savunmak hoşuma gitmiyordu ama Rick'in dolaylı yollara sapıp gerçeği böyle çarpıtmasına izin vermek istemiyordum.

"Tamam, iki tane olsun. Üzerinde çalıştığın diğer ikisine gelince; ben Salmetti ve Grosse denen o adamlarla konuştum, müziğini beğeniyorlar ama çalışma tarzından hoşlanmıyorlar, paranı ödeyip senin yerine bir başkasıyla çalışmayı düşünüyorlar. Sen filme müzik değil, kendi müziğine film yapmalarını istiyormuşsun. Bu çok saçma. Onlar senden belli sahnelere uygun müzikler yapmanı bekliyorlar, onlara bütün bir müzik parçası göndermeni ve istediklerine uygun bölümler seçmelerini söylemeni değil. En fazla yapabilecekleri senin müziğini arka planda tema olarak kullanmaları ki bu da her zaman olamaz. Bütün bunlardan senin haberin olmadığını bana söylemene gerek yok Danny, oğlum, bilmediğini zaten biliyorum; onları rahatsız eden konulardan biri de bu işte; film dünyasındaki insanlar bile *eninde sonunda* mektuplarına cevap almayı beklerler. Bütün bunların yanında film dünyasında para kazanmak istiyorsan bu senin yaptığınla olmaz; üç dakikalık kırk-beşlikler söyleyen rock grupları istiyorlar. Sen çağın gerisinde kalmışsın." Tumber arkasına yaslandı ve brendisini içti.

İşte Rick kendince böyle acı konuşmuştu. Ben düşünceli bir halde başımı salladım.

"N'olmuş yani, beni ilgilendirmiyor bunlar. Paraya ihtiyacım yok."

"Paraya ihtiyacın olmadığını biliyorum; banka hesaplarına ben bakıyorum. Ama dön bir *haline* bak, Danny! Ne halde olduğunun

farkında mısın? Bu boktan...mezarda oturup kendine yanmaktan ve komünist içkilerini boşaltmaktan başka işin yok mu senin? Tanrı Aşkına, sen bir sanatçısın. Şu anda bir boka yaramayan bir sanatçısın ama kafan hâlâ çalışıyor, bir şeyler yapabilirsin, değişebilirsin, bu işlerin içine hâlâ girebilirsin. Yapman gereken de bu, işin *içine girmek*, bu pezevenk heriflere işte bu iş böyle yapılır demek." Rick arkasına yaslandı, sonra tekrar öne eğildi, purosunu bana doğru uzatarak konuşuyordu "Sen tam bu işin adamısın. Halk seni tamamiyle unutmuş değil, şu anda bir efsanesin, grubun hepsi şu anda bile tam bir... neydi? Ne demiştim ben? Şey?"

"Efsane," dedim ve başımı iki yana sallayarak, "Zırva."

Rick uzandı ve koluma dokundu. "Dört yıl sürdü, oğlum. Ne tür bir endüstrinin içinde olduğunu unutuyorsun. Bu işte birkaç ayda küçük bir servet yapabilirsin; bir yılda hayatın boyunca yetecek kadar para kazanabilirsin, onsekiz ay içinde de dünkü gazetedeki bir haberden başka bir şey olmazsın. Adam Ant'e baksana bir." Başını iki yana sallayarak arkasına yaslandı, adeta söylediklerini kanıtlamış olmanın rahatlığını yaşıyordu. "Dört yıl, efsane olmak için iyi bir zaman; dört yıl bir sürü şey yaşayacak kadar uzun bir zaman ama insanların seni unutabilecekleri kadar uzun bir zaman değil. Bütün o senin hakkında söylenenler; Karayib adalarında yaşadığın, Himalayalarda bir manastıra kapandığın, öldüğün falan.... bu, aslında mükemmel bir durum. Dönüş yapmayı düşünmemek için deli olmalısın. Elinde malzeme de var; bunu kendin söyledin bana; Tanrım, Danny; otuz yaşındasın."

"Otuz bir; yine doğumgünümü unuttun."

"Ah, öyle mi, bağışla...." Tumber başını iki yana salladı, yüzünden acı okunuyordu. "Ah, hadi be oğlum; hâlâ gençsin; hayatının geri kalanını burada bitki gibi mi geçireceksin? Ölene kadar içki mi içeceksin? Anasını satayım; parayı boşver, istersen hepsini Geldof'a ver, umurumda değil..."

"Ne yani, senin payını da mı vereyim?"

Rick incinmiş görünüyordu, aklı başında bir tartışmaya girmişken konunun bu yöne sapmasını haksızlık olarak görüyor gibiydi. Derin bir iç çekti ve yavaşça, "Senden hiçbir şey kazanamayabilirim, Danny. Bu beni mutlu eder demiyorum, benim istediğim yalnızca senin...*çalışman*, yıl sonu hasılatımızı etkileyip etkilememesi

umurumda değil. Ben israfı sevmem, Dan. İnsanların elinde ne var ne yok çar çur etmesini seyretmekten hoşlanmam. Bu ülkede iş bulma şansını hiç yakalayamayan, yeteneklerini değerlendiremeyen bir sürü insan var. Ama sen istesen yapabilirsin, senin seçme şansın var. Sen sadece...bilmiyorum, tembelsin, kendin için abartılı bir yasa girmişsin. Christine'e olanlara hepimiz üzüldük; çok trajik, hepimiz biliyoruz bunu, trajedi...ama..."

Bir iki şey daha söyledi, cevap almak için beklediği birkaç seferde ben yalnızca başımı salladım, omuzlarımı kaldırdım ya da buna benzer hareketler yaptım ama ne dediğini dinlemiyordum.

Bir anda gözlerim dolmuştu, sert peçeteye sümkürdüm ve burnumu çektim, Tumber'ın bunu farkettiğini sanmıyorum. Ona bakıyordum ama görmüyordum, onu işitiyor –güya dikkatle– ama dinlemiyordum.

Demek Christine'di.

Christine. Ah Tanrım, neler olmuştu? Bunu düşünmek istemiyordum ama düşünmekten de kendimi alamıyordum.

Ona ne yapmışlardı? Ölmüş müydü? O kadar kötü müydü, yoksa daha beter bir şey mi gelmişti başına? Bugün öğleden sonra Rick'in söylediği sözleri, ses tonunu, oturma biçimini... falan düşündüm. O zaman bir anlam verememiştim. Belki düşündüğüm kadar kötü bir şey değildi ama yine de öyle olduğunu sanmıyordum. Belki de hamile kalmış ve bebeğini düşürmüştü ya da bir kaza sonucu yaralanmıştı ya da.. hayal gücüm daha ötesine yetmedi.

Aklıma gelen şeyler Tumber'ın bu gelip de o sözleri söylemesini gerektirecek kadar ciddi şeyler değildi, bir kaza falan geçirmiş olsaydı Tumber bana onu ziyaret etmemi ya da bir şeyler göndermemi falan söylerdi. Hayır, aklıma bir şey gelmiyordu...hapishane falan olabilir miydi? Denize düşenin yılana sarılması gibi bu fikre saplanıp kalmıştım. Birleşik Devletler'de uyuşturucuya anormal cezalar veren bir yerde yakalanmış ve birkaç yıl için içeri atılmış olabilirdi.... ama öyle de olsa Rick, gidip onu görmemi, ona yazmamı falan isterdi... Ah, Tanrım, Tanrım, Tanrım...."

"....Dan? İyi misin?" Rick'in daha önceleri bana bu kadar ilgiyle baktığını hiç hatırlamıyordum. Burnumu çektim ve evet anlamında başımı salladım.

"Beni, ah...beni bağışla. Christine'i düşünüyordum."

"Ah," dedi. "Evet." Uzaklara baktı ve masa örtüsünün üzerindeki kırıntılara fiskeler vurmaya başladı.

Tanrı beni affetsin; bu çok korkunçtu, şimdi bile, şu an bile bir şey belli etmemeye çalışıyor, haberi duymamış olduğumu anlamaması için uğraşıyordum; şu anda bile çok değilse de bir şeyler duymuş gibi davranıyordum; "Tam olarak....ne olmuş?"

Bu bilgisizliğimi onaylamazcasına kaşları çatıldı Rick'in. Ben omuzlarımı kaldırıp, "Sadece...bir yerden duydum," dedim. "Ayrıntıları bilmiyorum. Anlatır mısın?"

Tumber gırtlağını temizledi ve hafifçe, titrek bir nefes aldı. İkimiz de sigaranın külünü silkelediği kültablasına bakıyorduk.

Bir an geçtikten ve bir iç çektikten sonra, "Öyle anlaşılıyor ki..." dedi, "...adam ...o ahlak düşkünü sapıklardan biriymiş ...bilmiyorum, şu köktendincilerden mi yoksa...ona benzer geri zekalılardan biri işte; hangi kilisenin.. ya da mezhebin adamı..olduğunu anlamadım" Tumber yine başını iki yana salladı, hâlâ ağır ağır sigaranın külünü silkelediği eline bakarak konuşuyordu. "Adam aniden Cleveland'da bir oteldeki, Cumartesi Gecesi Özel Gösteri günü ortaya çıkıvermiş. Görünüşe göre Alabama'dan özel olarak oraya kadar gelmiş. Ah.. bak işte Güneyde çalarlarken daha sıkı korunuyorlarmış, çünkü oralarda protestolar falan yapılıyor, ölüm tehditleri falan oluyormuş ama galiba Cleveland'da öyle bir tehdit olmadığını düşünmüşler. Her neyse, adam lobide oturuyormuş, Christine asansörden çıkınca da herif... ona ateş etmiş. Onu koruyan görevliyi de vurmuş tabii, adamı tam alnından vurmuş.. Chris'i yan tarafından bir yerden ve başından vurmuş; Chris kaldırıma kadar yürüyebilmiş ve imdat diye bağırmış ama adam arkasından gitmiş ve otelin güvenlik görevlisi herifi vuruncaya kadar iki kez daha ateş edip Chris'i yere yıkmış.

"Chris, hastaneye giderken yolda ölmüş. Adamın mahkemesi galiba yazın yapılacak. Deli olup olmadığına karar verememişler; her zamanki hikâye. Tanrı böyle yapmamı istedi demiş, biliyorsun ya başlangıçta o gösteri...o gitar yüzünden..."

Birden Rick'in sesi değişti, üzüntü ve acı dolu bir sesle, "Hay Allah, Dan, sana bütün bunları anlatanın ben olmasını istemezdim. Çok üzgünüm. Ne kadar üzüldüğümü anlatamam. Ne söyleyeceğimi bilemiyorum, Dan."

"Evet... bağışla beni."

"Tamam, üzülme."

Ağlamak için tuvalete gittim.

Yirmi dakika sonra, müdüriyet telaşa düşüp iyi olup olmadığıma bakması için birini göndermeyi düşününce Rick beni almaya gelmiş. Böyle anlattılar, ben nasıl olduğunu tam olarak hatırlayamıyorum. Tuvalet hücresinde hiç ses çıkarmadan, kimseyi duyamayacak bir halde öylece oturmuşum, sonunda Rick'in sesiyle kendime geldim. İşin komik tarafı, ağlayamamıştım bile. Masadan kalkarken gözyaşlarım akmak üzereydi ama oradan tuvalete gidene kadar hepsi kurumuştu, sanki içimde beni emen korkunç bir boşluk vardı, her şeyi yutuyor, tuhaf bir çukura gömüyordu.

Tuvaletten çıkarıldığımda adeta bir zombi gibiydim. Rick doktora götürmek istedi ama ona iyi olduğumu söyledim.

Zındığa kadar benimle yürüdü.

"Gerçekten iyi olduğuna emin misin, Dan?"

"Merak etme, geçer. Gerçekten, iyiyim. Yalnızca, olanları bilmiyordum. Bana söylediğin için teşekkür ederim."

"Bunu düşünme. Bak; hadi gel otele geri dönelim; sana bir oda tutarız. Bu koca binada tek başına uyumak istemezsin herhalde."

"Burada daha rahatım. Atlatırım."

"Emin misin?"

"Evet dedim"

"Şey, o zaman sabah kahvaltıda otelde görüşürüz, anlaştık mı? Söz vermiştin. Onbirden önce otelden ayrılmayacağım. Kalvaltıda, tamam mı? Dokuz gibi."

"Dokuz. Tamam."

"Tamam o zaman; iyi olduğuna emin misin?"

"Evet. İyiyim. Kahvaltıda görüşürüz."

"Tamam; iyi geceler, Dan."

"İyi geceler."

XII

Evet, bunlar da aynı seks yapmak gibi: İcraat; gösteri, canlı temsiller.

Bu konuda fena değildik, o ana kadar çok iyiydik. Ben hep kendimi zincirin zayıf halkası olarak düşünürdüm, orada öyle, yeteneksizce bas çalan, arada bir ayağını yere vuran biriydim yalnızca. Ama bazılarına göre de asıl altyapı bendim; diğerlerinin hepsi bana dayanıyordu, ben bir kaya, bir temeldim. Ne bileyim işte, böyle diyorlar. Bence bazı şeyler fazla abartıyla inceleniyor, insanlar çabalarını lüzumsuz yere, boşa harcıyorlar. Tutulan bir gruptuk; bu kadar yeter, daha ne olsun?

Ama bu seks yapmak gibi bir şeydir. Tabii. Gizli ışıkların parlak karanlığı altında oraya çıkmak ve gösteri yapmak; kemerin al-

tında ya da sahnenin aşağısında durmak, insanların bir arada oturduğu ya da ayakta durduğu yerlere kan hücum etmesi, aynı sıcaklığı, teri ve kokuyu paylaşmak, aynı saplantıyı, aynı takıntıyı ve endişeyi paylaşmak. Ah, bir girseniz bunun içine, onun bir parçası olsanız; aşağılarda bir yerde onlardan saklanırken, uzaktaki bir soyunma odasında heyecanla hazırlanırken bunu hep duyabilir, hissedebilir ve *tadabilirsiniz.*

Ve aniden alevler ve dumanlar arasında oraya çıkmamız ya da bir keresinde yaptığımız gibi sanki teknik elemanlarmışız gibi sahnede belirmemiz, enstrümanları kontrol eder gibi yapmamız ve sonra da çalmaya başlamamız, öylece sıradan akorlar çıkarmamız ve böylece insanların bizi yavaş yavaş farketmelerini sağlamamız, arkasından büyüyen haykırışlar, çığlıkların artarak etrafımızı sarması.... ilk baştaki heyecanın uçup gitmesi, vuruşların yerine oturması, idareyi ele almamız, yönlendirmemiz. Ritmin artması, yavaş ve hızlı parçaların ışık ve gölgeleri, şarkı aralarında yaptığımız konuşmalar, Davey ya da Christine'in birden durup etrafı dinlemeleri, seyircileri ölçmeleri, onları hissetmeleri ve mırıldanmaları, bağırmaları ya da çığlık atmaları ya da mantıklı bir şeyler söylemeleri, bir espri yapmaları; o anda ne uygun geliyorsa, içimizden ne geliyorsa, bu planlanmamış oyuna bizi sokan ve oynatan her neyse onu yapmamız.

Müziğin zirvesine varmamız, o büyük sona erişmemiz, zıplayarak, şarkılar söyleyerek, sallanarak bizi geri çağırmaları, tekrar sahneye çıkmamız, uzun uzun alkışlamalar ve en çok beğenilen, herkesin bildiği, katılabileceği ve bir parçası olabileceği eski parçaların tekrarı. En sonunda, ter içinde, havlu omuzlarda, yine ışıkların yanması, son bir kez, sakinleştirmek için, genellikle akustik gitarlı iki kişilik final ile o coşan enerjiyi yumuşatarak yorgunluğu almak; insanlar kupkuru, doymuş bir halde vızır vızır karanlık caddelere ve evlerine dönmeden önce, sevişme sonrasında olduğu gibi onları son bir kez şefkatle kucaklamak.

Bazan bunu sonsuza sürdürebileceğinizi, asla durmayacağınızı sanırsınız, bazan hiç bitmesin istersiniz; ama beş on kez de hiç canınızın istemediği ama yine sahneye çıktığınız ve hiç düşünmeden, mekanik – ama aynı zamanda profesyonelce, biraz duygusuzca heyecan vererek – olarak çaldığınız olur.

Ama sonsuza kadar çalabileceğinizi hissettiğiniz zamanlarda, zaman adeta durur ya da saniyeler koca bir boşlukta uzardı... yine de her şey bittiğinde, hepsi geçtiğinde olanları bir düşünür ve normale dönersiniz, o duran zaman içindeki her şey, o anlatılamaz farklılıktaki süre içinde geçen her şey sanki bir an içinde olup bitmiş gibi gelir. Bazen bütün turnelerimiz böyle olur, sanki bütün bunlar başka birinin başından geçmiş gibidir, siz tamamen başka bir insanmışsınız ve sanki olanları birinci ikinci, üçüncü, otuz üçüncü kişinin ağzından dinlemiş de öğrenmiş gibi hissedersiniz kendinizi.

Müziği çalmışsınızdır, o nasıl sizin bir parçanız olduysa siz de onun bir parçası olmuşsunuzdur, artık siz, siz değilsinizdir –aslında olduğunuzdan *daha* canlı, daha çevik ve yetenekli ve daha... uyumlusunuzdur– ama aynı zamanda, bu farklılığın sürekli bilincinde olsanız bile, ondan ayrılamayan bir parça olarak, ürün olarak ortaya çıkan şeyin bütünü değil de bir bölümü, yapı taşlarından biri olarak ona dahil olursunuz.

Bir tür coşku durumu diyelim; insanın nabız atışını arttıran ortak bir *sevinç* duygusu; aynı zamanda hem beyinde, hem iç organlarda, hem ciltte hem de çarpan kalplerde hissedilen bedensel bir keyif.

Ah, hep böyle devam etmeli, diye düşünür, sonsuza dek bu seviyede kalmayı isterdiniz... Eee, bu tabii ki imkânsızdı. Yine ışık ve gölge meselesi gibi, gündelik yaşamla ihtişam arasındaki büyük tezat; sonu gelmeyen iş günlerinin koyu gri ağırlığı ve karanlıklardan fırlayan şaşırtıcı, pırıl pırıl ışıklar, sanki bu binlerce, hatta onbinlerce insanın karşısına geçen beşimiz, sıkıştırılmış heyecan, şaşaa ve yaşam demektik; tüm bu sıradan yaşamların bir şekilde odaklandığı ve ateş aldığı noktanın ta kendisiydik.

Kim kimden enerji alıyordu, sömürülen asıl kimdi, kim kimin üstündeydi -diyelim- onu hiç anlayamadım. Tabii onlar para ödüyorlardı, bu nedenle bu eyleme orospuluk denilebilirdi ama diğer birçok grup gibi bazı turnelerde kaybeden biz de olabiliyorduk. Canlı olarak karşılarında çalmakla, kimi zaman fazlasıyla paralarının karşılığını veriyorduk. Turnelerle değil, albümlerle götürüyorduk parayı. Özel bir şekilde oyulmuş, baskılanmış vinilden plak malzemesine, bir elmas uçla çıkabilecek o gizli seslere ya da belli bir şekilde düzenlenmiş manyetik parçacıklardan oluşan ince uzun

bantlara sterlinlerinizi, dolarlarınızı ve yenlerinizi harcıyordunuz ve biz de bunlarla hayatımızı kazanıyorduk, sizlere çok teşekkür ederiz. Özellikle ben, düzenleme ücreti olarak, diğerlerinden daha fazla olmasa da, yüzde beş ya da on beste haklarını da alacağım şekilde anlaşmaya vardığımız için (eee, bu da hakkımdı) size çok müteşekkirim.

Ama müzik çalmak, turnelere çıkmak, sahneye çıkmak ve her gece ya da iki gecede bir mutlaka bir öncekinden farklı bir şeyler yapmak; işte asıl önemli olan buydu; size başkalarından farklı bir şeyler yaptığınızı, yaptığınızın da her şeye değer olduğunu hissettiren buydu. Sinirlerimin nasıl bozulduğunu Tanrı bilir, bu yüzden hep arka planda kalmıştım. Odak noktasındaki ikiz yıldızlar olan Davey ve Christine için, yarattığımız fırtınanın tam merkezinde yer almak nasıl bir şeydi, hayal bile edemiyorum.

Aynı zamanda alışkanlık yapan da bir şeydi. İstediğiniz zaman bırakabileceğinizi sanırdınız ama birden aslında daha da fazlasını istediğinizi görürdünüz, ona harcadığınız zaman, çaba ve masraf bunu kanıtlayan şeylerdi. Alkışlar, çığlıklar, bağırmalar, haykırışlar, yerlere vurulan ayaklar, o kalabalık, sırf bakmak, kucaklamak, bir iki laf etmek ya da sesimizi teybe kaydetmek için bizimle teke tek karşılaşabilmek adına dahice, delice ve acıklı girişimlerle savunma çemberimizi yaranlar.

Tüm bu depremin tam merkezinde duran Davey ve Christine için bunların anlamı daha büyüktü, onlar benden daha farklı insanlar oldukları için, neredeyse farklı bir türden olduklarını düşündükleri için onlar bütün bunları yalayıp yuttular, bunlarla şenlenip en doğal haklarıymış gibi sonuna kadar zevkine vardılar. Payıma düşen şöhret kırıntısıyla bile bunu ben de denedim ama ben onlar gibi bütün bunları rahatlıkla sindiremedim.

Şöhret beni hep korkuturdu. Uzun bir süre hiç de fena değildi; sonraları, yeni, farklı ve heyecan veren bir grup olmamızdan uzun zaman sonra, özellikle ilk turnelerden sonra, sinirlerim çok bozulmaya başladı....

O kalabalık; üzerinizdeki o ağırlık, o baskı. Karanlığın içinde sizi kuşatan o seçilemez güruhun kabarması, köpürmesi ve tabanlarını yere vurması. Hangi ezginin girdiğini farketmelerinin o kadar uzun sürmesi...

Tanrım, ben bir grubu yarım yamalak bile tanısam, hangi şarkının söylendiğini daha ilk ölçüsünden anlarım; girişte ilk birkaç notayı dinler ve hemen tanırım; bizim hayranlarımız ise biz aynı albümdeki gibi girişi çaldıktan... saniyeler, ölçüler, daha fazla ölçüler çaldıktan sonra ancak sevdikleri o parça olduğunu anlayabiliyor ve arkasından da kendi sesleriyle bizim sesimizi boğmaya çalışıyorlardı... Önceleri bunun bir ses gecikmesinden, sesin onlara bizden daha geç ulaşmasından kaynaklandığını sandım ama daha sonra incelediğime göre sebep bu değildi; tek sebep sesin değil insanların *yavaş* olmasıydı.

Ama ben yapı olarak da kalabalıkların adamı değilim; bu türden davranışsal tepkileri anlamış ya da bir şeylerle ilişkilendirmiş gibi yapamam. Futbol maçlarında bile insan kitlesinin bir parçası olduğumu asla hissetmemişimdir. Oyun, konser, sinema ya da ne tür bir kalabalığın içinde olursam olayım asla onlarla birlikte sürüklenememişimdir. İçimde bir parça her zaman uzak kalmış, çevremdeki insanları dışardan biri gibi izlemiş ve gözlemiş; onların tepki gösterdiği şeylere değil, bu tepkiyi verme biçimlerine tepki vermişimdir.

Bunlardan daha kaygı verici şeyler de yaşadım; Örneğin, hangi diş macununu kullandığımızı, uğurlu sayımızın hangisi olduğunu, yatakta ne giydiğimizi öğrenmek isteyen insanlar; kendilerinin Davey'ye ya da Christine'e–Tanrı yardımcıları olsun- veya her ikisine de ait olduğuna inanılmaz bir anlamsızlık ve budalalıkla inanan orman ayıları.

Bir de Hıristiyanlar vardı. Ah, İsa'yı yerinden kaldıracak kadar köktendinci, bizim Ambrose Wykes'ın zındığının son derece mantıklı, aklı başında ve gerekli bir eylem sonucu ortaya çıktığını kanıtlayan insanlar.

Daha çok benim hatamdan kaynaklandı. Ben yanlış şeyler söylemiştim.

Olay, Birleşik Devlet'e yaptığımız ilk büyük turnemiz esnasında oldu. Bütün konuşmaları hep Davey ve Christine'in yapması benim çok işime geliyordu, onlar güzel görüntülerdi, bense bir Bond filmindeki uşak gibi kalıyordum, benden ne dergi kapağı ne televizyon programı olurdu. Ama New York'da çok hoş, zeki ve ciddi yüzlü bir kız, fakülte dergisi için özel olarak benimle görüş-

meyi rica etti. Olur dedim ama en sevdiğim rengin hangisi, zengin ve ünlü bir rock yıldızı olmanın nasıl bir şey olduğunu sorduğu an aptal ve kekeme halime bürünmeye karar vermiştim.

Oysa kız bana çok mantıklı ve aklı başında sorular sordu, sorulardan bazılarını cevaplamadan önce –birden bazı şeyleri yeni bir ışık altında değerlendirerek– uzun uzun düşündüm; hepimiz genellikle eski kalıplaşmış sorulara kalıplaşmış cevaplarımızı verirdik. Bu kız ise çok şeker, akıllı ve dalga geçilmeyecek bir kızdı; hatta turne sona erdikten sonra onu konser sonrası partimize katılmaya ikna edemediğimde ona çıkma bile teklif ettim. Tanrım, hiçbir kabalık yapmamış, ona elimi bile sürmemiş, onunla flört bile etmemiştim; bir beyefendi rolü oynamış, onunla konuşmaktan zevk aldığımı söylemiş ve bir daha görüşebilir miyiz, diye sormuştum.

Karı bu görüşmeyi *National Enquirer*'a satmış. Görüşmenin yüzde ikisi din, yüzde üçü politika ve yüzde beşi cinsellik hakkındaydı aslında, ama gazetede çıkan söyleşiye bakılırsa yalnızca bunlardan söz etmişiz. Yani *ben* söz etmişim.

Bu makaleye göre ben etek giyen her şeyi düzmek isteyen komünist bir tanrıtanımaz ve üstelik biseksüelmişim (görüşmemizde bir keresinde sırf denemek için bir erkekle beraber olduğumu, bunun benim için hiçbir anlam ifade etmediğini, her zaman kadınları tercih eden biri olduğumu söylemiş, geçirdiğim deneyim öyle korkunç bir şey olmasa da homoseksüel ilişkiden uzak durmayı düşündüğümü, bunu yinelemek gibi bir niyetimin asla olmadığını vurgulamıştım; ve *lanet olsun, bunlar kayda geçmesin demiştim.*) Yazıya göre ben kötülük tohumlarım, uyuşturucularım, Marx'ım, İsa-karşıtlığım ve meni dolu güftelerimle terbiyeli, vatansever, ana-babalarını seven Amerikalı çocukların beyinlerini yıkamaya ve zehirlemeye çalışıyormuşum.

Ah, bir de Mason-Dixon sınırında albümlerimizden bazılarını yakmadılar mı?

Nasıl olduysa *Liquid Ice* albümünün ilk yüzündeki enstrümantal parçanın adının "Route 666" olduğunu farketmişler. Şeytanın sayısı! Yüce Tanrım, büyük İsa, kapat şu rahibelerini bir yere! Tabii ki bu bir espriydi; aslında eski okul zamanlarımda düşük kaliteli, yüksek hışırtılı 60'lık kasetimden ya da kafamın içinden başka yere koyamadığım şarkılarda kullandığım eser numaralama

sistemine uygun olarak bu parçaya "25/68" adını vermiştim. "25/68"in okunuşu Chicago grubunun "25 or 6 to 4" adlı parçasını andırdığı için kaydın arkasından on saniye kadar düşündükten sonra parçaya yeni bir isim koymuştum.

Hiçbir anlamı yoktu. Fakat birdenbire benim Şeytana Taptığımın Simgesi oluverdi çıktı. Anında bütün diğer güftelerim de mikroskop altına alındı; Güney'de evrimin zındıkça bir düşünce olduğunu öğretme düzeyinde kalan fakülte profesörleri, benim yazdığım sözlerin Amerikan Ailesini, Amerikan Bayrağını ve Yaşam Biçimini yıkmaya yönelik olduğunu anlatan önceden bellenmiş makaleler yazdılar.

Anasını satayım; bu bendeki de ne şanstı!

Üstelik bu olay bize hiçbir şey kaybettirmemişti. Sırf üzerinde bu kadar çok konuşulduğu için, yakılarak idama mahkum edilen her bir albüm için üç ya da dört albüm daha fazla satmıştık. Sonunda, birdenbire çığlıklar atıp bayraklar açan maniyak köktendinci Hıristiyan grupları gösterilerimizin bir bölümü haline gelmiş, hayranlarımızla birlikte ayrılmaz bir parçamız olmuştu.

Ama ölüm tehditleri de alıyorduk. Paranoyak olmaya başlamıştım, arabaya bomba konulmasından, otel odama küt diye dalınmasından endişe ediyordum, hepsinden de kötüsü –çünkü yeterince iyi bir güvenlik ağı ve yüklü bir parayla, sözünü ettiğim tehlikelerden kendinizi rahatlıkla kurtarabilirsiniz– seyircilerin arasından tabancalı birinin çıkması ihtimaliydi. Bu düşüncem çılgınca gibi görünebilir, çünkü gittiğimiz her yerin içinde ve dışında bir sürü polis ve güvenlik görevlisi bulunurdu, ama bir bakıma çılgınca olmayabilir de. Adam bu işi yapmaya azmetmişse, önceden içeri girer, silahını bir yere saklar ve sonra gelip bilet alabilirdi; hatta turnelerin tarihi çok önceden belirlendiği için adam bizden çok daha önce gelip konser vereceğimiz salonda bir iş bulabilir, istediği herhangi bir zaman silahıyla nişan alacağı yeri hazırlayabilirdi. Spot ışığı teknisyenleri bunun için en ideal tiplerdi; beni en çok onlar korkuturdu, neden bilmiyorum... Elinde bir Super Trooper ve Winchester M/70 Magnumu olan bir adam...

Çok çılgınca biliyorum ama artık sahnede kurşun geçirmez yelek giymeye başlamıştım. Kendimi çok salak hissediyordum ama başka türlü de çıkıp çalamıyordum; orada öyle açıkta, savun-

masız ve ışıklarla aydınlatılmış bir halde duruyor olduğumu, uzun boylu, iri yarı ve sabit bir hedef olarak diğerlerinden kolayca ayırdedilebileceğimi bilmek çalışımı engelliyordu. Sanki sahne korkusu yaşar gibi parmaklarım kaç kere yapış yapış olmuştu.

Yelek giymekten çok utanıyordum –bunu aylarca arkadaşlarımdan saklamıştım– ama bana güven veriyordu; işe yaramıştı. O görünmez güruhun karşısına geçebiliyor, onlara istedikleri müziği çalabiliyordum. Sonraları polisler de insanları limuzinimizin yakınından iterek uzaklaştırmaya başladı, etten bir duvarın ve Tanrı bilir neler söyleyen kederli yüzlerin arasından sürüklenerek, kalın yeşil camlı ve kurşun geçirmez kaportalı arabamıza güven içinde biniyorduk; koridorları iri yarı, koltuk altları kabarık adamlarla dolu otel suitlerimize giderken güven içindeydik; gece çılgınlığına kapılmış insanlara bakıyor, bizi çok sevdiği için parçalamak isteyen ve bizden nefret ettiği için parçalamak isteyen insanlar görüyor ve kendimin daha az çılgın olduğunu düşünüyordum: hiç olmazsa ben sadece paranoyanın insanı bir gerçeğe hazırladığı bir dünyadaki aklı başında bir deliydim.

Ters Akan Büyük Duman Perdesi, Winchester'in dışındaki İngiltere kırlarında İnez ve benim bulut yapmamız ve küllerde dansetmemizden sonra aklıma gelen fikir, gerçekleştirmemizin aylarımıza ve bir servete mal olduğu içine tükürdüğüm bu fikir dünya kadar kuru buz, vantilatör, ısıtıcı, duman makineleri ve hem lazer hem de sıradan ışıklarla hazırlanabilmişti.

Gösteri, sahnenin ön tarafına üstten yerleştirilen ve vantilatörle çalışan kuru buz makineleri ile sahnenin ucuna alttan yerleştirilen –ve yine vantilatörler ve güçlü elektrikli ısıtıcılarla çalışan– duman makinelerinden oluşuyordu; duman makineleri düzensiz aralıklarla asılmış buz makinelerinin tam altına geliyordu, daha doğrusu buz makinelerindeki iki metre genişliğindeki her borunun ucu, üzerlerinde yer alan eşit büyüklükteki buz-dumanı çıkışlarının ortasına çevrilmişti, ısınan duman dıştaki delikler sayesinde büyük bir hacimle emilecek, aynı biçimde duman makinelerinin arasındaki hava çekiş gücüyle de kuru buz buğusu da emilecek ve böylece bütün salonun dondurucu sisle dolması engellenecekti.

Hem duman hem de buz makinelerinin içine ışıklar yerleştirilmişti; değişik açı ve yönlerden Perdenin kendisini aydınlatmak üzere konan spot ışıkları, projektör ve lazer pilleriyle ışık tam aşağıyı ve tam yukarıyı parlatıyordu. Perde, yukarı doğru kaynayarak fokurdayan ve dumanını aşağıya veren ve böylece birbirine zıt yönlerde gelişigüzel akan buhar dalgalarıyla oluşturulmuştu.

Bu ünitelerin toplamı yirmi dört parçadan oluşuyordu, aslında bu rakam gösterinin yapılacağı sahnenin şekline ve büyüklüğüne göre geceden geceye değişebiliyordu Çalıştığı zaman korkunç etkileyici bir görüntüsü vardı; ama akıntıların birbiriyle tamamen karışmaması için dalgaların istediğimiz gibi akmasını sağlamanın, içeri çeken havanın tam yanındaki dumanı ya da buz buğusunu emmemesini garantilemenin son derece güç bir iş olduğu ortaya çıktı; her gösteriden önce perdenin kontrol edilmesi gerekiyor ve bu iş ışık ve ses kontrollerinin tamamından çok daha uzun sürüyordu; Perdenin her gece için yeniden ayarlanması gerekliydi. Çalışıp çalışmayacağından asla bütünüyle emin olamıyorduk.

Tabii, bununla da kalmadık ve bütün o muhteşem ışıkların yanı sıra devasa vantilatör aküsü olan ve bana, granit ve demir madenleri açmakta kullanıldığını düşündüren akortsuz ses darbeleri oluşturan bir alet yerleştirdik. Böylece Perdeyi kaldırmak yerine, muazzam bir sesle tam ortasında kocaman bir delik açtırıyor ve arkadan gelen müthiş bir duman, ses ve ışık patlamasıyla grubumuz ortaya çıkıyordu. Ve Perdenin içinden bir yerden aniden belirmemizi kolaylaştırması için koca toplar ve hareketli sahne mekanizmaları ve kablo döşemeleri de ayarladık.

İngiltere'de Perdeyi kullanmadan birkaç kez konser verdik, galiba bir araya gelip toparlanmak ve yepyeni bir tazelik kazanmak istiyorduk. Sonra havuzun öte yanındaki Amerika'ya geçerek dünya turnemize çıkmaya hazır olacak, ardından da planımıza göre Güney Amerika, Japonya, Avustralya ve –bizim için ilk kez olacak– Hindistan ve Nijerya'ya gidecek, sonra da Avrupa'ya (Doğu ve Batı) ve İskandinavya'ya geri dönerek turnemizi İngiltere'de noktalayacaktık.

78'den beri üzerinde çalıştığımız, karmaşık bir ikili albümümüz olan *Nifedge*'i yeni çıkarmıştık. Sözsüz, senfonik ve korkunç ölçülerde pahalı (düşündüğümüzden iki kat daha pahalıya çıkması da

cabası) albümü kaydetmemiz 78 ve 79 olmak üzere iki sene sürmüş, namussuzun miksini yapmamız bir senemizi almıştı. *Nifedge*'den ayrı olarak, 79 sonlarında müzikal açıdan aynı derecede karmaşık olmasına ve vızır vızır bir stüdyo çalışması gerektirmesine rağmen *And So The Spell Is Ended*'ı kaydedip piyasaya sürmemiz (bunun bir kehanet olacağını düşünmemiştik ama öyle çıktı)* çok daha basit ve çabuk olmuştu.

Hatta *Ended*'daki şarkılar bana çok zorlama gelmeye başlamıştı; albümdeki kırkbeşlik parçaların kaydı bile *Liquid Ice* albümünün tamamından daha uzun sürüyordu. Artık çok takıntılı olmaya başlamıştık; miks olasılıkları ve matematiksel prodüksiyon hesaplamaları iyice aklımızı çeldiği için müziği göremez olmuştuk. En mükemmelcimiz olan Wes tüm bunları yapmamız için bizi kışkırtan kişiydi ama hepimiz bu etki altına girmiştik. Sanki ...bilemiyorum; tıkanmıştık; hatta yozlaşmaya başlamıştık.

Geriye dönüp baktığımda, her modayı takip etmediğimiz göz önüne alınırsa bu tür şeylerden mümkün olduğu kadar uzun süre kaçınabilmemize şaşıyorum.

And So The Spell Is Ended saniyenin milyonda biri kadar bir süre içinde platin plak ödülü kazandı; şimdiye kadar çıkardığımız bütün albümlerden daha fazla sattı. Epey kas gücü isteyen, fazla gelişmiş, sıkıştırılmış bir albümdü, birbirlerine sıkı sıkıya bağlanmış, epeyce aklı başında parçalardan oluşuyordu, ama iyi sattı işte. Haftalarca Amerika listelerinin en üst sıralarında kaldı. Bazı mağazalarda karneyle satılıyor, bazı yerlerde de kamyonların arkasındayken kapışılıp bitiyordu. Bir öneride bulunmuş, çatlak köktendincilerin yakabilmesi için sıkıştırılmış ve düzleştirilmiş havai fişeklerin vinil malzeme ve albüm kapağına konularak özel bir yanıcı baskısının da piyasaya çıkmasını istemiştim; fakat bu şefkatli duyarlı fikrim o sırada Bay Rick Tumber başkanlığındaki A R C şirketi tarafından hoyratça reddedilmişti tabii ki.

Platin plak yapılan albümü alma sırası bana gelmişti; plak New York'ta düzenlenen bir törenle bana sunulmuştu, daha sonra içip sarhoş olduğum için kendimi biraz rezil etmiştim. O kahrolası şeyi o zaman kaybettiğimi sanmıştım, ama birkaç yıl önce, zındıkta

* Albümün adının Türkçesi: "Ve İşte Büyü Bozuldu". (ç.n.)

bazı paketlerimi açarken onu yine bulmuştum. Camdan yapılan kutusunun kapağını açmış ve sırf eğlence olsun diye çalmaya çalışmıştım.

Meğer bir James Last plağını almışım.

İçine tüküreyim, herif bizim şirketin adamı bile değildi.

Olup bitenleri kısaca anlatmamı ister miydiniz?

Ffff. Şıp şıp. Çatır. Cıyyyk. Şangır. Blop. Zzzt. Düüüt.

Bu son "Düüüt" Davey'nin öldüğü anlamına geliyordu. İşte böyle olmuştu.

Boston, New York, Philadelphia, Washington ve Atlanta konserlerimizi yapmıştık, her şey yolunda gitmiş, biletler birkaç saat içinde satılmış, karaborsacılar sayemizde köşeyi dönmüş, hatta köktendinciler bile artık bizimle uğraşmaktan yorulmaya başlamışlardı, çünkü Davey ve Christine yine bir araya gelmiş, evlenip yuva kurmaya karar vermişlerdi. Mickey Watson'ın ibret alınacak tutarlı burjuva aile yaşamı eşsiz bir şekilde süslenen makalelere konu olmuştu. Aynı zamanda, Sam Amca başka bir röportaj yapmamamı garantilemek için çevreye, aslında benim o korkunç sözleri zavallı saf bir muhabirle dalga geçmek için söylediğim rivayetini yaymıştı. Böylece ahlâkî çoğunluk güruhu ve evrenin altı bin yaşında olduğuna inanan insanlar artık ortalıkta görünmemeye başlamıştı.

Atlanta'daki güvenlik düzeni epey sıkıydı, ama aslında gerek yoktu, en azından eli baltalı İncil-militanları için. Resmi Hediye Programının militanları da ayrı bir meseleydi, ortaya bir çıkarlarsa onlar da en az diğerleri kadar tehlikeli olabilirdi. Bu yüzden gerek yok gibi görünse de Miami'de de sıkı bir güvenlik ağı kurdurduk. Ne de olsa Florida başka, diğer güney eyaletleri başka.

Bir sürü kamyondan oluşan konvoyumuzun Miami'ye varması geçikmişti; Mack'lerden biri otoyolda bir kaza yapmıştı. Ciddi bir şey olmamış ama sürücü ve yüküne şerif tarafından el konulmuştu. Turnemizin Amerika bölümü için biz de bir 737 (mecburen o da altın rengine boyalı) kiralamıştık, bu yüzden oraya oldukça erken varmıştık, ama sahne elemanları gösteri zamanına kadar bütün

aletleri yerleştirene kadar oldukça heyecanlı ve biraz da karışık olaylar yaşamışlardı.

Konser vereceğimiz salon turnedeki diğer salonlara göre biraz daha küçük sayılırdı, ama sahne yirmi adet duman/buz ünitesini sığdırabilecek kadar büyüktü. Bize söylendiğine göre biletler yok satmıştı. Girebilenlerden iki kat fazla insanın dışarda kaldığı, bilet sayısı yüzünden kapıda bazı karışıklıklar olduğu söyleniyordu ama bunun dışında her şey iyi gidiyordu.

Sıcak, yapış yapış ve kapalı bir gündü; onu sıcak, yapış yapış, kapalı bir akşam izledi; soyunma odasındaki klima gürültüyle çalışıyor, damlalar akıtıyordu; şampanyamız kalitesiz, sandviç ekmeklerimiz buğday değil çavdardan yapılmıştı, Christine'in beyaz Fransız şarabı Chablis doğru dürüst soğutulmamıştı... ama hayatınız yolda geçerse böyle zorluklara göğüs germesini de öğreniyordunuz.

Bense bir şeye daha tahammül etmeye çalışıyordum; İnez'sizliğe. Naxos'tan bu yana aramız bir türlü düzelmemişti, belki de Wes'in düzenlediği partide Watergate Körfezi'ne baktığımız akşamdan beri aramız kötü gidiyordu...ne bileyim. Allah kahretsin, çok uzun hikâye, şüphesiz benim bilmediğim pek çok kısmı da var, ama hikâyenin sonu İnez'in Lord Bod'la evlenmesiyle bitti. Hatırladınız mı Lord Bod'u? Fotoğrafçı sosyal adam ve bir zamanlar A R C'nin ortaklarındandı (galiba artık değil, ya da ben gerisini takip edemedim). Manorfield Stüdyolarında ve Lord Bod'un evinde, yaprakların uçup yere düştüğü ve benim ağacın üstündeki bir hokkabazı seyrettiğim yerde tanıştıklarından beri, ben İnez'le karşılaştığımdan beri, kimselere belli etmedikleri küsmeli-barışmalı bir dostluk ilişkileri olmuş.

Lady Bodenham. İnanamıyorum; yoksa bütün bunları önceden mi planlamıştı? Yoksa yine stratejik, orta- sınıf planlarına mı tepki gösteriyordum? Allah bilir; gidip de bunu ona soracak değilim.

Böylece İnez turneden iki haftalık izin aldı ve o meşum büyük turneden önce giderayak yaşanan panik içinde, üçüncü bir vokalist bulmak zorunda kaldık, elimizdeki sözleşmeyle onu hukuki olarak zorlayabilirdik ama kimse buna cesaret edemedi.

Onu düşünmemeye çalışıyor, kafamı turneyle ilgili lojistik düşüncelere veriyor, bütün boş zamanlarımda yeni şarkılar yazıyor-

dum. İnez'i özlememe rağmen yine yollarda olmak çok güzeldi.

Yine yollarda... o gece başımıza geleceklerden habersiz.

Çaldığımız parçalar arasında *Nifedge*'in yirmi dakikalık bölümü de vardı. Aslında üç saatlik konserin ikinci bölümünde albümün hepsini çalmayı planlamıştık ama pek çok sorun ortaya çıkmıştı. Asıl sorun bunu yapmaya cüret edememizdi, ama bu şahsi görüşüm. Sam Amca ve A R C'nin ikisi de bizden tek tek parçalar dinlemeye gelmiş bir stadyum dolusu insana bir film kadar uzun sözsüz bir parça çalmakla ancak bir felakete yolaçacağımızı ve hayranlarımızı kaybedeceğimizi düşünüyorlardı. Belki bu doğruydu ama korkaklıktı. İnsanlara zaten bilip de sevdiklerinden başka *hiçbir şey* çalmayacaksak, yeni sesler üretemezdik (Bazı radyo istasyonlarını dinlediğinizde bu duruma hızla yaklaştığımızı görebilirsiniz).

Her neyse. "And So The Spell Is Ended"i Çalıyorduk (albümde bile, tek başına yirmi dakika sürüyordu), arkasından *Nifedge*'in ilk yüzüne geçecek, daha sonra da macerasevmezlerimizi mutlu etmek için sevilen bütün parçalarımızı çalacaktık.

Bizi götürecek olan helikopteri beklediğimiz için salona gelmekte gecikmiştik; konser alanının etrafında öyle büyük kalabalık ve trafik sıkışıklığı vardı ki limuzinle onları aşmamız çok güç olurdu. Yarım saat kadar geç başladık, hava çok sıcaktı, ter içindeydik. Büyük salondaki klima bozulmuş, sık sık danseden ve çoğu sigara içen yirmi bin insan içeri girmeden önce bile sıcaktan bayılacak bir hava vardı. İnsanlar içeri dolduktan sonra artık tamamiyle bir halk saunasına dönmüştü.

Ağır bir parçayla açılış yapmaya karar vermiştik, bu yüzden "Balance" ile başladık, her yer kapkaranlıktı (Perdeyi sonraya saklamıştık, insanlar onu zaten duymuşlardı, bu nedenle hemen onu çalıştırmayı uygun görmedik), önce davullar, sonra birinci ve ikinci gitar girdi, ardından vokaller, son olarak da bas ve synthesizer ağır ağır bir araya gelerek bir bütün oluşturdu, her biri girerken ayrı ayrı ışıklandırıldı ama (işin asıl akıllıca yanı) hepsi de ses hacimlerinin ancak yarısıyla çaldı. Konser parçalarını daha farklı, daha sakin, daha özlem dolu bir tonla, arkadaki vokallerin armonizasyonu eşliğinde çaldık, oysa albümde yalnızca o grup ham ve maksatlı vuruşlarla çalıyor, nihayet vuruşları arttırarak dinleyicinin

duyduğu heyecanı– istediğimizi gerçekleştirebilmişsek tabii– çoğaltıyordu.

"Balance"nin son dizesi de yavaş yavaş kaybolmaya başladığında ("....zihninizdeki....dengenin de....bozulmasıyla..."), miks hokkabazımız, Cin William sesi en yüksek hacme getirdi ve birden her yer ışıl ışıl aydınlandı ve ani bir patlamayla "Oh, Cimmaron"a geçtik.

Seyircinin tepkisi: Çılgına döndüler.

Yirmi-yirmi beş dakikalık çok bilinen bir parçamızı daha çaldıktan sonra sahne karartıldı, Duman Perdesini çalıştırana kadar da öyle kaldı. Işıklar, müzik; doğru *And So The Spell Is Ended*'a girdik.

Duman Perdesi seyirci karşısında yaşadığımız ilk aksaklık olmuştu; kuru buz makinelerinden biri sıkışmış, vantilatörün sigortası atmış, motor yanmıştı. Birkaç dakika sonra kuru buz buharları ufak ufak üniteden sızmaya başladı ama bunun dışında bir sorun çıkmamıştı; yalnızca sahne merkezinin sol tarafında, tam Davey'nin durduğu noktada yumuşak, soğuk bir pus akıntısının olması gereken yerde dikey bir temiz hava sütunu vardı.

Yine de devam ettik, bir sorun çıkarsa böyle yapmak için daha önceden anlaşmıştık. Bunu tamir etmek çok uzun sürerdi, hem hâlâ oldukça etkileyiciydi. Spotlar yanıyor, lazer çalışıyor ve Patlama (küçük bir patlama Perdenin ortasını tamamen havaya uçurmuştu) gayet iyi gitmişti.

Nifedge'in birinci yüzüne başladık.

Ter içindeydim. Zaten bir süreden beri canım su içmek istiyordu, çok fazla gürültü vardı; monitorları mı fazla açmıştık yoksa kalabalık mı bu kez aşırı gürültücüydü anlayamamıştım, belki de salonun şekli nedeniyle ana kolonlardan tuhaf yankılar çıkıyordu, ama adeta kulaklarımı sağır edecek düzeyde bir gürültüydü; içten gelen bir geri beslemeydi bu belki de. Artık kendimi programlamayı öğrenmiştim (çevirisi: yeterince profesyonel olmuştum), durup dururken çalmayı bırakamazdım, bu yüzden bana düşeni yaptım ve kendime ait bölümü çalmaya devam ettim ama ... bir tuhaflık hissediyordum.

Belki de, diye düşündüğümü hatırlıyorum, artık turnelerin öyle bir aşamasına gelmiştik ki başlangıçta duyduğumuz o ilk dürtü ve

coşkuyu yitirmeye başlamıştık, ama yine de bu rutini sürdürmek zorundaydık, yakında biteceğini bilerek son bir enerjiyle çalıyorduk. Bazen böyle şeyler olur, dedim kendi kendime.

Biz çaldık, onlar dinledi. Bazıları albümü yurtdışında duymuş ya da çıkar çıkmaz bir kopyasını almış olmalıydı (veya bunlar inanılmaz derecede uyanık hayranlarımızdı), çünkü bazıları ezgilerin bir kısmını önceden tanır gibiydi, hatta Christine'in sözsüz ses partisyonlarında ona eşlik bile etmişlerdi.

Duman Perdesi çalışmaya devam ediyordu, alevler birden yukarı fırlıyor, sonra aşağıya iniyordu, dumanlar ağır bir staccato düzeninde sahnenin sağından soluna ve solundan sağına sürükleniyordu. Sahnenin orta bölümündeki ateşleme aksaklığı yüzünden görüntü kusursuz değildi, ama çılgın insanlardan çıkan gürültüye bakılırsa genel görüntünün oldukça etkileyici olduğunu söyleyebilirdiniz.

Nifedge'den alıntı olan yirmi dakikalık parçamızın sonuna gelmiştik (sahnede yaklaşık yirmi beş dakikayı bulmuştu). Plağın o yüzü, ya da o ölçüleri diyelim, uzatılan bir akorla sona eriyor, o arada da sahnedeki her ses ve enstrüman kendini vurguluyordu, buna tuşlu synthesizerın yankısı ve o zamanlar bu sanatın bir parçası olan çözümleyici/düzenleyici aletin önceden programlanmasıyla ortaya çıkan ses yankısı da eşlik ediyordu.

Yüzde yüz güçle çalışan ses sistemi artı bulunduğumuzun yerin akustiğine bağlı olarak çıkan yansımalı seslerle sersemletici ve son derece korkutucu bir gürültü.

Miami'de bu gürültü tıpkı kıyamet gibi kopmuş, sanki bir kurbaç darbesiyle evrenin bir parçası kopup gitmiş, bir deprem dalgası en yüksek şiddetiyle büyük bir yarık açmıştı; bu patlamanın koptuğu o küçücük zaman biriminde hepimiz kendi enstrümanlarımızda notalarımıza basmıştık.

Ve binanın küçük bir bölümü alaşağı olmuştu.

Ho ho, ha ha.

Ve Davey'yi öldürmüştü.

Çünkü Davey'nin üstündeki kuru-buz ünitelerinden birinin sigortası atmış ve vantilatörü bozulmuştu. Çünkü o ünite yanlış takılmıştı; sahneyi hazırlarken yaşanan o hengamede bazı parçaları ters takmışlar, bu yüzden buhar ve sıvı fazlası dışarı akamamıştı.

Çünkü salondaki hava çok rutubetliydi ve havadaki nem, sıcaktan yanan şehrin doğal ısısı, bize tapan insanların bedenlerinden yayılan ısı, sahnenin yukarısındaki çalışmayan, granül halindeki o kuru buz yığınının etrafına kümelenmişti. Çünkü cıvatalardan biri tork anahtarıyla değil, İngiliz anahtarıyla sıkıştırılmıştı. Çünkü bu olay alıcı mikrofonların ve kablosuz gitarların çıktığı devirden önce yaşanmıştı, bu yüzden hepimiz kablolarla makine aksamına bağlanıyorduk.

Yani bütün teçhizat kopmuş, düşmüş ve parçalanmıştı. Yalnızca bir iki metre farkla Davey'nin tam üzerine düşmemiş ama içinde toplanan bütün su yükünü birkaç saniye içinde onun üzerine boca etmişti, biz hâlâ ne olup bittiğini anlamaya çalışırken dinleyiciler bu muazzam efekti alkışlıyorlardı (tomurcuk tomurcuk akan suyun bir dalga halinde patlaması, tesadüfen üzerine gelen ışık ve lazerlerin altında müthiş bir manzara oluşturmuştu), su olanca hızıyla hücum etti ve/veya açıktaki bir kablo ucunun veya iyi bağlanmamış bir amplifikatör parçasının üzerinden geçti ve bütün elektrik olduğu gibi Davey'mizi çarptı.

Belki iki, üç belki de beş saniye...sürdü. Sanki üç saat gibiydi ama o gudubet piçlerden biri saniyenin onda biri kadar bir zamanda da mutlaka gelip size o kablolardan birini dokundurabilir.

Ona doğru koşamadan, Davey yere düşmeden, bir gitaristin önce kaskatı sonra boş bir çuval gibi sahneye devrilmesiyle o korkunç, insanı yerinden fırlatan parodiyi yaşamadan, Cin William ve ekibinin otomatik olarak devrenin kesilmediğini –daha sonra anladığımıza göre çok alelacele takılmıştı– farkedip, elektriği elle kapatmalarından önce... her şey olup bitmişti.

Hemen koşup onu kaldırdık ve çıkışta bekleyen ambulansa koyduk. Mosmordu, hiç sesi çıkmıyordu, kalbi hâlâ yavaş da olsa atıyordu ama ancak bizlerin yardımıyla nefes alabiliyordu; ambulanstaki sağlık hizmetlilerine devredene kadar hepimiz sırayla suni teneffüs yaptırmıştık. Sağlık görevlileri ve ambulans yaptığımız sözleşmenin bir parçasıydı ama Davey'nin ölümünü yavaşlatmaktan başka bir işe yaramadılar. Hemen bir helikopter istendi ama onu almaya gitmek çok uzun zaman alacaktı.

Hepimiz ambulansa bindik ama hiçbir yere gidemedik.

Çok büyük bir kalabalık vardı.

Çok fazla insan vardı. Davey'yi ambulansa yerleştirdik, bedenini kendi bedenlerimizle sardık, elimizden gelen her şeyi yaptık ama hiçbiri yetmemişti, çünkü dışarda bilet sayısıyla ilgili bir kargaşa vardı, kapıdaki bilet satışında sorunlar çıkmıştı, bu nedenle salondaki insan sayısından çok daha fazla sayıda biletsiz ve düş kırıklığı içindeki insanlar dışarıda toplanmıştı.

Ve biz bir türlü o kalabalığı yaramadık.

Ambulansın üzerine çıktım. Ambulansın ışığı bileklerime vuruyor, egzozundan çıkan gaz yanımdan uçup yükseliyordu, sahnedeki gösterimizin bir minyatürüydü adeta, en sonunda ben yıldız olmuş ve insanlar karşısında feryat figân bağırıyor, kâh sokaklara kâh caddeye dolup taşmış insanlara bakıyor, yumruklarım sıkılı, başım geride bütün gücümle bağırıyordum, "ÇEKİLİN şu yoldan be!"

...ama sonuç sıfırdı, hiçbir şey yapamadım, hiçbir şey ...iletemedim.

Giderek şişen kalabalık dalgası ambulansın ve içindeki sessiz, biliçsiz yükün çevresine, bir enfeksiyonu kuşatan antikorlar gibi hücum ettiler.

Hepimiz bütün o insan kalabalığını aşıp yol açabilseydik onu yaşatabileceğimizi düşünmüştük; ölüme meydan okuyan bir başka çılgın gösteri...

Ama yapamadı; bu son şakasıydı.

D O A

Davey Balfour. 1955-1980.

Huzur İçinde Yatsın.

İşte Baylar, bayanlar, öykümüz böylece sona erdi.

(bir) öykünün sonu

devre şemasını katla kaldır

makineleri kapat

bitti

XIII

❄

"Günaydın. Bay Daniel Weir'le mi görüşüyoruz?"

Gri ekrandan, tıraşlı iki genç adama bakmaktaydım. Üzerlerinde palto, takım elbise ve kravat da vardı. "Evet." dedim.

Benimle konuşan adam elindeki plastik cüzdanı kameraya doğru kaldırdı. "Ben Polis Dedektifi Jordan, bu da arkadaşım Dedektif McInnes. Sizinle biraz konuşabilir miyiz, Bay Weir?"

Sanırım bir iki saniye sesim çıkmamıştı. Daha sonra, "Tabii," dedim ve onları içeri aldım. Monty's denen bar ve kırılan akvaryumla ilgili bir şey olduğunu düşünmeye başladım. Ne olmuştu acaba? Biri daha mı ölmüştü? Bir talihsiz bir felaket daha mı olmuştu? Acaba fedailerden birinin kafatası ince mi çıkmış, yoksa aniden beyin kanaması falan mı geçirmişti? Çatlayan cam birden-

bire parçalanmış ve tesisatçı ya da camcıyı ikiye mi biçmişti? Artık hiçbir şey tuhaf ya da abartılı gelmiyordu.

O gecenin bir kısmını yatak odasında yerde fetüs gibi kıvrılarak ve titreyerek geçirmiş, bir ara kulenin en tepesinde, içinde yalnızca birkaç iskemle bulunan bomboş odaya giderek orada oturmuş ve bir süre şehri seyretmiştim. Yine de bir türlü uyuyamamış, hep Christine'i, Davey'yi ve uğursuzluk getiren Yunus peygamberliğimi düşünüyordum, sonunda yeraltı kemerlerine indim ve kendimi müzikle, beste yaparak oyalamaya çalıştım; eski ve yeni ezgileri kurcaladım ve bundan da vazgeçerek soğuk havada yürümeye çıktım; amaçsızca, sessiz sessiz uyuyan şehri dolaştım, üşüyüp yorulunca geri döndüm; hâlâ ağlayamıyordum, artık benim için yapacak bir şey kalmadığına, her ikisinin ölümünden de benim sorumlu olduğuma, eğer bir Tanrı varsa onun da son derece sadist bir pislik olduğuna ya da hiçbir şeye aldırmadığına karar verdim. Eğer Tanrı diye bir şey yoksa, "kader" diye yücelttiğimiz o boktan etki-tepki zincirinin oluşturduğu halkalar adeta bana bir şeyler anlatmaya çalışıyordu.

En sonunda zındığa geri döndüm ve artık yaşamak istemediğime karar verdim. Benim o yüksek, kâfir kulemin tepesine çıkarak aşağıdaki caddeye baktım ama bu şekilde yapamayacağımı biliyordum.

Peki ya nasıl yapacaktım? Elimdeki öldürücü tek uyuşturucu madde içkilerdi. Birkaç şişe votka içmeyi deneyebilirdim ama midemin alkol zehirlenmesinin en kötü etkilerine karşı beni koruyacağını, emniyet musluğu gibi davranıp, maksimum zarara yol açma zamanı gelmeden rahatsız edici sıvıyı dışarı atacağını önceden tahmin edebiliyordum, yani bu da bir işe yaramayacaktı.

Hala uykusuz ve hâlâ kuru gözlerle yatağımda uzanıyordum; bir insan sesi duyarım ümidiyle radyoyu açtım.

Durağan, ruhsuz bir ses.

Ses önce karanlığı, sonra da içimi doldurdu, beni uyutacağını sanmıştım ama olmadı. Parlak, anlamsız ses içime aktı ve beni ele geçirdi, kendimi ona bıraktım, gözlerimi kapayarak müziğin beni bağrına basan, rastgele sinyallerine teslim oldum.

İşte o zaman kendimi nasıl öldürebileceğimi öğrendim.

Gökyüzünün doğusundaki bulutların arasından soğuk, yağmurlu bir şafak yavaş yavaş sökerken radyoyu kapattım.

Rick Tumber Londra'nın yolunu tutmadan önce Albany'de onunla kahvaltı ettim. Biraz konuştuk. Ona, dönüş yapmayı düşüneceğimi söyledim. Rahatlamış görünüyordu; anlaşılan, Christine'in ölüm haberini tahmin ettiğinden daha kolay atlattığımı düşünüyordu. Oysa onun ölümünden ne kadar sorumlu olduğumu bilmiyordu.

Otelden çıkışını yaptırdı, faturasını ödedi ve G T S'ine atlayıp havaalanına gitti. Birden, incecik bir güneş ışığı altında yağmaya başlayan yağmurun altında St. Jute'a yürüdüm. Yarım saat sonra da polisler geldi.

Tommy'yi nezarete atmışlardı; bir miktar sıkıştırılmış krema kutusu hırsızlığı yüzünden sorgulamak üzere ailesinin oturduğu adrese gitmişler; Tommy bir polis memuruna saldırmış ve tutuklanmaya karşı koymuş.

Dedektif Jordan ifademi aldı. Kutuları çalmış olduğunu bilmediğimi ama, içindekini koklamasına izin verdiğimi söyledim; bu Tommy'nin anlattığı hikâyeye ne kadar uymuştu, hiçbir fikrim yoktu. Jordan bana dikkatli olmamı ve bir gün bununla ilgili bir ceza alabileceğimi söyledi. Benimle yine görüşeceklermiş.

Sanırım geldikleri sıradan bir ev olsaydı arama yapabilirlerdi ama St. Jute biraz gözlerini korkuttu herhalde.

Jordan gözlerini karmakarışık bir haldeki kutulara ve sandıklara ve iş makineleri üzerinde gezdirerek, "Burası depo olarak mı kullanılıyor, Bay Weir?" diye sordu.

"Pek sayılmaz," dedim. "Burası benim evim." Polisler kuşkuyla bana baktılar. "Eskiden müzik işiyle uğraşıyordum," diye açıklamaya başladım. "Plak şirketi Komünist Blok'a bir sürü plak sattı ama adamlar dövizle ödeme yapmaktan hoşlanmıyorlar; bu nedenle hakkımız olan para yerine mal almak üzere anlaşmaya vardık. Bunlar satamadığımız mallar." İki dedektif birbirlerine baktılar. "Bütün konşimento ve ithalat belgeleri avukatlarımda; isimleri de Macrae, Fietch ve Warren. Doğru olup olmadığını öğrenmek ister-

seniz onlarla görüşebilirsiniz."

Bir ihtimal burada toplanan eşyaların gerçekten de çalıntı olmasını ümit ederek rastgele sağa sola göz attılar, ama ayrıldıklarında yanlarında sadece sıkıştırılmış krema kutuları dolu market arabası vardı.

Onların gitmesini izledim, paltomu giydim, elektriği, gazı ve ısıtıcıyı kapattım, bir an koro bölümünün ortasında durdum ve etrafa bakındım (güvercinin sesini duymaya çalıştım ama duyamadım) ve Elmbank Caddesi'ne açılan kapıdan dışarı çıktım, burayı bir daha görmeyeceğimden emindim.

Çünkü Christine'i de öldürmüştüm: ben ve benim hesapta zekice, aslında salakça, uğursuz, kışkırtıcı fikirlerim.

Herkes gibi ben de geçmişin derinliklerindeki koparılıp atılamayacak köklere doğru bir yolculuk yaptım, en iyi kararı verip vermediğimi, en doğru olanı yapıp yapmadığımı kurcalıyordum. Hep iyi olanı yaptığımı sanmıştım ama aslında her zaman gizli bir yerlerde size yaptığınızın karşılığını ödeten, ne yaparsanız yapın hep belli bir yöne giden, nasıl oluyorsa hep kötü bir maksada yorumlanan, kanser gibi büyüyen, yayılan, ve...öldüren fikirler çıkmıştı benden.

İlk Birleşik Devletler turnesinin ardından sonradan kötüye çekilen fikirlerimi beyan ettiğim zaman, köktendincilerle başımız biraz derde girmişti, bugün bile böyle insanların hâlâ var olmasına hayret etmiş; böyle bir ahmaklığın hâlâ etkisinin sürmesine, okullarda, kitaplarda ve insanların yaşamlarında hâlâ önemli bir yer tutmasına öfkelenmiştim. Christine'le birlikte olduğumuz bir gün bu öfke kendisini su yüzüne çıkarmış, kötü tohumların filizlenmesine yol açmıştı.

Yüce Tanrımızın bize bağışladığı 1978 yılında, Morasbeg'in mağara gibi soğuk odalarından birinde Christine'le yatıyorduk. Burayı bir yıl önce, İskoç yaylalarında bir ev sahibi olmak hevesi içinde fevri bir coşkuyla satın almıştım (O sıralarda adayı satın almamıştım, o işi daha sonra yaptım).

Birlikte çıktığımız onbeş günlük tatilden söz ediyorduk; Mull, Skye ve Hebrid'i gezmiştik, Arabayı Christine kullanmıştı.

Lewis'ten planladığımız gün ayrılamamıştık çünkü günlerden Pazardı, bu yüzden Stornaway'de bir gün tıkılıp kaldık ve sıkıntıdan parmaklarımızla oynayarak, iyi insanların kiliseye gitmelerini seyrettik. Bunu hatırlamak yine genel olarak dine ve özellikle Amerika'da hakaret ettiğim Hıristiyan köktendincilere karşı duyduğum öfkeyi uyandırdı.

Yatakta doğrulup, yandaki sehpanın üzerinden dürbünü alarak "Ne yapmamız gerek biliyor musun?" dedim.

Christine yatakta yuvarlanarak bana döndü ve başını bal sarısı (adalarda geçirdiğimiz ikinci hafta çok güneşliydi) koluna dayayarak, "Ne?" dedi.

Evin büyük yatak odasındaki yatak, ikinci kattaki muazzam büyüklükte ama ısı kaçıran cumbanın yanına yerleştirilmişti, pencereden yüzlerce metre genişliğindeki tümsekli çalılıklar, çamurlu kırlar ve uzakta pırıl pırıl parlayan denizden bir parça görünüyordu. Oyalanmak için dürbünü elime alıp geyik aramaya başladım.

"Bu Neanderthal insanlarını iyice hasta edelim; yani, herifler sürekli bizi gençliği, bilmemneyi bozmakla, İsa'nın adını yerli yersiz ağzımıza almakla suçluyorlar; pekâlâ, biz de o zaman onları altüst edecek kasti bir şey yapalım."

Christine bir iki saniye sesini çıkarmadı. "Yeni albümümüzün adını "Fuck God" koyalım, ne dersin?" diye bir öneride bulundu.

"Bu onlara fazla çetrefilli gelir. Daha açık anlatmak gerek. Karşımızdaki adamlar kara cahil çiftçiler."

"A-ha." dedi Christine. O, benim kıllı sırtımı okşarken ben de rüzgârın sürüklediği Ardnamurchan çöplerini inceliyordum.

Düşünceli düşünceli "Sahnede birini çarmıha gerelim" dedim. Güney batıdan görünen pırıltılı denize bakarken gözlerimi kıstım. "Ama çarmıhtaki adam bir *zenci* olacak!"

"Fazla ince bir zevk olur. Üstelik bir zencinin çarmıha gerilmesi onların çok da hoşuna gider."

"Hımmm, haklısın." Uzaktan görünen denizin göz kamaştırıcı parlaklığına, dalgalanan kırların ve siluet halindeki kum tepeciklerinin üzerindeki denizin puslu puslu ışımasına bakıyordum. Bir an denizin pirinç parlaklığındaki yansımalarının arasında bir gölge görür gibi oldum, geyiğe benziyordu, ama dürbünü ayarlarken ortadan kayboldu.

Geçtiğimiz hafta, Iona'da kumsalda yalnız başımıza yatıp, güneşin batışını seyretmemizi hatırladım; Atlas Okyanusu'nun dalgaları uzun çizgiler halinde gelip, kırılır ve püskürürken, bir süre ikimiz de fok balığı gibi görünen bir noktaya bakıyorduk, birden hayvanın kaygan yağlı bedenini gördük; yeşil kayalıklara doğru kabaran yeni bir dalganın arkasında, arkadan vuran güneş ışığında dış hatları farkediliyordu, sanki dalganın içinde ayakta duruyormuş gibiydi.

Dürbünü yerine koyarak "Buldum," dedim.

"Ne?"

"Senin adın."

"Christine mi, Brice mı? Yoksa ikisi de mi?"

"Bir parçası, Christine'nin bir parçası."

Christine şaşırmış görünüyordu. "I, N, E'yi çıkar." dedim. "Ne kaldı? 'Christ'!"*

Bal rengi teni, uzun sarı saçlar, masmavi gözleriyle donakalan Christine gözlerimin içine baktı. "Vay canına," dedi.

"Bundan faydalanırız. Sahnede *seni* çarmıha gereriz.!"

"Ah, teşekkür ederim." diyerek başını salladı.

"Nasıl olacak, bak!" diyerek güldüm. "Kocaman bir gitarı çarmıh yaparız; seni gitarın sapına gereriz, biliyorsun, orası biraz da haça benziyor...yok, çapraz haç yapmak için normal büyüklükte iki gitar kullanırız. İşte oldu! Girişi böyle yaparsın, gitarın üzerine yatarsın, önce karanlık olur, sonra seni dik olarak yukarı çekerler, ışıklar yandığında sen orada haçın üstünde, çarmıha gerili asılı kalırsın, sonra da çapraz konulan gitarlardan biri alıp aşağı atlar ve ilk şarkını çalmaya başlarsın!"

Christine gırtlağını temizledi, arka üstü kendini yatağa attı, elleri başının arkasındaydı, parlak gri boyalı geniş ve yüksek tavanlı odanın tavanında göz gezdiriyordu. "Evet, bu birkaç kişinin ağrına gidecektir," diyerek bana katıldı. "Ama yine de bu onlara az gelir gibime geliyor."

Omuzlarını silktim. "İmgeler uygun. İşe yarayacaktır. Bunu gerçekten uygulamaya koyalım derdim ama bizi linç ederler." Ona doğru eğildim, kollarını doladım ve kucağıma aldım.

---

* İsa. (ç.n.)

"Eh, herhalde beni linç ederler," dedi Christine. Sırtını esnetti, sonra da bana doğru gerinince parmaklarım omurgasının yatakta bıraktığı boşluğa kaydı.

İskoç aksanıyla "He ya; bunu şimcik yapamayız, di mi kız?" diyerek güldüm. Hala kucağımdaydı, her zamanki dikkatimle, onu incitmekten korkarak yavaş yavaş sallıyordum.

"Olmaz, tabii." dedi. Kollarını boynuma doladı. Karmakarışık haldeki sarı saçları yastığın üzerine karlar üstündeki altın halkalar gibi yayılmıştı (kısacık bir an aklımdan *Suzanne takes you down* geçti...), sonra öpüştük.

Dört yıl sonra beni aradı ve bu fikri sahnede kullanmak istediğini söyleyerek benim için bir sakıncası olup olmadığını sordu; kendi grubunu (La Rif) kurma çalışmaları içindeymiş, diğer sahne gösterileri hakkında da fikirler topluyormuş. Ona tabii ki kullanabileceğini söyledim. Keşke biraz daha düşünüp ona dikkatli ol da demiş olsaydım, bunun çok aptalca bir fikir olduğunu, ciddiye almamasını da söylemiş olsaydım...ama yapmadım. Üstelik bundan keyif almıştım; böylesine etkide bulunmamın, eskiden düşünülüp bir kenara atılmış fikirlerin bereketli topraklara düşüp meyve vermesinin ne kadar harika bir şey olduğunu düşünmüştüm. Ayrıca da bunun, aşağıladığım o insanların ne kadar ağrına gideceğini düşünmek hoşuma gitmişti.

Christine'in beni aradığı günlerde Davey öleli birkaç yıl olmuştu; ben yeni yeni çalışmaya başlamıştım, kendi albümümü çıkartacaktım, yaklaşık onsekiz ayı hemen hemen hiçbir şey yapmadan geçirmiştim; sahne gösterisinden dolayı Christine'in başına bir şey gelebileceği aklımın ucundan bile geçmemişti. Nedenini bilmiyorum, aslında düşünmeliydim; belki de Davey'nin ölümü hâlâ çok taze olduğu için belki de buna benzer bir konuyu düşünmek istemediğim için olabilir. Bu yüzden Christine'i yüreklendirmiştim.

Gösteriye verilen tepkiler umulandan çok çok daha fazla olmuştu. Herkesin dilindeydi, tabii, ama özellikle ağızlarından salyalar akıtan ahlâk örgütleri ve TV evangelistleri bunu çok ağır bir hakaret olarak karşılamışlar; bazı Güney eyaletleri Christine'in girmesine bile izin vermemişler, diğer eyaletler de gitarlı haç gösterisini yapmaması koşuluyla müsaade etmişlerdi. Ölüm tehditleri de gelmişti, tabii.

Şimdi suç kimde, söyleyin bakalım?

Ah, ben alçak herifin tekiyim; hepsi benim suçum.

Tanrım, ben artık ne yaparım? Kocaman, hantal, çirkin bir beden ve pandomimcilerinkine benzer bir surat taşıyorum, yoksul ve sakar biri olarak doğmuşum; işadamı ya da başarılı bir sahtekar olmak için fazla iyi ve fazla zayıfım, o halde, artık her şeyden vazgeçsem ve hayatımda beni beklediği anlaşılan rolü kabullenseydim kimse beni suçlamazdı; mahallenin delisi olurdum, insanlar çocuklarını korkutmak için beni kullanırlardı; uygun bir iş bulup elimden geleni yapabilir ve geri kalan zamanımda dostlarımın enayi yardımcısı olur, onlar tarafından Koca Adam diye çağrılır, insanlar bana "Yukarlarda havalar nasıl?" veya "Hangi kiliseyi devirdin?" diye sorduklarında onlara kaşlarımı çatarak bakmazdım, hem belki de beni seven, benim de sevebileceğim birini bulur, bir sürü çirkin çocuğa babalık yapardım ama bunları yapmadım işte.

Bense daha *etkileyici*, daha fazla *hatırda kalacak* bir şeyler yapmak için uğraşmıştım ve birkaç yıl boyunca da doğru olanı yapmakta olduğumu sanmıştım. Çirkin bir sıfır olmaktan kurtulmak için dişimle tırnağımla kazmış ve kendimden ortaya yakışıklı - olmayan bir yıldız çıkarmıştım; para kazanmış, bir sürü yere gitmiş, bir sürü şey yapmış, insanları eğlendirmiş ve memnun bırakmıştım, bir iki skandalım da olmuştu, tabii. Hep iyi şeyler yapabilirdim, kaçınılmaz görünen şeylerden daha da iyisi olabilirdim. Kendim güzel olmasam da güzellikler yaratabilirdim, güzellikler *besteleyebilirdim.*

Ama ne zaman bunları başardığımı sandıysam, hepsini silip süpüren bir şey olmuştu, hep bir enkaz bırakmıştım; çevrem ölülerle, kırılan hayallerle sarılmıştı; bense yüzümde hayret ve dehşetle uğursuzluğuma, ölüm saçışıma, beceriksizliğime bakakalmıştım. Ben kasabanın lanetlisi, felaket meleği, ölüm öpücüğüydüm. Üzerimde kötü şans damgası vardı, parlak ve melun renklerinin ardında muhtemel düşmanlarına karşı ölümcül kimyasal bir madde taşıyan bir böcek gibiydim. Herkesi kandırmıştım; kendime şans getirmiş, o doğal sinyalleri harekete geçirmiş, değişmeden sürüp giden lanetleri görmezlikten gelmiştim.... ve bilmeden uğursuzluğumu başkalarının üzerine geçirmiştim ve bunun acısını benim yerime onlar çekmişti.

Büyük Batı Yolu'ndan aşağı inerek şehre doğru yürüdüm ve Old Kilpatrick'e giden otobüse bindim. Yürümek, otobüse binmek ya da otostop yapmanın önemli bir yeri vardı sanki; trene binmeyi ya da taksi tutmayı istemiyordum. İşte o anda orada başlayıp yürümek, durmadan bir yere gitmek istedim; plansız, ama kararlı yolculuğuma çıkıyordum, kesin ve belli olan tek şey varış yerimdi.

Belki de ümitsiz bir nostalji yaşıyordum. Ondört onbeş yaşlarında neler yaptığımızı hatırlamıştım, bir grup çocukla birlikte Ferguslie'den otobüse binmiş, otostop yaparak...Crianlarich'e, Oban'a, Mull'a kadar gitmiştik; paramız bitene kadar dolaşmıştık. Loch Lomond'un kıyısında bir yerde kamp kurmuş, yağmura yakalanmış, en iyi ayakkabılarımızı çamura bulamış ve bizi dışarı atmayacak bir otel bulabilir miyiz diye düşünüp durmuştuk.

Her neyse. Islak kaldırımlar, kuzey rüzgârı, soluk bir ışıkla parlayan binalar ve parlak, bulutlu hava beni, tepelerin üstünden, nehrin kıyısından geçen ve uzaklara giden geniş bir yola getirdi. Otobüste öylece oturuyor, hiçbir şey düşünmüyor, ta içimin donduğunu, kuruduğunu ve paslandığını hissediyordum.

Otobüsteki insanların yüzünü inceleyip, konuşmalarını dinliyordum. Hepsi de gerçek, doğru dürüst, normal vatandaşlardı, aralarındaki tek gudubet, tek acayip olan bendim. Bütün farklılık ve karmaşıklığı ile, bütün ani değişiklikleri, artmaları, eksilmeleri ile onların yaşamları sıradan, standart bir yolculuk olmalıydı.

Benimki ise, en çok korktuğum zamanlardakinden bile daha tuhaf ve çarpık çurpuktu. Dünya bu gibi insanlara aitti. Oysa ben uzun zamandan beri küstahça, yüzsüzce bu dünyayı varlığımla kirletmekteydim; artık bunun karşılığını ödeme zamanı gelmişti, yaşamın haklı olduğunu, bütün yanlışın bende olduğunu kabul etme zamanı, mutasyona uğramış bu et yığınının, bu çarpık, uyumsuz hilkat garibesinin toprağa karışma zamanı gelmişti.

Otobüs banliyölere girdi, insanlar inip bindi ve yağmur bir yağdı bir durdu; kendimi çok yorgun hissediyordum. Old Kilpatrick'e geldiğimizde biraz kestiriyor olmalıydım; otobüs durdu ve sarsılarak uyandım ve kendimi orada, nehrin kenarında, Erskine Köprüsü'nün ince gölgesinin altında buldum. Güney kıyısında alçak tepeler ve ağaçlar vardı, benim tuttuğum kuzey yolunda ise evlerin arkalarında yükseklerde çimenlikler ve taş duvarlar vardı.

Otostop yapmakla balık tutmak arasında birçok benzerlik vardır. Otostop yapmanın ne kadar sıkıcı olduğunu unutmuşum; başka bir zaman olsaydı bu beni çileden çıkarırdı. O anda ise o sinir edici bekleyiş bana ilaç gibi gelmişti. Orada öylece ayakta arabaların, minibüslerin, kamyonların bulvardan batıya doğru gitmesini seyrettim. Kolum yukarda, başparmağım havada, mümkün olduğu kadar aklı başında, zararsız ve tehlikesiz görünmeye çalışıyordum. Aradan bir iki saat geçmesine rağmen hiçbir sürücüyü durduramamış olsam da birkaçını epey eğlendirmiş olmalıydım.

Birden yağmur düşmeye başladığında yol kenarından çekilip, sular damlatan bir ağacın altına sığındım; koyu renk kocaman paltomun içinde biraz titriyor ve gider gitmez kendini denize atıp boğulmaya niyetli birinin, çiseleyen yağmurdan kaçmak için sığınak aramasının ne kadar komik olduğunu düşünüyordum. Yağmur dindi, trafik akmaya devam ediyordu, Argyll dağlarına ve halicin üzerine bulutlarla çevrelenmiş güneş ışığı vuruyordu.

Christine aklıma geldi, sonra onu düşünmemeye çalıştım. Davey'yi düşündüm ve onun doğal halini bir türlü gözümün önüne getiremedim; hep fotoğrafları aklıma geliyor, şarkılardaki gitarını ve sesini hatırlıyor, videolardaki görüntüsünü düşünüyordum. McCann'i, Küçük Tommy'yi, Betty'yi ve Rick Tumber'ı, hatta O Ç'yi ve o lanet olası güvercini bile düşündüm; son on iki yıl gibi son bir hafta da kafamda bölük pörçük, karmakarışık parçalardan ibaretti; sanki o kadarcık kısa bir zaman dilimini bile hatırlayamıyor, olaylar arasındaki bağlantıyı kuramıyordum.

Yağmur yine başlamış ama bu sefer ondan kaçmamıştım; hem de, üstünüzden sular damlarken insanların durup da sizi arabalarına alacaklarını beklemenin boşa çaba olduğunu bile bile. Ciddi bir suratla, hiç kımıldamadan, üzerimden sular sıza sıza, sessizce ya da gürültüyle yanımdan geçen, silecekleri ve farları açık arabalara bakıyordum.

Yağmur dindi.

Birisi önümde durduğunda saat üç olmuştu; beni Land Rover'una alan adam bir araba tamircisiydi. Ancak birkaç mil aşağıdaki Dumbarton'a kadar götürebileceğini söyledi. Sonra da bana söylediği kavşakta, anladığım kadarıyla biraz önce beni ıslatan aynı yağmurun altında bekledim.

Bu kez otostop yapmak için beklemem beş dakika sürmüştü; tam hava kararmak üzereydi.

"Nereye böyle, koca adam?"

"Iona'ya" dedim.

"He, tamam. Adaya mı?"

"He, Mull'a."

"He, tamam. Sigara içer misin?"

Bu sefer benim için duran adam yetmiş yaşlarındaydı, Hillman Avenger'ının direksiyonuna doğru yaslanmıştı. Kır saçlarının çoğu dökülmüştü. Arka koltukta yağ içinde bir geyik kapanı, birkaç kutu ve bir çanta duruyordu. Üstünden dökülen bir giysisi ve kalın gözlükleri vardı. Arrochar'a gidiyordu, beni de Tarbet'e kadar götürebilirdi, bu da gölün batı yakasındaki yolun üçte ikisi demekti. Bir paket Carlton uzattı. Otomatikman reddetmek üzereydim ki birden, "Evet, teşekkürler," dedim.

Bir sigara aldım. Yaşlı adam ön panele uzandı ve arabasının çakmağına bastı. "Adım John McCandless, seninki ne koca adam?"

"Dan. Daniel Weir."

"Otostop yapmak için sulu bir gün seçmişsin, Dan," diyen Bay McCandless öksürükle karışık bir kahkaha attı ve çift yönlü yoldan gölün güney yönüne doğru ilerlemeye başladık. Araba çakmağı bir çıt sesiyle dışarı çıktı ve sigaralarımızı yaktık.

"He, doğru." dedim.

"Iona'ya ne diye gidiyorsun, Dan?"

"Orada arkadaşlarım var, Noel'i birlikte geçireceğiz."

"Çok güzel." Bir an benim sağıma soluma baktı ve "Çantan falan yok mu, evlat?"

"Hayır," dedim ve sigaradan bir nefes çektim. Duman başımı döndürmüştü. "Orada birkaç parça eşyam var, geçen gidişimde bırakmıştım."

"He, anladım."

Sigaranın tadı daha sertleşmiş ve acımıştı, geçmişten kokular getiriyordu. Silecekler bir o yana bir bu yana gidip gelip motor monoton bir sesle çalışırken ben keyifle anıları düşünüyordum; en-

semden aşağıya bir yağmur damlası girdi, buz gibi, yılankavi bir yol çizerek tüylerimi diken diken etti. Baş döndürücü o *deja vu* anında birden ürpererek, on üç yıl önce, yağmurlu bir günde, Ferguslie Parkı'nda, cebimde buruşmuş şarkılarımla ve fazla bir umut taşımadan Paisley'de konser verecek Frozen Gold isimli bir grubu görmeye gittiğimi hatırladım.

Sigaramı içerek, yorgun silecekl:rin düşen yağmur damlalarını süpürmesini seyrettim. Bay McCandless'a ne iş yaptığını, nereden emekli olduğunu, hep mi Arrochar'da oturduğunu, çocuklarının nerede olduğunu, torunlarının kaç yaşında olduğunu...ya da ona benzer kibar, yerinde sorular falan sormam ve böylece yağmurlu bir akşam beni arabasına aldığı için ona insanca bir ilgi ve minnettarlık göstermem gerekirdi. Ama yapamadım.

Bir kısmı bencillikten kaynaklanıyordu; bir başka deyişle, beş altı yıl önce nihayet sigarayı bıraktıktan sonra benim o sigarayı almama sebep olan şey ne ise oydu; dünya üzerindeki son akşamımdı bu (son günüm demiyorum; belki de Iona'ya hiç gidemeyecek, hatta deniz kenarına bile ulaşamayacaktım) bu yüzden yaptıklarıma göz yumulabilirdi. Ama aynı zamanda kimseyle ilgileniyormuş gibi yapmak da içimden gelmiyordu; ben artık bu dünyaya ait insanlardan biri değildim.

"Bir iş yapar mısın sen, Dan?"

"Yok," dedim. "Bir zamanlar yapardım, ama...şu sıralar hiçbir şey yapmıyorum."

"He, zaman kötü." Bay McCandless, dikkatini yola vermiş halde başını iki yana salladı.

Şimdi şöyle diyecek diye düşündüm: *Otuzlu yıllara döndük işte; bunalımlar bitmiyor,* ama Bay McCandless, herkesin yaptığı gibi böyle bir bağlantı kurmayarak beni şaşırttı. Yine başını sallayarak "Zaman kötü" dedi.

Sigaramı içerek yağmurun yağmasını seyrettim.

Tarbet'ta beni indirdiğinde hava kararmak üzereydi, yağmur hâlâ yağıyordu. Parmağım havada, kuzeye giden yolun orada bekledim ama kimse durmadı. Kavşaktaki büyük otele aldırmayarak kaldırım bitene kadar yoldan aşağı yürüdüm. Karanlıkta, göl tarafına

doğru kıvrılan yolda durup çevreye baktım, yağmurun hızı artmıştı. Birkaç yüz metre geride küçük bir otel ve tabelasının ışığını gördüm. Dönüp o tarafa yürüdüm.

Beni bir aşağı bir yukarı süzen adam "Evet?" dedi. Galiba otelin sahibiydi.

Adam karşısında ne gördü? Siyah saçları darmadağın, tıraşı uzamış, uzun boylu, sırık, hayvan gibi bir adam; kanca burun, boş boş bakan gözler, üzerinden sular damlayan sakil bir palto.

"Bir oda rica edecektim. Yalnız bir gece için. Uzun süre kalabileceğimi..."

"Kusura bakmayın, doluyuz. Biliyorsunuz Noel zamanı."

"Tek bir oda," dedim. Cebimden bir avuç kâğıt para çıkardım. "Kahvaltı falan istemiyorum." Bir beşlik sayarak ona uzattım. "Peşin ödeyebilirim. Sabah erkenden gideceğim."

Kahverengiye boyanmış görünen dalgalı saçlı, sinirli bakışlı tombul İngiliz dudaklarını şaklatarak elimdeki paraya baktı. "Ihhm... belki iptal edilen bir yer çıkabilir. Karıma bir sormam lazım." Arkasında sıcak bir ses ve sıcaklık dalgası bırakarak tezgâhın oradan bir yerden kayboldu.

Karısı da tombuldu; gözlerimin içine bakarak dostça gülümsedi. "Kusura bakmayın, Bay...?"

"Daniel Weir."

"Kusura bakmayın Bay Weir; şu anda otelimiz tamamen dolu."

"Kocanız iptal edilen bir oda olabileceğini söyledi," dedim, yavaş yavaş paraları geri katlamaya başlamıştım.

"Şey, hayır aslında; henüz gelmemiş ya da teyit ettirmemiş olan bir iki müşteri var ama" –duvardaki saate baktı– "şu anda onların odasını size veremeyiz. Dört saat kadar beklememiz gerek, gelmeyecek olurlarsa... belki o zaman."

"Anlıyorum. Yine de teşekkürler. İyi geceler." Arkamı dönüp kapıya yürüdüm.

"İyi geceler. Başka bir yerde oda bulacağınızdan eminim. Ne tarafa...?" O cümlesini bitirene kadar ben yağmurun altına çıkmıştım bile.

Kamyonlar hızla geçiyorlardı. Gölün karanlık suları, köyü geçtikten sonra, yolun yalnızca birkaç metre ilerisindeydi. Kocaman kamyonların arkasına bağlı kalabalık akslı treyler sular sıçratarak

ve koca tekerleriyle gürültülü sesler çıkartarak geçiyorlardı. Islak kaldırımda bir an durdum, neden ille de Iona'ya gitmek istiyordum? Yapacaksam burada niye yapmıyordum?

Yapamazdım. Hepimizin paylaştığı tek şey olan ölümüm bile herkesten farklı olmalıydı; bu güzel ama uysal gölün sularına atlamak ya da ağaç kütüğü ya da teneke kutu taşıyan bir kamyonun altına atmak fazla normal, fazla medeni bir ölüm olurdu. Ben dünyayı kaplayan okyanusun sularını ve vahşetini istiyordum. Bu ego meselesi değildi, şu anda bile ego olduğunu sanmıyorum; bu bir ...zevk meselesiydi. Bu bana daha uygundu.

Bir motel odasında olmaz; bir iç çektim ve kavşaktaki büyük otele doğru yürümeye başladım; bir kere daha reddedilmeye hazırdım. Hiç mızmızlık etmeden beni aldılar; küçük bir İskoç kızı doldurmam için bana bir form getirdi; çift yataklı bir odaydı; kızla yalnızca kahvaltıdan değil ("Ah, tabii nasıl isterseniz, Bay Weir; bu da fiyata dahildir") akşam yemeğinden de söz ettik.

Akşam yemeğini kabul ettim çünkü kendimi artık yorgun değil aç hissediyordum ve saat dört-buçuk bile olmamıştı. Kış geceleri uzun oluyor. Bunların hiçbirine hazırlıklı değildim. Odamı gösterdiler. Bir an odanın ruhsuzluğuna baktım ve hayatım boyunca kimbilir kaç kere otel odasında yatmışımdır diye düşündüm. Duş aldım ve elbiselerimi kurutmak için radyatörün üzerine koydum. Saçlarımı kuruttum; bir süre televizyondaki çocuk programını izledim, sonra da kapattım. Üzerimi giydim, bara gittim ve birkaç içki içtim. Bir paket sigara aldım ve yarısını bitirdim, akşam yemeğimi yedim ve odama döndüm.

Bütün o süre boyunca, hep bekliyordum.

Aniden bir şey hissetmeyi, birden hıçkırıklara boğulmayı ya da birden kendimi iyi hissetmeyi, bir kez daha atlatmayı veya bir isteri krizine girip en yakındaki yüksek bir camdan aşağı atlamayı bekliyordum...ama hiçbiri olmadı.

Sanki idareyi otomatik pilot almıştı, sanki işleri geçici bir hükümet yürütüyordu; bir beynin emri altında iskeletten bir ekip; kral öldü, yaşasın yeni kral...

Iona'da olsaydım yine emin olabilirdim; istikametim orasıydı, kendimi bir oraya atsam her şey sona erecekti. Oraya bir varsam, o mavi-yeşil dalgaların karşısına bir geçsem, o zaman yine düşünme-

ye başlayabilirdim; o zaman, yani, sonunda onunla, kendimi öldürme, artık var olmayacak olma gerçeğiyle yüz yüze geldiğim zaman, içindeki ucubelerin genellikle diğerlerinden daha akıllı olduğu –ama aynı zamanda daha fazla aşağılandığı-bu insanlık dışı, çirkin, katil sirkten vazgeçtiğimden emin olabilirdim.

Hâlâ yapacağıma inanıyordum. Hatta neredeyse dört gözle bekliyordum. Yaşlanan insanların ölümü kabullenebildiklerini; insanı geceleri hemen uykuya daldıran o hisle hiçbir ilgisi olmayan bir tür yorgunluk-üstü bir duygu olduğunu duymuştum; mışıl mışıl uyutan, içten içe süzülen, yıllar sonra yaşamın içindeki yaşamı dondurarak özünü kurutan, kaldırıp rafa koyan, motoru durduran bir şey....ben bunu, yaşlıların kendilerini inandırmak, ölüme aldırmadıklarını göstermek ve böylece o korkuyu hafifletmek için uydurdukları bir mazeret sanırdım. Ama şimdi... şimdi o kadar emin değildim. O yorgunluğun nasıl bir şey olduğunu anladığımı sanıyordum.

Üzerimdeki giysilerimle yatağa uzandım; ışıklar da açıktı, tavana bakıyor ve bir şey olması için bekliyordum.

Uyumuş olmalıydım.

Uyandığımda saatin kaç olduğunu bilmiyordum. Dışarısı hâlâ karanlıktı, bitişik odadan bir müzik sesi geliyordu. Odada saat yoktu. Televizyonu açtım ama bütün kanallarda o ruhsuz monoton düüt sesi vardı. Yüzümü ovaladım ve esnedim; sonra elbiselerimi çıkardım (Kendi kendime, son bir kez diye düşündüm, yarın üzerimdeki hiçbir giysiyi çıkarmadan suya girecektim; herhalde daha çabuk, daha az utandırıcı olurdu.) Geniş ve soğuk yatağa uzandım ve ışıkları söndürdüm.

Müziğin sesi çok yüksekti. Beni uyutmayacaktı, bu müziği tanıyordum da, zaten tanıyamayacağım bir müzik değildi. Bu...

...bizdik.

Sesleri ilk önce çıkaramamıştım; müzik sesi duvarların ardından hep biraz farklı gelir, ama tabii ki Frozen Gold'du; *MIRV* çalıyordu. Albümün ön yüzüydü; "The Good Soldier" bitti ve yerini "2000 AM" aldı. "Oh Cimmaron"la uykuya dalmak üzereydim. Sonra "Single Track", sonra "Slider" ve sonra da ikinci yüzü de çaldı, bu galiba portatif bir müzik setinden geliyordu...

Ses çok yüksekti. Christine'in sesini, Davey'nin gitarını seçebi-

leceğim kadar yüksek. Onları dinleyerek, müziği durdurma imkânım olmadan, donmuş, sabit bir halde, felç olmuş gibi orada öylece yattım.

Ve birden gülmeye başladım, çünkü içinde şu sözler olan bir başka şarkı, *Personal Effects* çalıyordu:

Tıpkı ucuz bir otelde kalan eski bir rock yıldızı gibi
Bir sürü aşk şarkısı söyledi durdu.
Üst kattan gelen eski hit parçası yüzünden
Minik odasında odasında bir türlü uyuyamadı

Bu, hafif ve keder dolu bir gülüştü; bir kere düştün mü yaşamın da sana bir tekme vurabileceğini acı bir şekilde anlamanın gülüşüydü, niyeti hâlâ gösteriyi izleyip izlemediğinden emin olmaktı ve bu gülüşle tuhaf ve biraz şaşırtıcı bir gerçek ortaya çıktı: trajedi ve komedi arasında hiçbir ayrım çizgisi yoktu, yalnızca birden tökezleyip her şeye bir tanım koyma çukuruna düştüğümüzde ortaya çıkardığımız sersemce sonuçların üzerine yapıştırdığımız etiketlerden başka bir şey değildi bunlar; tıpkı herkesin her şeye her zaman farklı bakması, onları başka açılardan görmek istemek gibi....

Ve Davey "Single Track"i söyledi:

Saman sarısı caniler dolaşıyor kafamda
Sen karlar kraliçesi, bulduklarım içinde en kötüsü sensin.

Ve Christine "Whisper"ı söyledi:

Ama bu yalnızca söyleyebildiklerin
Birçok yol arasından bir tanesi
Bense duyarım selin sesini kuraklıkta,
Ve fısıltıyı çığlıklarda.

Ve Davey "Apocalypso"yu söyledi:

Yanından geçtiğimiz kötürüm, "bayan şimdi gitti," dedi

"Ama biz yaşamaya devam edeceğiz," ve son nefesini verdi.
"Ah, lütfen beni bırakın" dedi genç kardinal
Oysa ne farkeder, ayin ekmeği öteki dünyada da aynı değil mi?

Ve Christine "The Way It Goes"u söyledi.

Gerçek aşkı hayrete düşürdüğü söylenen
Bu duygu değil midir,
Ayakta da kalsan, dizlerin üstünde de
Her an arkandan itiverir.

Ve ikisi birlikte "Across From The Moon And Down"u söylediler:

Deniz kabuğu biçimli kulağını deniz kabuğuna dokundurur
Kemik parçasının ne dediğini dinlersin
Sanma ki kabaran okyanusun sesidir kulağına gelen
Yalnızca senin damarlarındaki o tatlı ve tuzlu denizdir.

Dinledim, dinledim ve kahkahalarım kesildi, orada öylece oturdum, kalbim hızla çarpıyor, nefesim kesik kesik çıkıyordu, yavaş yavaş –önceleri biraz az– gözyaşları akmaya başladı.

Christine için işte o zaman yas tuttum ve sonunda ıslak, tuzlu yastığımın üzerinde uykuya daldım ve ertesi sabah bir tren sesiyle uyandım; kendimi rahatlamış, düş kırıklığına uğramış ve istemeden yaşama teslim olmuş buldum.

XIV

Ormanın içinde o ağaçtan bu ağaca gezinip duran bir maymun varmış. Bir gün bir salyangoz çetesi bu maymunu soymuş. Polisler ona saldıranları tanıyıp tanıyamayacağını sorunca da, demiş ki, "Bilemiyorum; her şey o kadar çabuk oldu ki..."

İşte ben de kendimi böyle hissediyordum. Her şey olup biterken olması gerektiği kadar zaman içinde olmuştu, ama sonra... Tanrım, hepsi nereye gitti? Bazen geriye bakar ve şöyle düşünürsün: Gerçekten bunların hepsini yaptım mı? Bazen de şöyle dersin, Hepsi bu mu? Bütün becerebildiğim bu kadar mıymış?

Asla tatmin olmayız. Bu sözcüğün anlamından bile haberimiz yoktur.

Sonunda annem Ferguslie'deki evden çıkmaya karar verdi ve ben de....'81 yılının yazında oraya geri döndüm. Galiba annemin yeni bir ev bulmasına yardımcı olmak ve para meselelerini ayarlamak için gitmiştim. Benimle tartışmaları sonunda ikna olduğu için bunu yaptığını sanmıyorum; sanırım komşularıyla pek iyi geçinemiyordu; hoş suç hangisindeydi asla öğrenemedim.

Kilbarchan'da bir ev bulduk. Annem, benim önerilerime hiç aldırmayarak, her tarafı kırmızı yün halılarla kaplattı ve evi Woolie marka reprodüksiyonlarla doldurdu. Benim için bir oda döşedi. O odada bir gece bile geçirmediğim için çok utandığımı söyleyemem.

Daha ben farkına bile varmadan bütün kız ve erkek kardeşlerim büyümüş, kocaman olmuşlardı. Birkaç tanesi evlenmişti bile, bir tanesi Uni'de idi (küçük Malcolm; insan siyah kuşak sahibi değilse orada nasıl ev alır yahu diye düşündüğümü hatırlıyorum), iki tanesi—bu beni çok şaşırttı—çalışıyordu, bir tanesi de R A F'de idi.

Babam o sene cezaevinden çıkmış ve annemin yanında oturmaya başlamıştı. Onu yanına aldığı için anneme çok aptal olduğunu söyledim ama yine de aldı. Birkaç yıl babamı görmeye bile gitmedim. Annemin ısrarlarıyla onu gördüğüm zaman, tamamen yabancı biriyle karşı karşıya olduğumu düşündüm. Sessiz sakin, kimsenin gözünün içine bakamayan kendi halinde bir yabancıydı.

Davey'nin ölümünden sonraki bir yılı pek bir şey yapmadan geçirdim (turneyi yarısında bıraktığımız için korkunç yasal sorunlarla boğuşmuştuk). Bir ara amaçsız bazı seyahatlere çıktım. Morasberg'i sattım ve kendime yaşayacak başka bir yer aramaya başladım, Tory'ler sayesinde İngiltere bizim gibi zenginler için çok ucuz bir ülke haline gelmişti. St. Jute'u bulduğumda başımı sokacak yuva araştırması sona ermişti, siz bunu ister başarı, ister başarısızlık olarak değerlendirin, farketmez.

Zaman zaman, fazla heves duymadan çözümleyici/ayrıştırıcı/düzenleyici (düzenleyici alet, kalın, hantal parmaklarımın çıkardığı uyumsuz notaları düzeltme işine yarıyordu) aletleri öğrenmem bir kaç ayımı aldı, kafamda bir solo albüm çıkarmak ya da bir film müziği yapmak gibi belli belirsiz bir fikir vardı. Panhter'i satalı uzun zaman olmuştu. Araba kullanmayı öğrenmek için ders almaya başlamıştım ama yarıda bıraktım.

Bir gün, Paisley'de yapacak iş bulamayınca, hatırlayabildiğim ve yerini bulabileceğim birkaç eski dostu aramayı düşündüm. Bu benim için iyi bir değişiklik olmuştu, geçtiğimiz yılın büyük bir kısmını eski-yeni beni tanıyan herkesten kaçarak geçirmiştim. Kendimi bir köşeye çekmiş, arkadaşlarımı geri çevirmiştim, oysa onların yalnızca beni oyalamak ve rahatlatmak istediklerini biliyordum.

İşte böyle; o yılın sonlarına doğru, bana sorarsanız yalnızca huzursuzluğumun arttığını söylesem de, belki de acım diniyor, kendimi biraz toplamaya başlıyordum. Aylar boyunca- biraz da rahatsızlık duyarak-artık fikir üretecek halim kalmadığını düşünürken yavaş yavaş aklıma şarkılarla ilgili fikirler gelmeye başlıyordu.

Neyse; eski dostları aramaya çıktım.

Jean Webb'in annesinin evine uğradım; gittiğimde bir yıl önce Bay Webb'in kanserden öldüğünü ve Bayan Webb'in tekerlekli iskemlede yaşadığını öğrendim. Ona, Jean'in, emekliye ayrılmış ve hiç evlenmemiş olan bir teyzesi bakıyordu. Birlikte çay içtik. Bayan Webb kireçlenmiş parmaklarıyla fincanı zor tutuyordu.

İskemlesiyle evin üst katına nasıl çıktığını sordum. O da bastonunun ve ablasının yardımıyla düşe kalka çıkabildiğini, ama neyse ki sakatlar evine gidebilmek için şehir meclisinin çıkardığı listenin en başlarında olduğunu söyledi. Bütün bunları sanki hiçbir önemi yokmuş gibi, bunları anlatmak onu pek rahatsız etmiyormuş gibi anlatıyordu.

Daha çok çocuklardan söz ettik. Meslek Okuluna giden oğullarından biri Londra'da bir muhasebecinin yanında staj yapıyormuş; Inverkip'te çalışan oğlu şimdi askerdeymiş. Jean ve Gerald Aberdeen'de oturuyorlarmış; Gerald bir petrol şirketinde çalışıyormuş. Jean ikinci bebeğini düşürmüş. Doktorlar bir daha hamile kalmamasını tavsiye etmişler. Kızları, Dawn, üç yaşındaymış, yaşına göre çok olgun ve akıllıymış. Jean sık sık annesini ziyarete gelirmiş, bir gün önce gelseymişim onu yakalayacakmışım.

Sonra da eften püften şeylerden söz ettik. Hepsi de rahatsız edici konulardı. Ailesi hakkında verdiği haberler dışında tek bir şey hatırlıyorum. Nasıl olduysa konu, nasihatlere gelmiş dayanmıştı; çocuklarına ne öğretirdin, onları nasıl yetiştirirdin, işte böyle şeyler.

Bayan Webb tekerlekli iskemlesinde oturuyor, ablasının önüne

koyduğu ayarlanabilir, tekerlekli masasının üstündeki çayını içiyordu. Pencereden, sokağın karşısındaki evlere baktı, dışarda hava kararıyordu. Bana bakmadan anlatıyordu.

Başını ağır ağır sallayarak "Ah, evladım," dedi. "Sen çocuklarını iyi yetiştirmeye çalış, onlara nasihat et, ama onlar sana kulak asmasın. Ah, Tanrım, bunları yapmak beni de üzüyordu, ama onlara doğruyu yanlışı kim öğretecekti? Ama ben dinlerdim, Dan," diyerek bana baktı, sonra da odanın bir köşesinde dikiş diken ablasına döndü. "Ben annemi dinlerdim, di'mi, Marie?"

Marie, kafasını yaptığı işten kaldırmadan ağır ağır başını salladı. "He, dinlerdin, ya."

Bayan Webb, "Ben, annemim sözünü dinlerdim," diyerek devam etti, bakışlarını yine pencereye çevirdi, "çünkü onun çok zor bir hayatı olduğunu ve ne söylediğini bildiğini düşünürdüm. Eh, herhalde biliyordu. Biliyor musun, bir gün bana ne dedi?" Bayan Webb bir an bana baktı. Ben kaşlarımı kaldırdım. "Kendine hakim ol," Bayan Webb dışardaki boş sokağa bakarak gülümsedi. "Kendine hakim ol, Jessie," derdi; "Soğukkanlılığını kaybetme"; işte böyle derdi. Demek istediği, benim her şeye öyle balıklama dalmamamdı, yanlış bir şey yapmamamdı –ben hep annesinin sözünü dinleyen bir çocuk olmuştum"- bir kez daha bana göz attı– "yoksa sonradan pişman olurdum."

"Eh, ben ve Bob hep kendimize hakim olduk; paramızı dikkatli harcadık, hiç bir zaman borca girmedik."

Bayan Webb'in ablası bakışlarını dikişinden ayırmayarak başını salladı ve onu onaylayıp, takdir edercesine, "Evet, girmediniz." dedi.

"Gücümüz yettiğince para biriktirdik ama hiçbir riske girmedik. Çocuklarımızın dürüst bir yaşam kurmaları için uğraştık, hep ihtiyarlığımızda neler olabileceğini hesapladık."

Bir iki saniye ses çıkarmadan oturdu. Arka planda kızkardeşinin dikiş dikme sesleri geliyordu. Bir şey deyip dememem gerektiğini düşünüyordum. Devam etti, "Ama şimdi annemin haklı olup olmadığını bilmiyorum. Kendine göre haklı olabilir, çünkü şimdi onun pek çok şeye alelacele karar verdiğini ve sonradan üzüldüğünü biliyorum, ama... Bilemiyorum, evlat; eğer dünyaya bir daha gelseydim, bu kadar kendimi sıkmazdım. Hep yarınımı düşünmek-

tense biraz da bugünüm için yaşardım. Sonunda pişman olacağımı bilsem de, çocuklarıma da böyle yapmalarını öğütlerdim."

Bakışlarını pencereden alıp bana çevirdi, yüzünde ciddi ifade yerini bir gülümsemeye bıraktı. "He ya," dedi, "zorlu bir mücadele, d'mi?" Ama yüzündeki o gülümsemeyle, omuz silker gibi yaptığı o hareketle, titizlikle bardağa doğru uzanışıyla söyledikleri arasında öyle bir tezat vardı ki...

Zorlu bir mücadele.

Evet, gerçekten zorlu bir mücadele, Bayan Webb.

Evlerinden çıkarken içim çok sıkılmıştı ama kırmızılı turunculu müthiş bir günbatımında Espedair Sokağı'ndan aşağı yürürken yavaş yavaş içim rahatladı, içim mutlulukla dolmaya başladı neredeyse. Sebebini bilemiyordum; yas dönemini bitirip normale dönmekten öte bir şeydi. Bu kendi kederlerimi bir kez daha gözden geçirmiş, başkalarınınkiyle karşılaştırınca ne kadar küçük olduklarına karar vermiş de değildim; Bu yeni bir inanca sahip olmak, sana bir Vahiy inmesi gibiydi; hayat devam ediyor, zaman hiçbir şeye aldırmadan geçip gidiyor, acı ve zevkli, ümit ve korkulu, neşe ve kederli günler yaşanıyor, kimisini atlatıyor, kimisine yakalanıyor, bazen talih yaver gidiyor, bazen gitmiyor, bazen geleceğini planlayabiliyor ve yapılacak şeyin en iyisini yapmış oluyor, ama kimi zaman da bütün planları bir tarafa bırakıp tepki göstermeye hazırlanıyordunuz; ve bazen apaçık görünen şeyler doğru oluyor, bazen de göründüğü gibi çıkmıyordu, bazen tecrübeler yardımcı oluyor, ama her zaman başarı o kadar başarılı olamıyordu; eninde sonunda her şey bir şans, kader meselesiydi. Yaşıyor ve ne olduğunu görüyordun; asla yaptığın şeyin yanlış mı doğru mu olduğuna karar veremiyordun, çünkü her şey daha iyi ya da daha kötü olabilirdi.

Sonra her zamanki gibi; kendimi daha iyi hissettiğim için suçluluk duymaya başlamış ve şöyle düşünmüştüm, *İşte, gittin bir evkadınından hayat felsefesi dersleri aldın ve kendinden daha kötü durumda olan insanlar gördün; ortaya ne çıktı? Sen ucuz keşiflerin adamısın, Daniel Weir; tiynetsizin birisin...* ama bu bile edinilen tecrübenin bir parçasıydı, bir açıklama, ödenen bir kefaretti ve o muazzam gösterişli gökyüzünün –annemin Woolworth mağazasından alınan tablolar gibi– altında yürüdüm ve tekrar mutlu olabileceğimi hissettim.

XV

Arisaig'de, salonda oturuyor, üç tekerlekli bisikletinin arkasındaki renkli kurdeleleri sürükleyerek döne döne pedal çeviren küçük bir çocuğu seyrediyordum.

Karanlık otelin üzerinden şafak sökerken bir tren sesiyle uyandım. Biraz kestirdim, sonra da resepsiyonu arayarak Glasgow'a gitmek için bir taksi istedim, kahvaltımı yaptım ve şehre doğru yola koyuldum; sürücüyle laflamak zorunda kalmamak için bir gazete almış ve arka koltuğa oturmuştum. Ben, dünyada neler olup bittiğini öğrenmeye çalışırken Arrochar'lı genç sürücü radyosunu dinlemekle yetindi.

Hemen küçük Tommy'nin annesine gittim ama evde kimse yoktu. Ardından St. Jute'a döndüm, sonra da McCann'in notumu cevaplayıp cevaplamadığını öğrenmek için Griffin'e gittim. Zındığın kapısının önündeki zarf yığını içinde yeni bir şey yoktu, McCann de Griffin'e hiçbir haber bırakmamıştı.

Tekrar Tommy'nin ailesinin yaşadığı eve gittim ve avukatlarımla temasa geçmelerini söyleyen bir not bıraktım. Sonra da avukatlarımı görmeye gittim.

Macrae, Fietch ve Warren'ın en eski ortağı olan Bay Douglas suç konusunda uzman bir şirketle görüşeceğini, iyi bir avukat bulacağını ve ona Tommy'nin yerini buldurup, onu savunmak için başka bir avukat tutup tutmadıklarını araştırtacağını söyledi. Bu işi mutlaka halledeceklerini ekledi. Ailesi temasa geçer geçmez Tommy'nin davası için gereken bütün harcamaların yapılması konusunda ona yetki verdiğimi gösteren bir kâğıt imzaladım.

Macrae, Fietch ve Warren'in bürosu Union Caddesi'ndeydi. Oradan çıktığımda içim enerjiyle doluydu, bir şeyler yapmak istiyordum. Yoldan yukarı doğru yürüyerek Merkez Gar'ın yan kapısından girdim ve telefonla Griffin'i aradım. Bella çıktı.

"Evet?"

"Bella; ben...ıım...Jimm Hay," dedim, o anda hangi ismi kullanacağımı bile bilmediğimi farkettiğim zaman, içimde duyduğum o mutluluk hissi uçup gidivermişti.

Bella hırıltılı bir sesle, "Ah evet; şu Dan Weir olan Jimmy Hay, d'mi?" deyip bronşitli bir kahkaha attı. Öylece şaşkın ve bozgun bir halde kalakalmıştım, bunu şaka olarak mı söylediğini yoksa kasten kabalık olsun diye mi yaptığını bilemiyordum.

"Evet, doğru," dedim yavaşça, Bella'nın kıkırdaması kesilmişti.

"Tamam, pekala Jimmy; çıktığım çocukla konuşmak istiyorsun demek, ha?"

"Ha?"

Bella hırıltılı sesiyle "Çıktığım çocuk." dedi, bunları söylerken gülüyordu. "Hey, sen oradaki," dediğini duydum birisine, "o acayip evin sahibi olan uzun boylu çirkin herif seni arıyor." Yerin dibine geçtiğimi hissederek, gözlerimi kapadım. "Geliyor," dedi Bella. "İşte burada."

"Ha?" Bu McCann'di.

Korkuyla, "McCann?" dedim.

"A, sensin, di'mi?"

"Evet," dedim, kendimi aptal hissediyor, ne diyeceğimi bilemiyordum. Ah; aman ne olursa olsun. "Hâlâ benimle konuşuyor musun?"

"Şu anda senden başkasıyla konuşmuyorum, öyle di'mi?"

"Biliyorum, ama hâlâ benimle konuşuyor musun? Ne demek istediğimi biliyorsun. Bana kızdın mı? Yani bozuldun mu?"

"Tabii bozuldum, ama bu seninle konuşmayacağım anlamına gelmez."

"Ben gerçek bir kapitalist sayılmam, McCann; benim hisse senetlerim falan yok..."

"Tamam, tamam. Dinle, benden özür dileme, evlât; hayat çok kısa. Sen bize bir içki ısmarla ben de sana ne yalancı bir piç olduğunu anlatayım."

"Tamam! Bekle beni!" dedim.

"Şimdi olmaz," dedi McCann aceleyle. "Annemi kliniğe götürüp muayene ettirmem lazım. Buraya yarım saatliğine, geçerken uğramıştım. Sen aradığında paltomu giyiyordum."

"İşin ne zaman biter?"

"Aah, çok uzun, saatler sürebilir. İşim bitince gelirim, ama herhalde beşten önce olmaz."

"Tamam, öyleyse o zaman görüşürüz."

"Hadi görüşürüz o zaman."

"Ha, bir dakika!" dedim. "Küçük Tommy'den haber aldın mı? Annesinin evinin kapısına not bıraktım ve benim avukatlarımı kullanmalarını söyledim; parayı ben ödeyeceğim." Hay dilimi eşek arısı soksaydı.

McCann diliyle cıkcık yaptı. "Aha, paranı konuşturuyorsun, ha?" İç çekti. "Hayır, fazla bir şey bilmiyorum. Polisin sana geldiğini duydum, işler yolunda mı?"

"Evet. Dinle, annesini ya da babasını başka türlü nasıl bulabilirim, bir fikrin var mı?"

"Belki teyzesinin evine gitmişlerdir. Ben uğrarım; yolumun üstünde."

"Şimdi uğrar mısın?"

"Evet; bu sıçtığımın telefonunu kapatabilirsem..."

("Seni küfürbaz seni!" Arkadan bağıran Bella'nın sesi geliyordu.)

(McCann homurdanarak, "Kapa çeneni be kadın," dedi.)

"Çok iyi olur...ama ben de onlara telefon edebilirim," diye bir öneride bulundum.

"Onların evinde telefonu falan *yok*," diye bağırdı McCann. "Bırak beni de işimi yapayım? Hem onlara uğrayacağım hem de annemi randevusuna yetiştireceğim, hemen çıkmam lazım. Güle güle."

"Taksi tut!" diye bağırdım. "Ben öd...."

Kapatmıştı bile.

Telefon elimde bir an durdum; isimler hakkında aklıma bir şeyler gelmişti... (Küçük Tommy'yle Griffin'de ilk tanıştığımda, McCann'e doğru eğilmiş ve şöyle mırıldanmıştım, "Çocuk neredeyse benim boyumda; neden ona "Küçük" diyorsunuz?" McCann de mırıltıyla şöyle cevap vermişti, "Babasının adı da Tommy de ondan." Şaşırmıştım. "O zaman," dedim, "niye, mesela sadece "Tam" demiyorlar?" McCann yalnızca suratıma bakmakla yetinmişti.)

İsimler; Küçük Tommy....Aman Tanrım, o ta başından beri biliyordu!

Polisler, geldikleri zaman beni kendi ismimle çağırmışlardı. "Daniel Weir'le mi görüşüyoruz?", işte böyle demişlerdi. Bunu sıradan bir şey söyler gibi söylemişlerdi. Tahmin etmeliydim. İsmimi biliyorlardı. Adamların konuşmuş olabileceği kişiler ya Küçük Tommy, ya süpermarketteki arkadaşı ya da annesi olmalıydı. Öyleyse onlara adımı söyleyen Küçük Tommy olmalıydı. Kim olduğumu biliyor ya da tahmin ediyordu.

Telefonu yerine koydum ve istasyonun bekleme salonunda yüzümde bir gülümsemeyle gezinmeye başladım. Şimdi ne yapacağımı bilemiyordum.

Kocaman siyah elektronik tabelanın sarı ışıkları gidecek olan trenleri yazıyordu. Londra ve Bristol'a gidecek trenler, Edinburgh'a giden yavaş bir tren (bundan hiç haberim *yoktu;* Bütün Edinburgh trenlerinin Queen Caddesi'nden kalktığını sanırdım), Stranraer, Ayr, Largs, Wemyss ve Gourock'a giden.... ve Paisley'den geçen trenler.

Paisley'e gidecek bir sonraki tren onüçüncü perondan kalkıyordu. İstasyondaki saate bakılırsa beş dakika kalmıştı. Bu günlerde Açık Sistem diye yeni bir uygulama başlatmışlardı; binmeden önceki bilet kontrolü kalkmıştı, öylece biniyor ve biletin yoksa trendeki biletçiden bilet alıyordun.

On beş dakika sonra Paisley'de, Espedair Sokağı'na doğru yürümekteydim.

Paisley hem değişmiş hem de değişmemişti. Ortalıkta fazla insan görünmese de çok araba vardı. Daha yeni, daha ışıltılı ve daha farklı mağazalar vardı. Diğerlerinden yüksek birkaç bina yapılmıştı. Aralık ayının eğik gelen güneş ışınları altında içimde hem bir sevinç, hem de....nasıl anlatsam; heyecanla karışık bir acı vardı galiba. İçimden şarkılar söylüyordum. Bu şarkılar, önceki gece, otelde, duvarların ve yılların ardından gelen şarkılardı; Christine'in sesini, dudaklarının tadını, sahnedeki hareketlerini ve vücudunun temasını hatırlamıştım.

Anıları düşünerek yürüyordum, birden adımlarıma uygun olarak yeni bir ezgi mırıldandığımı ve bu ezgiye uyan sözler uydurduğumu farkettim. Sözler şöyleydi:

Bu her şeyin sonu olmalı
Görüşmeyeceğiz bir daha asla
Nerden bilirdim aklıma geleceğini
Espedair Sokağı'nda

Burası yanlış yolun yanlış tarafı
Yalnızlar Sokağı'nın çıkmazı
Ümitsizlik Dergahı'ndan geçince geldiğin yer
Espedair Sokağı

Ve içimden, Ha ha! dedim. Espedair Sokağı'nda yürüyordum.

Doğruyu söylemek gerekirse, epey düş kırıklığına uğradım. Sokaktaki bazı binalar ortadan kaldırılmıştı besbelli ama hangileriydi çıkaramıyordum. Benim hatırladığım gibi bütünlüklü bir yapısı yoktu artık, daha bir karışık, daha bir kendine güvensiz görünüyordu. Causeyside'ın köşesinde yeni bir pizzacı açılmıştı; buraya ait

bir yer gibi gelmedi bana, başka bir çağdan veya başka bir gezegenden gelmiş gibi pırıl pırıldı ve plastikten yapılmıştı.

Causeyside Sokağı'nın karşısında, on iki yıl önce o gün Jean ve benim oturduğumuz Waterloo Barı vardı. Fazla değişmemişti. Eski günlerin hatırına gidip orada bir içki içeyim dedim ama vazgeçtim. Onun yerine Espedair Sokağı'ndan aşağı doğru yürüdüm ve hangi evin Webb'lerin evi olduğunu hatırlamaya çalıştım.

Sıradan bir sokaktı; eski tarz ucuz, alçak binalar, modern alçak binalar (son gelişimde bunlar var mıydı, onu bile hatırlayamadım; ama sokağın değiştiğinden emindim), ikiz dubleksler, müstakil evler sağlı-sollu sıralanmıştı. Eski, metruk okul binası yerinde duruyordu, eskiden fabrikanın bulunduğu yerde ise şimdi bir bilardo salonu kurulmuştu. Durup çevreme bakındım ve içimdeki heves ve neşenin yok olmaya başladığını hissettim.

Jean'le buluştuğum zaman içimde duyduğum o sevinci ya da yedi yıl aradan sonra annesine yaptığım ziyaretin dönüşünde aynı sokakta yürürken muhteşem gökyüzünün altında hissettiğim o yüce duyguları tekrar yaşamayı bekledim. Tabii ne ona ne de ötekine benzer bir şeyler duydum.

Yeni ezgime uygun sözler mırıldanarak yürümeye devam etim:

Sanırdın ki bu anlar hiç bitmez
Bardağını hep yeniden doldururlar
Bir zamanlar en tepedeydin
Oysa şimdi yalnızca öte yanındasın tepenin.

Canal Caddesi'ndeki trafik ışıklarında durdum. Yolun karşısında bekleyen adam merakla bana bakıyordu. Takım elbiseli, paltolu, çantalı; genellikle bana bakacak tipten insanlara benzemeyen biriydi. Sokakta beni tanıyan bir insanla karşılaşmayalı yıllar olmuştu; bu çok utandırıcı bir deneyimdi.

Adam sanki konuşmak ister gibi duruyordu. Karşılaşmamak için Canal Caddesi'nden aşağı doğru yürüyüp yürümemeyi aklımdan geçiriyordum ki...kahretsin, yeşil yandı. Yolun tam ortasında karşı karşıya geldik; beni durdurmak ister gibi kolunu uzattı, başını geriye atıp gözlerini kısarak bana baktı. "Dan Weir?" dedi.

"Evet?" dedim. Kocaman gülümseyerek elini bana doğru uzattı

ve tokalaştık. "Glen Webb; hatırladın mı beni?"

Jean'in ağabeyi, yanılmıyorsam orduda olandı. Başımı salladım. "Evet, tabii."

Saatine bir göz attı. "Vaktin varsa bir içki içelim mi?" Dönerek benimle aynı tarafa yöneldi. Beni gördüğüne gerçekten sevinmiş gibiydi.

Omuzlarımı silktim. "Eee, neden olmasın?"

Yeni açılmış, her tarafı pelüş kaplı Corker isimli bir bara gittik; loş ışıklar altında, tombul yeşil koltuklara oturduk. Tavanda bir vantilatör; yoksa yuppielerin İskoçya'yı uğrak yeri edinmelerinin bir işareti mi bu? Böyle süsler olmazsa bir şey mi eksik oluyordu? O dehşet Amerikan biralarının kötü bir kopyası olan markalara aldırmayarak, eksport biralardan ısmarladım. Glen Webb alkolsüz bira içenlerdendi.

"Bir baktım, sen. Seni yolda o şekilde durdurduğum için kızmadın ya?

"Hayır, ne münasebet." dedim. "Zaten bu günlerde böyle şeyler pek sık olmuyor."

"Kendini emekliye ayırdın, ha?"

"Eh, bir bakıma," dedim. Hiç bu şekilde düşünmemiştim, ama haklıydı. "Senden ne haber? İşler yolunda görünüyor."

"Ah, idare ediyoruz işte. Şimdi Glasgow'da bir şirkette çalışıyorum; tam bir yere hesap kontrolüne gidiyordum, seni gördüm." O güldü, ben düşündüm: hangi kardeş olduğu konusunda yanılmışım. Bu, İngiltere'de muhasebecilik yapandı. "Eh, bu güzel bir sürpriz oldu. Daha önceki gün Jean'le senden söz ediyorduk."

"Jean nasıl?"

"İyi. Şimdi bir yere yerleşti, çok daha mutlu." Gazlı birasından bir yudum aldı. "Boşandığını biliyorsun, di'mi?"

"Hayır," dedim, şaşırmıştım. Ve tam o anda, daha ağzından çıkan sözleri tamamlamamışken, yüreğim hop etmişti.

"Gerald'ı tanır mıydın? Kocasını yani?" diye sordu Glen. Hayır anlamında başımı salladım. "Eh, aslında kötü bir adam değildi, ama galiba bir türlü...anlaşamadılar, anlarsın ya? Sonra bir gün adamın başka bir kadınla birlikte olduğunu öğrendi..." Omuzlarını silkti. "Neyse, şimdi her şey yerine oturdu. Küçük bir kızları olduğunu biliyor muydun?"

"Dawn," dedim, aferin bana, hatırlayabilmiştim.

"Evet. Jean ve kızı şeyde oturuyorlar...." Kaşlarını çattı. "Kahretsin, orasının adını hep unutuyorum..." Bahreyn ya da Heidelberg falan demesini bekledim, ama demedi. "Arsey miydi Harris-egg miydi...öyle bir şey işte. Şurada bir yerde adresi olacaktı..." Çantasına uzandı. "Fort William'ın oralarda; Adalara giden yolda." Bir süre çantasını karıştırdı, sonra başını iki yana salladı. "Herhalde büroda bırakmışım. Neyse boşver."

"Arisaig miydi?" diye sordum. Parmaklarını şıklattı.

"Üstüne bastın. Her neyse; İkisi orada pek mutlu görünüyor. Senden ne haber? Anılara bir yolculuk falan mı yapıyorsun?"

"Evet, galiba, öyle." diyerek kabul ettim.

"Evet, ben de annemin eski evini görmek için hep bu yoldan gelirim. Ne aptalca, değil mi? Her tarafı değiştirdikleri için artık eski haline bile benzemiyor."

"Evet, biliyorum." Düşünceli bir halde biramı yudumladım. "Ya, biraz aptalca." Bir an ikimiz de konuşmadık. "Annen nasıl?"

Bu kez, "Öldü" diyeceğinden emindim, ama yine yanılmışım. "Ah, fena değil. Artık tekerlekli iskemlede; teyzem Marie bakıyor ona."

"Ya, onu son gördüğümde de tekerlekli iskemledeydi."

"Tabii, ya; bana anlatmıştı bunu. Senin harika birisi olduğunu düşünüyor."

"Ne? Kim öyle düşünüyor?"

"Annem. Biliyor musun, evet; onu gelip görmen çok hoşuna gitmiş. Küçük dairesinde ünlü bir rock yıldızı onu ziyarete geliyor ve onunla çay içiyor." Glen güldü. Ben başımı iki yana sallayarak, önüme baktım. Alçakgönüllük, benim o kadar uzun zamandan beri oynadığım bir roldü ki artık rol olmaktan çıkmıştı. O evden çıktığımda kendimi nasıl hissettiysem, Espedair Sokağı'nın öteki ucuna geldiğimde ne hissettiysem yine onu hissettim; ve hüzünlendim.

"Sen nerelerde oturuyorsun, şimdi?"

"Ah, ben mi...ben çok dolaşıyorum. Şu anda Glasgow'dayım." dedim, yalan söylemiştim ve nedenini bilmiyordum.

"Eh, kuzeye yolun düşerse, gidip Jean'i de görmelisin. Buna çok memnun olacaktır. Hala senden söz ediyor. Orada birkaç tane hayranın var, ona göre: Jean ve küçük Dawn."

"Gerçekten mi?" Sesimin onları hor görür gibi değil, kendimi küçümser gibi çıkması için gayret göstermiştim. Bardağımla ilgilenir gibi yaptım. Kalbime tuhaf bir şeyler oluyordu. Bu çok saçmaydı.

"Ah, öyle," diyen Glen, gülümsüyordu. "Ünlü olmak ne güzel, değil mi?"

Ona katılıyordum, genellikle öyleydi. Beş on dakika daha ortak tanıdıklarımız ve okul arkadaşlarımızdan söz ettik; Glen saatine baktı ve birasını bitiren bir yudum aldı. Ben de biramı bitirdim. "Gitmem gerekiyor," dedi Glen ve çantasını aldı. "İşte;" bana kartını uzattı. "Jean'in...ya da annemin adresini istersen bizi bir ara; annemin sana memnuniyetle çay ikram edeceğinden emin olabilirsin."

"Teşekkürler." Kapıya doğru yürüdük. Dışarıda hafif bir yağmur başlamıştı. Kaldırımda, tentenin altında bir an durduk. Glen çantasını karıştırdı ve şemsiyesini çıkardı. Ben caddeden aşağı ve yukarı baktım.

"Galiba, eski mahallede birkaç değişiklik göreceksin."

Bulunduğumuz noktadan bakınca değişik bir şey görünmüyordu ama ne demek istediğini biliyordum. Başımı salladım. "Evet, bir zamanlar burada böyle yerler yoktu," geriye dönüp çıktığımız bara baktım. "Waterloo pek değişmiş görünmüyor ama..., en azından dışardan bakılınca."

Glen Webb küçük şemsiyesinin kılıfını çıkardı ve elinde salladı. "Eskiden takıldığın yerdi orası, değil mi?"

"Hayır," dedim. "...Galiba oraya bir tek Jean'le gitmiştim; İlk para kazanışımı kutlamıştık. Aslında benimle bir şeyler içmesi için onu oraya zorla götürmüştüm."

"Ah, Tanrım." diyerek gülümsedi Glen. Şemsiyesini açtı, "Bizim kızı oraya götürmen için zorlaman gerekmezdi." Dirseğiyle beni dürterek, "Eğer bu dediğin , onun bana anlattığı zamansa, bildiğim kadarıyla *o* senden kendisini götürmeni isteyecekmiş."

Öyle baka mı kalmıştım? Bilmiyorum. Glen'e göz attım ve trafiğin gürültüsünü dinledim. Glen kıkırdayarak "Öyle," dedi, pek kaçışın yokmuş." Tekrar elini uzattı. Tokalaştık. "Bir ara yine görüşürüz, Dan. Bizi ara. Haydi, kendine iyi bak."

"Sen d-de...hoşçakal," dedim.

Glen Webb parıldayan yağmurun altında yürümeye başladı. Bense kaşlarım çatık, sinirli sinirli düşünüyordum.

Yavaş yavaş kararan havada, yağmurdan parlayan kaldırımlardan Gilmour Caddesi'ne geri yürüdüm ve aklıma gelen şeyi yapacak kadar salak olup olmadığımı düşündüm.

Griffin'den içeri hızla daldığımda McCann'i, önünde bir yarım ve bir yarımla otururken buldum. "Ah, şu işe bak Bill Haley gelmiş. Ne içersin?" McCann ayağa kalktı.

"Bir bardak siyah bira," dedim. Gözlerimi devirerek, "Bill Haley,ha" diye homurdandım.

"Bella; en iyi siyah birandan bir bardak ver bakalım bu Zippy Stardust'a," dedi McCann. Bilerek mi yanlış söylediğini sorma zahmetine girmedim. "Eh, halinden pek memnun görünüyorsun," dedi. McCann'in alnı yine görülecek haldeydi, ama ben onda daha kötü yaralar da görmüştüm.

"Gel biraz masaya oturalım, McCann." McCann tuhaf tuhaf bana baktı.

Oturunca "Annenin muayenesi nasıl gitti?" diye sordum.

"Turp gibi sağlam. Doktorlar başıma ne olduğunu sorup durdular." McCann, alnındaki yarayı işaret etti.

"Sen ne dedin onlara?"

"Karım merdivenlerden düştü, dedim."

"Sen değil de, karın mı merdivenlerden düştü?" (Her şey bir yana McCann duldu.)

"Evet, tam benim üstüme." McCann göz kırptı.

Başımı iki yana salladım. "Küçük Tommy'den ne haber?"

"Annesini ve babasını buldum; teyzesindedirler derken haklıymışım. Bildiğin gibi. Senin verdiğin o numarayı, avukatlarının numarasını onlara verdim. Çok memnun oldular. Küçük Tommy'nin mahkemesi perşembe günü yapılacak; hastaneden dönüşümde yine uğradım, babası senin avukatlarla görüşmüş, dediklerine göre Tommy'i kefaletle çıkarabileceklermiş. Oldu mu?"

"Mükemmel. Perşembe günü gelirdim ama galiba burada olmayacağım. Bir yere gidiyorum; tatile çıkıyorum sayılır ama bu gece

çıkıyorum. Ya da en geç yarın sabah çıkacağım."

McCann hiç de şaşırmış görünmedi. "Ya öyle mi? Nereye gidiyorsun?"

Derin bir nefes aldım. "Arisaig."

Mantıklı olanı yapamadığınız, sorumluluk sahibi bir yetişkin gibi davranamadığınız zamanlar vardır; aklınıza gelen o çılgınlığı mutlaka yapmak zorunda olduğunuzu hissedersiniz. Kötü insanlar böyle yaptığı zaman katil oldukları ortaya çıkar, iyi insanlar böyle yaptığı zaman kahraman oldukları ortaya çıkar, ama geri kalanımız böyle yaptığı zaman tam bir salak olduğumuz ortaya çıkar. Ama bu bizi asla durduramamıştır, değil mi?

Glasgow şehir merkezine giden trene bindim, Queen Caddesi'ne giden otobüsü göremedim, taksi kuyruğuna girip binmemin en az on dakikamı alacağını hesapladım, bu yüzden yürümeye karar verdim. Salı günleri Arisaig'e günde yalnızca iki tren kalkıyordu ve ben sonuncusu olan 16:50 Mallaig trenini beş dakikayla kaçırmıştım. Duman tüten raylara öylece baktım kaldım.

Sonra biraz sakinleştim; o anda içinde bulunduğum ruhsal duruma uygun olmasa da mantıklı düşünmeye çalıştım. Bunu yapmayı düşünmek zaten bir çılgınlıktı, şimdi gitmeye kalkmak ise tam bir delilikti. McCann'i görmem gerekirdi; buluşmak için sözleşmiştik ve Küçük Tommy'nin durumunun nasıl olduğunu hâlâ bilmiyordum.

Bir sonraki trenin ne zaman kalkacağını öğrenmek için bir tarife aldım. Yarın 05:50; sabah altıya on kala; Tanrı Aşkına; Londra'dan gelen bir uykucu. Bir bilet aldım ve koltuğumu ayırttım (birinci sınıf; insan alışkanlıklarından kolay kurtulamıyor) Arisaig'e varış saati, 11:18. İstasyondan kendime ucuz bir dijital saat aldım ve alarmını sabah 05:00'e kurdum. Çok uzun bir zaman beklemem gerekiyordu. O zamana kadar bundan vazgeçermişim gibi korkunç bir his duydum.

Kahrolası; yapmışken bir işi tam yapacaksın...

Koşarak yine Macrae, Fietch ve Warren'a gittim. Resepsiyon memuruna Griff'e telefon ettirip, yarım saat içinde orada olacağımı söylemesini istedim ve çıkmadan Bay Douglas'ı yakalayabildim.

"Anlayamadım, Bay Weir, Siz neler diyorsunuz?" Ona yapmak istediklerimi anlatınca bana söylediği bu olmuştu. Yüzü bir parça sararmıştı.

"Çok basit," dedim, hâlâ koşmaktan dolayı hızlı hızlı nefes alıyordum. "Haydi çıkar vasiyetnamemi, bunu halletmemiz beş dakika alır."

Yirmi dakika aldı, aklımın tamamen yerinde olduğunu yazan bölüme gelince Bay Douglas'ın kaşları iyice çatıldı ama yine de iş halledilmişti.

Yaşlı Douglas "İnanamıyorum, Bay Weir," dedi, yarım camlı gözlükleriyle oynayarak sözcüklere basa basa konuşuyordu, "bundan pişman olmayacağınıza emin misiniz...bu çok fevri bir karar."

"Kesinlikle pişman olacağım," dedim azametle. "Ama bu yapılmak zorunda."

Bay Douglas yalnızca iç çekti. İlk önce ("heyecanlı ve sinirli halimi" dikkate alarak) bunu yapmayı reddetmişti; son değişikliğin tarihini iki gün sonra atma önerisini kabul ederek uzlaşma sağladık, böylece fikrimi değiştirmem için bana zaman tanımış olacaktı. İmzaladım ve bir taksi tutarak Griff'e gittim.

"Ney?" dedi McCann.

Burnunun altına uzattığım anahtarları sallıyordum. "Al, bunlar senin. Holland Caddesi'ne bakan kapının anahtarları bende çünkü bu gece orada kalmam gerekebilir. Ama yarın olunca, hepsi senin." (Teknik olarak bu doğru değildi ama boşver anasını satayım.)

"Sen manyak mısın, nesin?" McCann'i hiç böyle şaşkın ya da endişeli görmemiştim (Monty'nin Yeri'nde bile).

"McCann, ben yıllardan beri manyağım; bunu biliyorsun. Şu lanet olası anahtarları alır mısın artık?"

McCann bira bardağını ağzına götürdü, yan yan elimdeki anahtarlara bakıyordu. Başını iki yana salladı. "Şimdi; bana ne oluyor, ne bitiyor anlat bakalım."

Bıkmış bir halde "McCann," dedim. "Bu son derece basit; Son günlerde bazısı çok kötü ve....bazısı belki de çok iyi haberler aldım. İntiharın köşesinden döndüm..ya da öyle sandım... ama o zaman bile," elimi havada salladım, anahtarlar şıkırdadı, "o zaman

bile akıl sağlığım yerindeydi. Hâlâ öyleyim. Tepelerin ardına, uzaklara gidecek ve belki beni görünce memnun olacak, belki de olmayacak bir arkadaşımı göreceğim ama ben onu görmek zorundayım... her neyse, biraz ara vermem, kafamı dinlemem gerek. Avukatıma gittim ve öldüğüm zaman ne olacaksa yapılacak şeyleri şimdi ölüymüşüm gibi düzenlemelerini istedim; Vasiyetname yerine geçecek bir belge imzaladım; bütün paramdan vazgeçtim."

"Sen zındığı ve içindeki her şeyi alacaksın. Al onları ne istersen yap. Şu anda zındığın içinde bir de güvercin var, onu bir şekilde dışarıya çıkarmalısın; ha, bir de kasetler falan ve birkaç şahsi eşyam var, ama bunların dışında hepsi senin. Bir de Betty isimli bir kadınla görüşmeni ve onun avukatlarıma gitmesini söylemeni istiyorum. Bir ara mutlaka zındığa gelecektir; tanırsın onu.

Yarın erkenden trene biniyorum ama bütün söyleyebileceğim ya yarın ilk trenle dönebilirim ki, bu yarın seni burada bulurum ve mahkemeye birlikte gideriz demek; ya da orada daha uzun bir süre kalabilirim. Duruma bağlı. Senden tek istediğim avukatlarımla görüşüp Küçük Tommy'ye ne olduğunu öğrenmen ve zındığın anahtarlarını alman."

Yine anahtarları uzattım. McCann kuşku içinde bana bakıyordu. "Lütfen, McCann." dedim. "Beni kırma. Biliyorum buna layık değilim; sana yalan söyledim ve bunun için çok üzgünüm... ama lütfen, lütfen anahtarları al. Bu benim için çok önemli."

McCann bardağını masaya bıraktı. Elimdeki anahtarlara baktı, sonra da bakışlarını benim gözlerime çevirdi. Gözlerini kısarak, anahtarları aldı.

"Bu bir şakaysa, o kahrolası boynunu kırarım, dostum."

Gülerek arkama yaslandım; ama kafamda bir kuruntuyla Glen Webb'in şehrin ismini söylerken kestirip attığını düşünüyor, belki sırf benim ahmaklığımdan bu sefer neler çıkacak diye merak ediyordum. Arisaig'in ötesindeki vahşi kayalıkları düşünerek "Eğer bu bir şakaysa," dedim, "boynumu senin kırmana gerek kalmayacak."

Ve böylece dostum McCann'le Griffin'in barında oturduk, birkaç kadeh içkiden sonra yine her şey eskisi gibiydi, konuştuk, güldük; ona biraz eski yaşamımdan söz ettim, ona o işte ne kadar çok para

kazandığımı ve o paranın şimdi nereye gittiğini anlattığımda bana inandığını sanmıyorum (ama teorik olarak onaylıyordu), eski şarkılarım yeniden piyasaya sürülse bile sözümden geri dönmeyeceğime onu inandırdım. Bay Richard Tumber adlı bir beyefendi bir iki gün içinde bir telefon alacak ve hem sevinecek hem şaşıracaktı. Ona yeni bir plak yapacağımı ama her şeye sıfırdan başladığımı ve biraz peşin paraya ihtiyacım olduğunu söyleyecektim.

Birbirimizden ayrıldık; McCann kendi evine, ben de St. Jute'a gittim ve uyumaya çalıştım ama uyuyamadım, bu yüzden yüksek kuleye çıkıp oturdum ve şehrin ve hayatımın bazı bölümlerini gözden geçirerek, hatırlayarak, pişman olarak, tekrar yaşayarak, bazen kendi kendime gülümseyerek gece nöbeti tuttum. Bir türlü elimin ermediği ne çok şey olduğunun farkına vardım; kendimi öldürmeye çalışmam da bunlardan bir tanesiydi; aptalca bir şey yaptığımı biliyordum ama bazen yalnız aptalca şeylerin işe yaradığını da biliyordum.

Aslında aptallık ettiğim konu bir değil iki taneydi, ve bu iki şeyi aynı anda yapmaya kalkışmak kesinlikle olacak iş değildi...ama ne yapayım işte, başka çarem yoktu, çünkü hem her şeyden vazgeçmem ve hem de kalkıp saçma, çocukca, ham bir romantizm ve başarısızlığa mahkum görünen bir çabayla eski bir sevgilinin peşine düşmem *gerekiyordu;* son birkaç yıldır içine düştüğüm çukurdan, giderek derinleşen karanlık kuyudan çıkmam için bana yardımı olabilecek şeylerdi bunlar. Böylece köprüleri yaktım ve dereyi görmeden paçaları sıvadım; beni bekleyen pişmanlığı şimdiden görür gibiydim. Ben ne yapıyorum? dedim kendi kendime.

Espedair Sokağı. Gece boyunca bu şarkı üzerinde çalıştım, gitar ya da klavye kullanmadan, yalnızca kendi kendime mırıldanarak yavaş yavaş sözlerini ve müziğini hazırladım. Sözlerini minik, minicik harflerle Glen Webb'in kartının arkasına yazdım.

Aslında adı geçen yer, Espedair Sokağı ya da Ferguslie Parkı veya haritada bulabileceğiniz bir yer değildi; burası yalnızca benim tanıdığım duyguların, zamanların ve yerlerin bir bileşimiydi. Gitme zamanım gelmeden şarkımı bitirmiştim.

Güvercin için ortalık bir yere biraz süt kaymağı, ekmek kırıntısı ve bisküvit bıraktım. Kilisenin mahzenine indim ve son bir yıldır

üzerinde çalıştığım şarkı ve bantların master kopyalarını topladım. Gerçekten de McCann'e kısa bir süre için stüdyoma geri dönmek isteyebileceğimi söylemeliydim ama unutmuştum. Belki de burayı birkaç hafta kiralayabilirdim. Her neyse. Kafaya takacak bir şey değil.

Tıraş oldum, saçımı kestim. Bir dakika durdum ve düşündüm, sonra eski bir bez çanta bulup içine birkaç parça giyecek tıktım. Silahlı şemsiyemi de almam iyi olacaktı; onu da yanıma aldım. Bez çantadaki giyecekler arasında bir de Stolinchnaya yatıyordu, yuvasında sakin sakin uyuyordu. Ne olur ne olmaz, acil durumlar çıkabilir.

Eski yerime son bir kez baktım, aynı anda hem üzgün, hem mutlu, hem umut hem de korku doluydum. Ardından Holland Caddesi'ne bakan kapıdan dışarı çıktım ve anahtarı posta kutusuna bıraktım. Soğuk, karanlık, yeni bir sabah başlıyordu; treni yakalamak için hızlı hızlı Queen Caddesi'ne yürüdüm.

Tren tam zamanında kalktı, dizel lokomotifi çuf çuf ederek Queen Caddesi'ndeki tünelden geçip kuzeye yöneldi. Karanlık şehirden çıkarak ev ve fabrika siluetlerinin yanından ve banliyölere doğru uzanan kanalların üzerinden geçtik, nehrin kuzey kıyısından batıya döndük, böylece şehri arkamızda bırakmıştık. İki gün önce yağmur altında otostop yaptığım yerin yakınlarındaki Erskine köprüsünün ışıkları göründü. Clyde'ın az ötesindeki otoyolda gidip gelen arabaların ışıklarını görebiliyordum.

Vagonlar oldukça eskiydi; tren buharla çalışıyordu. Buharın ılık nemli kokusu her yanımı sarıyor, içimi özlem ve keyifle karışık tuhaf bir hisle dolduruyordu.

Dumbarton ve Helensburgh arasında, nehrin uzaklarında bir yerde parlayan Greenrock'un parıldayan ışıklarını gördükten sonra geriye baktım ve Glasgow'un bulutsuz gökyüzünde şafağın ilk pırıltılarını yakaladım.

Tren tepeleri tırmanıyordu; sıra sıra dizili ağaçlarıyla Loch Long kapkaranlıktı. Yeni doğan gün griden buz-mavisine dönerken göldeki kılavuz ışıkları göz kırpıyordu. Arrocher ve Tarbet arasındaki Loch Lomond'un kıyılarını da geçtik. Tren Arrochar &Tarbet

İstasyonunun önünden geçerken adeta güçlükle ilerliyor, tekerlekler gümbür gümbür yuvarlanıyor, bu ses tepelerde yankılanıyordu; bir gece önce kaldığım otelin önünden gürültüyle geçtik. Yirmi dört saat önce beni yatağımdan kaldıran işte bu sesti.

Arkasına dağları alan gölün suları masmavi, kıpırtısız ve sakindi.

Bir ara "Girl On A Train"i söyleyerek, "Chattanooga Choo-Choo"yu mırıldanarak ve "Sentimental Journey"nin sözlerini hatırlamaya çalışarak vakit geçirdim.

Rannoc Bozkırı kar çölü gibiydi. Trenin gelişi, kırk elli kişilik bir geyik sürüsünü ürküttü, kahverengili siyahlı gölgeler bembeyaz bir fon üzerinde zıplaya zıplaya kaçışıyorlardı. Restorana gittim; buhar kokusu burada iyice kendini hissettiriyordu, salamlı sandviç yiyerek, bir kutu da bira içtim. Arkama yaslanarak çikolatalı bisküvitimi kemirdim ve aşağımızda görünen Donmuş Krieg Gölü'nün manzarasını seyrettim, tren ağır ağır göle kavuşan yoldan aşağı iniyordu. İlerde gökyüzü bulutlanıyordu.

Ben Nevis az ötede öbeklenmişti. Fort William'ın arkasından hâlâ büyük bir kısmı görünüyordu. Tren kasaba istasyonunda durup beklerken ben de dışarı çıktım, istasyondaki kantinde pasta yedim ve bir gazete aldım.

Tren yine yola çıktı, geldiği yolda bir süre devam ederek ilerde sola geçti ve Mallaig'e yöneldi. Caledonian Kanalı'ndan geçti, gölün etrafını dolaştı, tepeleri aştı, tünellere girdi, köprü ve viyadüklerden geçti ve birdenbire parça parça ot ve su birikintileriyle bezeli kıyı şeridi ve balık çiftliklerinin yüzer parselleriyle denizin oluşturduğu göller başladı.

Yolumuz kıvrıla kıvrıla kara parçalarının birleştiği dile doğru uzanıyor, oradan da düşüp yuvarlanmış kayaların arasına ve çiçeksiz rododendron çalılarıyla kapalı uzun, sık ağaçlıklı bir koruya giriyordu. Korudan çıkınca uzaklardaki kayalık ve dağlarla çevrili ufkuyla deniz göründü. Ta uzaklarda görünen kara parçasının ada mı yoksa buradaki karanın bir devamı mı olduğunu bilemediğim için utandım.

Nihayet, yükseklerdeki gri bulutların ve taze taze esen kuzey rüzgârının altında Arisaig göründü. Yolculuk süresince yeni şarkımı mırıldanıyordum ama o anda birden kendimi "Cry About You"yu mırıldanırken buldum:

O soğuk kuzey rüzgârı olmalı
Gözlerime yağmur damlaları estiren
Eski bir duman halkası olmalı,
Hiç mi anlamayacaksın?
— Şunu bilmelisin ki
— Asla kalkmayacak
ve senin arkandan bağırmayacağım.

Bâtıl inançlar. Tavşan ayağı, mavi battaniye; tesbih. Elinde tutacağın ve her şeye rağmen kendini yalnız hissetmeni önleyecek birtakım şeyler. İşte, benim de şarkılarım içimi rahatlatıyordu, kalbim kaburgalarımdan dışarı fırlayacakmış gibi atıyordu. Köyde bir telefon kulübesi buldum ve kızkardeşinin adresini almak için Glen Webb'in bürosuna telefon açtım ama o gün yerinde yoktu ve onu nerede bulabileceklerini bilmiyorlardı.

En yakın otele girdim, barına oturdum ve şimdi ne yapacağımı düşünmeye koyuldum. Barmene Jean Webb'i tanıyıp tanımadığını sordum, yanıt olumsuzdu. Burası küçük bir köydü, bu iyiye işaret değildi. Ya Glen Webb buranın adını yanlış hatırlamışsa? Niye bekleyip de kontrol etmemiştim, Tanrı aşkına?

Glasgow'dan aldığım tren tarifesine göre, onikiyi yirmi geçe Mallaig'den kalkan bir tren vardı –yanılmıyorsam bu benim geldiğim trendi. Onsekiz dakika sonra yine buradan geçecekti... beni ancak Fort William'a kadar götürebiliyordu. Lanet olsun.

Yine de ona binmem gerekir diye düşündüm. Bu iş böyle olmayacaktı. Ben delinin biriydim. Burada olmamam gerekiyordu; büyük bir budalalık yapmış ve şimdiye kadar kazandığım her şeyi sokağa atmıştım; *şimdi* yapmam gereken onca yoldan geri Londra'ya dönmek ve Tumber'a yeni bir plak yapacağımı ve *hemen* bir sürü paraya ihtiyacım olduğunu söylemekti.

Ama belki de bunlar yalnızca kuruntuydu. Onu görmek istediğimden emindim. Bir saat için de olsa, bir dakika için de, onu görmek ve söylemek istediklerimi söylemek istiyordum, yani ona... Tanrım, ona ne söyleyecektim? Bir düzine yıl önce aslında ona neredeyse benimle gel demek istediğimi mi? Şu anda cebinde bir süre sonra işe yaramayacak plastik bir karttan başka beş parası ol-

mayan bir kaçık olduğumu söyleyip lütfen sizinle kalmama izin ver, çocuklarla da aram çok iyidir mi diyecektim?

Budalalık, budalalık, budalalık. O ve sekiz yaşındaki, muhtemelen bana bakar bakmaz çığlıklarla koşup kaçacak kızı. Ama ya... ya kızıyla yalnız yaşamıyorsa? Pekâlâ mümkündü. Buraya durup dururken gelmemiş olmalıydı; yumuşak sesli ve sert elli, iri yarı, sakin, nazik bir İskoçyalı... Tanrım, adamı şimdiden görür gibiyim.

Ama yine de Jean'i görmek istiyordum. Buraya kadar gelmiştim; geri dönmek olmazdı. Ayrıca, daha sonradan, buraya geldiğimi duyacak olabilirdi; kışın ortasında Arisaig'e sık sık bir doksanlık canavarlar gelmezdi. Eğer Glen seni görürse çok sevinecek derken haklıysa, buraya kadar gelip de onu görmeye gitmediğimi öğrenirse Jean ne hissederdi? Ama yürümeyeceğini biliyordum; böyle şeyler yapıp ne olacaksa olsun diyemezsiniz. Hazır, muhtemelen gerçeğe hiç dönüşmeyecek hayaller henüz bozulmamışken neden çekip gitmeyim? Böylece yine de bir şeyleri kurtarmış olmaz mıyım? En akıllıcası bu değil mi? Tanrım, ne yapacağıma bir türlü karar veremiyordum. Paltomun cebine elimi attım ve bozuk para aradım. Parayı avucuma koyup parmaklarımı üzerine kapattım.

İçimden dedim ki,

Yazı gelirse, burada kalır ve onu ararım. Tura gelirse şimdi buradan kalkarım ve istasyona giderim. Fort William'a kadar gider, yarın da tekrar trene –ya da o kadar mesafe için alırlarsa, taksiye– biner, Glasgow'a dönerim; oradan Londra'ya ve çay saatinden önce Rick Tumber'a yetişirim.

Yazı gelirse kalıyorum, tura gelirse gidiyorum.

Parayı havaya fırlattım; elli penilik bir bozukluktu. Tura geldi.

Parayı cebime, diğer bozuklukların yanına koydum. İçkimi bitirdim, çantamı ve bardağı elime alıp, bara doğru yürüdüm.

Bir türlü ne yapacağımı bilememek ve karar vermek için yazı tura atmak konusunda söylenecek tek şey, paranın verdiği karan görünce, insanın aklının başına gelmesidir; eğer yanlış tarafı gelirse, ne yapmak istediğinizden işte o zaman emin olursunuz.

Çantamı barmene bıraktım, gece için bir oda ayırttım ve köyün postanesine gidip, Jean Webb'in nerede oturduğunu sordum.

"A, tabii; Bayan Keiller, evet, kızlık adının Webb olduğunu söylemişti." Postanedeki yaşlı kadın, sanki iri yarı, hantal ayı gibi tiplerin köyün kadınlarından birini aramasına çok alışkın gibi görünüyordu. "Küçük bir de kızı var; doğru."

"Evet, adı Dawn," dedim, hâlâ onları tanıdığımı ve onlara tecavüz edip öldürecek cani bir seks manyağı olmadığımı kanıtlamaya çalışıyordum. Oysa yaşlı kadın hiç umursamaz görünüyordu.

"Öyle, kızın adı Dawn. Keppoch'un arkasında oturuyorlar."

"Uzak mı orası?"

"Ah, hayır, hemen şu burnun arkasında, bir iki kilometre vardır herhalde." Yaşlı kadın tezgâhın üzerindeki saate baktı. "Tabii, şu anda işte olması gerek."

"Ya." Ne sanıyordum ya? Çalışabileceği aklımın ucundan bile geçmemişti. Salak.

"Evet, Bayan Keiller Lochailort'ta, balık çiftliğindeki büroda çalışıyor. Gelirken önünden geçmiş olmalısınız."

"Imm, evet..."

"Bakın, size haritada göstereyim."

Sonunda haritayı satın aldım. Bayan Grey –Elsie– acilse, balık çiftliğini aramam için telefonu kullanabileceğimi söyledi. Bu teklifi reddettim. Jean işten döndüğü zaman onlara gidecektim.

Barda oturdum ve Arsaig'in ötesindeki deniz girintisinin kayalarla çevrili manzarasını seyrettim ve gazozlu içeceğimi yudumladım. Jean'le karşılaştığımda sarhoş olmak, en son isteyebileceğim şeydi çünkü.

Ben duygusal, zayıf ve her yöne çekilebilen bir adamım, isteyen küçük parmağında beni istediği gibi oynatabilir.

Bencillikten en uzak göründüğüm zamanlarda bile tamamiyle bencil bir insanım. Her şeyi sokağa atar ve ümitsiz bir gönül davası uğruna buralara kadar gelebilir ve aşk için her şeyi yapabilen biri gibi görünebilirim ama aslında öyle değilim. Buraya, en azından, günahlarımı affettirmek için geldim. Jean'in beni günahlarımdan arındırmasını, her şeyin yolunda olduğunu, aslında benim kötü bir adam olmadığımı, son on iki, on üç yılın boşa gitmediğini söylemesini istiyordum. Tanrım, her halde bana, benimle kal, benim aşkım ol demeyecekti ama ellerini alev alev yanan alnıma yaklaştırıp yüzüklü parmağını öpmeme izin verebilirdi. Günah çıkarma;

affedilme, Selam sana Jean, majesteleri...

Hepimiz bencilizdir. Değilim diyorsan sat bu ülkedeki her şeyini, git Kalküta'nın gecekondularına, ormandaki cüzzamlılarla yaşa o zaman... bütün fesatlığımla bunun da bir tür bencillik olduğunu ortaya çıkarabilirim, çünkü bütün bunları yaparak ve elinden gelen her şeyi yaptığını bilerek insanın kendisiyle yaşaması, vicdan azabı çekmesinden daha iyidir. Diyelim ki kendini bombaların içine atıyorsun; ama o zaman da kendinin ne kahraman biri olacağını düşünüyorsun, artık ondan sonra seni korkutup kaçıracak bir ölüm tehlikesi de olmayacaktır zaten.

Ama belki de ben yalnızca fesatın tekiyim.

İşte böyle; Weird eski aşkını aramaktadır. Ümitsizdir. Bu bir maceraya benziyor ama aslında bir kaçış. Ah, Tanrım, insanlar sorumluluklarından kaçmak için ne yollar uydurabiliyor.

Bu kahrolası gezegende düşünen tek canlı ol ve de zamanın çoğunu bir şeyler yapmaya değil de yapmamaya çalışmakla geçir!

Doğru.

Orduya katılır, manastıra kapanırız, bir partiyi tutarız, eski kitaplarda ve boktan gazetelerde ne okusak, o plastik suratlı politikacılardan ne duysak inanırız ve bütün yapmaya çalıştığımız bizim yerimize düşünme sorumluluğunu bir başkasına atmaktır. Hadi bunun kumandası altına girelim, şunun kurallarına uyalım; isterlerse bize şurayı kılıçtan geçirin, şunlara işkence yapın desinler, önemli değil, şimdiye kadar duyduğumuz en aptalca şeye bile hemen inanıveririz; en azından deriz, bu bizim suçumuz değil.

Bunun bizimle bir ilgisi yok, John; biz sadece söyleneni yaptık...

Ve aşk; o da aynı yola çıkmıyor mu aslında?

Bunu karım ve çocuklarım için yaptım. Zaten her şey bunun için, değil mi? Fedakârlık; deli gibi çalışmak...

Ah Tanrım, bunlar tamamen bencil olmaktan, bütün parayı harcamaktan, karını dövüp çocuklarını dehşete düşürmekten iyidir, ama ben de kendi sorumluluklarımdan kaçmak için bunlara benzer bir şey yapmıyor muyum? Yasal bir hile ile sözde kendi mali ölümümü yaşıyor, bu saçma maceraya kalkışıyorum... bu bir oyun, yalnızca bir oyun. Bir çıkış yolu bulma çabası, beşiğe ve süt dolu memeye dönüş yolunun bir arayışı.

Ben kimi kandırıyorum?

(Lütfen, cevaplarınızı bir kartpostala yazarak şu adrese postalayın...)

Kış ikindisi karardı.

Yeni aldığım haritamı inceleyerek otelde yemek yedim. Bir yandan da yeni ezgimi mırıldanıyor ve bazı yerlerini düzeltmeye çalışıyordum. Haritaya göre Arisaig'den Keppoch'a kıyıdan bir yol gidiyordu. Bayan Gray'in bana verdiği adrese gitmek için bu yolu izlemeye karar verdim, ama hava iyice kararıyordu, kayalıklara düşüp boynumu kırma ihtimali de vardı. Bu çok komik olurdu; henüz hayattayken vasiyetnamesini hazırlayan ve ertesi gün ölen bir tip.

En iyisi anayoldan gitmeli ve bir arabanın altında ezilmeli.

Saat dördü geçer geçmez Jean'in evine gitmek üzere yola koyuldum. Beş altı tane çam ağacının altına yapılmış yeni bir bungalovda yaşıyordu, ön taraftan girintili çıkıntılı bir kumsal, Sound of Sleat'in kayalıklı koyu ve Skye'ın uzak dağlarının manzarası görünüyordu.

Ev karanlıktı. Bir duvarın üstüne oturup bekledim. İçimden öteki evlerde kimsenin olmamasını ümit ettim. Bazılarında ışık yanıyordu, belki birisi çıkıp da benim orada oturduğumu görür diye korkuyordum... sonra kendime kızdım, ne kadar kolay mahcup oluyordum, suçlu bulunmaya ne kadar hazırdım. Elimi çeneme dayadım ve suçluluk ile mahcubiyet arasındaki bağlantıyı düşünmeye koyuldum.

Bunu anlayabilecek kadar akıllı olmadığıma karar verdim, her neyse, en azından şu anda bulamıyordum. Ama bundan bir şarkı çıkamaz mıydı? İşte mesele buydu. İçindeki doğruluk payını falan boşver; bundan bir şarkı olur muydu, olmaz mıydı?

Hiçbir fikrim yok. Duvarda oturup kendi kendime sessizce şarkılarımı söyledim.

Yoldan bir araba geldi, akşam karanlığında farları parlıyordu.. Evin önünde durdu. Arabanın içindeki yüzler bana bakıyordu. Öbür taraftaki kapısından birisi indi. Arabının içindekilerin bir şeyler konuştuğunu duyabiliyordum. Öteki taraftaki birisi sürücüyle

konuşuyor ve arkadakine bir şeyler anlatıyordu. Genç bir kızın sesini duydu, "Bir dakika bekleyin, o zaman."

Genç kız arabanın ön tarafından dolaştı. Zayıf, kısa siyah saçlı; okul çantalı ve üniformalı. Tam bana doğru yürüyordu, bana bakmak için başını kaldırdı ve (Duvardan aşağı indim.) "Affedersiniz, siz Bay Weir misiniz?"

"Eee....ben...evet." Şaşırmıştım. Nasıl bilmişti? Onun Dawn olduğunu anlamam bir iki saniyemi aldı. "Sen de..."

"Dawn. Tanıştığımıza memnun oldum." Elini uzattı. Tokalaştık; sıcak, zarif, minicik bir eldi; Gülümseyerek annaeannesinin onun için "akıllı" dediğini hatırladım. Arabaya doğru dönerek, "Tamam, annemin bir arkadaşı." dedi.

"İyi o zaman, yarın görüşürüz."

"Tamam. Teşekkürler; iyi geceler," dedi Dawn.

Araba gitti. Dawn tekrar bana döndü. "Bir bardak çay alır mıydınız, Bay Weir?"

Eve girince, "Lütfen bana Daniel de," dedim. Dawn çay yaptı. Şöminede yanan üst üste yığılmış kömürleri karıştırdı.

"Tamam. Bir dakika bana izin verir misiniz?" Tekrar mutfağa girdi. Ben elimde çay fincanıyla oturdum. Oturma odasında fazla eşya yoktu ama sıcaktı. Ev hâlâ yeni kokuyordu; yeni boyanmış, halılar döşenmişti. Televizyon, video ve müzik seti vardı. Televizyonun yanındaki rafta bir ev bilgisayarı duruyordu. Bunları görünce rahatlamıştım, odadaki eşyalar bir başka evin bir odasının ancak yarısını dolduracak kadar az olsa da, pek de kötü durumda değildiler.

Dawn, kocaman bir sepet dolusu kesilmiş odunu zar zor taşıyarak içeri girdi. Çay fincanımı hiç damlatmadan masaya koymayı başararak ona yardım etmek için ayağa fırladım; her zamanki gibi çok geç kalmıştım. Sepeti ocağın önüne indirmesine yardım ederken, "Ah, teşekkürler," dedi. Şömineye birkaç odun attı. "Annem şimdi gelir. Çayınız nasıl olmuş?"

"Çok güzel," dedim ve tekrar oturdum. Dawn da sırtı dimdik, bir başka koltuğa oturdu. Umduğumdan daha zayıftı, özellikle yüzü çok inceydi. Babasının nasıl biri olduğunu hatırlamaya çalıştım ama yüzü aklıma gelmedi, onu bir kez ve o da takım elbiseyle görmüş olduğum halde, gözümün önüne tulum giyen birisi geliyor-

du.

Dawn bana bakıyordu. Onda esrarengiz bir huzur ve sükunet vardı. Bu beni rahatsız etmişti.

Sırf bana tuhaf gelen o sessizliği bozmak için "Beni nasıl tanıdın?" diye sordum.

"Annem sizi bana anlatmıştı," dedi. "Onda bütün plaklarınız var," diye ekledi. "Son zamanlarda hiç plak yapmıyorsunuz, değil mi?"

"Hayır, bir süre ara verdim."

"Neden ara verdiniz?"

Konuşmak için ağzımı açtım ama konuşamadım. Yine kapadım. Fincanımı masaya koydum, tuhaf bir şekilde içimden ağlamak geliyordu. Öksürdüm ve gırtlağımı temizledim. "Bu çok güzel bir soru," dedim. "Sanırım bunun nedeni benim artık...bıkmış olmamdı. ...kayıtlardan, müzik yapmaktan bıkmıştım." Ağlama isteği geldiği gibi çabucak kaybolmuştu. Bu ağırbaşlı ve sakin çocuğa bakarak oturdum ve kendimi üç yaşında hissettim. Omuzlarımı silktim. "Bilmiyorum," diye itiraf ettim.

Nezaketle, "Ya," dedi ve çayını yudumladı. Dışardan bir araba sesi geldi; Dawn kalkıp odadan dışarı çıktı. Kalbimde yine tuhaf bir şeyler oluyor, deli gibi çarpıyordu. Çok iyi; burada otururken birden kalp krizi geçireceğim. Vasiyetime itiraz edecek biri çıkarsa bu çok ilginç yasal karmaşıklıklara yol açacaktı.

Dış kapının açıldığını duydum. Ayağa kalktım ve saçlarımı düzelttim. Ayak sesleri. Sonra da, "Merhaba tatlım..."

"Anne..."

"Muck (hemen verilen bir öpücüğün telaffuzu). "Bak canım, şu lazanyayı mikrodalgaya koyar mısın? Salonun süslenmesine yardım edeceğimi söylemiştim; oraya gitmem lazım... Nedir o? Ne? Nerede...?"

Boğazımı temizledim. Jean odanın kapısından içeri girdi, şaşkın görünüyordu, biraz da kaygılı. Gülümsedim, birden bedenimden fırlayan her iki kolumla tuhaf bir tür el sallama hareketi yaparak "Merhaba...Jean."

"Daniel..." Şalını çıkardı, çantasını iskemleye bıraktı ve bana doğru geldi. "Merhaba." diye gülerek beni kucakladı. Ben de onu kucakladım ve koyu renk paltosuyla kısa ve hâlâ sağa sola dağılan,

ama şimdi içinde bir iki beyaz olan kahverengi kıvırcık saçlarından dağılan kokuyu içime çektim. Geriye bir adım attı, hâlâ kollarımı tutuyordu. Yüzü hatırladığımdan biraz daha dolgundu ama sanki yaşlanmaktan öte yalnızca olgunlaşmıştı. "Ne işin var senin buralarda?"

Dawn aralık kapıdan yan yan içeri girdi, mahçup görünüyordu.

"Bu yakınlardaydım...geçerken uğrayayım dedim..." dedim ve üzüntüyle ona daha karşılaşır karşılaşmaz yalan söylemiş olduğumu düşündüm.

Güldü ve başını iki yana salladı. Kazağının kolunun ucundan bir mendil çıkardı ve burnuna getirdi. "Kusura bakma," dedi. Hapşırdı. "Soğuk almışım." Başını kaldırıp bana baktı. Gözleri pırıl pırıl parlıyordu, tekrar başını iki yana salladı ve "Bu harika bir şey, seni yeniden görmek çok güzel. Nasılsın? Yemek yemiş miydin? Benim hemen fırlamam gerek... belki sen de..." Dönüp Dawn'a baktı. Dawn karşı duvara yaslanmış, bize hem bakıyor hem de bakmıyormuş gibi yapıyordu. "Dawn sana...?"

"Dawn bana çay yaptı," dedim. "Ne diyordun...az önce sen?"

"Salona gitmem gerek." Jean tekrar bana döndü. "Bu gece süslemeleri tamamlayacağız. Yarın gece dans var. Neden sen de benimle gelmiyorsun?" Avucunun tersiyle kaburgalarımı okşadı. "Yüksek köşelere uzanmak için senin gibi birine ihtiyacımız var." Ben cevabımı veremeden, Dawn'a döndü. "Sen de gelmek ister misin tatlım?"

Dawn hayır anlamında başını salladı. Utangaç utangaç gülümsüyor ve yere bakıyordu. "Ödevim var," dedi. "Alison'lara gitme sırası bana geldi."

Böylece Dawn'ı arkadaşının evine bıraktık ve Jean'in arabasıyla köydeki toplantı salonuna doğru yola koyulduk. "Senin araban vardır sanıyordum. Trenle gelmedin herhalde, değil mi?"

"Eeee...evet, evet trenle geldim."

"Ne, yalnızca sen mi? Ben senin bir sürü menajer, hayranlar ve dostlarınla dolaştığını sanırdım."

"Hayır, yalnızım."

"Eh, seni tekrar görmek çok güzel. Kalacak mısın? Boş bir odamız var."

"Eeeeemm...şey, Kalırım diye düşünmüştüm zaten. Otelde ken-

dime bir oda ayırttım."

"Ne?" Aynı anda hem biraz şaşırmış, hem neredeyse hakaret yemiş hem de bütünüyle eğleniyormuş gibiydi. "Aaa, bunu kaldıramayız. Bizimle kalmazsan herkes çarşaflarımızı falan yıkamadığımızı sanır."

"Ben de insanlar şey der diye."

Ama o sırada gideceğimiz yere gelmiştik. Jean arabayı parketti. Güneş iyice batmıştı ama batıdaki gökyüzünün ta uzak köşelerinde kopkoyu kırmızı bir leke hâlâ belirgindi. Bir an durup o manzaraya baktım. Skye oralarda bir yerdeydi, göremiyordum ama hissediyordum.

"Güzel bir yer burası değil mi?"

"Evet, gerçekten öyle." Ona baktım. "Seni buraya getiren neydi?"

"Dostlar," dedi. "Burada birkaç arkadaşım var. Seni getiren neydi?"

"Şey...seni görmek istedim."

Bir an hiçbir şey söylemedi. "Çok iyi," dedi; başını salladığını göremiyordum ama hissediyordum. "Bu çok iyi. Hah burası; haydi kilisenin içine girelim."

Toplantı salonuna doğru yürüdük. "Umarım insanlar benim böyle birden ortaya çıkmama..." diyecek oldum.

"Ne var bunda?" dedi.

"Bilmiyorum. Beni kaygılandıran, böyle birden... yanında ortaya çıkıvermem."

"Tanrıya şükür ortaya çıktın. Ben çenesi düşük, korkunç biriyim. Seni tanıdığımı herkese anlattım, galiba bir yıldır senin buralarda ortaya çıkmanı bekleyip duruyorlar. Zamanla onlara, aslında seni o kadar da yakından tanımadığımı anlatmayı düşünüyordum." Salona çıkan basamaklarda kolumu azıcık sıktı. "Bizde kalmak da seni kaygılandırmasın; ne zamandır kötü kadın olarak ün yapmak istiyordum ve sen de elime geçen ilk fırsatsın."

Ne bunu söylerken onun yüz ifadesini yakalayabilmiş ne de karşılık verebilmiştim; çünkü o anda salona girmiştik. Her taraf ışıklarla aydınlanmıştı, bir sürü insan, bir sürü masa ve sandalyenin etrafında ayakta, bir şeylerle uğraşıyordu. Renkli kurdeleler, kâğıt şeritler, değişik süsler, Noel Baba balonları, yıldız şeklindeki

kartonlar ve kardan adam resimleri asıyorlardı. Küçük bir çocuk hızlı hızlı pedal çevirerek salonun etrafında dört dönüyordu. Ahşap döşemenin boş bulduğu yerlerine saldırıyor, masaların altından, sandalyelerin etrafından ve kaçışan insanların yanından jet gibi geçiyordu. İnsanlar gülüyor, bağırıyor ve birbirlerine iğne kutuları ve bantlar atıyorlardı. Bir yandan müzik çalmaktaydı.

Adını anında unuttuğum bir sürü insanla tanıştım. Bana süsleri nereye asacağımı gösterdiler. Bana söylenenleri yaptım. Yüksek yerlere asılması gereken süsler bitince yapacak başka bir şey bulamadım ve öylece ayakta kalakaldım. Sanırım biraz şaşkın görünüyordum. Çevremde iş yapan, uğraşan, neşe içinde bir sürü insan ve vızır vızır bisiklet süren bir çocuk vardı.

"Gel buraya; yolun ortasında durma," dedi Jean ve bana bir sandalye gösterdi. "Şaşkın görünüyorsun."

"Bu çok komik. Ben buraya kendi halinde, vahşi doğaya ait bir yer görmeye gelmiştim ama kendimi bir sürü *insanların* arasında buluverdim." Güldüm.

"Fikrini değiştirmedin, değil mi?" Kollarını kavuşturmuş, bana bakıyordu. Hem alınmış hem eğleniyor hem de ...ne bileyim işte, öyle görünüyordu.

Yanımdaki masaya kolumu dayadım ve "Hayır, değiştirmedim," dedim.

"Acaba seni ayartıp, Noel'de de burada kalmaya ikna edebilir miyiz... hatta belki de Hogmanay Bayramında da..." Sesi biraz alçaktı, eskiden olduğundan daha ölçülüydü.

Başımı kaldırıp ona baktım. "Ah...evet. Tabii; Noel... Yılbaşı günü, neden olmasın?" Başımı salladım. "Evet. Olabilir ama sakın sizi rahatsız..."

"Çok mutlu oluruz. Ne kadar kalabilirsin?"

Başımı iki yana salladım. "Şey... bilmiyorum. Ben... şey, bak... yani... şey olunca... yani aslında..." Cümle kurma bir yana, söylemek istediğimin ne olduğunu bile bilmiyordum. Sırtımı masaya yaslayarak "Şey," dedim, bütün bu olanlardan dolayı soluk soluğa kalmıştım. "Siz kovana kadar kalırım."

"Daniel," dedi. Ciddi bir ifadeyle gülümsüyor ve başını iki yana sallıyordu. "Seni kimse buradan kovmayacak." Döndü ve süslemelere yardım etmeye gitti.

Dirseğimi tekrar masanın üzerine dayadım. Masada bir dengesizlik vardı. Eğilip masanın bacaklarına baktım. Ceplerimi karıştırdım, sıkıştıracak bir şey arıyordum. Bir parça plastik buldum ve ikiye kırarak kısa bacağın altına sokuşturdum. Masa dengelenmişti.

Ancak, tekrar oturup, masayı kontrol ettikten ve altına baktıktan sonra, sıkıştırdığım şeyin plastik Amex kartım olduğunu farkettim... Yemin ederim.

Başımı kaldırıp yukarı baktım ve kendi kendime güldüm. Bisikletli velet yine yanımdan geçti.

Küçük oğlanın bisikletinin arkasına renkli kâğıtlardan kurdeleler bağlamışlardı. Velet hâlâ salonda fır dönüyor, insanları sıyırıyor, sandalyelerin arasından geçiyordu. Bütün gücüyle pedala asılıyordu ama şimdi bir de peşi sıra gelen rengarenk, upuzun bir treni de sürüklüyordu.

Birisi pikaba Northumbrian Gayda şarkılarını koydu. Arkama yaslandım ve bu basit ve oynak müzik sesini dinlemeye koyuldum. Bir yandan çenemi ovuştururken kendimi çok iyi hissettiğimi ve bu mutluluğun ne kadar süreceğini düşünüyordum. Öte yandan da, ardından gökkuşağı gibi rengarenk kurdeleler sürükleyen, bisikletli ufaklığı seyrediyordum; dönüyor, dönüyor, dönüyordu.

Eşekarısı Fabrikası adlı çarpıcı ilk romanıyla Türk okuruna tanıttığımız İskoç yazar Banks'den, bambaşka, son derece yalın ve hüzünlü bir roman sunuyoruz bu kez. Ele aldığı konuyla ironik bir tezat oluşturan, buruklık ve tevazu ile yazılmış bir roman *Rock Laneti.*

Bir rock yıldızının hikâyesi anlatılıyor. Ama rock yıldızı deyince gözümüzde canlanan uçuk kaçık, kaprisli, sorumsuz, kendini kimi zaman megalomanlık derecesinde beğenen ve müzikten başka hiçbir şeyle ilgilenmeyen rockçı imgesiyle hiç alakası yok kahramanımız Daniel Weir'ın. Alçakgönüllü, tabiatı gereği solcu, inzivaya çekilmiş, sıradan insanlarla hoş bir ilişki sürdüren "sıradışı" bir yıldız.

Weir son derece tipsiz, uzun boylu ve sakar bir alt sınıf çocuğu olarak inatla, Allah vergisi müzik yeteneği bir işe yarasın diye uğraşıyor. Sonunda işlerini çok iyi yapan güzel ve zengin çocuklarla bir grup kurarak, Led Zep, Deep Purple gibi bir mega-rock grubunun beyni haline geliyor ve ne yapacağını bilemeyecek kadar çok para kazanıyor. Kadınlarla ilişkilerinde ve müzik dışı her şeyde bayağı acemi, şaşkın ve beceriksiz olan yıldızımız birbiri ardı sıra gelen ve kendisini suçlu gördüğü talihsizlikler sonucu grubun dağılmasıyla uzun yıllar süren bir iç hesaplaşma sürecine giriyor. Bir intihar kararının gerekçesi olarak son derece hoş bir üslupla anlattığı hayat hikâyesinin sonunda aldığı karar ise yine "sıradışı"...

"Vitrinde yaşama"nın başdöndürücü cazibesiyle tevazu, yalınlık, sevgi, dostluk ve "hayat beceriksizliği" gibi değerlerin çatıştığı bir dünya, biraz da taraflı bir dille anlatılıyor bu romanda. Rock'ın temsil ettiği her şeyden ürken ahlâkçı tutuculuğa da, rock'ın eğlence endüstrisinin ehlileştirilmiş bir alt kolu haline gelmesinde önemli rolü olan "çılgınlık" ideolojisine de ironik bir mesafeden bakıyor Banks. Sadece rock dünyasını daha içeriden tanımak isteyen genç okurların değil, bütün ciddi edebiyat okurlarının ilgisini çekeceğini umduğumuz bir roman *Rock Laneti.*

